

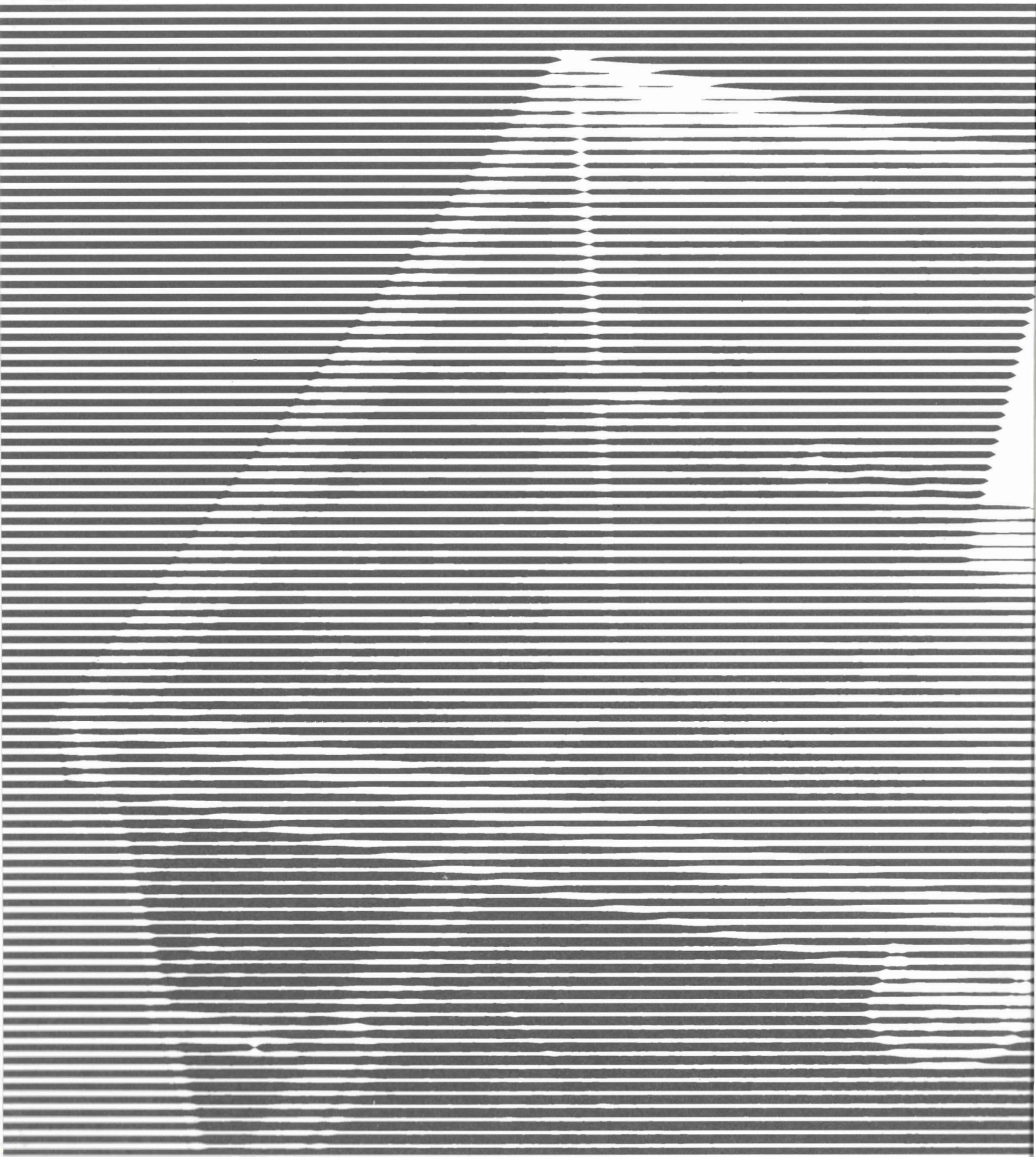
20 anys de democràcia a can Bech

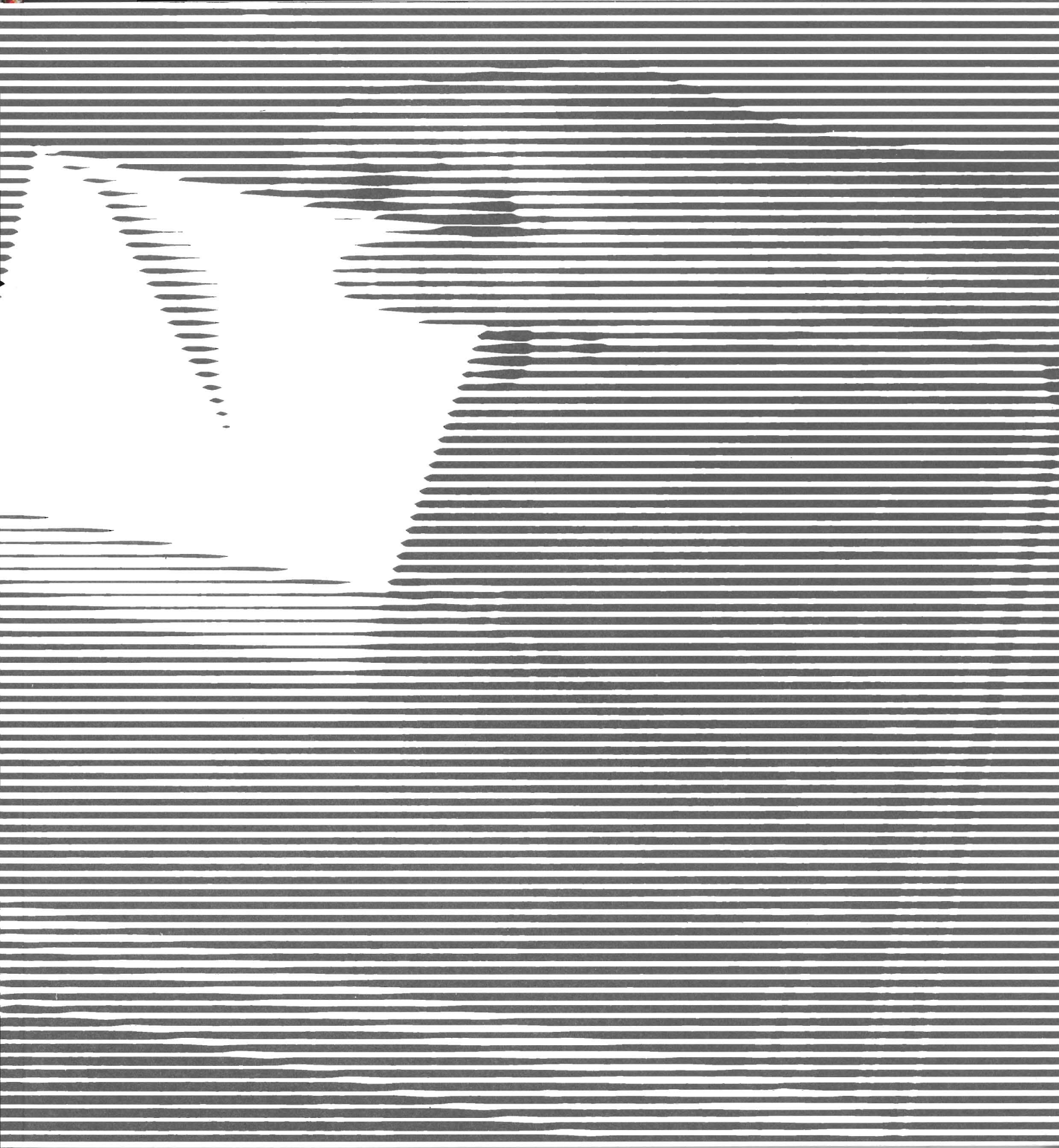
Crònica política de Palafrugell (1979-1999)

SANTI MASSAGUER

20 ANYS DE DEMOCRÀCIA A CAN BECH

Crònica política de Palafrugell
(1979 – 1999)

20 ANYS DE DEMOCRÀCIA A CAN BECH

Crònica política de Palafrugell
(1979 – 1999)

SANTI MASSAGUER

Ajuntament de Palafrugell
Diputació de Girona

1999

MASSAGUER, Santi

20 anys de democràcia a can Bech : crònica política de
Palafrugell, 1979-1999

ISBN 84-86812-95-X

I. Palafrugell. Ajuntament II. Girona. Diputació 1.
Palafrugell. Ajuntament -- Història -- 1979/1999 2.
Regidors municipals -- Palafrugell -- 1979/1999
352(467.1 EmB Palafrugell)

Núm. 8
Data edició Abril 1999
Tiratge 1.500 exemplars

Edició:
Ajuntament de Palafrugell
Diputació de Girona

© 1999 Santi Massaguer

Consell assessor
Joan Badia, Gerard Prohias, Carles Sapena i M. Concepció Saurí

Redacció i administració
Arxiu Municipal i Àrea de Cultura
Ajuntament de Palafrugell

Perfils biogràfics
Josep Salvatella

Caricatures
Miquel Ros

Fotografies
Lluís Maimí, Pep Bofill i Paco Dalmau

Correcció
Nuri Roig

Disseny i maquetació
Pep Caballé. Vall de Llèmena

Impressió
Impremta Palé SL. Palafrugell

Dipòsit legal
Gi-117-99

ISBN
84-86812-95-X

AGRAÏMENTS

Als polítics de la vila, que m'han proporcionat les notícies, m'han facilitat les informacions i m'han permès treballar amb absoluta independència.

Als meus companys i col·laboradors, que no han escatimat la seva ajuda: Josep Salvatella, Miquel Ros, Lluís Maimí, Pep Bofill i Paco Dalmau.

A la meva dona, Isabel, i a les meves filles, Marta i Nuri, que m'han donat el suport necessari per poder acabar el llibre a temps.

Als meus conveïns de Palafrugell, els veritables protagonistes d'aquests 20 anys de democràcia.

Sumari

PRÒLEG.....	9
DE LA DICTADURA A LA DEMOCRÀCIA.....	11
LES PRIMERES ELECCIONS MUNICIPALS LLIURES.....	35
UN PACTE DE PROGRÉS QUE NO VA PODER SER.....	51
UN BATLLE COMUNISTA ARRIBA A CAN BECH.....	67
L'HEGEMONIA DEL PSC.....	87
CONVERGÈNCIA RECUPERA L'ALCALDIA.....	107
EL PP ENTRA A L'EQUIP DE GOVERN.....	127
EL PRIMER TINENT D'ALCALDE OBLIGAT A DIMITIR.....	141
ANNEXOS:	
Consultes i resultats electorals.....	157
Temps de permanència en el càrrec dels regidors.....	164

Pròleg

El dia 19 d'abril de 1979 es constituïa el primer ajuntament democràtic a Palafrugell com a resultat de les eleccions municipals. Es compleixen ara els 20 anys d'aquesta constitució. No cal insistir que ha estat un període d'una importància cabdal per al país. És per això que hem cregut que era necessari documentar els fets ocorreguts durant aquests 20 anys a Palafrugell.

Molts són els motius, però el més important és per arrodonir un fet que ja s'ha anat palesant aquests anys. Una de les característiques d'aquesta etapa és l'abundància de publicacions i de llibres. La relació d'esdeveniments durant el període indicat queda ben documentada. Moltes són les fonts: les dues fases de la *Revista de Palafrugell*, les edicions de la *Crònica d'un Any*, que enguany ha arribat a la setzena edició, les edicions del Museu del Suro, el butlletí municipal *Can Bech*, el *Nou Palafrugell*, els butlletins dels diferents partits polítics i alguns llibres, que han fet que el procés de la transició quedi ben documentat a Palafrugell. Precisament per això, insisteixo, per acabar de perfilar-ho, era oportuna la publicació d'una història d'aquests 20 anys. Aquest és el llibre que de la mà de Santi Massaguer, amb la col·laboració de Josep Salvatella, Miquel Ros i dels fotògrafs Lluís Maimí, Pep Bofill i Paco Dalmau ara presentem dins una col·lecció ben coneguda i amb personalitat pròpia com són els Quaderns de Palafrugell, editats conjuntament per l'Ajuntament de Palafrugell i la Diputació de Girona.

A part del que hem comentat, aquesta publicació és també important per altres dos aspectes: el primer, perquè el vilatà de Palafrugell tingui una visió completa i assequible d'aquest procés. I el segon, perquè ens dóna la sensació, a vegades incòmoda, que la transició no s'ha acabat del tot. I per això és bo tenir present, d'una manera col·lectiva, el passat immediat.

És una realitat que en aquests 20 anys de la transició el país ha canviat com no ho havia fet en tot el que va de segle. Ha estat una etapa singular en la nostra història. Un període que de fet es va iniciar quan ja es preveia la mort de Franco. Van començar a aflorar a tot arreu moviments polítics i sindicals que ja actuaven a la clandestinitat i es van començar a definir grups i tendències identificats amb noms de persones concretes. Això, en els pobles, amb un cert retard en comparació a les grans capitals i poblacions importants.

Aquest llibre intenta fer una valoració objectiva de la transició en l'àmbit local. No em pertoca fer a mi una anàlisi de la transició, però sí assenyalar uns fets que crec que ningú discuteix i que van ser factors decisius.

Va haver-hi seny. El de tots els partits polítics a la mort del general Franco. El paper del rei. I destacar el paper d'una figura clau, Adolfo Suárez. Fou la transició sorgida del mateix règim, sense ruptures. Com s'ha dit, va ser el pas “de la llei a la llei” juntament amb un fenomen “d'amnèsia voluntària” dels anys del franquisme. Això va jugar un paper importantíssim. La sensatesa va ser present a tota hora i a tot arreu. Com hem dit, en el rei, en els partits polítics, els sindicats, les forces de seguretat i en una part dels polítics de l'etapa franquista. També cal assenyalar el paper de les autonomies històriques, sobretot en el cas de Catalunya i el País Basc.

Els primers anys van ser els més delicats. Els ajuntaments varen tenir-ho clar, i fos quina fos la seva filiació política, es va potenciar la vida municipal. Van tranquil·litzar els veïns i muntaren serveis que es van demostrar eficaços. El seu paper fou molt important, tant per la nova imatge que es va donar dels municipis, com per les millores que en tots els sentits s'anaren fent per augmentar la qualitat de vida dels ciutadans. A poc a poc, una política d'equipaments important va consolidar definitivament la política local.

Només em queda felicitar l'equip redactor del llibre. No ha estat una feina fàcil. És molt còmode fer un estudi global dels vint anys de transició a nivell general, però fer-ho a nivell d'un poble, amb les concrecions i particularismes que comporta, no és una feina senzilla. Es posen de manifest els “entrebancs” normals en tota actuació política. Moments difícils i alguns de memòria no grata. Caldria recordar el que comentava Churchill: “deixant de banda tots els altres, la democràcia és el pitjor sistema de govern” o que “la democràcia és com un raï, que no t'esfondres mai, però que sempre tens els peus molls”. A qui es pugui sentir afectat per certs fets descrits en el llibre, només li demano que faci l'exercici de comparar el Palafrugell de fa vint anys amb el d'ara. Crec, i el lector podrà confirmar-ho, que el llibre compleix amb escriure el que s'esperava d'ell. El meu agraïment a tots.

Amb aquest llibre, Palafrugell ha demostrat una vegada més que el sentit del poble i el respecte per la memòria col·lectiva viu entre nosaltres. Felicitem-nos. Acabo amb el desig que l'esperit de tolerància i convivència d'aquests vint anys continuï. Amb la col·laboració de tots, n'estic segur, serà així.

FREDERIC SUÑER

Alcalde de Palafrugell

President de la Diputació de Girona

De la dictadura a la democràcia

El pas irreversible del franquisme a la democràcia parlamentària s'ha anomenat La Transició. Ben mirat aquesta evolució política de la dictadura a un Estat de dret és difícil d'acotar. Si bé el punt de partida formal comença amb la mort de Franco, no és clar en quin moment acaba. Cada historiador l'ha resolt segons el seu criteri personal. Hi ha qui encara manté que no s'ha girat el darrer full.

Quan parlem de La Transició ho solem circumscriure al context general de la política espanyola, però el canvi no traumàtic de règim va afectar també tots els municipis d'aquest país.

L'inici oficial de la transició democràtica va començar a la vila coincidint amb la manifestació més massiva i unitària que han registrat mai els carrers de Palafrugell. Va ser convocada des del mateix Ajuntament, que encara presidia l'últim batlle franquista, contra el promotor ludicocultural Oriol Regàs. Aquest barceloní, estatjat a Llofriu, membre de la *gauche divine*, va escriure a finals de l'estiu de 1976 un article al desaparegut diari *Tele-Exprés* que els habitants de la vila del Peix Fregit van considerar altament ofensiu.

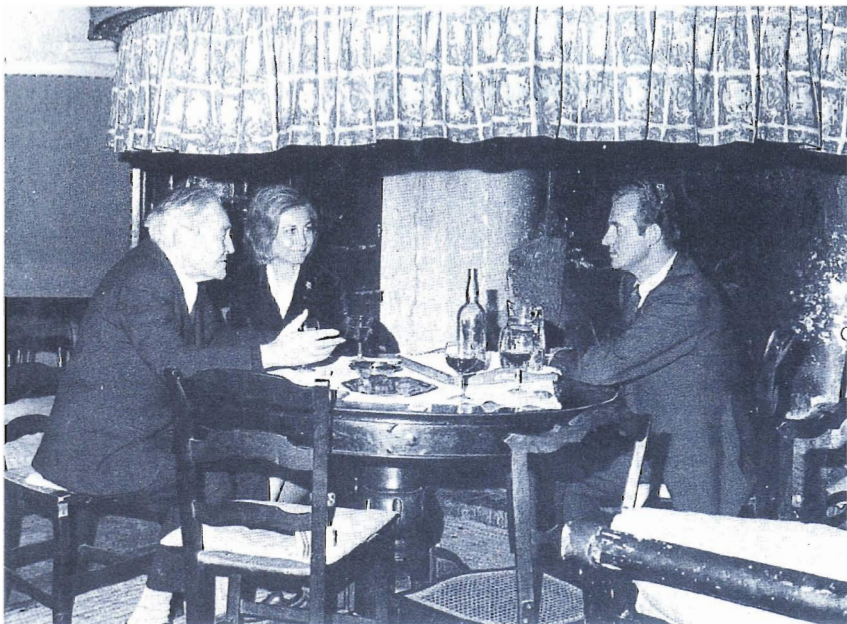
El dilatat camí de la dictadura a la democràcia es va cloure definitivament el dia que el pacte de govern entre el Partit

Socialista Unificat de Catalunya i el Partit dels Socialistes va permetre a un comunista d'origen palamosí asseure's a la cadira del mestre Sagrera, tot desbancant el convergent Albert Juanola que havia estat l'autèntic batlle de la transició.

Panorama abans de la batalla

El general Franco havia mort al llit el novembre de 1975. La gran majoria de càrrecs de l'aparell nacionalsindicalista no varen tenir cap dubte de quina seria la via que hauria d'emprendre l'Estat espanyol després d'escoltar el discurs de proclamació del rei. Així que des d'aquell moment les conversions a demòcrata de tota la vida van ser tan fulminants com ho foren les adhesions incondicionals al règim sortit de la Guerra Civil.

Els mesos que van precedir la mort del dictador —l'anomenat tardofranquisme— les

Els prínceps d'Espanya
visitaren Josep Pla al Mas

estructures del règim varen anar perdent força i molts col·lectius es varen sentir valents per fer públiques les seves reivindicacions. El marc adient que va permetre una transició pacífica feia molt de temps que s'anava forjant.

A la vila, aquesta obertura tèbia es va reflectir a les planes de la *Revista de Palafrugell*, que a partir del número de març de 1975 renovava parcialment la redacció i s'adheria al clam que sol·licitava l'ensenyament del català a les escoles. Poc després ho feia al *Debat Costa Brava*, promogut pel setmanari gironí *Presència*, i, posteriorment, al *Congrés de Cultura Catalana*.

Va ser també aquest mes de març, exactament el dia de Sant Josep, quan els prínceps d'Espanya, Juan Carlos i Sofia, van visitar Josep Pla al seu mas de Llofriu. Franco ja malaltejava i aquesta entrevista entre l'escriptor i el futur cap d'Estat va tenir una certa repercusió política.

La guàrdia municipal
en la predemocràcia

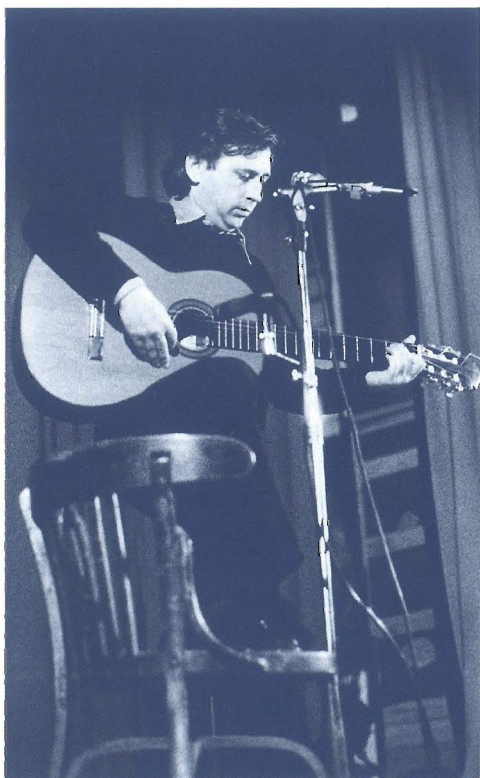
Durant l'any 76 tots els estaments del país, des dels que operaven emparats en la legalitat imposada, fins als que emergien de la clandestinitat en sentir proper el règim de llibertats, varen dirigir els seus esforços a preparar el terreny a la democràcia que trucava amb força la porta d'un Estat carrincló i obsolet.

Als llargs dits del franquisme els van quedar encara temps per prohibir durant les Festes de Primavera de 1976 el recital de Quico Pi de la Serra, però no van poder evitar, uns dies més tard, el concert de Raimon en un Fraternal ple de gom a gom, presidit per una gran pancarta demanant *Amnistia*, ni la conferència de Jordi Pujol en la que seria la seva primera visita a Palafrugell com a secretari general de Convergència

Lluís Mami

Lluís Maimí

Raimon va ser al Fraternal
per demanar l'amnistia

Democràtica de Catalunya. Aquell mateix estiu, quan va arribar al municipi la Marxa de la Llibertat hi va haver corredisses entre els marxaires i la Guàrdia Civil, que havia rebut ordres d'impedir l'avanç del moviment, el qual tenia per objectiu fustigar les estructures del poder establert que feien aigua per tots quatre costats. Alguns components de la marxa foren detinguts juntament amb joves palafrugellencs que varen actuar com a contactes locals.

Els incipients partits polítics, gairebé tots il·legals, portaven a terme arreu del país

campanyes de proselitisme. Els primers militants van començar a donar la cara durant el 1976. A Palafrugell, el PSUC, que s'alimentava principalment de sindicalistes de Comissions Obreres, era un dels més actius. L'arribada de Lluís Medir fou el revulsiu que esperaven per sortir a la superfície.

Convergència s'havia anat introduint de la mà d'estiuejants propers a Jordi Pujol. Els dos partits socialistes també començaven a implantar-se a casa nostra. El "Congrés" de Joan Reventós per una banda, amb Tomàs Ferrer al capdavant, i per l'altra, el "Reagrupament" de Pallach, que feia temps que vivia a Esclanyà i comptava amb un reduït grup d'incondicionals a la vila, d'entre els quals destacava el que anys després en seria batlle: Frederic Suñer.

Lluís Maimí

Jordi Pujol vingué a fer un parlament
durant les Festes de Primavera

CALIGRAFIA ESTIVAL

Palafrugell entre la indolencia y el sarcasmo

Una de las cosas que más me ha sorprendido siempre de Palafrugell es su campanario inacabado, aunque después de los años he venido observando que casi todo está inconcluso en este pueblo insólito. El aspecto de Palafrugell es gris y polvoriento: ningún jardín, ningún edificio destacable, ni un solo monumento. Urbanísticamente es un verdadero desastre. Las calles apenas están trazadas y parece que cada vecino ha construido su casa donde mejor le ha parecido. Son construcciones rápidas y simples, sin un adorno, muchas de ellas sin encalar siquiera. La imagen de provisionalidad es constante y curiosamente inalterable; porque la gente vive como si estuviera de paso a perpetuidad, de modo que, aunque el pueblo crezca, el aspecto de inestabilidad se mantiene.

Así, pues, ¿cómo extrañarse del campanario? En el fondo parece ser un insolente homenaje a esta provisionalidad, reina y señora de la vida local, demostrando a su vez que el carácter indolente de sus habitantes se ha ido transmitiendo de generación en generación. Pla escribió alguna vez que la gente de Palafrugell se mueve entre la indolencia asiática y el sarcasmo más vivo. Pero lo más asombroso es que viven muy bien y se encuentran así perfectamente a gusto. Hay que resaltar que la economía local es prospera. La industria corchera, tan boyante en otros tiempos, ha ido disminuyendo, pero el suelo es más rico, y sobre todo, una gran parte de la población vive del comercio. Palafrugell es el centro comercial de los alrededores, abasteciendo a playas como Calella, Llafranc y Tamariu. Los domingos por las mañanas, en verano, el pueblo adopta una imagen menos inhóspita. El mercado callejero presenta una gran animación y allí venden un poco de todo, fruta, perros, ropa, flores. La afluencia es enorme y todos los comercios permanecen abiertos. Lo menos que se puede decir de los habitantes de Palafrugell es que son originales. Todo el Empordà ha proporcionado tipos curiosos como producto de la tramontana, que cuando sopla días y días es capaz de enloquecer a cualquiera. Pero aquí la gente es muy

especial, con rasgos determinados que no se dan en lugares próximos, por lo que hay que considerar la presencia de otros factores además del viento. Tanto en las fiestas de primavera como durante el carnaval puede apreciarse claramente una de las características más acusadas de este pueblo. Es decir, su marcada tendencia homosexual. Se observa una clara afición al travestismo y siempre hay una carroza con hombres disfrazados de mujeres. Esto resulta perfectamente normal al resto de los habitantes. Aparte de esta supuesta homosexualidad latente, hay un número muy elevado de maricas en pleno ejercicio que gozan de una absoluta tolerancia, seguramente producto de la indolencia general. Los bares de homosexuales son abundantes y por el contrario apenas existen locales de mujeres. *Vox populi* se cuenta una historia que parece explicar este fenómeno. Parece ser que alrededor del año 50 llegaron a Llafranc dos ingleses en un espectacular Rolls Royce. Uno era joven y el otro de edad madura, y es obvio que eran amantes. Por lo visto los ingleses en cuestión trataron de hacer alguna amistad entre los jóvenes del pueblo, y conocieron a un peón caminero o albañil (parece que hay discrepancias) al que iban a buscar al trabajo en el famoso coche, que en la España de los 50, y en Palafrugell, era absolutamente impresionante. El caso del peón fue muy comentado y naturalmente envidiado, y así cundió el ejemplo. El coche resultó ser un buen anzuelo; el resto afición, tradición, o quizá buena propaganda que ha atraído a elementos foráneos.

Por otra parte, hay una serie de personajes conocidos por sus extravagancias en un pueblo de extravagantes. Un ejemplo genuino de lo que puede dar la tierra es el Tomás del Sport. Puede encontrarse en cualquier hora en el Chez Tomás de Llafranc, local que, dicho sea de paso, tiene el horario más disparatado e ilegal de muchos kilómetros a la redonda. Tomás gusta en sobremana de disfrazarse y, a la menor ocasión que se le presenta se planta su smoking rojo, sombrero de copa negro, bastón y un loro de verdad en la espalda y pasea muy digno ejercitándose en las relaciones públicas que son su gran vocación. Posee Tomás una imaginación desbordante por lo que puede abordar los temas más inesperados. Es muy aficionado a proponer negocios

absolutamente descabellados o a explicar proyectos de la misma índole. Todo esto en medio de la mayor seriedad y compostura aunque el loro se le este cagando encima. Tomás es un personaje simpático al que la gente aprecia.

Otro elemento curioso es Manolo el gitano, pero con respecto a éste, las opiniones varían, y casi siempre resulta más grotesco que divertido. Se disfraza, a veces ya por la mañana con grandes capas y abundantes joyas dedicándose a imitar de una forma continua a Dalí. El pueblo de Palafrugell es miedoso ya desde sus orígenes. Su situación ya parece responder al temor de un ataque por mar. En la actualidad persiste un extraño y generalizado miedo a los muertos. No obstante, paralelamente, existe una notable propensión al suicidio, que está rodeado de una aureola de verdadera admiración. La gente piensa mucho en la muerte, especialmente en el suicidio y esto sí parece tener una clara relación con la tramontana, pues el índice de suicidios aumenta visiblemente en estas comarcas. Creo que es Pla el que en una ocasión pone en boca de un personaje que contempla un árbol: "Qué magnífico árbol para ahorcarse..."

Otro rasgo muy acusado del pueblo es su pronunciado anticlericalismo, hasta el punto de que es, si no el único, de los poquísimos pueblos de España cuya plaza mayor no está presidida por una iglesia. Palafrugell tiene por otro lado una larga tradición republicana. Se podría seguir casi indefinidamente repasando las rarezas de este pueblo, y eso en una visión absolutamente distanciada y superficial. Lo que es evidente es que para un extraño sus habitantes son poco menos que locos, hacen cosas inverosímiles y se mueven por una escala de valores totalmente peculiar. Quizá todo se deba a su mencionada indolencia; eso explicaría desde el aspecto del pueblo hasta muchas de sus extrañas manías pero también hay que tener en cuenta la parte de carácter ampurdanés que les corresponde, al que seguramente deban su arraigada anarquía. Indolencia oriental, extremismo y anarquía ampurdaneses. La mezcla es explosiva. Solo faltaba la tramontana.

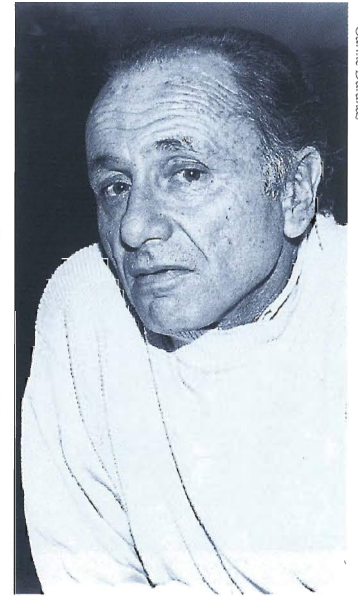
Oriol REGÀS
(Tele-Exprés, 3. 09.1976)

“Entre la indolència i el sarcasme”

Però el fet que tingué més repercussió social durant els primers mesos de la transició, va ser la manifestació contra Oriol Regàs, que va tenir lloc el diumenge 12 de setembre de 1976. Mentre a Sant Boi se celebrava la primera Diada tolerada, després de 40 anys de prohibicions, aquí sortíem al carrer multitudinàriament per defensar l'honor ultratjat per un article aparegut al diari vespertí *Tele-Expres*, escrit pel propietari de Boccacio. La casa de la vila va instigar la mobilització i la va encapçalar. Gent d'un conservadorisme a prova de bomba va sortir al carrer a manifestar-se tal com havien vist fer, a la televisió, als moviments esquerrans que aquells dies proliferaven. El redactor de la notícia a la *Revista de Palafrugell* (RdP) ho veié així: “La manifestació popular, encapçalada per les autoritats locals, s'inicià a plaça Nova on s'hi van reunir unes dues mil persones portant pancartes que feien al·lusió

a l'article i al seu autor, persona no gens grata a Palafrugell. Els manifestants van recórrer els carrers Calvo Sotelo, Cavallers, General Mola, Raval Superior, Torres Jonama, Clavé, Font i Ample, per arribar a l'Ajuntament des del balcó principal del qual va parlar l'alcalde, senyor Joan Rutllant, que donà les gràcies al públic pel seu civisme i donà per acabada la pacífica manifestació, en la qual s'hi veien participants de Pals i Begur. L'alcalde es va veure acompanyat per la corporació municipal en ple, el jutge municipal, l'alcalde de Begur i les principals forces vives de la vila, entre les quals s'hi comptaven alguns estiuejants de Barcelona, afincats al terme municipal de Palafrugell.”

Acabada la protesta a Can Bech, un grup de manifestants es va dirigir al Mas Catalanet de Llofriu on es trobava un Regàs compungit davant les notícies que li arribaven. Una dotació de la policia municipal que vigilava la masia va evitar que els exaltats vilatans s'hi apropessin.

Oriol Regàs

Lluís Mamià

La manifestació
contra Oriol Regàs
i el *Tele-Expres*

L'alcalde Rutllant
s'adreça als manifestants

L'editorialista de la Revista se'n feia creus d'aquesta resposta popular: "Mai —gosaríem dir de la Guerra Civil ençà— Palafrugell havia actuat d'una forma tan activa, ni cap assumpte havia pres mai la dimensió popular que va prendre aquest. El poble ha respost, el poble va manifestar-se i el Palafrugell actual que mai havia vist l'Ajuntament al carrer, l'hi va veure per primera vegada, regidors i vilatans en pública protesta."

La sessió plenària del consistori, que tingué lloc dos dies abans, havia autoritzat l'alcalde a interposar "querella criminal por el delito de injurias graves contra las personas responsables del libelo injurioso y su publicación".

El text en castellà causant del rebombori va aparèixer el dia 3 de setembre sota l'epígraf de *Califrafià estival* i es titulava *Palafrugell entre la indolència y el sarcasmo*. En l'extens article Regàs qualificava la població de grisa, polsosa i amb aires de provisionalitat permanent, i tractava els palafrugellencs d'homosexuals, bojós i propensos al suïcidi,

tot i justificar-ho pel caràcter empordanès de la seva gent que la tramuntana acabava d'adobar. En un dels punts que més va coure, proclamava: "Tanto en las Fiestas de Primavera como durante el Carnaval puede apreciarse claramente una de las características más acusadas de este pueblo. Es decir, su marcada tendencia homosexual. Se observa una clara afición al travestismo y siempre hay una carroza com hombres disfrazados de mujeres... Los bares de homosexuales son abundantes y, por el contrario, apenas existen locales de mujeres." El que va escriure Oriol Regàs en el seu article era una clara exageració, deien que potser fruit d'una extrapolació de com judicava ell alguns personatges del rodal o —segons els més malintencionats— d'una venjança sibilina per uns permisos que no va obtenir per endegar determinats negocis.

Les rèpliques de Francesc Alsius, Francesc Gallart, Xavier Amir i Bepes, en diferents mitjans escrits, així com un nou article al *Tele-Exprés*, en el qual Regàs matisava les seves afirmacions i en demanava disculpes, havien de ser el contrapunt lògic a un greuge literari que va anar més enllà del que era imaginable.

Renovació a la Junta de la Cooperativa

El decés de Narcís Rutllant, que durant molts anys havia estat al front de L'Econòmica Palafrugellenca —cooperativa popular de consum— va propiciar la renovació de la directiva, que es va constituir amb antics membres juntament amb socis nous provinents dels moviments polítics emergents. El 27 d'abril de 1976 es creava el Consell Rector. El presidí Carmel Xicoira, que formava part de la junta anterior. Va actuar com a secretari Tomàs Ferrer, el

tresorer fou Josep Illa i com a vocals, Joan Badia, Miquel Ferrer, Joan Oliveras i Josep Alsina. El Consell de Vigilància es va formar amb Sebastià Figueras, Bernat Caussa i Jordi Pedrero. El mes de setembre es van organitzar unes xerrades sobre cooperativisme en les quals es va comptar amb la presència d'Ernest Lluch, que més tard seria ministre de Sanitat del govern del PSOE, Joan Raventós, que arribaria a ser president del Parlament de Catalunya i Rodolf Guerra, que era advocat de presos polítics i amb l'establiment de la democràcia esdevindria parlamentari socialista.

Façana de l'edifici central de la Cooperativa, obra de l'arquitecte Rafel Masó

La Secció de Cultura del Fraternal

A l'empara de la Junta del Fraternal nasqué, dins la societat centenària, l'anomenada Secció de Cultura, una associació que pretenia treballar per sensibilitzar la gent sobre la nova etapa política que s'acostava i promoure activitats culturals i cíviques. Formaven part d'aquest col·lectiu un grup heterogeni de joves palafrugellencs moguts per inquietuds polítiques i socials de signe progressista, la majoria membres de la plataforma democràtica de Palafrugell.

Encara que ha estat difícil de concretar, ateses les imprecisions dels testimonis consultats, el naixement de la Secció de Cultura del Centre Fraternal cal situar-lo a principis de l'estiu d'aquell 1976.

El primer document que en parla d'una manera oficial és l'acta de la reunió general ordinària de la societat que tingué lloc el 17 d'octubre de 1976: "A continuación el Presidente habla sobre la nueva Agrupación de cultura, adherida a la Sociedad Recreativa y que ha tenido a bien ubicarse en este Fraternal, toda ella constituida por socios del Centro, y dice que dicha Agrupación se dedicará exclusivamente a actividades culturales y recreativas propias del Centro Español, Fraternal, por ejemplo tales como, cuidarse de la Biblioteca, Espectáculos Infantiles y similares, etc, etc. Debido a no comprenderse las actividades de la Agrupación antes mencionada el Sr. Escribano miembro de la antes citada Agrupación de Cultura leyó los dos primeros artículos del Reglamento constituido por la Junta Directiva de la citada Agrupación de Cultura, aclarando varios extremos en los cuales había duda a la General." (sic) L'acta està signada pel secretari amb el vistiplau del president, que en aquells anys era Paco

El Centre Fraternal, que va acollir les activitats de la Secció de Cultura, el dia que el varen tornar a batejar

CENTRE FRATERNAL PALAFRUGELL

Portada del llibret editat
amb motiu de la recuperació
del nom original del centre

Torres, el qual estava absolutament al corrent del que representava la Secció de Cultura.

Com ha quedat reflectit, alguns socis del centre, fins i tot membres de la Junta, per raons diverses —més relacionades probablement amb l'economia del Fraternal que per una actitud reaccionària— van demanar aclariments que va tenir cura de donar Roberto Escribano, un exseminarista sortit de Palafrugell, que aleshores era un destacat militant del PSUC.

Als components de la Secció de Cultura del Fraternal els unia l'afany de restablir la normalitat democràtica després de quaranta anys de dictadura. Tot i no comptar amb documentació relativa a les activitats que realitzaven, de les fonts consultades hem pogut establir aquesta llista d'integrants: Tomàs Ferrer, Roberto Escribano, Paco Padilla, Miguel Ángel Boira, Antonio Calvo, Trini Puig, Mari Carmen Toro, Anna-Maria

Brunet, Paco Torres, Enric Cateura, Pedro González, Emilio Tauste, Marcos Zamora, Miquel Ferrer, Joaquim Frigola, Martí Caner, Floreal Radresa i Lluís Medir.

Tomàs Ferrer va exercir de pal de paller en el difícil equilibri que calia mantenir dins una organització tan polititzada com la Secció de Cultura, amb persones amb idearis tan diferents i sovint contraposats. És el mateix Ferrer el que explica l'experiència viscuda en un article a la RdP, de desembre de 1976. En recollim un fragment: "Durant el curt termini d'existència la Secció ha viscut una agitada història, després d'aplegar molta gent, amb tota mena d'inquietuds, després d'haver parit amb forts dolors uns estatuts tan democràtics com ha estat possible, a gust de totes les tendències que formaven la Comissió, un grup marxà per considerar la línia cultural de la Secció poc anarquitzant, després, al cap de poc temps, seguint dins la tònica surrealista, altra gent se'n desentengué per considerar que la Secció seguia una línia massa compromesa."

La Secció de Cultura va assumir la tasca de coordinar a Palafrugell el Congrés de Cultura Catalana que s'inaugurà a Barcelona el 8 de desembre de 1976. El primer acte que va promoure fou la presentació de la companyia La Roda, amb una obra sobre la vida de Layret titulada *Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya*, de Maria-Aurèlia Capmany i Xavier Romeu. L'obra es representà a la sala d'espectacles del Centre Fraternal el dia 24 de setembre de 1976. La notícia d'aquesta escenificació teatral, publicada per la RdP, era molt crítica i molt allunyada de la línia habitual de la plana d'informació: "No era altra cosa que una obra oportunista, que no va satisfer les persones grans i els joves en van sortir escalfats, però

Francesc Torres,
president del Fraternal
durant aquells anys

Joan Berta

sense saber ni qui era en Layret ni el Noi del Sucre, i molt menys de la problemàtica del temps a què feia referència la comèdia." Més endavant s'organitzà un festival de pintura infantil a plaça Nova i es va portar el cantant andalús Manuel Genera. Varen seguir altres activitats, conferències, recitals, teatre... Miquel Ferrer en destacava, d'entre els actes, l'homenatge a Pau Casals, i Tomàs Ferrer, la creació d'una incipient assessoria juridicollaboral que va durar just el temps necessari perquè els sindicats majoritaris afloressin i posessin en marxa les seves estructures.

Durant el 1977, i a mesura que els grups polítics s'anaven consolidant —amb una creixent activitat davant l'anunci d'eleccions generals— la Secció de Cultura va anar morint d'inanició fins a desaparèixer.

El Fraternal, que oficialment continuava essent Centro Español, no va canviar el nom fins al novembre de 1977.

S'aprova la Reforma Política de Suárez

El primer govern de la Monarquia, presidit per Carlos Arias Navarro, que també havia estat el darrer cap de govern de Franco, va sobreviure fins que a principi de juliol de 1976 va ser substituït per Adolfo Suárez. Durant aquests mesos, els actes polítics es feien encara a la clandestinitat. Calia buscar subterfugis per organitzar-los. Els fòrums culturals o les reunions embolcallades amb pretextos cívics, fins i tot la presentació de llibres, servien per intensificar els contactes i estendre les doctrines que els partits catalans emergents volien projectar per tot el Principat. A la vila aquestes inquietuds polítiques s'anaren desvetllant fins a convergir en la Plataforma Democràtica de Palafrugell. La majoria dels integrants eren afins a partits d'esquerra o a sindicats sorgits de la clandestinitat. Eren molt

Habla, pueblo.

Para que nadie decida por tí.

pocs els que acabarien militant en partits dits de centre o de dretes. En aquells moments Jordi Pujol o Trias Fargas eren considerats dirigents de partits esquerrans. La gent ideològicament pròxima a la dreta convencional es mantenia en un discret segon pla a l'espera d'esdeveniments. Les files d'addictes al franquisme registraven contínues desercions. La ciutadania, amatent i silenciosa, vivia amb serenitat els primers fets de la transició i no es va pronunciar fins que Adolfo Suárez va impulsar la Llei de reforma política i la consultà al *pueblo español* en referèndum. A Palafrugell, el plebiscit realitzat el dia 15 de desembre de 1976 va obtenir una alta participació tot i els esforços del partits il·legals per evitar-la. De 9.048 electors, en van anar a votar 7.688, és a dir, el 85% del cens electoral. Tothom sap que el sí va guanyar de manera aclaparadora tant a Palafrugell com a tot l'Estat sota el celebrat eslògan de *Habla, pueblo, habla*.

*Pasquí del Referèndum
de la Reforma política*

Josep
Pallach

Col. Sam Masquer

La mort de Josep Pallach

L'onze de gener de 1977 moria Josep Pallach moments abans d'entrar a l'hospital de Bellvitge. El polític era traslladat per al seu ingrés clínic davant els símptomes d'un infart de miocardi. El cotxe particular que el portava era conduït per l'analista Frederic Suñer i els acompanyava el metge Bagué. Els seguia, en un altre vehicle, Anna Brunet i la dona de Pallach, Teresa Juvé. L'accident vascular el va sorprendre al seu xalet d'Esclanyà. Varen avisar el cardiòleg gironí doctor Cornella que aconsellà l'anada a Barcelona. El colapse li va venir en veure l'hospital, ja que, segons Suñer, Pallach era molt aprensiu. Res pogueren fer per salvar-li la vida. A Girona encara no hi havia cap unitat coronària i el trasllat a la Ciutat Comtal va ser inevitable. És probable que si hi hagués hagut aquest equipament aquí s'hauria pogut evitar aquesta mort, la qual va propiciar que poc després se n'hi instal·lés un.

Mentre els acompanyants esperaven notícies, el capellà de Bellvitge va entrar a la sala d'espera i dirigint-se a l'esposa de Pallach li demanà si el seu marit era creient. La frase interrogatòria formada en temps passat va caure com una galleda d'aigua freda sobre els presents. Era la confirmació implícita que Pallach havia mort.

La crònica de les darreres hores del polític socialista es troba detallada en el número de gener del 77 de la *Revista de Palafrugell*, en la qual Frederic Suñer explica les seves impressions personals sobre els fets esdevinguts el darrer capvespre: "Recordo que vaig arribar el dilluns cap al tard a Esclanyà —relata Suñer— una mica alarmat per les notícies que tenia sobre el seu estat. Ell mateix en sentir el soroll del cotxe va sortir a fora. Vaig trobar-lo amb una expressió preocupada i físicament cansat. Mentre esperàvem el cardiòleg vàrem començar a enraonar. Com que semblava que la conversa no el molestava no vaig

defugir la tertúlia amb ell i la Teresa. Com era obligat, el primer de què parlàrem fou sobre el recent Congrés del Partit Socialista de Catalunya que va elegir-lo secretari general. Estava molt content de l'assistència de militants i també de la nombrosa presència de delegats estrangers, entre ells, el seu vell amic Hans Matthöffer.”

Els dies 8 i 9 de gener havia tingut lloc al Col·legi d'Advocats de Barcelona el Primer Congrés del PSC (reagrupament), en un clima eufòric davant la reforma política que Suárez havia engegat i que estava abocada a la celebració d'eleccions generals. Els orígens d'aquesta formació, que després de la mort del seu líder es fraccionaria fins a desaparèixer, es troben a Montserrat, on el 10 de novembre de 1974 es fundava el Reagrupament Socialista i Democràtic de Catalunya. A mitjans de maig de 1976 canvia de nom i passa a ser el Partit Socialista de Catalunya, i es diferencia de l'altre partit homònim amb la sigla (r) al darrere. El PSC (c) derivarà, amb el temps, en el Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE), després de la fusió amb la branca catalana del PSOE. Entre els dos partits socialistes hi havia, tot sovint, discrepàncies i enfrontaments. Els pallaquistes eren acusats d'amagar la seva tendència socialdemòcrata i de ser reticents a integrar els comunistes en el bloc democràtic que pretenien formar les esquerres.

Entre militants i simpatitzants el Reagrupament mantenia a la vila una trentena d'addictes. La majoria ho eren per simpatia personal amb Pallach. Els arxius de la memòria han proporcionat aquests noms de palafrugellencs a les files del PSC (r): Jaume Isern, pare, Frederic Suñer, Miquel Ferrer, Anna Brunet, Lluís Tauler, Ferran Guardiola, Josep Pons Llobet, Ramon Sureda, Luís Jareño... Quan Pallach es reunia amb ells

acostumava a dir que faria senador Suñer i president del Fraternal Sureda. Era una proposta, entre festiva i seriosa, que li agradava de repetir. Anna Brunet, i també Lluís Tauler, havien contribuït d'una manera decisiva a fomentar la militància del partit. Brunet era membre de la Secció de Cultura del Fraternal. La nit que Pallach fou ingressat la varen avisar amb urgència en una de les reunions d'aquest col·lectiu que aleshores desplegava una activitat notable.

Anna Brunet va connectar amb Josep Pallach per temes relacionats amb la docència. El polític figuerenc era llicenciat en Filosofia i Lletres per la Universitat de Montpel·lier, però va ser en el camp de la pedagogia on s'especialitzà, fins arribar a ser doctor en Ciències de l'Educació. Tenia un gran interès per l'ensenyament, al qual s'hi dedicà tant a Girona com a la resta de Catalunya.

Quan va tornar definitivament de l'exili, a cavall entre 1969 i 1970, va cercar un indret tranquil a l'Empordà on poder desenvolupar la tasca que s'havia fixat en el món universitari i en el polític.

Pallach en el decurs d'una conferència a la Casa de Cultura de Palafrugell

Col. Sam Masquelet

*L'enterrament de Pallach
al cementiri d'Esclanyà*

Aquest racó el va trobar a Esclanyà, al barri dels Blanquers, on s'hi féu construir una casa de nova planta. En el moment del seu traspass era professor de la Universitat Autònoma de Barcelona i també feia classes al Col·legi Universitari de Girona.

Pallach estava casat amb Teresa Juvé i tenia una filla, Antònia, que va néixer a París el 1949. La seva vídua, que militava a la resistència francesa quan el va conèixer, va continuar portant la torxa encesa amb l'ideari de Josep Pallach. Els intents dels militants més fidels de fer perdurar el Reagrupament més enllà de Pallach acabaren sucumbint.

La nota biogràfica que llegim a la Gran Enciclopèdia Catalana justifica tota una vida: "Pallach i Carolà, Josep (Figueres 1920-L'Hospitalet de Llobregat 1977) Polític i pedagog. De jove s'afilià al Bloc Obrer i Camperol, posteriorment desembocat en el POUM, i lluità durant la guerra amb la Divisió 27. S'exilià el 1939 i s'incorporà a la resistència francesa. Entrà clandestinament a Catalunya (1942) i fou detingut (1944), però

Lluís Martí

*Representants
de totes les forces democràtiques
varen assistir al sepeli de Pallach*

Lluís Martí

s'escapà de la presó de Girona (1946) i ingressà a França —on es dedicà a l'ensenyament— al Moviment Socialista de Catalunya, l'òrgan del qual *Endavant* dirigí del 1948 al 1967. S'escindí, amb un grup de militants, del partit i retornà a Catalunya (1969), es doctorà en Ciències de l'Educació i fou professor de la Universitat Autònoma. Creà el Secretariat d'Orientació Socialista, després el Reagrupament Democràtic i Socialista (1974) que adoptà el 1976 el nom de Partit Socialista de Catalunya i que en el congrés de gener del 1977 el confirmà com a secretari general. Publicà *Els Instituts Pilot* i *La Reforma de l'ensenyament mitjà* (1971), *L'explosió educativa* (1975) i *La democràcia, per fer què?* (1975), i, a més, els opuscles d'exili *El nostre combat, acció i perspectives del socialisme a Catalunya* (1954), *Les nostres arrels* (1962) i *El gran problema: escola per a tots* (1964)."

Arriben els mítings preelectorals

Amb la Llei de la reforma política sancionada pel rei els partits es varen poder legalitzar. Al principi de 1977 la majoria de formacions polítiques varen passar pel registre del Ministeri de l'Interior. Només restaven al marge de la legalitat els comunistes i els republicans. Els partits considerats marxistes-leninistes varen ser acceptats abans de les eleccions de juny, cosa que no fou possible amb els republicans fins uns mesos després. Els juristes de la reforma consideraven incongruent que en una Monarquia parlamentària hi convisquessin partits d'arrel antimonàrquica. Esquerra Republicana de Catalunya va haver de patir aquesta marginació.

Segons els antecedents localitzats a les hemeroteques —els partits consultats no guarden ni documentació ni memòria d'aquella època— els primers mítings permesos, celebrats a Palafrugell sense haver de recórrer a camàndules, van tenir lloc el mes de març d'aquest 1977. Tots els actes es van concentrar al Centre Fraternal, que de bell nou es convertia en l'àgora que va permetre estrenar els aires de llibertat.

El dia 12 de març el Partit Socialista (Congrés) va encetar el foc i va portar Joaquim Nadal i Lluís-Maria de Puig. Tornà a repetir el dia 26 d'aquest mateix mes, un dissabte. En aquesta ocasió amb parlaments de Joan Alamillo, Joaquim Español i Lluís Sacrest.

L'endemà, al migdia, la Lliga de Catalunya, partit liberal, es presentava amb la intervenció de Pere Vallès, Alexandre Burbano, Núria Gené i Josep M. Figueras. El dia 9 d'abril, també un dissabte, va tenir lloc la presentació de dos partits que no trigarien gaire a fusionar-se: Convergència Democrà-

Un dels primers mítings electorals del postfranquisme

tica i Esquerra Democràtica. Els oradors foren el palafrugellenc Martí Peya Llach, Joan Saqués, Enric Ametller Abella, Ramon Trias Fargas i Jordi Pujol Soley. Ple definitiu amb gent de la vila i estiuiejants de les platges. Era Setmana Santa. El dia 20 es va presentar el PSUC, sense haver aconseguit encara de ser legal. El PCE feia uns dies que ho era. Van parlar Paco Frutos, Pere Pujol, Sergi Pasarín, Lluís Medir i Emilio Tauste davant un públic entusiasta. A finals d'abril es produí un míting del Front d'Esqueres sota l'eslògan Per una esquerra catalana, socialista i autònoma. Aquest front el formaven Esquerra Republicana, Front Nacional de Catalunya, Estat Català i el PSC (reagrupament), que estigueren representats correlativament per Heribert Barrera, Joan Cornudella, Josep Planxart, Teresa Juvé i Josep Verde. Públic important. Com en tots els mítings d'aquella etapa d'eufòria democràtica, s'acabà l'acte amb el cant d'Els Segadors que tornava a ser l'himne recuperat del poble de Catalunya.

Enric Cateura i Fernández

ACTIVISTA DE PRIMERA HORA en favor de la democràcia i les llibertats, va néixer el 14 de juliol de 1951, diada de la França revolucionària, circumstància que no deixa de ser curiosa en el seu cas. Va fer els estudis elementals a l'escola Torres Jona-ma i a 12 anys s'incorporà al món laboral. Va entrar, primer, de grum en un hotel i a 16 anys va anar a treballar a la construcció. Mentrestant va ampliar la seva formació amb les titulacions de delineant i de tècnic cooperatiu. A partir dels 80 decideix establir-se pel seu compte i munta una bugaderia. Conviu en parella i té dues filles.

Va introduir-se en els ambients polítics i sindicals clandestins quan tenia 17 anys. Imbuït de l'ideari marxista, Cateura assumeix el socialisme com un compromís personal. Els seus primers contactes foren amb activistes del PSUC. Al final, però, es va acabar decantant per l'opció socialista, primer en el marc heterogeni de Convergència Socialista i, més endavant, dins el PSC (c), partit del qual en va ser un dels fundadors a Palafrugell juntament

amb Tomàs Ferrer i Josep Illa. L'estiu del 76 va ser detingut i empresonat per haver pres part en la Marxa de la Llibertat, organitzada per l'Assemblea de Catalunya. Al cap de poc es va beneficiar de l'amnistia decretada pel nou govern d'Adolfo Suárez.

Va ser membre de la Secció de Cultura del Fraternal i, més tard, de la Comissió de Control de l'Ajuntament. No obstant això, aquells anys Cateura va ser més sindicalista que polític. En l'àmbit sindical va destacar per ser un dels fundadors de la UGT a la vila. L'any 77 va participar activament en la famosa vaga dels paletes i va ser novament

detingut, si bé aquest cop fou posat en llibertat en 24 hores. Així mateix, va prendre part en l'ocupació del local de Sindicats al carrer de la Tarongeta.

Els anys 80 deixa l'activitat sindical per dedicar-se a la política.

Entra a l'Ajuntament l'any 87 com a regidor responsable de les àrees de Serveis Socials i de Festes. El 91 passa a l'oposició. El 93 era elegit primer secretari del PSC a Palafrugell i des de 1996 és conseller nacional del partit.

La vaga dels paletes

Els mesos de març i d'abril de 1977 es va produir el xoc social més important de la transició. Un nombre destacat d'operaris del ram de la construcció va secundar una vaga que s'iniciava la tercera setmana de març i que no acabaria fins passat el 15 d'abril. Un total de 21 dies va quedar aturada la construcció a la majoria de comarques gironines, mentre els obrers prenién posicions d'una radicalitat fins en aquells moments desconeguda.

Les assemblees de vaguistes, la presa del local de sindicats i l'obertura d'una caixa de solidaritat varen ser algunes de les activitats que va generar la revolta. La Guàrdia Civil va reprimir-la fins on les circumstàncies polítiques li van permetre. Es van practicar detencions entre els capdavaners, tot i que al cap de vint-i-quatre hores la jutgessa de la Bisbal els va deixar en llibertat. A la vila els empresonats van ser vora d'una dotzena, entre ells Enric Cateura, que fou un dels elements més actius durant aquestes tres setmanes de vaga. Juntament amb Cateura van encapçalar el moviment sindical, pel que fa a Palafrugell, Pedro González, Eduard Freixes i Miquel Álvarez.

El primer posicionament va desencadenar-lo el conveni del sector que es trobava en vies de negociació. Els paletes pretenien obtenir 25 minuts per poder menjar l'entrepà de l'esmorzar, cosa que la patronal els negava. Això va ser l'excusa per estendre la consigna de parar. Es tractava de forçar la ruptura sindical i esmicolar el sindicat vertical orquestrat pel franquisme. La vaga es va perdre però la Central Nacional Sindicalista (CNS) va quedar tocada de mort.

Els sindicats, encara il·legals, van donar suport des del primer moment a la convocatòria. Tots, amb diferent grau

d'implicació, hi eren al darrere: la USO, la UGT, CCOO i la CNT.

Les assemblees, que congregaven treballadors de tota la comarca, es feien en indrets suficientment discrets per dificultar la intervenció de la força pública que tenia ordres de dissoldre les concentracions. Les que es feren a Palafrugell tenien per marc les pinedes del voltant del cementiri. Alguna de les trobades havia arribat a reunir prop de cinc-cents persones.

Una de les accions reivindicatives més espectaculars va consistir en l'ocupació del local de sindicats al carrer de la Tarongeta. Els vaguistes, que ratllaven la cinquantena, van prendre l'edifici i van lliurar a Miquel Ros, que exercia de secretari, el manifest amb les demandes. En aquells moments l'organisme sindical comptava amb cinc funcionaris encapçalats pel delegat comarcal, Leonardo Frias. Hores més tard els paletes abandonarien pacíficament els locals.

Miquel Ros recorda que "cada dia havíem de comunicar el desenvolupament de la vaga i jo era l'encarregat de fer un tomb amb el cotxe per les diferents poblacions de la comarca i copsar quina era la repercusió de la convocatòria. Si bé és cert que va ser la vaga més llarga i seguida de tota la transició política, també he de dir que hi havia moltes obres on se seguia treballant mentre va durar. És difícil concretar quin percentatge de seguiment va registrar". Els piquets que es van formar van ser molt actius i especialment durs en les seves actuacions.

Per tal d'assistir els obrers més necessitats, es va organitzar una caixa de resistència. En un local del carrer del Clos es proporcionaven queviures a les famílies dels paletes afectats per la vaga. La cooperativa de consum L'Econòmica palafrugellenca, per altra banda, va acordar obrir una línia de crèdit alimentari

Semana Presència.

per ajudar a pal·liar la situació i com a mesura de solidaritat amb els vaguistes.

Poques setmanes després la llibertat sindical era una realitat i l'estructura vertical dels sindicats no trigaria a desaparèixer.

Les Festes de Primavera albiraven la renovació

L'escriptor i poeta palafrugellenc Josep Martí Clarà, Bepes, va pronunciar el 18 de maig de 1977 el Pregó de les Festes de Primavera. Era dimecres, però el Centre Fraternal es va omplir de gom a gom. Bepes va ser el primer orador de Palafrugell que encetava les Festes. El parlament, escrit en clau local, es va moure entre la ironia que li era pròpia i la nostàlgia d'un Palafrugell en vies de desaparició. No cal dir que les seves paraules van fer la delícia dels assistents. Heus aquí uns fragments: "La reina i jo els estem molt agraïts per la seva assistència... Avui es trenca la línia dels grans pregoners i s'ha encarregat la feina a un vilatà... Palafru-

*Cateura s'adreça als vaguistes
durant una concentració a Girona*

Josep Martí Clarà, Bepes

gell és com és. Som com som. Un poble, el tarannà d'un poble, l'ànima, l'entranya d'un poble, és de mal canviar encara que es canviïn noms de places i carrers... Hi ha quelcom que ha perfilat definitivament el bagatge de la vila: la influència de l'època d'or dels tapers...

Treballaven amb coll i punys planxats i arribaven a tenir cànir d'aigua fresca d'ús privat... Eren punt i a part i eren, dins del conjunt del país, com una secta mormona, com els tortosins, com els gitanos... Inventaren les trobades vora mar quan Calella, Llafranc i Tamariu eren gairebé verges. Ells volien gent, colla, companyonia. Es feien dinades col·lectives... A la vila, en general, s'ha menjat sempre bé quan ha convingut o s'ha pogut. D'un home ben menjat se'n poden esperar moltes coses... Llum verda a aquesta primavera amb lluiïssors noves."

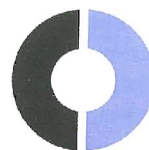
Bepes havia participat en altres edicions com a redactor del ban que un nunci llegia pels carrers. Des de sempre havia destacat com un bon coneixedor de les Festes i participava del seu esperit que considerava inspirat en els carnavals d'abans, dels quals ell mateix en fou, també, un actiu component.

Aquest any 1977, les Festes van acabar amb un gran enrenou. El premi d'honor del Carroussel va ser concedit a la carrossa Els Segadors, atorgat per un jurat que, segons el parer de molta gent, es va deixar emportar pel sentimentalisme patriòtic, tot obviant que moltes altres carrosses la superaven en qualitat artística. La protesta dels carrossaires i dels mateixos organitzadors va ser molt sonada, fins al punt que fou el detonant d'una important renovació que va desembocar en el naixement del Grup Festes de Primavera, que basaria la seva raó de ser en un funcionament absolutament desvinculat de la casa de la vila.

La vía segura a la democracia.

Democracia Cristiana • Independientes • Social Democracia
Partido Popular • Liberales

UNION DE
CENTRO
DEMOCRATICO

Les eleccions de la UCD

Els ciutadans es van pronunciar massivament en les eleccions legislatives convocades, pel govern Suárez, per al dia 15 de juny de 1977. Van ser els primers comicis lliures que se celebraven a Espanya després de 41 anys. Els resultats van permetre als partits mesurar la seva força política i prendre posicionaments.

Uns mesos abans havia començat la carrera electoral sense solució de continuïtat amb la campanya oficial. Els partits van

Ara, Catalunya!

PSC

**Partit Socialista
de Catalunya
Reagrupament**
adherit als principis de
la Internacional Socialista

engegar des de la seva legalització, a partir del mes de gener, una activitat que ranejava la bogeria. Els actes polítics i els mítings propagandístics van celebrar-se incansablement a tots els pobles i viles, on es contemplava aquest fenomen entre la curiositat i la inquietud.

A Catalunya les forces polítiques que van obtenir una representació destacable varen ser quatre: El PSC i el PSOE català agrupats sota les sigles de PSC, Partit dels Socialistes de Catalunya. La unió temporal de partits, que amb el títol de Pacte democràtic per Catalunya, acollia Convergència, Esquerra Democràtica de Trias Fargas i el que quedava del PSC (reagrupament). El PSUC, que es presentà en solitari com el partit hegemònic dels comunistes catalans. I

PACTE DEMOCRÀTIC PER CATALUNYA

JORDI PUJOL

TRIAS FARGAS

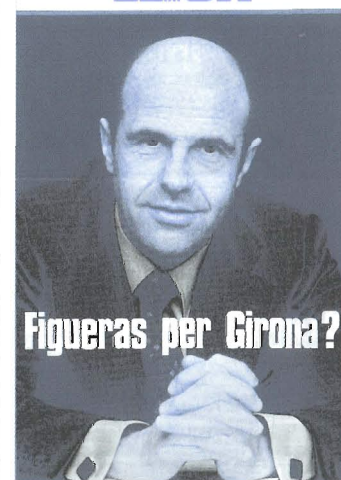

VERDE ALDEA

la quarta gran força, que va ser la Unión de Centro Democrático, la UCD de Suárez, muntada des dels governs civils.

Tornem a la *Revista de Palafrugell*, que parlava d'aquelles primeres eleccions com si fos la temporada boletaire: "Temps d'eleccions. La primera setmana de juny, la campanya electoral en marxa marcà la recta final de l'esforç màxim de tots els partits i coalicions de cara al dia quinze per fer-se amb el vot dels ciutadans. Proliferaren els mítings, sobretot al Fraternal, també al cinema Garbí i fins i tot al Col·legi Nacional Torres Jonama, amb un cada u, perquè no hi havia prou locals per a tanta demandada. N'hi va haver per a tots els gustos i tendències polítiques, i en algun míting s'hi van cantar havaneres i va convidar-se als assistents a un cremat;

La Veu de la LLIGA

1936 **P.S.U.C.** 1977

Emilio Tauste i López

FILL DE PARES IMMIGRANTS, la seva família va arribar a Catalunya quan ell tenia 8 anys. Procedien de Letur (Albacete), on ell havia nascut el 25 de setembre de 1948. Els Tauste es van establir primer a Mont-ras i, al cap de poc temps, a Palafrugell. Emilio va fer els seus estudis primaris a l'escola de Mont-ras, que portava el mestre Àngel Badia. A 15 anys va entrar a treballar a Telègrafs i actualment és funcionari de Correus. La vida política d'Emilio Tauste s'inicià l'any 76, a les albrors de la transició, quan, juntament amb altres companys afins a l'ideari del socialisme revolucionari, fundà l'agrupació local del PSUC a Palafrugell. Aquell any va ser també un dels promotors de la Secció de Cultura del Fraternal i, més tard, va participar activament en la Comissió de Control creada per fiscalitzar l'acció de govern del darrer consistori franquista de la vila. A les municipals del 79 el PSUC obtingué a Palafrugell uns resultats molt bons. Tauste, que anava de número cinc a la llista i no comptava sortir, es va trobar amb l'acta de regidor a les mans. En aquell primer ajuntament de-

mocràtic, presidit per Albert Juanola, el PSUC, des del punt de vista de Tauste, va fer una oposició crítica però constructiva en la qual, per damunt de tot, va prevaler el compromís de consolidar el nou sistema.

El 23-F, Tauste va anar amb altres militants al local del partit per amagar tota la documentació comprometedora. Després va acostar-se fins a l'Ajuntament i, amb els altres regidors, va seguir per la ràdio l'evolució dels esdeveniments fins que va semblar que la situació estava controlada.

L'any 1982, mesos abans d'acabar el mandat, Tauste dimitia com a regidor i abandonava la política desenganyat per les pugnes fratricides que en aquell moment es lliuraven en el si del PSUC. D'ençà de llavors, Tauste ha viscut al marge de la política.

A l'hora de valorar aquests vint anys de democràcia, admet una certa decepció pel que s'ha aconseguit, que no és ni de bon tros el que ell i els seus companys havien somiat. Tanmateix, li falta temps per afegir que el més important de tot sí que es va aconseguir: la llibertat.

s'acabava l'acte amb Els Segadors. El dimecres dia 15, els electors van acudir a les urnes molt aviat, a poc d'obrir-se els col·legis electorals. L'ordre va ser la tònica del dia i no va haver-hi cap aldarull ni tampoc cap protesta ni impugnació. L'escrutini va ser llarg a causa de la doble votació de diputats i senadors."

De fet aquest dia va ser una festa per a la immensa majoria de la població. A Palafrugell, de 9.721 electors censats en van votar 7.921, la qual cosa representa el 81,40% dels palafrugellencs majors d'edat, aleshores encara més grans de 21 anys. Va ser una de les consultes electorals més participatives.

Els socialistes varen ser la força més votada al Principat. El Congrés dels Diputats, la cambra decisòria en la naixent democràcia, va quedar conformada amb les forces següents: UCD, 165 diputats; PSOE-PSC, 118; PCE-PSUC, 19; AP, 17; Minoria Catalana, 11; PNB, 8; Unidad Socialista PSP-FPS, 6; Independientes de Centro, 2; altres, 4.

Aldolfo Suárez passava de ser el darrer cap de govern elegit per designis celestials, a ser el primer president democràtic del nou règim. Tot i posseir el grup amb més escons va haver de governar sota fortes pressions i

...i, per al SENAT

demòcrates fidels a Catalunya

a GIRONA

☒ PORTABELLA
☒ SOBREQUÈS
☒ SUNYER

VOTEM

BARCELONA	LLEIDA	TARRAGONA
BENET	AUDET	BAIXERAS
CANDEL	BALL	MARTE
CIRICI	SOLE	SUBIRATS

ESTATUTS

E.C.·E.R.C.·F.S.C.(PSOE)·P.S.C.·PSUC i independents
de l'Assemblea de Catalunya
donen suport a la candidatura **ENTESA DELS CATALANS**

efectuant grans equilibris, ja que no va aconseguir lligar un pacte de govern estable. Suárez va ser un hàbil governant i l'artífex per antonomàsia de la transició. Durant aquesta primera legislatura, les cambres van actuar com a corts constituents fins a l'aprovació de l'actual constitució.

Fruit del panorama deixat per les eleccions legislatives del 15 de juny, els parlamentaris catalans van exercir fortes pressions sobre el govern central —en vies de formació— per tal d'aconseguir el retorn del president de la Generalitat a l'exili i recuperar totes les institucions d'autogovern. Suárez, que va mostrar una reticència inicial, es va deixar aconsellar pel seus homes a Catalunya, al front dels quals s'hi trobava Carles Sentís. La seva intransigència es va tornar més dútil. Per sorpresa, a finals de juny, un avió amb Josep Tarradellas, al qual

acompanyaven Sentís i Ortínez, aterrava a Madrid i eren rebuts pel president Suárez. Havien començat les negociacions que haurien de permetre el retorn de la Generalitat en la figura del vell i tenaç president.

A Palafrugell, com a tants altres llocs, només vàrem poder ser espectadors a distància dels grans esdeveniments que varen conformar la transició. Mentre això passava en els centres de poder, aquí els partits que havien obtingut resultats significatius a les urnes ordien com influir en el govern municipal. Joan Rutllant, el batlle responsable de supervisar la netedat d'aquesta primera consulta electoral, es preparava serenament per a la cohabitació que arribaria a Can Bech a través de la Comissió de Control.

La Comissió de Control s'implanta a Can Bech

Una vegada asserenats els ànims, assumits per tothom els resultats del 15 de juny, els partits que obtingueren un nombre de sufragis més elevat varen manifestar-se perquè aquest poder polític, refundat per les urnes, es traduís en un control sobre la corporació municipal.

Totes les fonts consultades es van atribuir, en grau divers, el protagonisme d'aquesta iniciativa. Si bé és cert que també tothom va coincidir a subratllar que les parts van posar-hi la millor voluntat i que la col·laboració va ser oberta i franca. Joan Rutllant assegura que ell va fer la proposta a la seu dels diferents partits implantats a Palafrugell per crear la Comissió de Control.

En línies generals s'ha de dir que el batlle Rutllant se'n va sortir de governar amb el beneplàcit dels membres de la Comissió de Control. Per al consistori tenia efectes purament consultius, i en canvi els partits li

*Joan Rutllant voltat de periodistes
en el decurs d'una roda de premsa*

Col. Santi Masaguer

*La casa senyorial de Can Bech
fou la seu de l'Ajuntament
d'ençà 1964*

atorgaven facultats fiscalitzadores. Els temes que havien d'anar al plenari eren sotmesos, com a pas previ, a la consideració de l'inexpert comitè. L'eufòria dels primers moments es va esmorteir paulatinament i els representants polítics van acabar per fer confiança a Joan Rutllant, sabent com sabien que el seu mandat era a les acaballes.

Tot i que els components d'aquesta Comissió es van anar alternant, van tenir un nivell de participació desigual. Els que van ostentar aquesta representativitat de manera voluntària i amb una certa assiduitat, foren Tomàs Ferrer pel Partit dels Socialistes de Catalunya; Anna Maria Brunet pel Pacte Democràtic en qualitat de militant del PSC (Reagrupament); Jordi Tané i Lluís Aymerich per Convergència Democràtica de Catalunya; Lluís Medir, Emili Tauste i Miguel Ángel Boira en nom del PSUC i Pere Oller, com a observador, per la Lliga de Catalunya. El PSUC hi va entrar per coresponsabilitat, però es va mostrar sempre contrari a la creació de la Comissió de Control.

A poc a poc, els representants dels partits van anar abandonant els seus compromisos a la Comissió. Davant aquesta deixadesa, Rutllant els va cominar a subscriure un document de col·laboració que entre altres van signar Medir i Ferrer. Precisament va ser amb Lluís Medir amb qui la sintonia va ser més coincident. Quan es va implantar la Comissió de Control, a l'estiu de 1977, faltaven gairebé dos anys perquè es convoquessin eleccions municipals. S'ha de dir que tothom, però especialment el consistori i els grups polítics, estaven convençuts que serien molt més aviat. El procés constituent de les Corts Generals va allargar innecessàriament la convocatòria. Els darrers mesos els partits estaven tan capficats a confeir les llistes electorals, que el darrer Ajuntament franquista va haver d'actuar com si d'una autarquia es tractés. Tant el mateix Govern Civil com les forces polítiques el van deixar a la seva sort. Cal dir que Joan Rutllant i el seu equip consistorial varen realitzar dignament el paper que les circumstàncies històriques els van atorgar.

Suárez va venir a estiuajar a la Costa Brava

Durant les vacances de l'agost de 1977, el flamant president del govern democràtic de l'Estat, Adolfo Suárez, i els vicepresidents Gutiérrez Mellado i Abril Martorell, varen compartir l'estada a la cala begurenca de sa Riera. Van allotjar-se a la mansió dels Van de Walle que aquesta família els havia ofert. Durant una quinzena van sortir a fruit del mar i del sol de la nostra costa. Van fer bronze a recs dels penya-segats de la Costa Brava, tot fent compatible l'esbarjo amb la preparació del nou curs polític que es presentava d'allò més mogut.

Els contactes polítics varen sovintejar. L'expectació a l'entorn dels il·lustres hostes va ser important, tant per a la classe política com per a la gent del rodal.

A la casa de Carles Sentís a Calella, una nit s'hi celebrà una recepció que va reunir les personalitats més influents de la zona. La *Revista de Palafrugell* va publicar d'aquesta vetllada la crònica següent: "El president del Govern Adolfo Suárez va sopar a casa de Carles Sentís, diputat d'UCD per la circumscripció de Barcelona, i amic personal de Suárez, la nit del dissabte dia 13. El sopar, d'un total aproximat de 80 persones convidades, va sobrepassar, però, en molt, pels que s'hi van afegir per una o altra raó, i en total els comensals van ser més de 150. El sopar va tenir lloc als jardins de la casa, i a més del president Suárez i els vicepresidents Gutiérrez Mellado, Abril Martorell i les seves

Suárez saludant Josep Pla

mullers, hi van assistir el ministre de treball, Jiménez de Parga, Frederic Rahola, els diputats Trias Fargas, Esplinet i Faura, el senador Maurici Serrahima, l'escriptor Josep Pla, directors i sotsdirectors de diaris barcelonins, membres de la Permanent de parlamentaris catalans, el comandant de marina de Palamós, l'alcalde de Palafrugell, Joan Rutllant, i altres diverses personalitats. Entre la gent del nostre coster, podem citar els senyors Sanpere-Clavell, Ventosa, Cruylls, Arruga, Carandell, Pere Pla, Francesc Alsius, Joan Bertran, a més d'un bon nombre d'amics dels senyors Sentís-Casablanca, que passen l'estiu a Calella o a les platges veïnes. Si bé el sopar era qualificat com una reunió d'amics, almenys en petit comitè es van tractar, de manera més o menys informal, temes relatius al procés autonòmic de Catalunya." D'aquell sopar cal citar una anècdota verídica, de la qual aquest cronista en va ser testimoni, i que va consistir en l'intercanvi d'unes paraules entre Pla i Suárez quan el president del

Col. Sentís Massaguer

*Adolfo Suárez
en el moment d'arribar
a la casa de Carles Sentís,
a Calella*

Aquell Onze de Setembre es registrà la manifestació més gran de la nostra història

govern el saludà: “—Mucho gusto en conocerle, señor Pla. —El gusto es mío. Es usted muy guapo. Tiene un futuro prometedor. Debe saber que el cincuenta por ciento del electorado son mujeres. —Usted siempre de broma, señor Pla.”

Suárez va passejar-se aquell estiu entre nosaltres en olor de multitud, consolidant l'hegemonia d'un vencedor polític que estava cridat a capitanejar la part més difícil de la transició.

Catalunya demana l'autonomia amb una sola veu

L'acte patriòtic més important a favor de la nació catalana ha estat el que van registrar els carrers de Barcelona la Diada de 1977.

A Palafrugell la vigília d'aquest dia històric va haver-hi una concentració força important a plaça Nova que ja feia presagiar el que l'endemà passaria a la capital catalana.

La RdP va reflectir aquest acte d'una manera força peculiar. Val la pena rellegir aquella ressenya: “El dissabte dia 10 a les 8 de la tarda, va tenir lloc a plaça Nova una gran ballada de sardanes. Senyeres de les quatre barres flamejaven en els edificis públics i en moltes balconades i finestres la senyera catalana manifestava l'alegria del poble per l'agradable esdeveniment. A l'endemà a Barcelona s'hi van aplegar alguns palafrugellencs per assistir a la popular manifestació que va tenir lloc a Barcelona.” (sic)

Tots els partits democràtics es van afegir, a una sola veu, a la demanda de l'Estatut d'Autonomia, que era la darrera reivindicació pendent dels tres punts de l'Assemblea de Catalunya, *Llibertat, Amnistia i Estatut d'Autonomia*. *Volem l'Estatut* va ser corejat a Barcelona i a la resta de Catalunya per un alt percentatge de catalans, que reclamaven l'autogovern del Principat. La mort de la Dictadura i l'incipient règim democràtic varen fer possible que un milió de segadors, vinguts de tot Catalunya, es concentrassin a la ciutat comtal per manifestar-se a favor de l'autogovern. Hi era tot l'espectre polític amb banderes i pancartes de tots els colors. Només en van quedar al marge els nostàlgics del franquisme, aleshores coneguts com el búnquer. També una bona representació de palafrugellencs va acudir a la crida unitària

de Barcelona, la qual cosa va permetre que Palafrugell posés el seu gra de sorra en aquella Diada irrepètible.

No hi ha dubte que aquella gèntada va somoure la insensibilitat tantes vegades demostrada pel centralisme personificat per Madrid. Hi va haver un abans i un després d'aquell dia. Les proves són que el Govern central permetia el retorn de l'exili al president de la Generalitat, Josep Tarradellas, que arribava a Barcelona el diumenge 23 d'octubre, sota el crit de "Ja sóc aquí". Va presidir la Generalitat provisional tot formant govern amb consellers que representaven els grups polítics catalans a les Corts Generals.

L'Onze de Setembre de 1977 va ser una fita històrica que va marcar el punt d'inflexió cap a l'autogovern.

La darrera Revista de Palafrugell

L'últim exemplar de la RdP va sortir el mes de febrer de 1978.

Era el número 189-190 de la primera època de la publicació. El tema monogràfic estava dedicat als partits polítics davant les municipals que s'intuïen properes. El PSC, el PSUC i CDC feien un esbós avançat dels seus programes electorals. La plana editorial, curiosament, encara era escèptica davant de l'arribada de la democràcia als ajuntaments. "La mediocritat —deia— ens està envaint per afogar-ho tot. La ramaderia humana s'està incrementant a mesura que el progrés material avança, i la nostra vila segueix el corrent del temps que ens ha tocat viure... Tindrem molta sort si les properes eleccions ajuden a aclarir la situació. De totes maneres el nostre argument de Palafrugell per als palafrugellencs el creiem vàlid. Aquest era el

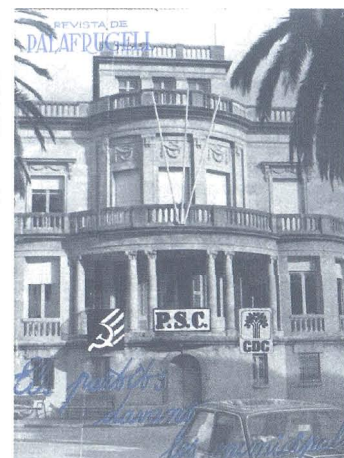
lema de quan va començar aquesta Revista que és de tots. I el lema és el mateix. Que tinguem sort amb els qui ens han de representar. Com a palafrugellencs no demanem res més. És l'última paraula. Un crit que surt del fons de la nostra història, que és el de l'ànima."

Francesc Alsius, que era sotsdirector i factòtum de la publicació havia mort el setembre anterior. Amb la seva desaparició la Revista durà ben poc més. El primer número havia sortit el gener de 1962.

Els reis a la Cantada de Calella

El 5 d'agost de 1978 els monarques espanyols i els seus fills, que feien un periple per la Costa Brava amb el iot Fortuna, van recalcar al port de Llafranc.

Carles Sentís, president dels Amics de Calella, organitzadors de la Cantada, els féu

*Portada de l'últim exemplar
de la Revista de Palafrugell*

*Els reis i els seus fills,
amb l'alcalde de Palafrugell,
a la llotja presidencial de la Cantada*

Col. Joan Rulland

Les primeres eleccions municipals lliures

Tothom esperava amb candeletes les eleccions municipals. La transició cap al nou règim democràtic s'havia dilatat massa temps. Amb la Constitució monàrquica aprovada en referèndum i amb unes Corts emanades de la voluntat popular no hi havia excuses per no substituir els vells alcaldes franquistes, que eren els primers de desitjar el relleu o bé la legitimació a través de les urnes.

El 3 d'abril, dimarts, va ser el dia fixat pel govern Suárez per celebrar aquesta consulta electoral. Feia un mes, exactament l'1 de març, que els habitants de l'Estat havíem elegit representants al Congrés dels Diputats i al Senat.

La inexperiència era el tret predominant de tots els que van intervenir activament o passiva en aquestes eleccions. Els partits de l'esquerra feia temps que maldaven en la vida pública per guanyar-se un lloc a pols. La dreta hagué d'improvisar a darrera hora ja que cap partit conservador estava prou organitzat.

Hi va haver alguns intents fallits de formalitzar candidatures d'àmbit municipal al marge dels partits. Entre els intents més seriosos destaca una quimèrica Assemblea d'independents que agrupava gent ideològicament dispar i que no va suportar la primera prova de foc. Aquest grup heterogeni, que va

durar de Nadal a Sant Esteve, va propiciar la dispersió cap a altres candidatures d'alguns dels seus components. En concret Albert Juanola —que encapçalant la llista convergent va ser el candidat més votat— havia aterrat al partit de Pujol després que les primeres trobades de la llista independent van determinar la inviabilitat del projecte. Josep Esteba i Xavier Gòmez també s'hi havien apropiat abans de confegir la candidatura d'UCD. El futur batlle havia mantingut, d'altra banda, contactes amb el PSC. Una altra temptativa, menys coneguda, la va protagonitzar la burgesia palafrugellenca apadrinada per Josep Pla. Tampoc no va reeixir i finalment quedaria en unes quantes xerrades d'alguns prohoms al voltant d'uns whiskys o d'un excel·lent vi de missa.

Batut i garbellat, al final va haver-hi quatre candidatures que van cobrir indefec-

AMP

*Presa de possessió de Joan Rutllant
el 17 d'abril de 1973,
de la mà del governador civil*

tiblement el ventall ideològic de la població i que constatarien l'eterna divisió de Palafrugell entre el conservadorisme i el progressisme, particularitzada amb tota mena de matisos.

L'últim alcalde franquista

Joan Rutllant Pibernat va ser el darrer alcalde que ostentà el títol de Jefe local del Movimiento. Havia estat designat pel ministre de Governació a proposta del governador civil de Girona, Victorino Anguera Samsó, per substituir Joan Gich, que fou alcalde de la vila durant dotze anys. La presa de possessió es va produir el 17 d'abril de 1973 en una sessió pública que tingué lloc a l'Ajuntament. Va ocupar el càrrec durant set anys. Una vegada alliberat per la democràcia de les seves responsabilitats públiques, va rebre, en diferents ocasions, l'oferiment d'encapçalar alguna llista electoral en el nou règim. Ho va rebutjar sempre. Tenia ben clar que s'havia acabat una etapa de la seva vida i que la política municipal a través dels partits no era sant de la seva devoció. No es va estar mai de dir, amb tot el convenciment, que "la política local era nefasta" i que un ajuntament s'ha de portar exactament igual com es porta l'administració d'una empresa. Assegurava

Lluís Medir

*El Guti i Rutllant brindant
durant la inauguració
del local del PSUC,
en presència de Lluís Medir*

que així ho va fer durant el temps que va estar al front del consistori palafrugellenc i pensava que la seva experiència li va resultar molt positiva. Va deixar la casa de la vila amb superàvit i mentre ell va tenir la vara a les mans no es va fer res més enllà del que els recursos municipals permetien.

Durant molts anys els components d'aquell darrer ajuntament preconstitucional varen realitzar trobades periòdiques a l'entorn d'una taula ben parada. L'amistat i la companyonia enfortida pels complicats moments de la transició els van portar a mantenir estrets lligams. De les disset persones que formaven el consistori dues van participar activament en la nova democràcia: Joan Janó, que va ser regidor del PSC i Enric Solés, que va sortir elegit per Aliança Popular.

Fruit de la bona relació que va establir amb el que més tard seria també alcalde de la vila, Joan Rutllant assistiria en els darrers mesos del seu mandat, per invitació de Lluís Medir, a la inauguració del local del PSUC al carrer del Bruc. La seva presència en aquest acte va rebre fortes crítiques dels sectors més carques de la societat palafrugellenca.

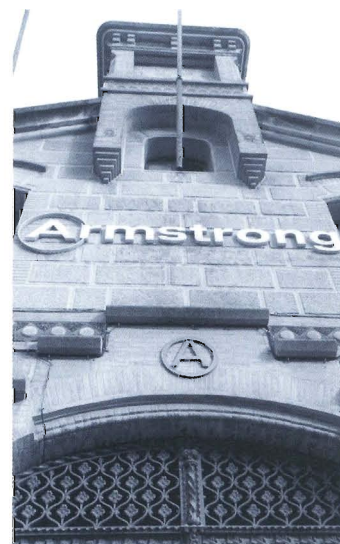
D'aquella època, Rutllant guardava mal record de dos fets, per a ell especialment amargs. Tots dos, curiosament, provinents dels partits amb els quals podia haver-se sentit més identificat. Durant molt de temps, acabat el seu mandat, no va rebre cap invitació sortida del consistori o dels organismes municipals per assistir a actes públics. L'altre incident, que va considerar ultratjant, es va produir a casa de Carles Sentís, a Calella, quan s'estava organitzant la candidatura d'Unió de Centre Democràtic amb vista a les primeres eleccions locals. El darrer batlle franquista assegurava que es va dir que "el senyor Rutllant no és persona grata i cal oblidar-nos d'ell." Tot això li va costar de pair.

De les cèl·lules comunistes de Can Mario a l'embrió del PSUC

Els antecedents més remots dels partits polítics durant la llarga nit franquista cal buscar-los en el sindicalisme de classe. A Catalunya només els comunistes, els anarquistes i el FNC van mantenir una lluita sorda i aparentment estèril contra les estructures del règim sortit de l'aixecament militar del 18 de juliol.

A Palafrugell aquesta militància il·legal era patrimoni dels obrers, en una gran majoria vinguts de fora. Es traduïa en la lluita sindical a les empreses, particularment sureres i de la construcció.

La vaga de més ressò que es recorda a la vila, durant els anys de clandestinitat, va ser a la fàbrica Manufacturas de Corcho Armstrong. Va tenir lloc el 1961 i durà tot un any. Acabà amb cinc detinguts, que foren maltractats i tustats per la brigada social a les dependències del govern civil de Girona. Van passar quinze dies a la presó de Salt i aquesta circumstància va determinar el final de la reivindicació, com a conseqüència de la decapitació del comitè d'empresa. Els arrestats varen ser Ruiz, Cateura, Pedro, García i Calvo. Retornats a Palafrugell, Manufactures els va readmetre. El conflicte s'havia originat per un desacord en el preu de les hores extres. La postura dels treballadors, en pes, va ser de no realitzar més de les 8 hores reglamentàries; l'empresa es mostrà intransigent. Es feien torns i no es parava durant tot el dia. Amb la vaga perduda els obrers varen haver d'acceptar de treballar, altre cop, hores extraordinàries. El cap de personal i de producció de l'empresa era Alfons Mascort, a qui deien Truman de motiu, i el càrrec de director general l'ocupava un americà molt poc tolerant amb els capdavan-
ters sindicalistes.

*Portalada principal de l'Armstrong.
En aquesta factoria tingué lloc la vaga*

Camí del IV Congrés
del PSUC

Col. Emili Tauste.

Arran dels interrogatoris que van seguir les detencions, la policia va esbrinar que a la vila existien el que anomenava cèl·lules comunistes organitzades. Des d'aquell dia, a Palafrugell, tots els militants del Partit Comunista d'Espanya, que a Catalunya ho eren del PSUC, si estaven fitxats per les seves activitats contràries a l'ordre imposat, serien vigilats i perseguits per la Guàrdia Civil. En els mesos següents —fins i tot en els anys posteriors— molts d'ells foren importunats amb interrogatoris, retencions i engarjolaments. Antonio Calvo i Francisco Bermúdez foren els personatges més lluitadors dins l'organigrama del partit i en les accions acordades: reunions clandestines, pintades reivindicatives, distribució de propaganda del Partit Comunista, transmissió de fets i notícies a la Ràdio Pirenaica, etc. En aquella època figuraven com a militants del Partit Socialista Unificat de Catalunya, a part dels esmentats Calvo i Bermúdez: Pedro Pascual, Antonio Sánchez, Ricard Xicoira, Domingo Ribot, Cristóbal Segura, Joan Abarca... Eren uns deu o dotze en total.

Els comunistes
davant la casa
de la vila

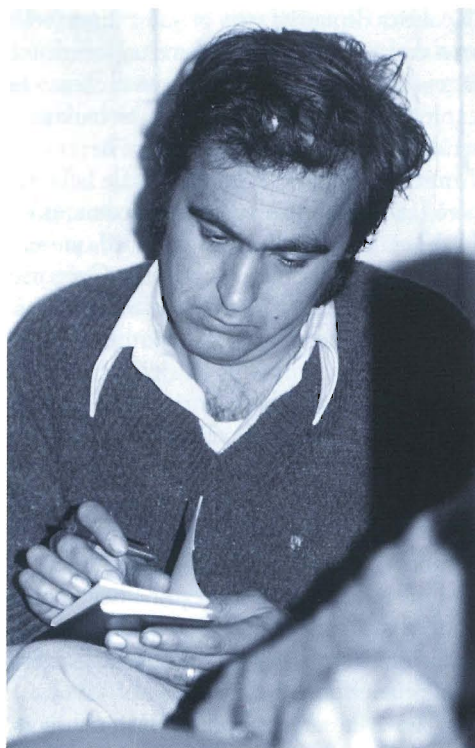
Encetada la dècada dels 70, el règim va anar perdent força. Aleshores es va suavitzar el clima repressiu. Tomàs Ferrer va ser un dels primers de la nova generació que va connectar amb alguns d'aquests obrers pròxims al Partit Comunista. Tomàs era membre de Convergència Socialista, que es trobava força vinculada al grup d'Independents pel socialisme i ja treballava per un futur de llibertats que s'intuïa a prop. Era l'any 1973. Temps després, amb la mort de Franco, es va despertar molta altra gent.

Emilio Tauste va ser-ne un. "Tenia interès —deia parlant d'aquells inicis— de col·laborar amb un partit d'esquerres. Coneixia Francisco Bermúdez, que havia viscut anteriorment a Palafrugell. Hi vaig connectar un dia a Llafranc i em va obrir les portes del PSUC, que era la branca catalana del PCE d'on ell provenia. També vaig anar a trobar altra gent propera a la ideologia comunista encara que no necessàriament militant." Entre aquestes persones hi havia Diego Rueda, Francisco Padilla, Antonio Sánchez, Antonio Calvo,

AMP

etc. Amb aquest grup varen començar a treballar. Més tard s'hi va incorporar Miguel Ángel Boira i Mari Carmen Toro, que provenien del sindicalisme clandestí. Això passava entre l'estiu i la tardor de 1976. Es reunien a Llofriu en una masia de lloguer d'un dels companys de grup, Vicente Barrena. En aquest mas, el 30 d'octubre, Pérez Soto, del Comitè Central del Partit Socialista Unificat de Catalunya, va lliurar els primers carnets de militants palafrugellencs. D'entrada uns set o vuit. Es crea el primer comitè local. Abans de finals d'aquest 1976, Tauste va rebre indicacions de Barcelona sobre Lluís Medir, a través de les quals l'informaven que residia a Palafrugell i que es trobava plenament disposat a incorporar-se a l'agrupació local. Medir no feia gaire que havia aterrat laboralment a la vila per instal·lar-hi la farmàcia, però ja portava un cert temps com a militant de base del PCE i després del PSUC. Amb l'entrada de Medir es revolucionava l'estratègia organitzativa i s'estableixen noves pautes de treball. Les reunions es passaran a fer a la rebotiga de la farmàcia del Camp d'en Prats. Es fixa un nou comitè local que a partir d'aquell moment queda estintolat amb tres homes claus per afrontar amb èxit la transició: Lluís Medir com a cap polític, Emilio Tauste com a responsable d'organització i Miguel Ángel Boira que es decantarà per la branca sindicalista com a dirigent de Comissions Obreres, que també irrompia amb força en el món laboral. A primers d'abril de 1977 es legalitza el PCE no sense la tremolor dels poders més reaccionaris de l'Estat. Un mes després, el 8 de maig, el PSUC també aconsegueix la legalitat que li permet la Reforma Suárez. El partit dels comunistes catalans arriba a tenir a Palafrugell cent deu militants i se sent fort i capaç d'afrontar amb èxit les primeres eleccions lliures a les Corts de Madrid.

Lluís Medir

Tomàs Ferrer

El PSC naixia per liderar l'esquerra

El congrés constituent del Partit Socialista de Catalunya (Congrés) tingué lloc a començaments de 1977. Els orígens d'aquesta formació provenien de Convergència Socialista i del grup Independents pel Socialisme. La branca pallaquista havia pres un altre camí al marge d'aquests moviments que defensaven un socialisme més ortodox.

A Palafrugell, la persona que havia creat un clima favorable als primers contactes amb simpatitzants socialistes va ser Tomàs Ferrer. Es relacionava amb actius militants com Lluís Sacrest d'Olot o Quim Español de Girona i gent d'altres indrets amb els quals s'intercanviaven experiències d'organització i es preparaven per a un nou Estat democràtic on

Pòster proselitista
del PSC

jo també sóc del

P.S.C.

PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA

la política de partits seria permesa. En aquells anys encara era vigent la idea d'un socialisme autogestionari i una societat sense classes ni explotació. Ferrer es feia amb treballadors sindicalistes de les fàbriques Bertran i Armstrong, alguns d'ells militants de la UGT, però també amb altres propers als comunistes. Hi havia, entre altres, Joan Janó, que era regidor del consistori Rutllant, Gregorio Almagro, Francisco Aguilera i Josep Blanco. Una vegada Franco mor es varen intensificar les trobades i els intents de divulgar l'ideari socialista. Des de la rectoria de Regencós, mossèn Vicens i mossèn Rossend facilitaven les reunions a tot el jovent de la comarca atret per la doctrina marxista. 1976 i 1977 van ser decisius per aconseguir un gran nombre de prosèlits. La militància del PSC es va multiplicar fins aconseguir l'hegemonia política de l'esquerra arreu del Principat. Els resultats electorals de les primeres eleccions confirmarien aquesta sensació.

A la vila sorgeixen els primers militants. Tomàs Ferrer va comptar ben aviat amb col·laboradors com Joan Janó o Enric Cateura per anar bastint el partit. A ells s'hi van afegir Josep Illa, Pedro González, Eduard Freixes, Gregorio Almagro, Francisco Aguilera, Cristóbal Segura i Trinitat Puig,

esposa de Tomàs Ferrer, que també des del primer moment va esdevenir una dinàmica militant de base. Companys socialistes de poblacions veïnes com Begur o Mont-ras solien compartir trobades amb la gent d'aquí.

Per a Tomàs Ferrer la campanya política per les primeres eleccions generals de 1977 fou el període de més entusiasme entre els simpatitzants, tant joves com de més edat: "Va ser el moment que vàrem tenir més gent col·laborant-hi, més interventors i el resultat electoral més espectacular. Durant aquelles eleccions el PSC va poder comptar amb el millor equip humà que recordo. L'objectiu, està clar, era senzill i engrescador 'Guanyem la llibertat'. Els càrrecs públics encara no eren a l'horitzó."

Es crea Convergència, el partit dels botiguers

La campanya electoral de juny de 1977 pel que fa al Pacte Democràtic per Catalunya format pel PSC (r), Convergència, Esquerra Democràtica i altres agrupacions menors, va ser comandada a la vila pels militants que quedaven del partit de Pallach. Convergència no hi tenia cap estructura. El primer afiliat que es coneix a Palafrugell fou Francesc Felip, més conegut per Samba, que va obtenir carnet el 1976. Però, gairebé tot sol, era un element absolutament testimonial del partit de Pujol. Això no treu que entre els estiuiejants de les platges del municipi hi haguessin militants compromesos que de feia temps exercien el seu proselitisme per terra i per mar.

La primera reunió, d'on sortiria el caliu suficient perquè Convergència Democràtica arrelés a la vila, es va fer als tallers Serratosa. Era el mes de juliol d'aquell 1977. Els dirigents Josep Lòpez de Lerma, Joan Saqués i la secretària de Jordi Pujol, Carme Alcoriza, que s'hostatjava a l'hotel de Lluís Aymerich,

Les primeres trobades
convergentes

Lluís Maimí

Lluís Aymerich

a Tamariu, varen presidir la convocatòria. A Aymerich, que de seguida es va mostrar amb les ganes suficients per liderar el naixement de Convergència a la vila, se li van afegir Narcís Benito, Joan Reig, Miquel Forga, Lluís Puig, Francesc Mató i Ricard Avellí. Miquel Ferrer, que va ser present en aquesta trobada, no es va afiliar. Es limità a col·laborar com a simpatitzant i fins al 1980 no pren el compromís en ferm. Aquest mateix dia es crearia, també, a Mont-ras, Convergència Democràtica de Catalunya.

En dates successives, en reunions de treball maratonianes, el partit fructifica i es consolida. Altres afiliats se sumen als primers: Ernest Parals, Narcís Rué, Jordi Tané i Baldiri Hereu. La militància creix i es reforça. La classe mitjana de la vila palesa la necessitat de contrarestar el poder hegemònic d'una esquerra que se sent valenta per conquerir l'alcaldia. També aterren al partit nacionalista, Albert Pagès, Josep Golorons, Salvador

Mallorquí, Josep Rocas, Ramon Fornés... Els botiguers ja tenien partit. Només els faltava el cap de llista per poder participar amb èxit a les eleccions municipals.

Convergència s'integraria, gairebé de seguida, a la Comissió de Control que aquell estiu es va constituir a l'Ajuntament i des del grup acabat de néixer procuraria fer arribar el seu missatge als palafrugellencs, en especial, als que políticament consideraven més pròxims a la seva òrbita. Dins del comitè executiu convergent, alguns afiliats encara recordaven episodis colpidors de la Guerra Civil que la democràcia incipient els tornava a fer reviure. Eren els més veterans que superaven aquestes pors amb esforç i dedicació.

Les candidatures

El PSUC i el PSC feia, com s'ha vist, mesos, per no dir anys, que esperaven encarar les seves forces a les urnes. Els seus líders estaven perfectament definits i els seus programes electorals, tocats d'una excessiva utopia, discutits i determinats a bastament per les bases.

La candidatura d'UCD amb Palafrugell al fons

AMP - Col. Josep Esteban

Jaume Guasch i Palau

“SEMPRE DE SEGON. Sempre amb partits d'esquerra. Sempre com a independent.” Així resumia Santi Massaguer, en un dels seus articles, la trajectòria de Jaume Guasch. Aquesta frase, més enllà de l'anècdota, defineix molt bé el perfil polític, progressista i amarat d'esperit llibertari, d'aquest palafrugellenc, nascut a Domenys del Penedès el 18 de desembre de 1922, i que va arribar a la vila quan tenia només cinc anys. Aquí va anar a escola amb el mestre Planas fins quasi al final de la guerra. Llavors s'hagué d'exiliar amb la seva família a l'altra banda dels Pirineus per raons ideològiques. Quan els nazis envairen França, tornaren a Catalunya i el seu pare fou empresonat. Ell va començar a treballar fent de pescador a Tamarit. Després va haver d'anar a fer el servei militar i, en tornar, va poder entrar a l'Armstrong, on va treballar fins que es va jubilar.

A la mort del dictador, Guasch decideix participar en el procés democràtic i, a les eleccions del 79, va de segon, com a independent, a la llista del PSUC. Va ser escollit regidor i, en el moment

de constituir-se el primer ajuntament democràtic de la vila en quaranta anys, li va correspondre a ell presidir-lo. Posteriorment, amb Juanola d'alcalde, Guasch va assumir les àrees d'Indústria, Comerç i Turisme.

A les municipals del 83, tornava a anar de número dos, però, en aquesta ocasió, a la llista del PSC. Això no va agradar a alguns dels seus antics companys del PSUC. Molts dels que el criticaren, tanmateix, el seguirien a mesura que el vaixell comunista s'enfonsava. Aquell mandat, en el qual es va ocupar d'Ensenyament, va ser, segons reconeix, el seu període més feliç a l'Ajuntament.

El 87 va decidir no presentar-se. Quatre anys més tard, però, acceptaria l'oferiment del doctor Reguant d'anar a la llista d'ERC. Tornava a anar de segon per últim cop. Després d'aquells comicis, va donar definitivament per tancada la seva etapa política. A partir d'aleshores va consagrar-se a altres activitats més de caire social i cultural, entre les quals convé destacar la seva tasca dins el Consell de la Gent Gran, del qual n'és president des de la seva fundació.

Convergència va tenir dificultats fins a darrera hora per trobar el seu capdavanter. Els militants més destacats acceptaven formar part de la candidatura però cap d'ells no tenia valor per encapçalar-la. Juanola va rebre l'oferiment dels nacionalistes per ocupar la primera posició de la llista. No van sorgir gaires entrebancs per arribar a una entesa que es produiria amb poques sessions. El darrer contendent a formalitzar equip va ser la Unió de Centre Democràtic, el partit governamental. Carles Sentís, aleshores diputat per Barcelona de Suárez, va promoure des de Calella estant, la llista de Centristes de Catalunya-UCD.

La candidatura comunista, com ningú no ho dubtava, la va obrir Lluís Medir. La sorpresa vingué a través de la persona que el seguia. Quan va córrer el rumor que Jaume Guasch anava a la llista del PSUC, de segon de Medir, bona part de la societat palafrugellenca es va escandalitzar. Guasch, malgrat haver estat durant la seva vida laboral un sindicalista moderat, de fet formava part d'una família ben situada. Per a la gent de costums tradicionals, els comunistes encara portaven cua, i pensava que, en general, els militants locals eren uns nouvinguts, pràcticament uns desarrelats.

Tomàs Ferrer encapçalà la llista del Partit dels Socialistes de Catalunya. Era el capdavanter d'aquesta formació i el seu líder indiscutible. Els militants van ocupar els llocs successius sense que es busquessin altres aliats de fora. Els observadors polítics consideren que aquesta va ser una errada històrica del PSC. El fet de decantar-se per un socialisme de classe amb una aposta diàfana cap al sindicalisme de la UGT, va deixar de banda sectors pròxims a la intel·lectualitat progressista, que a diferència d'altres poblacions no s'integrarien mai a les files del Partit Socialista de Catalunya. Aquest fet va tenir una influència determinant en els resultats electorals.

Convergència havia signat feia pocs mesos el seu pacte electoral amb Unió Democràtica de Catalunya. Varen participar per primer cop com a coalició a les eleccions generals del març. Encara no havien aparegut les sigles CiU. Inicialment la premsa parlava de CDC-U. A Palafrugell el partit democratacristià no tenia cap representació, per tant seria Convergència qui organitzaria la candidatura per participar a les municipals. Els militants varen engruixir la llista amb Albert Juanola al capdavant, reclutat per a la causa pocs dies abans d'expirar el termini per presentar la documentació a la Junta electoral de zona. Els dirigents del partit nacionalista estaven tan capficats a trobar la persona idònia per ser el número u, que arribarien a l'Ajuntament molt poc cohesionats políticament. La fal·lera per presentar a qualsevol preu la candidatura condicionarà durant el primer mandat un degoteig de dimissions, més nombroses que en els altres partits.

Per últim, l'altra coalició, que sota la denominació de Centristes de Catalunya-UCD aglutinava diversos partits del centre català i el partit governatiu d'Adolfo Suárez, es va bastir a partir del padrinatge de Sentís amb persones pròximes al centre-dreta i al moviment sorgit d'antics consellers de l'últim ajuntament franquista. Es va emplenar la candidatura amb un elevat nombre d'independents —probablement tota la llista— que defensaven la idea de l'ordre establert. Era una candidatura essencialment conservadora que obtindria tots els vots de la dreta real i sociològica. Xavier Gòmez, director d'una oficina bancària local, fill d'un caporal de la Guàrdia Civil, va acceptar presidir aquesta llista constituïda per comerciants i tècnics.

La batalla política a l'assalt de Can Bech havia començat.

AMP - Col·l. Lluís Medir

La campanya electoral

Les quatre candidatures palafrugellenques van aparèixer en el primer número d'*El Punt*, que havia sortit al carrer el dissabte 24 de febrer de 1979 amb la capçalera primigènica de *Punt-Diari*. El titular de la notícia no podia ser més circumspecte: "Quatre noms per a un batlle". La crònica, que signava el primer corresponsal del rotatiu a la vila, autor d'aquest llibre, es limitava a detallar els components de les candidatures i s'hi reproduïen, a mida carnet, les cares dels caps de llista. Feia ben pocs dies que la Junta Electoral de la Bisbal havia tancat el termini d'admissió de candidatures.

Els més matiners a l'hora d'encetar la campanya electoral foren els Centristes de Catalunya-UCD. Encara no s'estilava l'enganxada ritual de cartells a les dotze de la nit del primer dia oficial de campanya. Al matí d'aquest dia D, en els punts més estratègics de la vila aparegueren una dotzena de

*Gutiérrez Díaz en un acte del PSUC,
flanquejat per Tauste i Medir*

Els quatre caps de llista:
Gòmez, Juanola, Medir i Ferrer

pancartes tot demanant el vot per als deixebles de Suárez. També van ser els més dinàmics a fer arribar als domicilis palafrugellencs les seves paperetes i la petició de suggeriments per als previsibles regidors de la coalició governativa.

Durant les tres setmanes de campanya, l'únic que es va definir obertament sobre futures aliances fou Lluís Medir. Proposava un pacte "amb CDC i PSOE per tal d'aïllar les forces no compromeses amb una política de reconstrucció catalana" i s'atrevia a pronosticar "que cap de les quatre llistes tindrà menys de tres consellers i difícilment alguna en tindrà més de sis". Medir va encertar el seu vaticini. En canvi el resultat d'aquestes eleccions municipals va diferir notablement d'una extrapolació dels vots obtinguts pels quatre grups el primer de març a les Generals. En aplicar la regla d'Hondt els disset regidors s'haurien d'haver distribuït així: 5 socialistes, 4 centristes, 4 convergents i 4 comunistes.

Convergència i Unió va portar Miquel Roca Junyent el dia 20 de març a l'acte

públic de presentació de candidatura. L'alcaldeable va parlar d'encetar un nou model de gestió que tindria per eix vertebrador la política de portes obertes. CiU era partidària del proselitisme des del seu local de plaça Nova i de la propaganda porta a porta, més que del pamflet i el míting.

Per la seva banda, els socialistes van enfocar la campanya mitjançant la presència als barris. Van realitzar uns catorze actes entre barriades i nuclis perifèrics. El seu programa electoral palesava una clara primacia pels afers socials: l'atur, la sanitat, l'urbanisme, l'ensenyament, la cultura, els habitatges socials, etc. Precisament aquells dies es registrava un increment inhabitual de llicències urbanístiques. Els funcionaris municipals de l'Àrea d'Urbanisme van haver

**entra
amb nosaltres a
l'ajuntament**

Programa Municipal

**Fes teu
l'Ajuntament**

**vota PSUC
ja ens coneixes**

*Cartells de les primeres
eleccions municipals*

de realitzar un munt d'hores extraordinàries per cursar el gavadal d'expedients que demanaven permís d'obres. Els contractistes tenien por que el nou consistori es decantés per una revisió del pla d'urbanisme o per restringir l'edificabilitat en certes zones, com així fou. Moltes empreses —sobretot forasteres— havien aprofitat els últims mesos per edificar salvatgement en vista de les propostes revisionistes efectuades per les forces d'esquerra sobre urbanitzacions com la d'Aigua Xelida o la de Sant Sebastià.

Cinc dies abans de les eleccions la Guàrdia Civil va haver de custodiar, metralleta en mà, els treballs d'obertura de la Via Turística de Calella perquè els propietaris s'hi oposaven legalment i físicament. Feia 15 anys que s'havia projectat l'esmentada carretera. Aquesta patata calenta era una de les herències que venien a sobre dels nous edils. L'alcalde Rutllant va consultar els candidats abans de forçar l'execució, els quals li manifestaren el seu suport. El darrer ple de l'Ajuntament franquista es va mostrar inflexible després d'una llarga batalla legal i administrativa i, per unanimitat, va acordar "actuar amb

totes les possibilitats atorgades per llei i fins i tot amb la intervenció de la força pública, si fos necessari". Curiosament Conxa Simon, filla del propietari dels terrenys afectats on es trobava el Càmping Mobby Dick, era la candidata número 9 de la llista del PSC. En el decurs del primer ajuntament democràtic, l'alcalde va continuar amb les accions legals i urbanístiques fins a

*Els treballs d'obertura de la via turística de
Calella, custodiats per la policia municipal*

Fons d'Imatges El Pont

ELECCIONES LOCALES 1979

CONCEJALES

Municipio de: **PALAFRUGELL**

Doy mi voto a la candidatura presentada por:

**«PARTIT SOCIALISTA
UNIFICAT DE CATALUNYA» (PSUC)**

D. LUIS MEDIR HUERTA. P.S.U.C.
D. JAIME GUASCH PALAU. Indep.
D. MIGUEL ANGEL BOIRA CUELLO. P.S.U.C.
D.* CARMEN PARRA MORALES. P.S.U.C.
D. EMILIO TAUSTE LOPEZ. P.S.U.C.
D. ANTONIO CALVO MARCOS. P.S.U.C.
D. JOSE ANTONIO ROMERO BERMUDO. Indep.
D. GASPARD ROBERTO VIÑOLAS. P.S.U.C.
D. RAIMUNDO MIQUEL JUSCAFRESA. P.S.U.C.
D. JOAQUIN HIDALGO PORTERO. P.S.U.C.
D. ANTONIO SANCHEZ ROMERO. P.S.U.C.
D. LORENZO ROMERO ROMERO. P.S.U.C.
D. PEDRO JIMON BERMUDO. P.S.U.C.
D. LUIS RUIZ ANTEQUERA. P.S.U.C.
D. FRANCISCO BERMUDO BENITEZ. P.S.U.C.
D.* M.* DEL CARMEN TORO MARTIN. P.S.U.C.
D. ROBERTO ESCRIBANO MARTINEZ. P.S.U.C.
D. JUAN LOPEZ ALBA. P.S.U.C.

portar a terme l'execució d'aquesta important via que va resultar dramàtica fins al darrer moment. Va quedar oberta definitivament aprofitant les festes nadalenques de 1982 a l'empara d'una ordre judicial arribada la vigília de la Nit de Nadal.

El míting central del PSUC es va portar a terme 24 hores abans del tancament de la campanya. Va ser l'acte més multitudinari de tots. El teatre Victòria es va veure atapeït pel desig, més morbós que altra cosa, d'escoltar les propostes polítiques de Medir i de Guasch directament. Els parlaments, brillants, no van decebre ningú.

ELECCIONES LOCALES 1979

CONCEJALES

Municipio de Palafrugell

Doy mi voto a la candidatura presentada por

**PARTIT DELS SOCIALISTES
DE CATALUNYA
(P.S.C. - P.S.O.E.)**

D. TOMAS FERRER FERNANDEZ (PSC)
D. JUAN JANO SASTRE (PSC)
D.* MARIA LOURDES SERRALLONGA CASAS (Indep.)
D. JOSE MARIA AGUSTI ZARAGOZA (Independiente)
D. JOSE MASSAGUER LLABRES (PSC)
D. GREGORIO ALMAGRO RIOS (PSC)
D. JOSE CASAS DURAN (Independiente)
D. JOSE ISERN VILA (PSC)
D.* CONXA SIMON OLIVER (Independiente)
D.* CARMEN TRIGO HERRERA (Independiente)
D. JOSE MANUEL MARTINEZ GOMEZ (PSC)
D. EDUARDO FREIXAS PAIRO (PSC)
D. FRANCISCO AGUILERA PEREZ (PSC)
D. CRISTOBAL SEGURA AGUILAR (PSC)
D. CRISTOBAL MONCAYO CASTAÑO (PSC)
D. ANGEL ALFREDO PALACIOS GONZALEZ (Independ.)
D. JUAN DE DIOS PORCEL BURGOS (PSC)

SUPLENTE:

D. JOSE VALLEJO NAVARRO (Independiente)
D. ENRIQUE CATEURA FERNANDEZ (PSC)

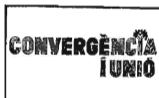
Diada d'eleccions

El dimarts 3 d'abril arribà l'hora de la veritat. La jornada electoral es va desenvolupar amb tota normalitat, sense cap incident, als col·legis electorals. L'afluència a les urnes fou pausada i sense aglomeracions.

Durant la nit electoral els quaters generals dels partits bullien d'espectació tot esperant l'escrutini. Quan la suma de les mesos va totalitzar el resultat i el nombre d'escons va quedar establert es confirmava que cap candidatura no havia obtingut la

ELECCIONES LOCALES 1979

CONCEJALES

Municipio de: **PALAFRUGELL**

Doy mi voto a la candidatura presentada por:

«CONVERGENCIA I UNIO»

D. ALBERTO JUANOLA BOERA. Indep.
 D. JORGE TANE CASADEVALL. C.D.C.
 D. LUIS AYMERICH BASSA. C.D.C.
 D. ALBERTO PAGES CARBO. Indep.
 D. NARCISO BENITO ALMA. C.D.C.
 D. FERNANDO GUARDIOLA LLOVERAS. Indep.
 D. BAUDILIO HEREU GANDIA. C.D.C.
 D. NARCISO RUE MARTOS. C.D.C.
 D. JOSE GOLORONS ROS. Indep.
 D. SALVADOR MALLORQUI COSTA. Indep.
 D. FRANCISCO CANO MARTINEZ. C.D.C.
 D. JOSE OLIVES RIBAS. Indep.
 D. MANUEL DOMINGUEZ RIAL. C.D.C.
 D. RICARDO AVELLI BAHÍ. C.D.C.
 D. JUAN REIG CANET. C.D.C.
 D. SIMON MARTINEZ GARCIA. C.D.C.
 D. ERNESTO PARALS BARO. C.D.C.
 D. ERNESTO BISBE PARALS. Indep.
 D. JOSE ROCAS CARRERAS. C.D.C.
 D. RAMON FORNES PERMANYER. Indep.
 D. JOSE RAMON LUIS SEPULVEDA. Indep.

ELECCIONES LOCALES 1979

CONCEJALES

Municipio de: **PALAFRUGELL**

Doy mi voto a la candidatura presentada por:

«CENTRISTES DE CATALUNYA UCD»

D. FCO. JAVIER GOMEZ MONER. Indep.
 D. MIGUEL SIMON QUINTANA. Indep.
 D. JOSE ESTEBA GELPI. Indep.
 D. JOSE VIDAL MORENO. Indep.
 D. JOSE LLAONA ARENAS. Indep.
 D.ª ROSA GELPI TORRELLAS. Indep.
 D. JOSE CANTALOSSELLA VENTURA. U.C.D.
 D. PERE OLLER RIEMBAU. U.C.D.
 D. JOSE MAURI JUNQUE. Indep.
 D. ALBERTO BONANY PAYET. Indep.
 D. LLUIS GIRONES FONFREDA. Indep.
 D. NARCISO MARTI FILOSIA. Indep.
 D.ª M.ª ROSA TARRAGO DAUSA. Indep.
 D. J. MANUEL VIÑAS POUS. Indep.
 D. LLUIS FELIP CARANTA. Indep.
 D. JUAN FERRER VILA. Indep.
 D.ª MARGARITA SANTALO SALVATELLA. U.C.D.
 D. JOSE CRUZ TORRELLAS. Indep.
 D. ALBERTO RUIZ FERRER. Indep.
 D. JUAN MATO SUQUET. Indep.

majoria. Tot quedava, per tant, pendent de les aliances postelectorals. CiU era la llista més votada amb una diferència de 32 vots amb el PSUC. Ambdues formacions havien obtingut cinc regidors cada una. Els centristes en tenien quatre i tres el PSC. Medir va deixar clar, només de conèixer el resultat, que era Juanola la persona destinada a presidir l'Ajuntament i li va faltar temps d'anar a l'antiga llibreria Sant Martí —seu convergent— per felicitar, junt amb els altres candidats comunistes, Albert Juanola. Tant els uns com els altres van celebrar aquest triomf relatiu. El PSUC va

organitzar una petita festa al Centre Fraternal on s'hi concentraren nombrosos militants i simpatitzants. La nit va ser més galdosa per a les altres candidatures, especialment per al PSC que es va haver d'afanyar a endreçar el xampany.

Aquests resultats van confirmar la diversitat ideològica dels palafrugellencs i també la influència personal dels candidats més enllà de l'efecte xuclador dels partits.

Malgrat tot, la victòria de la democràcia era ja irreversible, encara que el legítim poder del poble no havia fet res més que començar.

Albert Juanola i Boera

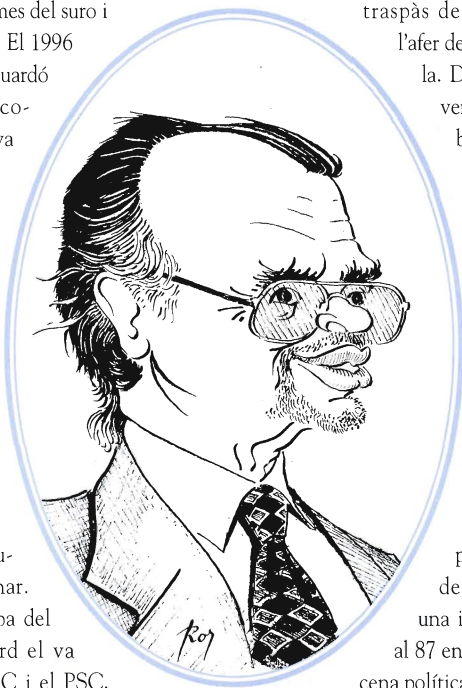
LA FIGURA D'ALBERT JUANOLA és recordada sobretot per haver estat el primer batlle de Palafrugell de l'etapa democràtica encetada a la mort de Franco. Va néixer a la vila el 27 de març de 1937. De ben petit va anar a viure amb la seva família a Sant Feliu de Guíxols, on va cursar els estudis elementals. Posteriorment va obtenir el títol de perit mercantil i començà una dilatada trajectòria en el ram del suro que culminà com a secretari general d'AECORK, l'any 96. A banda de la seva professió i de la seva etapa com a polític, Juanola ha realitzat una prolífica activitat social i cultural. Així mateix, es autor de nombrosos treballs d'investigació sobre els temes del suro i del cooperativisme. El 1996 li fou concedit el guardó

Gla d'Or en reconeixement a la seva trajectòria professional. Està casat i té dos fills.

Es va presentar a les municipals del 79 encapçalant la candidatura de CiU, que va ser la més votada. En no haver-hi una majoria clara, va haver de buscar suports per a governar. En la primera etapa del seu mandat l'acord el va forjar amb el PSUC i el PSC,

mentre que la UCD restava al marge. Quan es produeix l'intent del PSUC de desbancar-lo, Juanola reacciona excloent els comunistes del govern i pactant l'entrada dels centristes. Malgrat que li va tocar viure moments complicats, va saber mantenir sempre un consens mínim. Entre les actuacions del seu mandat, la més important i polèmica fou l'aprovació del Pla General, que va servir per a establir un nou ordre urbanístic al municipi.

L'any 83 es presenta a la reelecció i torna a ser el candidat més votat. Perd, però, l'alcaldia davant la coalició de comunistes i socialistes. Al cap de poc de produir-se el traspàs de poders, esclatava l'afer de les capses de Juanola. Des de l'equip de govern es va acusar l'exbatlle d'haver ocultat documentació oficial. Finalment es va demostrar que l'acusació no tenia fonament. Aquell mateix any era elegit diputat provincial i passava a presidir la Comissió d'Ensenyament i Cultura de la Diputació, càrrec des del qual desenvolupà una intensa activitat fins al 87 en què es retirà de l'escena política.

Pacte de governabilitat

Entre la diada electoral i la presa de possessió del flamant ajuntament que fou el 19 d'aquest mes d'abril, es van produir nombroses converses encaminades a establir un acord de govern. La fórmula del Pacte de Progrés signada a moltes poblacions de Catalunya entre CDC, PSC i PSUC per governar els ajuntaments no va quallar aquí, encara que finalment s'hi assemblaria força, ja que els Centristes van quedar despenjats de l'acord final.

Amb l'estira i arronsa que es produí en les negociacions, n'hi hauria per escriure un altre llibre. D'entrada Juanola intentava fer un govern de concentració, tot adjudicant carteres a tots els *consellers*. (Dels regidors en varem dir consellers fins que es va arribar a un acord periodístic, en el primer govern Pujol, de reservar aquest nom només per als consellers de la Generalitat). PSC i PSUC veien amb reticència acceptar UCD en el pacte. A més, els Centristes volien evitar de totes totes que Cultura passés a mans d'un comunista. Per això, en una trobada privada a les dependències del Banc Comercial de Catalunya del carrer de Cavallers, Xavier Gòmez va oferir a Lluís Medir l'alcaldia a canvi de tenir ells l'Àrea de Cultura. Medir ho va rebutjar perquè ja havia establert un preacord amb CiU i veia la proposta rocambolesca. És molt probable que Medir pensés que no era el moment perquè ell assumís l'alcaldia.

Les carteres es van distribuir així: Governació i Hisenda per a CDC, Cultura, Ensenyament i Turisme, per al PSUC i Sanitat per als socialistes. Varen acordar que Urbanisme la portarien mancomunadament els tres partits del pacte, ja que els centristes varen declinar l'ofertament que se'ls va fer, a darrera hora, per regir aquesta àrea.

Juanola, alcalde

Albert Juanola va ser elegit alcalde, amb els vots del seu grup i els d'UCD, en un acte solemne celebrat en una sala de plens atapeïda d'un públic que va seguir amb molt d'interès aquesta sessió. Varen ser nou vots en total que el van validar a la primera votació. Els dos grups de l'esquerra es van abstenir. Les paraules de Juanola foren d'agraïment i de crida a treballar per Palafrugell. Va admetre que aquest consistori anava a fer el rodatge democràtic i per reeixir sol·licitava la col·laboració de tothom. Després demanà a les forces representades en el nou ajuntament que s'adherissin al clam popular a favor de l'Estatut de Catalunya recentment aprovat pels parlamentaris catalans, i que es trametessin al rei, al president del Govern i al del Congrés dels Diputats senglés telegrames a fi que s'acceleressin a Madrid els tràmits constitucionals pendents. No obstant això, fins al ple de juliol no es prengué en ferm aquesta decisió.

L'acte celebrat a Can Bech, a les dotze del migdia del dijous dia 19 d'abril, es va acordar repetir-lo al teatre Victòria el diumenge següent al matí, per tal de presentar públicament el consistori a la ciutadania. Els centristes no s'hi varen presentar, però es van comprometre a donar explicacions més endavant en un acte individual. Els tres grups que havien arribat a uns acords elementals de govern van estendre's en detallades exposicions i en controvèrsies sobre la posició de cada partit, i tot i l'existència d'aquesta base mínima per poder governar l'ajuntament i repartir-se les carteres, es va fer evident que Can Bech seria un laboratori d'assaig polític.

Aquest ajuntament va encetar la democràcia municipal partint del no-res. En

Col. Santi Masaguer

essència es va produir un trencament polític amb l'etapa franquista tot i que va heretar el resultat de la gestió anterior i unes estructures inevitablement controlades pel funcionari.

En aquesta reunió es va pactar el primer ajuntament democràtic

Els projectes que, congelats o retinguts, esperaven per ser plantejats al nou consistori i l'excessiva expectació generada sobre els miracles que engendraria la nova política democràtica es varen veure frustrats per l'allau de problemes manllevats i per la gestió derivada del dia a dia que els nous estadants no varen tenir més remei que afrontar de forma urgent. La planificació i el desenvolupament durant aquest mandat van quedar limitats a l'àrea urbanística.

Lluís Mami

Albert Juanola

DISCURS D'INVESTIDURA DE L'ALCALDE JUANOLA

19 d'abril de 1979

SIGUIN LES MEVES PARAULES DESPRÉS D'HAVER PRES POSSESSIÓ DE L'ALCALDIA, per agrair-vos públicament la confiança que ens heu dipositat.

La voluntat de Palafrugell, expressada a les urnes, entenem que és molt significativa. La vila vol que els quatre partits regeixin durant el propers quatre anys la seva vida municipal, entenent que desitja un consistori coherent i representatiu, en el qual cadascú tingui al seu càrrec un nombre de competències (que podem traduir en responsabilitats) en proporció al seu grau específic electoral.

Com a demòcrates que som, acceptem i aplaudim aquesta decisió, confiant poder treballar en equip per aconseguir una millor qualitat de vida per al nostre poble.

Amb aquest objectiu, com a partit polític i personalment, ens plau **de-manar** la col·laboració de tots els regidors, prometent-los que qui no ho vulgui no quedarà marginat; ja que ho tenim ben clar que les polítiques no han d'estar servides per ideologies, sinó per principis, i per damunt dels interessos dels partits polítics, ha de prevaler el servei al municipi.

Volem realitzar una gestió oberta i per a tothom, transparent i descentralitzada, a base de comissions informatives, una permanent i un ple que per majoria, i millor a ser possible, per consens, decideixi l'execució dels principals afers locals.

Desmenteixo certs rumors propagats al llarg i ample de la passada campanya electoral. Convergència i Unió, a Palafrugell, no tenia ni té cap pacte de govern unitari amb cap dels altres partits que han sigut elegits. És important que hom entengui que CiU per si sola, a l'igual que els altres, no disposa de majoria a l'Ajuntament, si bé considera que això no ha de representar cap mena d'obstacle perquè hi hagi una entesa de col·laboració amb els altres regidors perquè, al cap i a la fi, els beneficiaris de la nostra política, siguin els nostres convilatans, als quals tots devem els vots aconseguits, i als quals en definitiva haurem de rendir comptes de la nostra actuació.

Personalment, m'hauria agradat haver estat elegit amb l'aprovació de tots els partits, però això no ha estat possible; si més no, no podem deixar de reconèixer en aquesta ocasió, la postura ètica de Lluís Medir que no es va deixar portar per un antinatural joc de transfuguisme polític, m'explicaré:

Quan pràcticament havíem arribat a un acord perquè Miquel Simón, de la llista de CC-UCD, es fes càrrec de la conselleria de Cultura, Ensenyament i Joventut, i nosaltres, donant pas al diàleg, obríem negociacions amb els altres dos partits polítics per a la distribució de la resta de carteres municipals, ens assabentàrem amb sorpresa i indignació que els centristes a través del seu cap de llista, Xavier Gómez (probablement per una manca de sincronització entre ells matei-

xos) oferien els seus vots recolzant la candidatura del PSUC, o sigui, la comunista, a canvi d'obtenir la mateixa responsabilitat que nosaltres ja els havíem ofert.

En confirmar-se aquesta actitud, els tractes inicials amb el grup CC-UCD, els mantinguérem llavors amb el grup PSUC, oferint als primers cuidar-se de la carterera d'Urbanisme, la qual cosa desestimaren i preferiren quedar-se a l'oposició, amb la noble tasca, segons expressaren, de vetllar per l'actuació correcta de tots els altres.

Donades aquestes circumstàncies, creiem que no ens pertoca a nosaltres explicar el perquè hem rebut els quatre vots favorables dels centristes, que, per altra banda, ens representa un suport moral, però que no canvia la situació. Una abstenció per la seva part, l'hauríem trobat perfectament correcta.

Desitjo en aquest acte reafirmar la voluntat de servei del nostre grup a Palafrugell. Aquesta serà sens dubte la norma que presidirà els nostres plantejaments i conseqüents decisions, i per tant, la nostra conducta al llarg d'aquest període que encetem.

Defensar una societat lliure i democràtica en la qual creiem i en la qual volem que creixin els nostres fills.

Treballar perquè la nostra llengua i cultura, com a símbol de la nostra identitat, ocupin el lloc que els pertoca.

Recolzar totes les iniciatives encaminades a què la Generalitat de Catalunya sigui el nostre autèntic òrgan de govern, perquè disposi de tot aquell poder que com a poble ens pertany, com a nació que som.

La primera acció com a batlle, i executant la voluntat política expressada unànimement pel consistori, serà enviar tres telegrams: a S. M. el rei Joan Carles, al president del Govern i al president del Congrés dels Diputats, insistent en la urgent i íntegra aprovació del text del projecte d'Estatut d'Autonomia de Catalunya presentat pels parlamentaris catalans davant la mesa del Congrés, el 29 de desembre de 1978.

Quant a la nostra tasca a l'Ajuntament, insisteixo, no oblidarem les inquietuds i necessitats socials i culturals que els convilatans ens varen plantejar en el transcurs de la passada campanya electoral. A tots us dic: pensem portar-les a bon port, en tot el que ens sigui possible. Som conscients de la confiança i responsabilitat que ens heu atorgat, esperem poder correspondre-us amb la nostra gestió franca i conseqüent.

Abans d'acomiar-me vull fer palès el nostre agraïment a tots els que ens han votat, fins i tot a aquells que ho varen fer a altres formacions polítiques, tot i realçant que entra dins la nostra voluntat, d'entre tots, fer-ho tot.

Moltes gràcies.

El pacte de progrés que no va poder ser

El primer ajuntament democràtic es va caracteritzar per la inexperiència de govern i per la inestabilitat política. Durant aquest mandat es van produir sis dimissions que van afectar tots els grups llevat del socialista. El cartipàs municipal va estar sotmès a contínues remodelacions fruit d'un difícil encaix ideològic i funcional. Albert Juanola va presidir un ajuntament feble que contra tot pronòstic va arribar a port.

Lentesa per governar Can Bech va estar sempre agafada amb pines. Tot i aquesta mena de Pacte de progrés aigualit, CiU va haver de mantenir un difícil equilibri per assegurar-se la majoria i va estar constantment sotmesa a la interdependència dels grups polítics. L'Ajuntament Juanola va tenir dues etapes ben delimitades. Els primers dos anys i mig, Convergència i Unió va cedir als cants de sirena de l'esquerra i plegats van marginar els centristes dels acords, per bé que Juanola els assignava unilateralment tasques menors. Va haver-hi un repartiment pactat de les carteres consistorials que els va permetre trampejar el temporal. Al setembre de 1981, Medir, tip del que va qualificar "d'inoperància i estancament municipal", va intentar presentar una mena de moció de censura contra Albert Juanola, tot i que en aquells moments la Llei

de règim local no ho preveia. Si la jugada li sortia bé, i obtenia el suport necessari, aconseguiria donar un tomb a la situació, si no, se n'aniria directament a l'oposició, que devia pensar que era la plataforma idònia per catapultar-se al poder.

El batlle, en veure la maniobra del PSUC, va congelar les carteres i obrí un període de converses. Aquí va començar la segona etapa d'aquest mandat. La UCD va canviar els papers. De grup opositor va passar a assumir de ple dret diverses àrees i a assegurar la majoria a Juanola. Els comunistes van ser exclosos de l'equip de govern. Només Jaume Guasch va manifestar el desig de seguir desenvolupant la seva tasca. Aquesta determinació marcaria un primer distanciament del PSUC. Pel que fa a Tomàs Ferrer va voler conservar la cartera de Sanitat que era sota el control dels socialistes i, per tant, es veié

El primer ajuntament democràtic deu anys després, tot celebrant l'aniversari

obligat a distanciar-se dels plantejaments de Medir, sense que per això renunciés a una posició crítica devers l'alcaldia. Amb les forces de la dreta al govern hi va haver un any i mig d'una calma relativa, només sacsejada per l'execució del Pla general d'urbanisme que marcaria els darrers mesos del mandat.

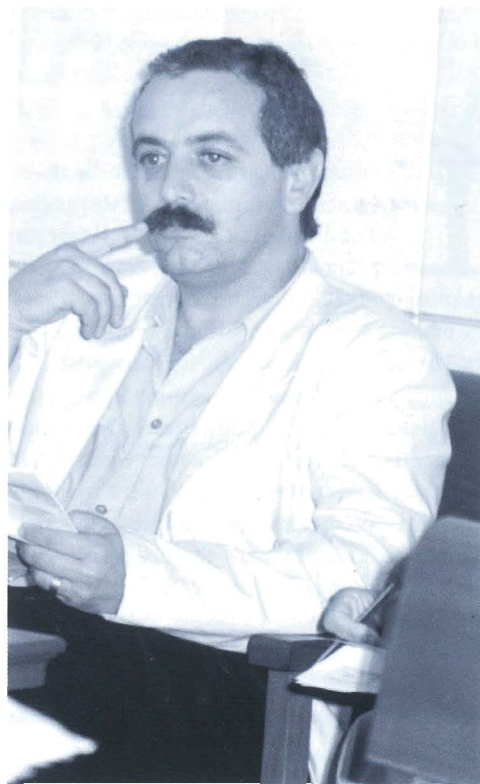
Dimissions en cascada

De les sis renúncies que va patir aquest ajuntament d'entre els seus regidors, tres van ser de CDC, dues dels PSUC i la sisena de Centristes de Catalunya.

La dimissió més sonada, que gairebé fou una expulsió, la protagonitzà Lluís Aymerich, tinent d'alcalde, fundador de Convergència a Palafrugell, responsable de les àrees de Governació i Urbanisme. Feia dos mesos que el nou consistori havia començat el rodatge. El Comitè Executiu local li va exigir la dimissió a causa "dels nombrosos càrrecs dins

i fora del consistori que ostentava i que han obligat a prendre aquesta decisió perquè no podia desenvolupar la seva comesa destament". El dimissionari va oferir la renúncia a totes les funcions municipals a canvi de quedar-se com a regidor pelat, però el grup convergent no li ho acceptà. La causa principal de la desavinença era la incompatibilitat manifesta amb Juanola, el qual assegurava que no se'n podia confiar.

Després que l'afer transcendís a la premsa, Aymerich va fer arribar la seva dimissió irrevocable a Narcís Rué, que en aquells moments era el president de Convergència, i simultàniament una carta oberta al *Punt Diari* on puntualitzava les circumstàncies del seu abandonament.

Paco Dalmau

Les desavinences amb l'alcalde varen abocar Narcís Rué a la dimissió. Més endavant tornaria

Lluís Mami

Tots els partits
varen patir dimissions
llevat del grup socialista

“Crec, i ho dic convençut —afirmava l’hoteler— que CDC té a Palafrugell homes capaços per portar a terme una bona tasca. Cal cercar una persona que hi pugui dedicar tot el dia ja que per portar dues *conselleries*, com són Governació i Urbanisme, la presidència de les quals jo assumia, és necessària la plena dedicació.”

Baldiri Hereu, que era el setè de la llista, el va substituir, no sense que abans s’hagués produït un encès debat en el Comitè Executiu local del partit per esbrinar qui ocupava la vacant.

La segona dimissió va produir-se a final del 1979. Narcís Benito va fer mutis sense cap estridència. Era serraller de professió i s’havia hagut d’incorporar, poc després de constituir-se l’ajuntament, a la construcció d’una factoria de nova planta de la *Industria Corchera Bertrán*, a Algèria. Les curtes estades a la vila no li permetien ni tan sols assistir als plens, malgrat haver manifestat el seu desig de fer-hi acte de presència. Va ser aquesta manca de disponibilitat de temps el que el va fer decidir a deixar la política.

Rué ocupà la seva vacant. Va prendre oficialment possessió de la cadira de regidor el 30 de gener de 1980 i, inexplicablement, el 13 de novembre següent presentava la renúncia a Juanola, forçat pel mateix batlle. No s’entenien tot i que —incongruències de la política— va ser el tinent d’alcalde dimissionari qui va anar a buscar Albert Juanola per encapçalar la llista convergent. CiU va acordar un pacte de silenci perquè no arribessin a la premsa els motius de l’abandó. Amb aquesta era ja la tercera baixa que registrava el partit de Pujol i la ciutadania començava a veure aquest degoteig a contracor. Golorons reemplaçà Rué.

Per acabar-ho d’adobar, els d’UCD havien patit la seva crisi particular feia només uns mesos. En el ple del 29 de maig també d’aquest any 1980, Josep Vidal Moreno, regidor independent per Centristes de Catalunya-UCD va decidir llençar la tovallola. L’acusaven d’haver fet talar l’arbreda de Sant Sebastià, situada entre l’ermita i la capella de Sant Baldiri. Vidal justificà la seva actuació perquè temia que

Vidal va ordenar talar
la pineda de Sant Sebastià

Paco Dalmau

Baldiri Hereu i Gandia

SEMPRE HA TINGUT UN PEU A PALAFRUGELL i l'altre a Pals. No obstant això, va néixer a Albons l'11 d'octubre de 1917. Orfe de pare de ben petit, la seva mare es va tornar a casar i van anar a viure a Pals. Allà va fer els estudis elementals fins als 14 anys, en què es va posar a treballar de pagès, cultivant l'arròs. Quan esclatà la Guerra Civil és mobilitzat pel bàndol republicà i enviat al front. En acabar el conflicte, passa tres anys en un batalló de treballadors. Quan recupera la llibertat, torna al seu poble i obre una botiga de comestibles. Més endavant, i sense deixar la botiga, s'estableix de majorista especialitzat en l'arròs. Els anys 60, obre un magatzem a Palafrugell i, una dècada més tard, fixa la seva residència a la vila. Està casat i té un fill i dos nés.

En els anys de la transició, Hereu va ser un dels primers a afiliar-se a Convergència Democràtica de Catalunya. A les primeres eleccions municipals democràtiques anava de número set de la candidatura de CiU que encapçalava Albert Juanola. D'entrada, no va sortir escollit regidor. Tanmateix, quan encara no feia tres mesos de les eleccions, Lluís Aymerich, el

segon tinent d'alcalde, va presentar la dimissió i Hereu va accedir a l'Ajuntament on va ocupar la regidoria de Governació i la primera tinència d'alcaldia. Més endavant seria nomenat també president de la Mancomunitat d'Aiguës. Durant aquells anys va viure intensament l'activitat política municipal: "Van ser anys difícils, en què hi havia molta feina per fer i poca experiència en la gestió municipal." En més d'una ocasió va haver d'exercir d'alcalde accidental a causa de les absències de Juanola, el qual per raó de la seva activitat professional es veia obligat a desplaçar-se eventualment fora de Palafrugell. Precisament, el dia del *Tejeraso*, el 23-F, Hereu fou l'alcalde

accidental per unes hores. Des de l'Ajuntament va seguir amb neguit, junt amb els altres regidors, l'evolució dels fets, amb una orella pendent del transistor i l'altra del telèfon.

A les eleccions del 83 va de segon a la llista. Durant aquell mandat passat a l'oposició, Hereu va continuar exercint, a petició de l'alcalde Medir, la presidència de la Mancomunitat. A partir del 87 es concentrà en la seva tasca de president de CDC de Pala-

s'estengués a tot el boscatge la malura que afectava els pins. El malestar popular que es derivà per aquesta resolució, sense consulta prèvia a l'alcaldia —i davant l'asseveració dels tècnics que no era necessària una mesura tan dràstica— va determinar la dimissió de l'industrial centrista que es va sentir fortament pressionat. Josep Llaona va substituir Vidal 30 dies després de la seva renúncia.

Mesos més tard, Centristes de Catalunya-UCD desapareixia com a força política a Palafrugell, en concret el mes de setembre de 1982. La decisió fou presa pels principals capdavaners, Joaquim Suñer, Pere Oller i Josep Cantaloze, després d'una reunió amb Josep Coderch, expresident dels centristes a Girona, que els havia citat per comunicar-los que ell personalment passava a formar part del Centre Democràtic i Social, el nou partit d'Adolfo Suárez. Els regidors centristes van decidir acabar la seva tasca consistorial, deixant al marge els avatars que sacsejaven el partit que els havia proporcionat soplug electoral.

Tampoc el grup comunista no va sortir indemne de la plaga abdicativa. Foren altres les motivacions, i les dimissions es produïren a menys d'un any del final del mandat, circumstància que va fer impossible la seva substitució legal. Miguel Ángel Boira i Emili Tauste van prendre la decisió de deixar la política arran del Cinquè Congrés del PSUC, que tingué lloc a Montjuïc entre el 2 i el 5 de gener de 1982. En aquesta assemblea esclatà la greu crisi dels comunistes catalans que determinaria la sortida dels prosoviètics del partit. Ni a un ni a l'altre els va semblar bé d'aliar-se amb cap dels bàndols, tot i les ofertes que reberen. Van anar-se'n a casa el juny de 1982. Miguel Ángel Boira va seguir encara un cert temps al capdavant del sindicat Comissions Obreres.

La febre dels ports esportius

Durant aquest primer període democràtic hi va haver diversos intents per entafunyar un port esportiu a la costa pròxima. Alguns projectes consideraven la zona marítima de Palafrugell; un altre, la de Mont-ras. El que anà més lluny i que més tinta va fer córrer fou el de la cala del Crit. Amb l'Ajuntament de Mont-ras favorable a un port en el seu terme municipal, molts dels opositors van témer que s'hi acabaria construint. La Generalitat va dictaminar, fora de temps, sobre la impropedència d'aquest equipament. El conseller d'Obres Públiques, Josep M. Culler, també s'hi havia pronunciat en contra en diverses ocasions.

En la predemocràcia, els impulsors del que anomenaven astutament port de Palafrugell havien fet estudis seriosos per situar un nou port esportiu al cap de Sant Sebastià o a cala Pedrosa, però els van descartar per l'elevat cost que suposaven. Durant el 1978 varen clavar els ulls sobre Llafranc, on preveien construir un altre port entre l'actual, que volien dismantellar parcialment, i la punta del Pinell. Hi preveien una capacitat per a 600 embarcacions. A la vista de la situació política creada a partir del 15 de juny de 1977, que conformava una majoria d'esquerrers en el conjunt de Catalunya, els promotors festejaren les agrupacions locals del PSUC i dels Socialistes de Catalunya intuïnt que la viabilitat del projecte dependria d'un ajuntament controlat per les forces progressistes.

La Comissió Gestora del Port de Palafrugell, que encapçalava el promotor immobiliari Eduardo Garrido, amb el suport d'altres grups de pressió i alguns membres de les associacions d'Amics de Calella, Llafranc i Tamariu, va virar destrament després de les eleccions

Paco Dalmau

Els polítics varen encapçalar la marxa popular sobre el Crit

municipals, apostant pel port de la cala del Crit, al terme de Mont-ras, que van batejar com a Port de l'Illa, on el nou ajuntament democràtic els va rebre amb els braços oberts. Hi va haver una ofensiva important de tots els partidaris d'aquest equipament, pensant que aquesta podia ser la darrera oportunitat. En concomitència amb aquest projecte de port esportiu, la promotora de la urbanització Mont-ras Mar cobejava la costa verge immediata, tot esperant la llum verda de la Generalitat per començar l'actuació immobiliària. En contraposició va néixer a la vila el Grup promotor de la campanya contra el port del Crit, que va portar a terme un seguit d'accions reivindicatives encaminades a aturar el projecte. Molta gent es va mobilitzar en defensa del Crit. Des de Mont-ras s'acusava el moviment palafrugellenc de posar-se a cal veí i de no respectar l'autonomia municipal. També els grups polítics d'aquí, llevat dels centristes que n'eren partidaris, es van manifestar en gradació diversa contra el Port de l'Illa.

Adhesiu contra el port

Paco Dalmau

El paratge del Crit

Col. Santi Massaguer

Sardinada reivindicativa
a la mateixa platja

Paco Dalmau

Recollida
de signatures
contra
el projecte
del Port
de l'Illa

Amb la polèmica encara encesa, el Club de Vela Calella, pel seu compte, va presentar a la premsa el 12 de febrer de 1980 un nou projecte de port esportiu que havia d'estendre's des de Sant Roc fins a darrere mateix de la punta dels Forcats, de la qual en prenia el nom. El Club de Vela va actuar per mitjà del seu president que deia estar compromès a cercar una solució a les demandes dels associats. Entre aquesta entitat i el grup impulsor del Port de l'Illa no hi va haver mai cap mena d'acord per fusionar ambdues iniciatives, fins al punt que a l'Ajuntament de Mont-ras no els van acceptar dues propostes noves per al Crit que el CV Calella havia elaborat simultàniament amb les tres variables dels Forcats. Aquests projectes, sobre el litoral palafrugellenc, van ser despatxats pel consistori a una velocitat insòlita per a una Administració pública. El 28 de febrer rebien un *no* rotund i unànim en el ple de Can Bech enmig d'un ambient de detracció popular, palesat també, el cap de setmana anterior, en un debat moderat per Manel Padrós que tingué lloc a la Biblioteca entre els diversos sectors que conformaven l'oposició al port i els representats del Club de Vela. Josep Puig, genial, va sentenciar sobre el tema, a la cloenda d'aquest acte, amb una frase que va fer història: "D'acord que vulgueu fer teatre, però, si us plau, no ens malmeneu el decorat."

Pel que fa al Port del Crit, l'Ajuntament de Mont-ras el va aprovar en primera instància el mes de febrer de 1981. Això va motivar que l'Ajuntament de Palafrugell interposés un recurs perquè creia que aquesta decisió condicionava la redacció del Pla general d'ordenació supramunicipal que estava en fase de diagnòsi, en la qual s'havien compromès ambdós consistoris. L'acord per elaborar el Pla conjunt es va trencar i Palafrugell el realitzaria individualment.

El Port del Crit va ser desestimat per la Generalitat el mes de setembre de 1983 i no se'n va parlar mai més, per bé que a l'Ajuntament de Mont-ras en guarden un record permanent gràcies a una reproducció fotogràfica de la maqueta, penjada en una paret de la casa consistorial.

L'Estatut i el primer Govern

Quan el setembre de 1979 Josep Tarradellas va venir a les comarques gironines, arreu, el clam popular era: "President, no plegueu." L'última població que visità va ser Palafrugell. Era el diumenge dia 9. Acompanyat del batlle Juanola, que l'esperava a l'entrada, van visitar el mercat en olor de multitud. Va continuar amb una llarga sessió de treball a la casa de la vila on els tinents d'alcalde van exposar-li les problemàtiques de les seves àrees. També va

Cal Sant Miquel

rebre els alcaldes de les poblacions veïnes i una important representació d'entitats i associacions palafrugellenques. L'Ajuntament els convidà a dinar, a ell i a la seva esposa, a l'hostatgeria de Sant Sebastià, regentada en aquells moments per Ricard Torrellas. Li fou lliurat, en record de la seva curta estada a la vila, la reproducció escultòrica del campanar inacabat. Aquell recorregut presidencial per Catalunya evidenciava el seu acomiadament de la vida pública. I així va ser.

L'Estatut de Sau va ser aprovat un mes i mig després en referèndum. El 25 d'octubre, els catalans vàrem votar afirmativament, sota la pluja, la nostra autonomia; el mateix dia que ho feien els bascos. L'abstenció, a Palafrugell, va ser de gairebé un 38 per cent del cens electoral.

A l'inici de 1980 totes les energies dels partits catalans van estar centrades en les

*El president Tarradellas
va visitar oficialment Palafrugell
abans de deixar el càrrec*

*Crida a la participació
pel Referèndum de l'Estatut*

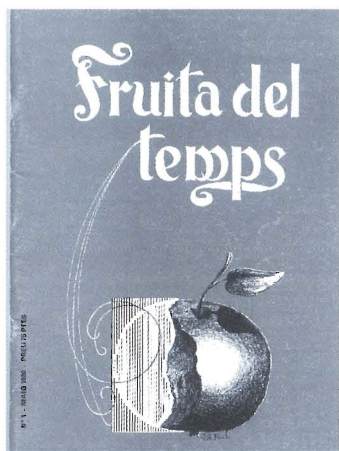
Jueves día 25:

**Participa
en el futuro
de Cataluña**

**VOTA
EL ESTATUTO**

GENERALITAT DE CATALUNYA

Portada del primer exemplar
de Fruita del temps

El primer Can Bech va aparèixer
el juliol de 1981,
en versió catalana i castellana

eleccions al Parlament de Catalunya. El 17 de gener Josep Tarradellas feia públic en el DOGC el Decret de presidència convocant eleccions per al dia 20 de març. A la demarcació de Girona li corresponien disset diputats, dels 135 que conformen la cambra catalana. Lluís Medir era proclamat oficialment cap de llista del PSUC el dia 15 de gener i va ser l'únic parlamentari comunista, per Girona, que va sortir elegit. Heribert Barrera d'Esquerra Republicana de Catalunya era escollit president del Parlament i Jordi Pujol substituïa el vell president vingut de l'exili, enmig d'una certa tensió entre els dos homes públics.

Aquest any 1980, l'Ajuntament va decidir impulsar una revista per divulgar la gestió municipal i acollir les inquietuds literàries dels palafrugellencs.

Un reduït grup de gent dirigit per Montserrat Lunati va endegar *Fruita del temps*, que va ser just això. Dos únics números apareguts el maig i el novembre d'aquell any. Arran de la posada a punt, l'equip de redacció va ser molt crític amb el regidor Miquel Simon, que pretenia revisar els originals abans de ser publicats i el van acusar de censor i d'intolerant.

Tanmateix el juliol de 1981 va sortir al carrer el primer exemplar de *Can Bech*. El confegia en aquells moments un funcionari municipal, el periodista Enric Serra. Des d'aleshores, amb alts i baixos, va esdevenir el butlletí d'informació de l'Ajuntament. El 1982, Enric Solés, exregidor de l'alcalde Rutllant, va presentar una demanda contra la casa de la vila per l'aparició en aquesta publicació d'un dibuix seu de Josep Pla, sense signatura ni menció de la procedència. Després de diverses vistes públiques, Solés va acceptar tancar l'afer amb la publicació d'una disculpa adient.

La llarga nit del 23 F

L'intent de cop d'Estat del 23 F va commocionar la vida política de tot el país. Quan semblava que la transició havia acabat, uns impenables al front dels quals hi havia un tinent coronel de la Guàrdia Civil, van segrestar durant tota una llarga nit, el govern i els diputats al Palau del Congrés de Madrid. Aquests fets van demostrar que vivíem en una democràcia vigilada.

L'Ajuntament de Palafrugell registrava la tarda del 23 de febrer de 1981 una activitat normal. Medir estava reunit amb una associació de pares —era regidor d'Ensenyament— quan Enric Serra va arribar amb la notícia que uns militars colpistes havien envaït el Congrés. La trobada es va cancel·lar immediatament i es va intentar localitzar tots els regidors. Baldiri Hereu va exercir de batlle accidental perquè Juanola era fora i va ser dels últims d'incorporar-se a les dependències municipals. Tot seguit va connectar amb Ramon Codina, que en aquells moments era el governador civil i amic personal seu. Codina li va dir que estiguessin calms, que els tindria al corrent dels esdeveniments. No obstant aquella nit inacabable, la ràdio va ser el mitjà més efectiu per conèixer l'evolució de la temptativa militar. Un parell de regidors va trucar a la caserna de la Guàrdia Civil per demanar què calia fer. La resposta va ser clara: "Ustedes tranquilos, si algo hay que hacer ya se les avisará." Cap a la mitjanit els representants municipals van abandonar l'edifici consistorial per tornar a casa seva a l'expectativa de notícies més esperançadores.

Els militants del PSUC van fer desaparèixer tots els fitxers d'afiliats i la documentació que hi havia al local del carrer del Bruc. Un d'ells la va enterrar a bosc. Comissions Obreres va actuar de forma

semblant i probablement altres formacions polítiques i sindicals també. No es té constància, tot i els tòpics que van circular, que ningú fes la maleta ni consultés la guia de trens en direcció a Portbou.

Aquelles hores d'incertesa varen retornar a la memòria de tothom els quaranta anys de dictadura que feia tan poc que havíem deixat.

Com tothom sap, a la matinada, el rei, vestit de capità general, va aparèixer a la televisió i ordenà a tropes i comandaments el retorn a la normalitat. Alts militars van convèncer els assaltants del Congrés de desistir de la seva actitud i al migdia següent es lliuraven sense oferir resistència.

L'endemà l'Ajuntament en ple era convocat a una sessió extraordinària per rebutjar l'intent de cop d'Estat. Va emetre un comunicat conjunt signat per tots els partits que, entre altres punts, deia el següent: "Davant els greus esdeveniments provocats per determinades forces militars que han atemptat flagrantment contra la Constitució i l'autogovern de Catalunya, i per tant, contra la llibertat i el dret de tots els espanyols, aquest consistori, reunit en Ple extraordinari en la tarda del 24 de febrer de 1981 manifesta públicament el seu suport a la Corona, al Congrés dels Diputats, a la Generalitat i a totes les institucions que ostenten la garantia democràtica de l'Estat espanyol, tot abonant llurs actituds i decisions i demanant-los l'exercici inflexible de la llei en el requeriment de les responsabilitats d'aquest afer que ha posat en perill la convivència pacífica i democràtica."

Defunció de l'escriptor de Llofriu

Veient que Pla envellia, amics i institucions pròximes a l'escriptor van voler retre-li testimoni en vida. Així que, un cop

El coronel de la Guàrdia Civil, Antonio Tejero, durant l'assalt al Congrés dels Diputats de Madrid

encetada la democràcia, es van succeir les mostres de vassallatge. L'Ajuntament de Palafrugell va ser un dels primers a fer una crida d'homenatge i a obrir una campanya d'adhesions. La proposta aprovada pel ple del 31 d'agost de 1979 la va presentar Lluís

El ple de l'Ajuntament de Palafrugell va condemnar l'intent de cop d'Estat

Paco Dalmáu

L'enterrament de Pla va constituir una mostra de dol popular

Medir. Tots els grups van estar-hi d'acord, però Tomàs Ferrer va voler que quedés molt clar que es tractava d'un homenatge a l'obra de Pla i no a la persona. Medir es va preguntar com es podia deslligar una cosa de l'altra, però ho acceptà. Més endavant, el mes d'octubre, 50 artistes gironins van realitzar una exposició al Palau de Caramany de Girona en homenatge a "la seva obra literària". Ramon Sala, pel seu costat, va organitzar un altre homenatge. També el president Tarradellas no va parar fins que el govern que presidia li va concedir la Medalla d'Or. Era el desembre de 1979. Tres mesos més tard, li era lliurada al Palau de la Generalitat. Joan Corominas visità Pla al Mas la diada de la Candelera de 1980, en companyia de Modest Prats. L'il·lustre filòleg va voler presentar-li el seu Diccionari Etimològic i li assegurà que "he escrit aquest llibre pensant en vostè". El 10 de març li fou concedida la Medalla al Mèrit Civil i el dia 30 d'aquest mateix mes a Castelló d'Empú-

Paco Dalmáu

ries hi hagué un autèntic homenatge popular amb assistència de les primeres autoritats gironines, al qual Pla es negà a assistir. Es va passar tota aquella jornada repetint que no volia aquests homenatges. "Ara no és hora de fer homenatges i a la gent que treballa en literatura encara menys —afirmava. Si d'aquí a quinze o vint anys algú llegeix els meus escrits, això sí que serà un homenatge." La nota discordant de tot aquell allau d'adhesions incondicionals va venir de l'Ajuntament de Banyoles, que després de molts dies de discussions, va decidir de no sumar-s'hi.

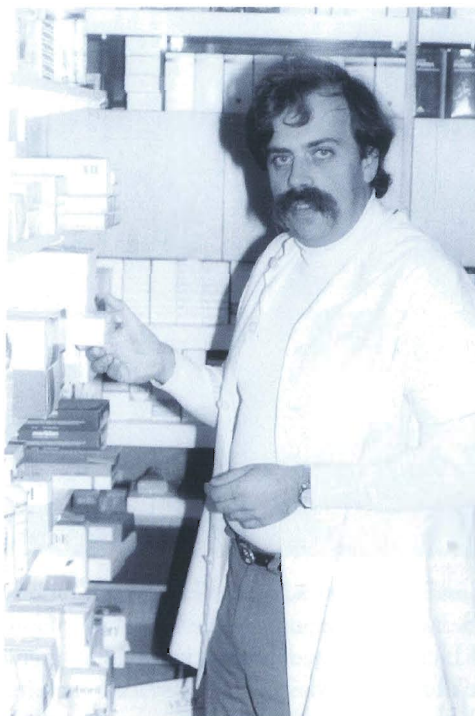
A principis de 1981, Pla va caure definitivament malalt. El procés degeneratiu havia pres la darrera arrencada. Va ser traslladat a una clínica de Figueres per consell mèdic per ser tractat essencialment de l'anèmia i la desnutrició que l'afectaven. Fra Marc Vallès, monjo de Poblet, va ser qui li féu d'infermer mentre estigué a la capital empordanesa. Encara va tenir esma per anar alguns dies al

Motel i fer-se la il·lusió que menjava alguna cosa. Dies més tard tornava al Mas per anar-hi a morir. El 22 d'abril de 1981, l'Ajuntament de Palafrugell el nomenà fill predilecte de la vila. Aquesta distinció fou titllada d'oportunista ja que va ser decidida hores abans de la seva mort. El traspàs de l'escriptor es va produir la matinada següent, diada de Sant Jordi. L'enterrament va constituir una mostra de dol popular. Ramon Trias Fargas ostentà la representació del president de la Generalitat.

El mes de novembre, Frank Keerl Pla, nebot de l'escriptor, va ser nomenat president del Patronat de la Biblioteca Josep Pla, en substitució del seu oncle, Pere Pla, que havia mort un mes després que el seu germà Josep.

Crisi de govern

Lluís Medir va obrir, la tardor de 1981, una crisi de govern en intentar replantejar el funcionament de la casa de la vila. El capdavanter comunista era conscient que tenia remotes possibilitats de sortir-se'n, però la idea de passar a l'oposició ja anava bé a la seva estratègia política. Per això va proposar un govern d'unitat amb els quatre grups municipals, tot limitant la figura de l'alcalde al mer paper de coordinador d'àrees. Convergència s'hi negà en rodó i va intentar negociar amb els altres grups, especialment amb la UCD, un nou pacte de governabilitat. Aquells dies les corrues foren considerables. En el ple de finals de setembre Juanola va suspendre de funcions tots els regidors i el 30 d'octubre donava a conèixer el cartipàs elaborat de bell nou. Entremig tingué lloc un enorme guirigall a resultes del qual la premsa més sensacionalista qualificà d'intent de cop d'Estat la proposta de Medir. El PSC va entrar en el consens polític i subscrigué els acords a darrera hora per tal que no els desposseïssin de

Pep Bogall

Medir va obrir una crisi de govern en intentar donar un cop de timó a la gestió municipal

les seves àrees. Jaume Guasch també va voler continuar la seva tasca i així li ho manifestà a Juanola: "No sóc a l'Ajuntament per no fer-hi res. O tinc feina o me'n torno a casa."

Comptat i debatut el repartiment va quedar així: Juanola va continuar al front de l'alcaldia; Baldiri Hereu, primer tinent d'alcalde, delegat de Governació; Albert Pagès, segona tinència d'alcaldia i delegat d'Hisenda i Urbanisme; Miquel Simon, tercer tinent d'alcalde i delegat de Cultura, Esports i Turisme; la subdelegació d'Esports fou per a Josep Esteba; Xavier Gòmez va assumir l'Àrea de Turisme i Josep Llaona la de Festes; Tomàs Ferrer va ser nomenat quart tinent d'alcalde i delegat de Sanitat i Serveis Socials; Jaume Guasch la cinquena tinència d'alcaldia i les delegacions d'Indústria i Comerç; Josep Golorons, delegat de Sant Sebastià; Joan

Paco Dalmau

Les eleccions generals del 28 d'octubre de 1992 les guanyà el PSOE per una majoria aclaparadora

A finals de 1992 l'Ajuntament va inaugurar una exposició en homenatge a dos batlles republicans: Josep Sagrera i Martí Jordi Frigola

Col. Santi Masaguer

Janó, administrador de l'Hospital; Lourdes Serrallonga, responsable de les llars d'infants i Lluís Medir, que va ser nomenat sisè tinent d'alcalde, es va quedar sense cap cartera. Juntament amb Medir, els altres tres regidors comunistes van passar a l'oposició.

El 28 d'octubre de 1982, els socialistes van obtenir majoria absoluta en les Eleccions

Generals, batejades com les del canvi. Aquests bons resultats també es van reflectir a les urnes de la vila. L'endemà dels comicis el ple de l'Ajuntament aprovava felicitar Felipe González, secretari general del PSOE, virtual guanyador d'aquestes eleccions i imminent cap del Govern central.

Per iniciativa municipal, a finals de 1982, a través de l'encara Museu-Arxiu, es muntà una exposició sobre dos batlles republicans. Un era el pedagog i diputat Josep Sagrera; l'altre, el que fou comissari d'ordre públic a Girona durant la Guerra Civil, Martí Jordi Frigola. Joan Badia, director del Museu i Josep Martí Clarà, Bepes, varen parlar en l'acte inaugural dels dos prohoms desapareguts.

El Pla general d'urbanisme

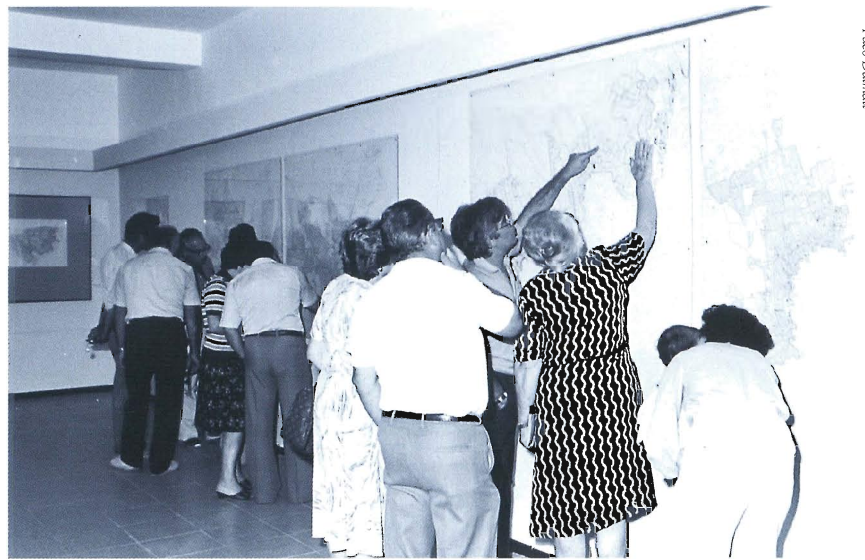
El Pla parcial d'Aigua Xelida va ser suspès cautelarment pel consistori Juanola poc després que es constituís l'ajuntament, sota la pressió dels detractors d'aquella actuació urbanística. Les protestes s'havien generalitzat i arreu apareixien pintades que clamaven "Salvem Aigua Xelida". La mateixa suspensió va ser decretada sobre el planejament de la muntanya de Sant Sebastià. Les mesures, que varen ser impopulars per a un sector i celebrades per un altre, van marcar la primera meitat del mandat en matèria urbanística. Les queixes dels propietaris, dels promotors i dels paletes varen adquirir un gruix considerable. A mitjans de 1981 es tornaren a donar llicències d'obres a la zona, d'acord amb els nous criteris que pretenien fer compatible la salvaguarda dels interessos privats i la defensa del paisatge de l'última cala verge a llevant del terme.

L'altra gran qüestió urbanística va ser la redacció del Pla general a càrrec d'un equip de tècnics triat per l'Ajuntament per a

aquesta escomesa. La primera proposta d'elaborar el Pla conjuntament amb Mont-ras va quedar en un foc d'encenalls, a causa de les desavinences amb el consistori veí, entre altres qüestions per la ubicació d'un port esportiu a la costa. El Pla d'urbanisme quedà, finalment, limitat al municipi de Palafrugell. Aquesta tramitació va centrar els últims mesos d'aquest primer mandat democràtic i obligaria els regidors a realitzar una tasca de seguiment molt feixuga.

El nou plantejament era aprovat per majoria, amb els vots contraris de Lluís Medir i Carme Parra, membres del grup municipal comunista. El ple va tenir lloc el dia 9 d'abril de 1983, no sense haver sofert diversos ajornaments per enfrontaments polítics, i per la tossuderia de Juanola de no deixar per després de les eleccions aquest tràmit compromès, tal com li suggerien una bona part dels seus companys de partit. Juanola va voler ser conseqüent amb la feina feta sense valorar els riscos electorals que se'n derivaven.

A l'hora de justificar la postura de cada grup, Medir va demanar que el Pla fos novament exposat al públic perquè era procedent informar de les notables modificacions que s'havien efectuat, tot assegurant que el Pla no era un document acabat. Juanola no ho acceptà i va forçar la votació. En l'explicació de vot el portaveu del PSUC va afirmar que "l'actitud de CiU ha estat una burla a la democràcia, ja que primer cal parlar i després exercir el dret a vot". El replicà el convergent Golorons, en to irònic, destacant que era "curiós sentir parlar de democràcia a qui representa un partit com el seu". Els socialistes, que van votar al costat dels convergents i dels centristes, van aclarir a través de Tomàs Ferrer "que el Pla no era de la dreta ni de l'esquerra, sinó de tots, però que si hagués estat fet per l'esquerra estaria

Paco Delmar

millor". Esteba el va considerar acceptable i amb garanties per a un futur urbanístic. Per últim, el batlle el va donar per aprovat, tot valorant la densitat del treball realitzat, però també l'èxit assolit.

Aquesta aprovació va ser ratificada per la Delegació Territorial d'Urbanisme els primers mesos del mandat següent. A partir d'aquí la transformació urbanística i el creixement imparable de tots els nuclis del municipi va ser una constant. Palafrugell canviava la seva

*El nou plantejament urbanístic
va estar exposat al públic
durant diverses setmanes*

Pep Bojll

*En el ple només els comunistes
varen votar contra el Pla d'urbanisme*

Tomàs Ferrer i Fernández

VA SER UN DELS PRIMERS PALAFRUGELLENCS a desvetllar-se políticament de la llarg nit del franquisme. És fill de Calella, on va néixer el 28 de maig de 1949. Allà va fer els estudis primaris. Després aprengué l'ofici de mecànic, en el qual ha treballat tota la vida. Està separat i té dos fills.

En els anys previs a la transició, Ferrer va desenvolupar una activitat més sindical que política. Va ser dels partidaris d'aprofitar l'estructura sindical del franquisme per vertebrar des de dins els sindicats clandestins. Havia format part de les Juventudes Obreras Catòlicas i, més tard, va estar afiliat al Sindicato Vertical, des del qual va contribuir a estintolar a nivell local el sindicat socialista USO.

Posteriorment, va ser un dels fundadors de la UGT a Palafrugell. Al començament de la dècada dels 70, Ferrer militava a Convergència Socialista. D'aquí es va afiliar al PSC (c). Va ser un dels promotors de la Secció de Cultura del Fraternal que, si bé va tenir una vida efímera, tanmateix va servir d'escola als partits polítics emergents, que havien d'aprendre a funcionar en de-

mocràcia. Va ser també membre actiu de la Comissió de Control de l'Ajuntament.

A les municipals del 79 Ferrer es presentà d'alcalde pel PSC, convençut de treure uns bons resultats. No va ser així i, amb només 3 regidors, el PSC va ser la força menys votada, per darrere de CiU, PSUC i UCD. A l'Ajuntament Juanola, Ferrer va ser regidor de Sanitat i Serveis Socials. Tornà a repetir cartell el 83 i, tot i que el PSC experimentà una sensible millora en els seus resultats, va quedar novament per darrere de CiU i PSUC. Aquell mandat, comunistes i socialistes formaren govern conjuntament, amb Medir com a alcalde i Ferrer com a primer tinent. Durant aquell mandat va ser també diputat provincial.

El 87 Ferrer ja no es va tornar a presentar. Ni tan sols no va anar a les llistes. Havia estat un dels pioners de la democràcia a la vila en els difícils anys del tardofranquisme i de la transició, però, a l'hora de la veritat, no va saber guanyar-se un electorat que per dues vegades li va negar la victòria.

Finalment, quan va considerar que ja havia fet el seu paper, va optar per retirar-se de la política.

cara en els últims anys del segle en aplicació de les coordenades marcades per aquest planejament, retocades per modificacions posteriors i, en qualsevol cas, amb una edificabilitat visualment excessiva. La benedicció democràtica no va poder evitar que es continuessin realitzant importants atzagaiades que tenien els seus orígens en l'expansió turística nascuda durant el franquisme i amb una permisibilitat derivada de les necessitats electorals.

Final d'etapa i noves eleccions

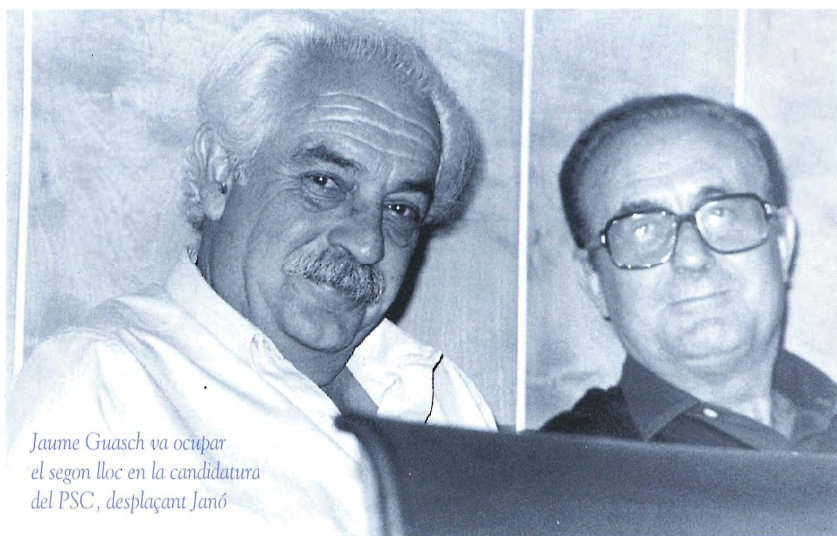
Amb el Pla d'urbanisme enllestit es va haver d'anar de seguida a afrontar les noves eleccions municipals. Les llistes estaven ja confegides i els seus capdavaners ben definits, tot i que per arribar aquí cada formació havia hagut de suar sang. En aquesta ocasió serien cinc els partits contendents.

La candidatura de Convergència i Unió tornava a encapçalar-la Albert Juanola, guanyador d'unes primàries sense participació de la base, que el van enfrontar amb Ernest Bisbe uns mesos abans. El comitè electoral va apostar pel batlle en exercici. Dos antics membres d'UCD, Josep Esteba i Josep Llaona, havien acceptat incorporar-se a la llista convergent.

Lluís Medir repetia com a alcalde del seu partit, amb Joan Llenas de segon, el qual feia uns dos anys que havia aterrat a la vila. Llenas, palafrugellenc de naixença, procedia de Badalona, on havia viscut els darrers anys i on ja militava al PSUC. Fou nomenat responsable polític uns mesos després d'arribar. Els intents del PSUC de formar una llista conjunta amb el PSC no van quallar. Llenas declarava el mes de febrer que "era un error històric no fer llista unitària d'esquerres".

Per la seva banda el PSC tornava a presentar Tomàs Ferrer, però amb Jaume Guasch de número dos de la candidatura, en qualitat d'independent. Guasch desplaçava un lloc Joan Janó, que ho acceptà netament. L'oferta socialista va atraure l'antic president del Comitè d'empresa d'Armstrong que va haver de sentir les crítiques dels seus anteriors companys de files. De fet, Guasch va ser un avançat. Temps després gairebé tots farien el mateix camí. La decisió de Guasch tindria un pes important en la composició del nou ajuntament.

El grup d'independents capitanejats per Pere Oller i Joaquim Suñer varen convèncer Joan Piera per encapçalar la seva opció electoral molts pocs dies abans del tancament

Jaume Guasch va ocupar el segon lloc en la candidatura del PSC, desplaçant Janó

Pep Boyll

De «Juanoles del suro», encara n'hi ha més d'un

L'alcalde del meu poble es diu Albert Juanola i Boera. Tot i ésser alcalde de Palafrugell, en Juanola és ganxó, de Sant Feliu de Guíxols. És un treballador del ram del suro —vull dir un treballador que en sap un niu, que assumeix responsabilitats d'acord amb la vàlua dels seus coneixements tècnics. Fa gairebé quatre anys es deixà engrescar pels de Convergència.

—Et posarem el primer de la nostra llista.

—Però no sóc pas un palafrugellenc pur, ni tampoc no sóc un palafrugellenc ric. Sóc un empleat. Faig viure, amb el meu sou, la meua família. Aniríem més bé si m'encabíssiu cap al final de la llista...

—Deixa'ns fer!

El van fer alcalde. En aquell temps —quatre anys enrere— en fèiem un gra massa i dels alcaldes, en dèiem sempre batlles. Ara, a poc a poquet, hem vist que també es pot dir alcalde a un batlle. [...]

El Juanola que he anat coneixent, m'ha anat agradant cada cop més. [...] He anat seguint la seva trajectòria. Ho he fet un xic de lluny —però mai no l'he perdut enterament de vista. Amb en Juanola del suro m'ha succeït el mateix que amb un seguit d'alcaldes de la primera tornada democràtica, que els he vistos anar aprenent el seu ofici amb bona jeia i amb una bona fe que fa feredat. N'hi ha que han rebut més llenya que una fornal. N'hi ha que se n'han sentides de seques i de verdes. N'hi ha que n'han après molt i n'hi ha que, pobrets, n'han encertades poques i l'han vessada més de quatre cops. El cas d'en Juanola del suro és dels primers. N'ha après. I n'ha après per pebrots —que és la millor manera d'aprendre bé les coses. Quan encara li deien batlle, l'Albert Juanola encara estava a les beceroles. Es posà a pensar. Començà a anar a dormir a les petites. S'agafà el càrrec com si es tractés d'una oposició. [...] Al cap d'un parell d'anys, en Juanola del suro s'havia esprimatxat i tenia la cara esblanqueïda. Fent la mitja rialleta, sempre amatent i sempre

empeltat de modèstia distingida, en Juanola del suro, endemés d'ésser batlle, fou tot un bon alcalde senzillàs, bonàs, però d'aquells als quals no els la faràs. [...]

No sóc de Convergència. Tampoc no sóc Socialista. Votaria Juanola encara que Juanola es presentés pel partit dels carlins o dels trotskystes. El votaria perquè ha rutllat bé i perquè s'ha guanyat el dret de continuar patint durant quatre anys, si aquest és el seu desig. Si jo pogués anar pels pobles que conec votant a cada urna em riuria de totes les coloraines polítiques: donaria la meua confiança als alcaldes que han suat la cansalada, als qui han robat hores a la son, als qui han donat el suc. De Juanoles del suro encara n'hi ha més d'un, tot i que en manquin massa.

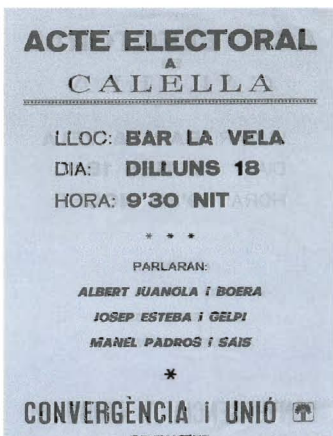
A vegades, la millor manera de fer un canvi passa pel camí vell, pel que no ha canviat gens, pel dels clots coneguts.

Jaume Pol Girbal

El Correo Catalán (16-02-1983)

Joan Piera fou el cap de llista d'Aliança Popular. A la fotografia acompanyat de tots els candidats en el moment de fer-se la fotografia electoral

de les llistes. Fins aquell moment ningú pensava que hi hauria cap candidatura més a la dreta de Convergència. Però es veu que en 48 hores varen organitzar la llista amb una destresa inusual d'utilització de la línia telefònica. Com que el temps era escassíssim, la solució va ser presentar-se per l'Aliança Popular de Manuel Fraga, tot i que van subratllar que ells eren independents i el seu eslògan electoral era *Palafrugellencs per Palafrugell*.

El darrer dels contendents fou Esquerra Republicana de Catalunya, que concorria per primer vegada a la pugna electoral després del canvi de règim. El cap de llista va ser Francesc Torres, president del Centre Fraternal i un històric del partit nacionalista. El seguia Josep M. Canes, Hormaza, prou popular entre el jovent per la tasca que havia desenvolupat des del Museu-Arxiu.

El balanç d'aquest complicat període se saldava també amb una emissora municipal

VOTA PSC

Perquè guanyi
el Poble.

en marxa, amb una nova retolació i numeració dels carrers —aquells anomenats números de cementiri varen portar molta polèmica—, amb l'obertura de la Via Turística, amb la recuperació d'Els Ametllers, amb la compra de Can Genís, amb la mecanització dels serveis municipals i la posada en marxa del bombers, l'ambulatori i el servei d'urgències, amb noves instal·lacions esportives, amb una tímida normalització lingüística i un homenatge popular a l'escriptor Josep Martí Clarà, Bepes, entre altres equipaments i activitats atribuïbles a l'etapa Juanola.

El primer ajuntament democràtic va servir per obrir les portes a la participació dels ciutadans en la vida pública. Tots aquells homes i dones van ser precursors d'una època que s'encetava amb temor i esperança i, sobretot, amb moltes incògnites. El seu mèrit principal va consistir a fresar el camí de les noves fornades.

Un batlle comunista arriba a can Bech

De ben segur que l'assumpció a l'alcaldia de Palafrugell d'un polític marxista va ser el punt d'inflexió d'aquests vint anys de democràcia. Aquest fet insòlit a les comarques de Girona tenia el seu origen en les eleccions del 8 de maig de 1983 i en les àrdues negociacions que hi van seguir. El pacte d'esquerres entre el PSUC i el PSC va culminar aquell mateix mes amb l'establiment d'un govern progressista a Can Bech.

Tot i que la llista més votada fou la de Convergència i Unió, Albert Juanola va tenir clar quin seria el seu destí quan el vespre electoral, a l'Ajuntament, Albert Pagés li mostrà el revers d'una papereta amb les equacions de la Llei d'Hondt que sentenciaven: CiU 5 regidors, PSUC 5, PSC 4, AP 3, ERC zero. L'alcalde en funcions va donar un cop de puny sobre la taula i exclamà: "Vuit a nou. Hem perdut." El canvi trucava a la porta de manera dubitativa, però inqüestionable, per molt que la suma dels vots de les dues formacions de centre-dreta superessin el total de l'esquerra i encara quedessin els 155 sufragis d'ERC per situar.

No era gaire més tard de les nou del vespre quan Medir irrompia en l'angost local electoral socialista, a la plaça de l'Onze de Setembre, per brindar amb els seus futurs aliats. L'alegria era exultant. El xampany que

quatre anys enrere va quedar per encetar, en aquesta ocasió s'exhaurí.

El previsible relleu de l'equip de govern no era únicament el desenllaç de l'escrutini electoral, tot i el seu efecte immediat. Darrere la voluntat popular s'hi recollien quatre anys d'encerts i de fracassos sintetitzats en les últimes setmanes a través de l'aprovació d'un Pla general d'urbanisme conflictiu i les queixes del comerç per la pròxima obertura d'una gran superfície comercial al començament de l'autovia. Per descomptat, també van influir en els electors les campanyes orquestrades per cada contendent.

L'augment del vot socialista va ser decisiu perquè es produís el relleu de l'equip de govern. El canvi electoral en la correlació de forces polítiques va fer possible que Palafrugell marqués la diferència amb els pobles del seu entorn en veure elegit un alcalde comunista.

ELECCIONES LOCALES 1983

CONCEJALES

Municipio de **PALAFRUGELL**

Doy mi voto a la candidatura presentada por:

**PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT DE CATALUNYA
(PSUC)**

D. LLUIS MEDIR HUERTA
D. JOAN LLENAS JUSCAFRESA
D.* ANA VILA PLA
D.* AURORA MARTI MARTINEZ (Independiente)
D. JUAN VELASCO MORIEL (Independiente)
D. MIGUEL JIMENEZ SANCHEZ (Independiente)
D.* MERCE CID ALSIUS (Independiente)
D. FRANCISCO PADILLA ARMERO
D.* M.* DEL CARMEN PARRA MORALES
D. GASPAS ROBERTO VINOLAS
D. ANTONIO SANCHEZ ROMERO
D. RAIMUNDO MIQUEL JUSCAFRESA
D. ALFONSO AGUILAR BERDUN
D.* DELIA SANDUA MONGAY
D. JOSE MANUEL ABELLAN ANIORTE (Independ.)
D.* ROSA ESCOBAR ESCRIBANO
D. LORENZO ROMERO ROMERO
D. JOSE ANTONIO ZAMORA GARCIA (Independ.)

*Medir exercí
el dret del candidat
de votar per ell mateix*

Pep Bojill

ELECCIONES LOCALES 1983

CONCEJALES

Municipio de **PALAFRUGELL**

Doy mi voto a la candidatura presentada por:

**PARTIT DELS SOCIALISTES
DE CATALUNYA (PSC-PSOE)**

D. TOMAS FERRER FERNANDEZ
D. JAUME GUASCH PALAU (Independiente)
D. JOAN JANO SASTRE
D.* JULI FERRER VENTURA (Independiente)
D. FRANCESC ALMAGRO MARIN (Independiente)
D. JAUME GOMEZ SAURINA (Independiente)
D. JOSE LUIS PENADES DE LA HOZ
D. JOSEP CASAS DURAN
D.* MARGARITA MAURI JUNQUE (Independiente)
D.* PILAR RIBOT VILA (Independiente)
D.* M.* LOURDES SERRALLONGA CASES (Indep.)
D. FRANCISCO AGUILERA PEREZ
D.* ROSA DE JESUS MELENDEZ PLUMES (Indep.)
D. JOSE VALLEJO NAVARRO
D. JUAN DE DIOS PORCEL BURGOS
D. CRISTOBAL SEGURA AGUILAR
D. GREGORIO ALMAGRO RIOS
D.* DOLORS SANCHEZ QUESADA (Independiente)
D.* CARMEN TRIGO HERRERA
D. CRISTOBAL MONCAYO CASTAÑO

De totes maneres, la profunda divisió del pensament polític dels palafrugellencs es va deixar sentir, altra vegada, a les urnes. Les dretes i les esquerres continuaven anivellades en la balança de les idees, només alterada amb aquells grams d'actualitat, no exclusivament local, que fan decantar el punt d'equilibri.

Pacte per un ajuntament d'esquerres

La contesa electoral, en termes generals, guardà les formes malgrat les tibantors rere el teló. Les hostilitats dialèctiques més significatives van proliferar entre els partits més afins.

ELECCIONES LOCALES 1983

CONCEJALES

Municipio de **PALAFRUGELL**

Doy mi voto a la candidatura presentada por:

CONVERGENCIA I UNIÓ (C. i. U.)

- D. ALBERT JUANOLA BOERA (CDC)
- D. BAUDILIO HEREU GANDIA (CDC)
- D. JAIME ALSINA MERCADER (Independiente)
- D. JOSE LLAONA ARENAS (Independiente)
- D. JOSE ESTEBA GELPI (Independiente)
- D.* MONTERRAT ROVIRA MASPONS (Independ.)
- D. JORGE MATO CLARA (Independiente)
- D. COSME RIBAS COLOME (Independiente)
- D. LUIS PUIG BELLAPART (CDC)
- D. JUAN REIG CAÑET (CDC)
- D. JORGE UNGE RIBAS (Independiente)
- D. JOSE GOLORONS ROS (Independiente)
- D. RAMON FORNES PERMAYER (Independiente)
- D. MANUEL PADROS SAIS (Independiente)
- D. LUIS MASDEU BENITEZ (Independiente)
- D. MIQUEL FERRER GIRBAU (CDC)
- D. MANUEL DOMINGUEZ RIAL (CDC)

SUPLENTES

- D. RICARDO AVELLI BAHÍ (CDC)
- D. SIMON MARTINEZ GARCIA (CDC)
- D. JOSE ROCAS CARRERAS (CDC)

Probablement el debat "Els alcaldables cara a cara" que organitzà *Punt Diari* el 16 d'abril, primer dia de la campanya, va ser l'acte més destacat d'aquelles tres setmanes de pols electoral. Tanmateix aquest cara a cara amb deu participants —dos per partit— es va allargar per espai de gairebé tres hores, i tot i l'interès dels temes tractats va resultar soporífer. Entre els assistents al cinema Victòria i els oïdors que seguien el debat a través de Ràdio Palafrugell la difusió va ser important.

La jornada d'eleccions es desenvolupà per primera vegada en diumenge. La gent va acudir als col·legis electorals preferentment

ELECCIONES LOCALES 1983

CONCEJALES

Municipio de **PALAFRUGELL**

Doy mi voto a la candidatura presentada por:

ALIANZA POPULAR PARTIDO DEMOCRATA POPULAR UNION LIBERAL (A. P. - P. D. P. - U. L.)

- D. JUAN PIERA ARBAT (Independiente)
- D. LUIS POU REIXACH (Independiente)
- D. ERNESTO PLAJA COLOMER (Independiente)
- D. CARLOS FRANCESC BOSCHDEMONT (Independ.)
- D. PEDRO MANUEL PEÑA PEREZ (Independiente)
- D. ENRIQUE SOLES GARRIGA (Independiente)
- D. JUAN GOU RIEMBAU (Independiente)
- D. ALFREDO ALMEDA COSTA (Independiente)
- D. JOSE BISBE FINA (Independiente)
- D. JOSE CRUZ CONESA (Independiente)
- D.* M.* GLORIA CASTELLS BASSAS (Independiente)
- D. FRANCISCO JAVIER RODRIGO LOPEZ (Independ.)
- D. LUIS FELIP CARANTA (Independiente)
- D. MIGUEL CANTALOSELLA CASTANY (Independ.)
- D. EUSTORGIO PADROS DEULOFEU (Independiente)
- D. BASILIO SOLANO MARTINEZ (Independiente)

SUPLENTES

- D. JUAN JOSE CASELLAS FERRER (Independiente)
- D. ENRIQUE DALFO ESTEBA (Independiente)
- D. FLORENCIO ESPEJEL POLO (Independiente)

ELECCIONES LOCALES 1983

CONCEJALES

Municipio de **PALAFRUGELL**

Doy mi voto a la candidatura presentada por:

PARTIT ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (E. R. C.)

- D. FRANCESC TORRES AGUSTI
- D. JOSEP M.* CANES GARCIA
- D.* MARGARIDA RIBOT VIDAL (Independiente)
- D.* M.* TERESA ARBONES FREIXAS
- D. GABRIEL BASERBA BATISTA
- D. F. XAVIER LLORENS CRUAÑAS
- D. JOSEP ILLA VILAHU (Independiente)
- D. CARLES GOU VILAHU
- D. JAUME ISERN MARQUES
- D. ANTONI BOFILL MIQUEL (Independiente)
- D. JOSEP CANTALOSELLA CASTANY
- D. JAUME ROMERO GRANE (Independiente)
- D. EMILI ABRAS BATLLE
- D. LLUIS BOFILL MIQUEL (Independiente)
- D. ERNEST MORATO VIGOROS
- D. JAUME SIMON PERAFERRER
- D. ARSENI VERGES MATEU (Independiente)
- D. EUGENI CAMARERO GARCIA (Independiente)
- D. PERE ALARCON DOTES (Independiente)

Tomàs Ferrer
i Medir celebrant,
al local del PSC,
el triomf de les esquerres.

Lluís Medir i Huerta

V A SER EL PRIMER BATLLE COMUNISTA DE Palafrugell i de molts quilòmetres a la rodona. Fill i nét de palafrugellencs, va néixer tanmateix a Palamós el 21 de juliol de 1947. Allà va fer els seus estudis bàsics. Després de cursar el batxillerat a Girona, va anar a Barcelona a estudiar Farmàcia. Acajada la carrera, va estar quatre anys a València. El 74 torna a Catalunya i ve a viure a Palafrugell on obre una farmàcia al Camp d'en Prats. Està divorciat i té dos fills. En els seus anys d'universitari, Medir va entrar en contacte amb el moviment estudiantil antifrancquista, en el qual abundava el component comunista. Es decanta per aquesta opció i, durant la seva estada a València, s'afilia al PCE. De retorn a Catalunya, entra a militar en el PSUC i s'integra dins l'agrupació local del partit a Palafrugell, de la qual n'esdevé el líder carismàtic. El 79 el PSUC, amb Medir de cap de llista, va ser la segona força més votada, lleugerament per sota de CiU. L'any següent era elegit diputat al Parlament. Va ser-ho en dues legislatures: 1980-1984 pel PSUC i 1988-1992 —que no arribà a acabar— pel PSC.

Les eleccions del 83 van donar una majoria d'esquerrers a Can Bech, amb 5 regidors per al PSUC i 4 per al PSC. Ambdós partits van acordar que Medir fos l'alcalde. Era l'última vegada que es presentava sota les sigles del PSUC. El 87 ho féu com a independent dins la llista del PSC-PSOE. I tornà a guanyar, aquest cop per majoria absoluta.

Durant els vuit anys que Medir va governar Can Bech, es va endegar una important tasca de modernització del municipi i de la mateixa Administració local, tasca que no va estar exempta de polèmiques i de crítiques.

Medir va arribar a la cita electoral del 91 desgastat, però amb ganes, aparentment, de repetir un tercer mandat. Quan tot sem-

blava indicar que les urnes decidirien entre dues personalitats del calibre de

Medir i Suñer, es va produir el fet inesperat: Medir renunciava a presentar-se i abandonava la política. Les causes d'aquesta renúncia són encara ara un misteri per a molts. L'únic cert és que d'ençà d'aleshores el farmacèutic del Camp d'en Prats s'ha apartat totalment de la política activa i ha desoït qualsevol cant de sirena per a tornar-hi.

durant el matí. En el moment del tancament, durant el recompte de vots, van aparèixer en unes meses algunes paperetes que portaven assenyalats amb una creu alguns candidats. Els partits van convenir en una reunió d'urgència anul·lar tots els sufragis que continguessin marques o senyals, que és exactament el mateix que preveu la Llei electoral. La participació va ser alta, per sobre del setanta per cent.

A la vista de l'escrutini es van obrir altra vegada les incògnites. Ningú no tenia majoria suficient per governar en solitari, però era força evident que els socialistes es convertien en els àrbitres de la situació. Encara que no hi havia res decidit, l'opinió pública donava per fet un govern PSUC-PSC. L'abatiment als quaters generals de Convergència i d'Aliança Popular, contrastava amb l'alegria dels partits esquerrans. La dreta perdia el poder per ben poca cosa. Per setze vots AP no va arrabassar el cinquè regidor als comunistes. Les tornes haguessin canviat.

El daltabaix d'aquestes eleccions el patí Esquerra Republicana que no va treure cap regidor. Els capdavaners es van acusar mútuament de la desfeta.

Els dies següents van ser camp abonat a l'especulació. Tomàs Ferrer, que va portar personalment les negociacions, es reuní moltes vegades amb comunistes i amb convergents, per separat. Cada cop, emperò, prenia més solidesa la proposta que el PSC donaria suport a Lluís Medir a través d'uns pactes de govern. Convergència va fer un intent, a la desesperada, d'oferir l'alcaldia a Tomàs Ferrer per tal de desbancar els comunistes. Aquesta proposta va portar un cert enrenou perquè alguns membres de l'executiva convergent la van considerar inadmissible, com ara Miquel Ferrer, que per aquesta causa s'allunyà temporalment del partit.

Els grups municipals del PSC i del PSUC en el moment de signar el pacte de govern

Col. Santa Massaguer

Tot aquest estira i arronsa polític va quedar emmarcat en la celebració de les Festes de Primavera, l'any que el grup organitzador va decidir que tres pubilles compartissin el regnat. Per això durant quinze dies es va dir que Palafrugell tenia tres pubilles i tres batlles, en al·lusió als tres alcaldables que podien matemàticament sortir elegits a través d'un pacte bicèfal.

L'endemà del Carroussel Costa Brava es va constituir el nou ajuntament. Era dilluns dia 23 de maig. Hores abans de la sessió plenària els regidors del PSC i del PSUC, en un acte emblemàtic, signaren els acords que havien fixat en el decurs de les converses precedents. Lluís Medir sortia elegit alcalde amb deu vots favorables. Els de l'equip d'esquerres més un de suplementari, caigut del cel d'Aliança Popular, que va acordar donar-li un vot de confiança dels tres de què disposava. Tomàs Ferrer va ocupar la primera

tinència d'alcaldia, i es van repartir les carteres, de manera que Governació, Urbanisme, Indústria, Comerç i Turisme varen ser per al grup comunista i Hisenda, Cultura, Ensenyament, Sanitat i Serveis Socials per al Partit Socialista.

Més endavant, quan el cartipàs es va redefinir, Josep Esteba fou nomenat president de la Comissió d'Esports, fruit d'una entesa entre el regidor convergent i l'equip de govern. Paradoxalment Esteba acabaria essent el portaveu convergent i el flagell del govern esquerrà tot i ser-ne un col·laborador. A Joan Piera no li van atorgar, en primera instància, la cartera de Comerç que havia demanat.

El pacte de l'esquerra va obrir grans esperances a l'electorat d'aquesta tendència i una profunda inquietud en el bàndol opositor. De ben segur aquesta expectativa va ultrapassar les possibilitats d'un equip polític poc vertebrat, format per dues forces amb una

DISCURS D'INVESTIDURA DE L'ALCALDE MEDIR

23 de maig de 1983

Senyores regidores, senyors regidors, palafrugellencs i amics tots:

Vull començar les breus paraules que han de servir de cloenda a l'acte de constitució del segon Ajuntament constitucional, remarcant el que més l'ha diferenciat del que celebràrem fa un xic més de quatre anys:

En primer lloc, la promesa o jurament que acabem de fer del text constitucional i, per tant, mitjançant ell, de tot l'ordenament jurídic que se'n desprèn: de manera molt significativa, l'Estatut d'Autonomia. Aquesta senzilla fórmula ha materialitzat el compromís individual o col·lectiu del consistori, que tinc el gran honor de presidir, amb la llibertat, l'ordre i el progrés; perquè ningú no pot somniyar fer avançar el país, la vila o viure en pau i llibertat, amb deures i drets reconeguts, si no és mitjançant la nostra Constitució i les nostres institucions constitucionals i estatutàries. És desitjable que l'Ajuntament de Palafrugell no deixi al marge, i no l'hi deixarà, en el seu treball de cada dia, tot allò que dins el seu àmbit signifiqui aprofundir en els continguts del nostre ordenament constitucional.

Diferencien també aquest consistori del primer que vàrem constituir, els quatre anys transcorreguts: les primeres eleccions municipals significaren, a nivell d'Administració local, una ruptura amb el sistema anterior. Això provoca una situació d'entusiasme enriolat, de gran il·lusió i d'esperança.

Avui esperança, il·lusió i entusiasme són igualment presents en el nou consistori i en els ciutadans, però penso que s'hi ha afegit l'experiència de quatre anys, que enriqueix la nostra cultura municipal col·lectiva. Experiència dels qui continuen, experiència també dels qui comencen, perquè el seu convenciment a figurar en qualsevol de les candidatures indica preocupació, i per tant, seguiment de la cosa pública.

Aquesta experiència és la que ens ha de permetre abordar amb el més gran rigor la problemàtica plantejada.

Sabem quin Palafrugell troba aquest consistori: el de la crisi econòmica, el del creixement desordenat, el d'estructures poc modernes; sabem que la situació és difícil.

Però tenim també l'eina que ens permetrà treballar per canviar la situació: les reconegudes i antigues tenacitat i capacitat de treball i la il·lusió dels palafrugellencs.

La solució no vindrà, ben cert, mirant enrere. Per a la situació actual només s'entenen fórmules noves, transformacions que ens permetin construir una ciutat per al futur.

Per això utilitzarem l'urbanisme com un dels motors del canvi que es necessita. Per això obrirem les portes de l'Ajuntament a la participació dels ciutadans, perquè necessitem el seu suport, el seu ajut i la seva crítica i perquè en tenim estricta necessitat.

Per això tindrem especial atenció als problemes d'organització interior de la casa de la vila.

Volem mantenir, des del consistori, relacions de col·laboració amb els sectors econòmics: indústria, comerç i turisme.

Caldrà, finalment, que aquest consistori dispensi, d'acord amb la situació en què vivim, una atenció especial als serveis socials.

Caldrà parlar d'ensenyament i cultura, sense els quals, el que deia al principi de llibertat i progrés seria lletra morta.

El consistori dedicarà a l'ensenyament i a la cultura molts esforços perquè són les eines que tenim per modernitzar Palafrugell, per progressar i perquè és fer justícia que tothom tingui accés a l'ensenyament i a la cultura. Resumint: la voluntat del consistori de fer una ciutat en la qual a més a més de poder-hi treballar s'hi pugui viure.

Acabo amb una sèrie d'agraïments, en primer lloc a tots els batlles que m'han precedit remarcant els constitucionals, en la primera onada de llibertat d'aquest segle, amb un record especial al Mestre Sagrera. En segon lloc, de manera destacada, a l'Albert Juanola, primer batlle constitucional després de la dictadura franquista i que ha dedicat molt d'esforç a la construcció del primer Ajuntament democràtic.

També volia fer una salutació als palafrugellencs, però de manera especial als absents que segueixen, escampats arreu del món, el que passa al seu poble, i també especialment a la gent gran, que ha treballat i donat el millor de la seva vida a Palafrugell i ara frueixen dels serveis que se'ls dona.

Finalment, als nous palafrugellencs, als que fa poc temps que han arribat, cercant treball, i als que s'estan preparant a les escoles per desenvolupar una tasca per Palafrugell.

Moltes gràcies.

forta personalitat, que hagueren d'aprendre a negociar. Una de les primeres dificultats que també van haver de resoldre fou l'encaix dels respectius programes i, inevitablement, de la personalitat de tots i cada un dels nou membres de l'executiu.

Aquell ajuntament encara va celebrar unitàriament l'Onze de Setembre, que es va festejar als jardins de Can Bech. Tots els grups hi van donar suport, tot i que AP no es va presentar a presidir l'acte institucional. Joan Badia fou la persona escollida pels partits per pronunciar el parlament de la Diada, com a prestigiós titular del Museu i com a ciutadà políticament independent.

Albert Juanola i Tomàs Ferrer van ser elegits diputats provincials en representació dels seus partits. Juanola assumiria, el juny de 1984, la ponència d'Ensenyament i Cultura de la Diputació de Girona a través de la qual va emplenar el buit que li havia ocasionat l'abandonament de l'alcaldia.

Les capsas de Juanola

Aquestes capsas, com tothom sap, no tenen res a veure amb les famoses pastilles d'estrep comercialitzades amb el mateix nom a les farmàcies. Les autèntiques capsas de Juanola varen ser les protagonistes d'un escàndol polític en els primers mesos de l'era Medir. Aquest episodi va ser una maniobra del secretari de la corporació contra l'anterior batlle. Gabriel Álvarez, proper ideològicament al grup comunista, va comptar amb la complicitat d'Anna Vila i el vistiplau tant de Medir com de Ferrer per escenificar l'acusació pública d'amagar documents.

Albert Juanola afirmava que havia comentat amb el batlle entrant que guardaria a l'Ajuntament la paperassa que va treure del seu despatx quan es va produir el canvi, amb

Pep Dalmau

*Tres pubilles
i tres batlles*

la finalitat de revisar-la tranquil·lament. El fet és que es va col·locar tota aquesta documentació en dues capsas grosses de cartró i algú les va deixar a l'oficina de Turisme, situada en aquella època als baixos de l'edifici consistorial.

Al final del ple d'agost de 1983, en el torn de preguntes, Anna Vila va exigir a Juanola explicacions sobre els documents

*Ferrer i Juanola
varen ser elegits
membres de la Diputació*

Pep Bojfil

Pep Bofill

El secretari municipal, Gabriel Àlvarez, fou el descobridor de les capsas de Juanola

Pep Bofill

amagats en el seu despatx de Turisme. Davant la dubitació de Juanola el secretari va aparèixer amb dues capsas precintades i segellades que va dipositar sobre la taula. Feia talment la impressió que les acusacions d'ocultació de documents i de negligència

tenien per finalitat desencadenar, allà mateix, un judici sumaríssim. Juanola, que

desconeixia el

contingut exacte de les caixes, es va defensar com va poder i va titllar

l'escenificació de

burda pantomima

per desprestigiar-lo. La intervenció de Josep Esteba va ser

decisiva perquè la revisió de documents quedés ajornada.

Amb la notícia al carrer, donada per *Punt Diari*, va transcendir a tots els mitjans de comunicació, inclosa la televisió. Els aparells supramunicipals del PSC i de Convergència es van acusar mútuament de manipuladors. Convergència va sortir en defensa de Juanola, al·legant que era una contraofensiva contra l'exbatlle per haver denunciat, primer, que la Policia Nacional retingués Juan Velasco, regidor d'Urbanisme del PSUC, en una batuda contra el tràfic de drogues i, després, sobre les irregularitats de la casa que Medir es feia a Les Torretes. La bola semblava difícil d'aturar.

Es va sortir del punt mort amb l'aprovació de la proposta de Tomàs Ferrer de crear una comissió classificatòria, amb un representant de cada grup. Aquesta comissió, formada per Joan Llenas, Jaume Guasch, Baldiri Hereu i Lluís Pou, tenia la missió d'"ordenar, classificar i quantificar el contingut de les capsas", perquè després en un ple extraordinari es determinessin les responsabilitats.

Juanola va estar més d'un any reclamant, a cada sessió plenària, el dictamen de la comissió —el qual es va allargar inexplicablement— tot apel·lant perquè se li restituís la seva honorabilitat. Finalment hi va haver un ple especial, el 10 d'octubre de 1984, en el qual l'equip de govern es va negar a reconèixer amb un acord el que la mateixa comissió afirmava en les seves conclusions: "que el senyor Juanola no pretenia ni va treure cap benefici personal", tot i que criticaven com havia estat de mal arxiver. Finalment l'acord, secundat per CiU i AP, va deixar constància pública de la intranscendència dels documents apareguts a les capsas de Juanola.

Dues capsas segellades foren les causants d'un dels escàndols més sonats de la jove democràcia

Naixien les Diades de Tardor

El mes de novembre de 1983 es van encetar les Diades de Tardor, que pretenien emplenar el buit que cada any es produeix en matèria cultural entre l'efervescència de l'estiu i les festes de Nadal. En certa manera fou l'explosió de les inquietuds culturals de la vila que no sempre havien pogut ser expressades de manera organitzada i metòdica. El grup organitzador va anomenar-se L'Eixam i va ser creat a partir del Grup Festes de Primavera, la Biennal de Cinema Amateur, l'Escola de Dansa i Expressió, les Joventuts Musicals i Rialles. Cada cap de setmana —durant quatre— es va dedicar a una disciplina artística diferent: música, cinema, dansa i teatre. Els espectacles i les activitats es varen distingir per ser imaginatius i avantguardistes. La primera convocatòria fou un èxit i va donar ales per permetre repetir

Paco Delmar

*Debat sobre
la cultura a comarques
durant les
Diades de Tardor*

l'experiència durant vuit anys més, naturalment amb l'evolució i les dificultats lògiques. El 1992 es van deixar d'organitzar, segons L'Eixam, per manca de relleu i de pressupost. En el temps, les Diades de Tardor varen néixer amb l'Ajuntament Medir i varen enterrar-se durant el primer any de l'alcalde Suñer, sense que ningú n'hagués tret mai públicament cap conseqüència política d'aquesta circumstància. L'Eixam va tenir la virtut d'escenificar, gairebé cada any, un al·legat reivindicatiu, de caire artístic, adreçat a actuacions de diferents tipus de l'Administració o de la mateixa societat.

També aquest final d'any 1983 els botiguers del carrer Estret varen crear una associació pròpia i es varen desvincular dels de la Muralla. La primera gestió va ser demanar a l'Ajuntament l'eliminació del trànsit, cosa que els fou concedida. El dia 2 de desembre ho van celebrar amb una gran festa popular al bell mig del carrer que ja va quedar barrat als vehicles. Hi hagué castanyada i havaneres i moltes males cares dels altres

Col. Santi Massaguer

*Les actuacions avantguardistes
tenien un pes real
en els espectacles de les Diades*

Joan Llenas i Juscafresa

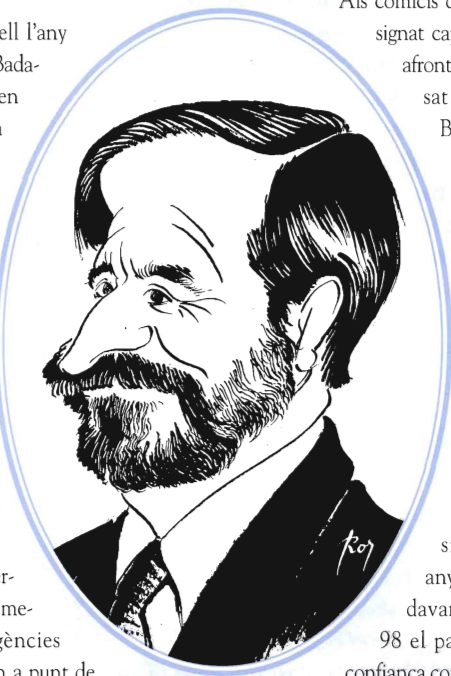
És un dels regidors més veterans del consistori. Hi porta setze anys: vuit de govern i vuit d'oposició. Fill de Palafrugell, va néixer el 6 de novembre de 1948. Va estudiar fins als catorze, a cavall entre Palafrugell i Figueres, i va adquirir una formació bàsica en matèria de comerç. Va anar després a viure a Barcelona i allà començà a treballar d'aprenent de farmacèutic. Més endavant, va poder entrar al despatx de l'advocat Narcís de Carreras i d'aquí va passar a la Mutualitat Tèxtil, que esdevindria un dels embrions de la Seguretat Social. Mentre treballava, va fer el batxillerat elemental. En constituir-se la Seguretat Social, Llenas es va incorporar a aquest organisme.

Va tornar a Palafrugell l'any 1980, procedent de Badalona, on ja militava en el PSUC, i s'integrà a l'agrupació d'aquest partit a la vila. El 81 és designat cap local del partit i, a les municipals del 83, és el segon de la llista que encapçala Medir. L'esquerra guanya les eleccions i Llenas és nomenat segon tinent d'alcalde i regidor de Governació. Al cap d'uns mesos, però, les divergències amb Medir estigueren a punt de

provocar la seva dimissió. L'alcalde, tanmateix, va reconduir la situació oferint Urbanisme a Llenas a canvi de Governació. Des d'aleshores i durant els dos mandats de Medir, Llenas va ocupar-se d'Urbanisme, àrea des de la qual va impulsar diverses obres per millorar el poble, algunes de les quals no van estar exemptes de polèmica.

A les eleccions del 91 va intentar fer llista per Iniciativa, si bé, davant la dificultat de confeccionar una candidatura amb cara i ulls, va optar per tornar a presentar-se pel PSC. Aquest fet va allunyar-lo definitivament del seu antic partit, el PSUC, integrat aleshores dins el projecte d'Iniciativa per Catalunya.

Als comicis del 95, Llenas és designat cap de llista pel PSC i afronta la campanya disposat a reconquerir Can Bech per al socialisme. Malgrat l'important retrocés que experimenta CiU, Llenas no en treu profit i pràcticament obté els mateixos sufragis que havia obtingut el seu predecessor, Almagro, quatre anys abans. Continuava tenint sis regidors i quatre anys més d'oposició al davant. El setembre del 98 el partit li renovava la confiança com a cap de llista.

comerciants que consideraven una temeritat no deixar passar el trànsit cap a dins de la vila per la seva artèria natural. Va ser el primer pas cap a la creació de la zona de vianants que no es culminaria plenament fins al final d'aquests vint anys.

Dimissions reals i tàctiques

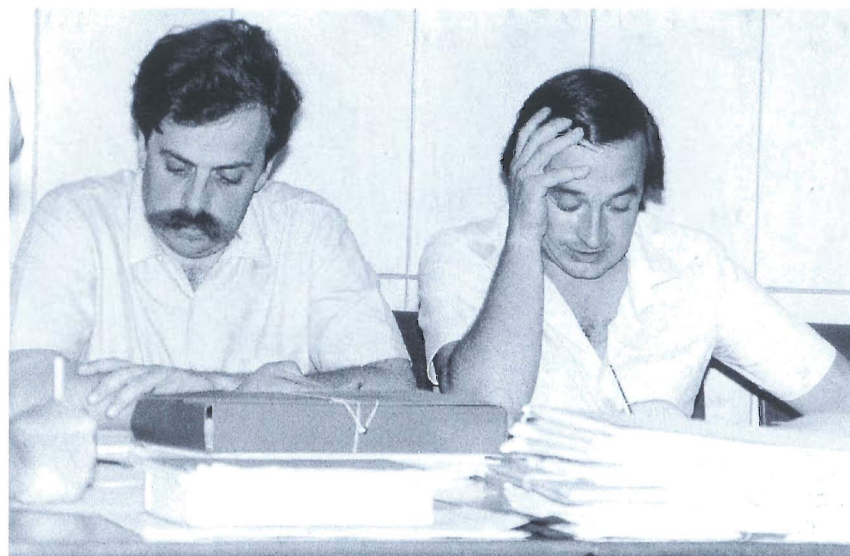
El moviment demogràfic consistorial va continuar essent força elevat en aquest segon ajuntament. En aquesta ocasió, però, CiU —fent un símil futbolístic— va ser l'únic equip que conservà l'alineació inicial durant tot el partit.

La primera dimissió, a l'octubre de 1983, fou la del regidor d'Urbanisme, Juan Velasco, adscrit al grup comunista. Tot i que oficialment plegava per desavinences dins la seva àrea i per "l'actuació d'uns quants funcionaris que obstrueixen, s'equivoquen i ho dificulten tot enormement", l'altra realitat era que Velasco s'havia vist involucrat en una batuda, ordenada pel mateix batlle, per controlar el tràfic d'estupefaents, feta per la Policia Nacional que aquell estiu havia vingut a reforçar els efectius de seguretat de la vila. El regidor dimití declarant: "Crec que la meua presència era més perjudicial que beneficiosa. A vegades les persones són marcades per la societat amb un determinat estigma, i sigui o no veritat, et veus obligat a arrossegar-lo." Va ser substituït pel següent de la llista, Miquel Jiménez.

Un mes després, Juli Ferrer del PSC, que tenia cura de l'Àrea d'Hisenda, deixava l'Ajuntament per motius particulars. Els rumors també van apuntar que existien discrepàncies importants amb altres membres del consistori en relació als sistemes administratius de la casa de la vila. Francesc Almagro va entrar de bell nou i va cobrir el seu càrrec a primers d'any.

Joan Llenas va presentar, aquest mateix gener, la dimissió irrevocable per desavinences amb Medir. El tinent d'alcalde no admetia les interferències que es produïen sobre la regidoria de Govern Interior que comandava. Aquesta renúncia tàctica va traspasar la pura rutina municipal. Alts càrrecs del PSUC van intervenir-hi i es va forçar un pacte entre cavallers que es va resoldre amb un canvi de carteres. Llenas va fer-se càrrec de l'Àrea d'Urbanisme i la de Governació passava a mans de Lluís Medir. Es tancava així aquesta crisi que va fer trontollar el mateix pacte de l'esquerra.

Els independents d'Aliança Popular feia dies que havien deixat de ser-ho. El mes d'octubre de 1983 es va constituir la junta local del partit i Joan Piera, que era primer tinent d'alcalde, va ocupar la presidència d'AP a Palafrugell. El 7 d'agost de 1984 Lluís Pou va presentar la dimissió al batlle. Per justificar-ho va manifestar que la manera de treballar de l'Ajuntament no s'ajustava a la

Pep Bojill

seva manera de ser i també que "se'm feia difícil saber on començava i on s'acabava la meua independència". Tant Medir com Piera van definir el dimissionari com un gran company i un gran treballador. Els membres

Joan Llenas va presentar la dimissió en desacord amb les interferències de Medir

Pep Bojill

El grup popular va patir la renúncia de Lluís Pou, que va ser substituït per Enric Solés

*Guasch deixà Cultura
a mans de Tomàs Ferrer*

següents de la candidatura, Francesch i Peña, van refusar entrar a l'Ajuntament, per tant va ser un vell conegut de la casa qui el va substituir. Enric Solés, que havia estat regidor dels consistoris Gich i Rutllant, tornava a Can Bech.

El mes de juliol de 1984 hi va haver una altra minicrisi, aquest cop al grup socialista. Jaume Guasch es queixava que la cartera de Cultura, que gestionava, patia sovint les intervencions del cap de colla i això limitava la llibertat de les seves decisions. Guasch va acceptar la proposta de responsabilitzar-se exclusivament d'Ensenyament i va deixar el camp lliure a Tomàs Ferrer a Cultura.

Semblava que ho intuïa. La segona quinzena de gener de 1985 les entitats cíviques es van esvalotar contra aquesta regidoria. Els equipaments proposats des de l'Ajuntament no satisfien els destinataris, que van promoure una forta campanya de protesta alimentada essencialment pel Grup de Festes i per L'Eixam. Es va obrir un intens debat que no va arribar a cap conclusió, però

que va permetre crear nous canals de diàleg. L'auditori, reclamat des d'abans de les eleccions, era una de les pedres de toc, però se situava molt llunyà en el temps.

L'última substitució a la casa de la vila va ser per motius molt lamentables. Joan Janó, regidor i militant socialista, moria inesperadament a mitjans de novembre de 1985. Aquesta ha estat l'única mort d'un regidor en actiu en aquests vint anys de democràcia. Hi va haver un ple d'urgència on Tomàs Ferrer féu el panegíric del difunt i Ernest Plaja del Partit Popular va sol·licitar la Medalla del Treball a títol pòstum. En el ple del 13 de desembre Jaume Gòmez va ocupar el lloc de Janó. El batlle li donà la benvinguda i li desitjà sort en el nou càrrec.

La festa del PSUC i el futur de Medir

La celebració el 21 de juliol de 1984, a Palafrugell, del 48è aniversari de la fundació del Partit Socialista Unificat de Catalunya, va deixar una ressaca d'incerteses sobre el futur polític de Lluís Medir i d'acusacions als periodistes que "es dediquen a crear rumors". La festa se celebrà, amb aparent normalitat, al pati de les Escoles Torres Jonama i va comptar amb la presència de mil tres-cents militants desplaçats d'arreu de Catalunya. Algunes absències significatives i la negativa del grup Peix Fregit d'actuar davant els comunistes catalans van marcar una nit que acabà amb ball, fins a altes hores, en plena Festa Major de Santa Margarida.

Aquella mateixa matinada, l'alcalde sortia de viatge cap a terres andaluses on havia de reunir-se amb l'expedició de joves palafrugellencs que es trobaven a Pozo Alcón, en règim d'intercanvi cultural, per tal de visitar la Junta d'Andalusia i diverses capitals de la regió. Per aquesta causa,

Medir no va poder ser localitzat fins uns dies després per aclarir el que ell mateix qualificà de “serp d'estiu” i de “confusió col·lectiva”. Va negar rotundament la seva sortida del PSUC i afirmà que el seu futur passava per aquest partit. Les informacions publicades pels corresponsals palafrugellencs van quedar desautoritzades davant la contundència de les seves declaracions. La notícia, basada en els comentaris recollits durant la celebració i en determinades actituds observades aquell vespre, va quedar feta miques. Els dirigents comunistes Jordi Solé Tura i Josep Quintanas varen acusar durament els informadors i els varen titllar de “professionals entre cometes”. Mesos més tard, tant un com l'altre abandonaven la militància de l'històric partit per ingressar al PSC. Pel que fa a Lluís Medir era ben clar que les insinuacions que havia fet aquell dia tenien fonament “... en aquests

Col. Santi Masaguer

moments jo no tinc partit... Del PSUC, si alguna cosa en quedarà, probablement només serà el nom”. El temps va ser el jutge més imparcial.

*La taula presidencial
durant la celebració*

Col. Santi Masaguer

*López Raimundo,
president del PSUC,
s'adreça als assistents
en la festa d'aniversari*

L'alcaldesa de Mirepoix, Jeanne Ettori, en el moment de signar el pacte d'agermanament

L'escenari del Fraternal va actuar d'improvisada sala de plens per acollir l'acte d'agermanament amb la vila occitana

Agermanament amb Occitània

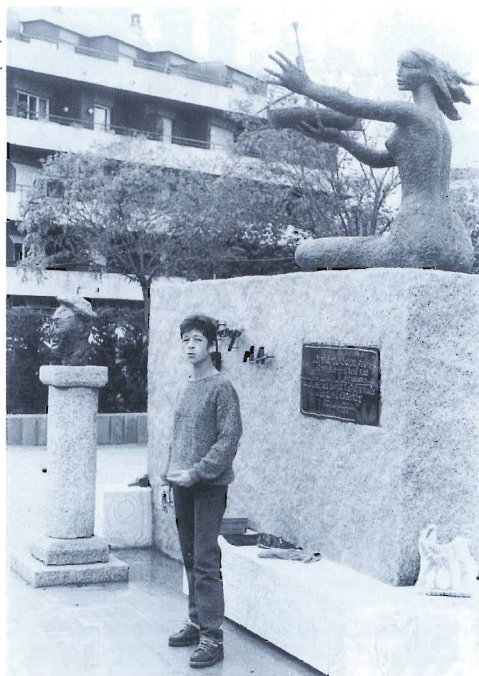
Les II Diades de Tardor van acollir el pacte d'amistat i col·laboració amb la vila occitana de Mirepoix. Una delegació d'aquella població francesa es va desplaçar a Palafrugell amb la seva alcaldessa al capdavant per signar l'agermanament. Les activitats, que havien estat organitzades pels regidors Jaume Guasch i Aurora Martí, es van desenvolupar els dies 17 i 18 de novembre de 1984. Els integrants de la delegació foren complimentats en tot moment per les autoritats i els palafrugellencs.

L'acte central va consistir en una sessió solemne dels dos consistoris a través de la qual van donar forma oficial a l'agermanament. Es va celebrar dalt de l'escenari del Fraternal que actuà com una improvisada sala de plens. Aquesta signatura culminava una llarga

confraternització entre entitats i associacions de les dues viles. Un mes abans, exactament el 8 d'octubre, una nodrida representació del consistori palafrugellenc havia participat en una cerimònia similar a l'altra banda dels Pirineus.

El dia 27 d'abril d'aquell any, festa de la Verge de Montserrat, es va inaugurar als jardins de Can Bech el conjunt monumental dedicat a Josep Pla, obra de l'escultor mataroní Manuel Cusachs. La cerimònia va estar presidida per les autoritats municipals i supramunicipals, així com per la majoria de membres del Patronat Biblioteca Josep Pla. Dies abans, mentre el bloc pedreny prenia forma, la neboda de l'escriptor, Anna Vila, regidora de l'equip de govern, havia manifestat a la premsa que "si el meu oncle visqués, hauria qualificat el monument d'autèntica collonada".

Pep Bojill

El mes de gener de 1986, l'Ajuntament comprava el teatre-cinema Victòria a l'empresa Capellà per 26 milions de pessetes. Aliança Popular va criticar aquesta compra per l'elevat preu. Tot i així, diversos grups culturals, en aquell moment, van donar suport a l'adquisició. Es preveia la transformació del cinema Victòria pel que seria el Teatre municipal de manera força immediata, però, en realitat, n'hi havia per anys.

Entrava en vigor el ROM

Com a resultat de l'aplicació de la nova Llei de bases de règim local es va canviar l'antiga legislació franquista en matèria de normatives de corporacions locals. Des del mes d'agost de 1985 el Reglament orgànic municipal —el famós ROM— va imposar la seva llei. Així, l'antiga Comissió Permanent

va ser substituïda per la Comissió de Govern, i en els plens només varen quedar facultats els portaveus per fes ús dels torns de paraula. També des d'aquell moment era possible, si l'aritmètica consistorial ho permetia, presentar una moció de censura per desbancar l'alcalde. Josep Esteba, que era membre de la Permanent, va declinar la invitació de formar part de la Comissió de Govern. Malgrat aquesta negativa, Medir el va mantenir al capdavant de la delegació d'Esports.

Per aquestes engires, Josep Maria Reguant s'havia incorporat al col·lectiu mèdic de la vila. Des de l'Ajuntament, atesa la problemàtica del consum i tràfic de substàncies estupefaents que existia a la vila, es portaven a terme campanyes d'informació i sensibilització contra la droga. Reguant va ser requerit per una associació de pares per pronunciar una conferència sobre el tema al Centre Fraternal que va resultar ben oportuna. Va ser un dels primers contactes del metge amb el seu nou poble on recomençaria la seva dilatada lluita política.

Anna Vila:

*"Si el meu oncle visqués
hauria qualificat el monument
de collonada"*

*El nou reglament municipal
es posava en marxa per aportar llum
a la gestió interna de l'ajuntament*

Pep Bojill

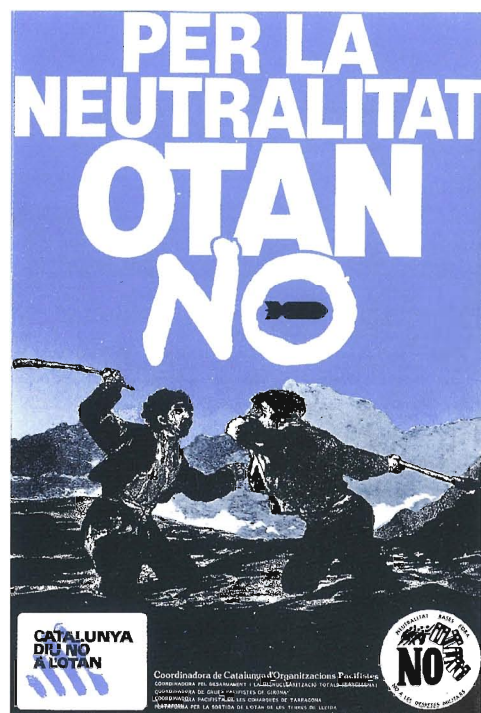

*Els grups municipals
compartien taula
en els actes públics*

El referèndum de l'OTAN

El 12 de març de 1986 hi va haver una consulta popular per demanar als ciutadans d'aquest país si volien o no volien continuar en l'estructura política de l'Aliança Atlàntica. A Palafrugell només 28 vots van fer decantar la balança a favor del sí. A Catalunya van guanyar els vots contraris i a Espanya la victòria fou per als atlantistes. Va quedar demostrada, un cop més, la divisió ideològica de l'electorat palafrugellenc.

El referèndum de l'OTAN va provocar un dels enfrontaments més virulents d'aquella època, ja que l'aposta era a cara o creu. Les posicions dels partits van ser

dispars. Mentre AP pregonava l'abstenció i Convergència jugava a la puta i a la Ramoneta, els socialistes demanaven el vot afirmatiu, a repèl. Només el PSUC i ERC es declaraven obertament contraris a l'OTAN, tot canalitzant la seva lluita cap a un clar suport a les activitats del Comitè Anti-OTAN de Palafrugell, format essencialment a partir de grups pacifistes i ecologistes. Durant molts mesos abans, els antimilitaristes, enquadrats en l'esmentat Comitè, varen ser molts actius. Tan aviat organitzaven una marxa pel carrer o eren en una taula petitòria, com organitzaven un debat o una conferència per aconseguir convèncer els indecisos de sortir de l'OTAN i de clausurar les bases americanes.

Paral·lelament, el primer de gener d'aquest mateix any, Espanya entrava de ple

dret a la Comunitat Econòmica Europea. L'Ajuntament ho va commemorar hissant la bandera d'Europa a l'edifici consistorial aquell mateix dia i amb la col·locació, a totes les entrades de la vila, d'un rètol proclamant que Palafrugell era un municipi d'Europa. Durant les Festes de Primavera de 1985, aquest Comitè va pintar un enorme mural a la façana de les peixataries velles realitzat en ben poques sessions. Els partits dretans van martiritzar Medir, ple rere ple, perquè havia autoritzat el grafit i li demanaven que el fes treure. Els socialistes no varen badar bocar. La disciplina de partit els va fer actuar contra els seus principis.

Felipe González, que va ser el veritable guanyador d'aquest referèndum, també revalidava a les Generals, que van ser el juny de 1986. A la vila, PSC i CiU gairebé varen empatar. En canvi, en les del Parlament de Catalunya, que havien estat el 29 d'abril de 1984, el triomf va ser aclaparador per a Jordi Pujol. A Palafrugell, Convergència va doblar els socialistes.

Pep Bofill

Les setmanes abans d'aquestes eleccions l'efervescència política a la vila va ser, tanmateix, engrescadora. Varen venir polítics de tots els colors i de primera fila: Barrio-nuevo, Fraga, Curiel, Gutiérrez Díaz, Camuñas, Lluís Armet, Ramon Espasa, Miquel Roca, Francesc Vicens, Pasqual

Durant el primer mandat de Lluís Medir, la casa de la vila es va convertir en un santuari de pelegrinatge de dirigents comunistes

Pep Bofill

La façana de l'antic mercat del peix va lluir un mural demanant la sortida de l'OTAN

Pep Bojll

Joaquim Turró
i Manel Fraga,
cara a cara

qüestionar la presència de polítics forans per arranjar els problemes de Catalunya. Fraga li contestà que només venia a ajudar i que els que es presentaven a les eleccions eren gent d'aquí. El diàleg s'allargà un pèl més i Don Manuel va lamentar no disposar de més temps per seguir parlant del tema. Alguns components del seguici es van prendre molt malament l'atreviment de Turró.

Les últimes extremituds de la Cooperativa

Una violenta explosió va tenir lloc la matinada del dia 8 d'octubre de 1985 a la carnisseria de la Cooperativa L'Econòmica. Darrere la deflagració es va produir un incendi que en poc temps fou dominat pels bombers, però que deixà inservible tot l'espai de vendes. El carnisser, que tenia llogat el local de l'entrada, va resultar ferit

Maragall, Arcadi Calzada... La vinguda de Manuel Fraga, per donar suport a la campanya d'Aliança Popular, va registrar una anècdota en ple carrer de Cavallers. Joaquim Turró li va

Esteve Soldevila, jr.

La Cooperativa L'Econòmica
va reintentar abans
del naufragi definitiu
el refluotament comercial

en l'explosió. Posteriorment seria acusat de ser el responsable dels fets amb la finalitat de cobrar una pòlissa d'assegurances. Aquest sinistre va caure com una galleda d'aigua freda sobre la Junta de la Cooperativa en un moment en què s'intentava rellançar l'activitat després d'haver travessat moltes penalitats, sobretot de tipus econòmic. En cinc dies, gràcies a l'esforç de la Junta i del personal, la popular societat tornava a obrir les portes amb els ànims renovats. Poques setmanes més endavant es va inaugurar una reforma important tant en productes com en estructura comercial. En l'acte de presentació, el president, Miquel Ferrer, en presència de les autoritats locals i de força socis, va esperonar tothom perquè l'accident fos el revulsiu que retornés l'espirit cooperativista.

Les coses no van sortir com es projectaven. Els problemes financers van continuar i la Junta es va veure obligada a vendre tot el seu patrimoni immobiliari a la casa de la vila per 25 milions de pessetes, amb una doble finalitat: tancar l'important dèficit que s'arrossegava i blindar els edificis davant la necessitat d'una liquidació forçosa. La signatura de documents es formalitzava la diada de Sant Martí de 1986. Els acords preveïen que la Cooperativa continuaria disposant d'un local per portar a terme la seva activitat mercantil per la xifra simbòlica de mil pessetes anuals, i de moment seguiria essent la seu social del carrer de les Botines. Tomàs Ferrer, tot vaticinant el futur, va manifestar aquell dia que l'edifici de Rafel Masó seria destinat a albergar la futura Biblioteca Pública.

A cavall de 1986 i 1987 es posava en marxa un ambiciós projecte per engegar una televisió local, que comandava el periodista Josep Bofill. El 2 de desembre es va presentar

Pep Bofill

públicament a la Biblioteca. El 25 de gener en un acte molt concorregut al teatre Victòria s'enregistrà el primer programa, presidit per l'alcalde i el regidor de Cultura, amb l'actuació de deu grups musicals locals. El 6 de febrer les pantalles van rebre la primera sintonia de Palavisí, televisió de Palafrugell. La programació definitiva trigaria encara dos o tres mesos. Palavisí es va caracteritzar durant la primera fase, que durà tres anys, per la seva implicació en la vida política de la vila.

L'Ajuntament PSC-PSUC va endegar a tres mesos de les eleccions una exposició sobre les realitzacions i els projectes municipals en marxa. Amb el títol genèric de "Palafrugell a bon pas" va estar un mes oberta al públic al centre cívic de l'antiga germandat que acabava d'estrenar la remodelació. Aquest edifici acollia la seu de Ràdio Palafrugell, facilitava un espai de reunions a les entitats ciutadanes i més endavant serviria per ubicar l'Àrea de Cultura. Pascual

*Palavisí es presentà
al Teatre Victòria,
tres mesos abans
de la sortida per antena.*

*Pasqual Maragall
va venir a la vila
a inaugurar l'edifici
de la ràdio i Can Genís*

Paco Dalmau

Margarall va venir a inaugurar-lo juntament amb el complex de Can Genís que també havia sofert una important reforma. Seria destinat a l'Arxiu històric, que quedava definitivament separat del Museu, a l'Àrea de Joventut on es disposaria de diferents locals per a activitats i una sala per a actes públics. Els regidors de Convergència no varen assistir a aquests actes.

Aquest mandat se saldava també amb la reforma de l'Hospital que quedava a un pas de convertir-se en residència geriàtrica i amb un seguit de projectes en fase inicial que haurien de passar un calvari fins a la seva culminació: el mercat del peix, la llar d'infants municipal, la reforma de plaça Nova i d'una part de la muralla i l'ampliació de la casa de la vila.

L'hegemonia del PSC

Medir va revalidar, directament de les urnes, el títol de primera autoritat municipal en les eleccions del 10 de juny de 1987 encapçalant la candidatura del PSC. El preu de l'entesa de l'esquerra, al voltant del Partit Socialista, va ser el cap de Tomàs Ferrer. La lluita electoral la van polaritzar el batlle, que buscava la reelecció, i Josep Esteba, que havia estat designat cap de llista de Convergència i Unió. Va ser un duel de titans que es va resoldre amb l'inefable 8 a 9, que la sala pública de Can Bech coneix prou bé.

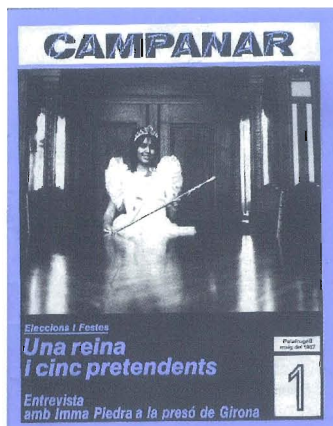
Els altres tres partits concurrents es van emportar les deixies, que no els van servir per ben res. Aliança Popular, amb Ernest Plaja al davant, Esquerra Republicana, que capitanejava Martí Ribot, i el Centre Democràtic i Social, que va presentar Pere Doga de cap de llista, van fer un paper purament testimonial.

La campanya electoral d'aquestes eleccions va tornar a coincidir amb la celebració de les Festes de Primavera, que aquell 1987 commemoraven el 25è aniversari i, com la campanya, van tenir tres setmanes de durada. *Campanar*, editat pel Grup de Festes, encetava nova imatge i s'ampliava per convertir-se en una revista d'interès general. La publicació fusionava les eleccions i les festes amb una fotografia d'Esteve Salabert a la portada, on es veia la reina, Wilma Smythe, asseguda a la sala de sessions de

l'Ajuntament, amb aquest titular: *Una reina i cinc pretendents*. Va ser presentada al públic abans del debat dels alcaldables, que altra vegada havia promogut *Punt Diari*. La revista va aparèixer a partir d'aquell moment sis vegades a raó de tres exemplars per any. Després va tornar a ser, exclusivament, el butlletí de les Festes.

Tant *Campanar* com *Punt Diari* coincidien en les seves anàlisis polítiques que les eleccions a Palafrugell quedaven circumscrites entre el Partit Socialista i CiU, o el que era el mateix, entre Lluís Medir i Josep Esteba. Les coses estaven tan anivellades que ningú no s'atrevia a avançar el resultat.

Les eleccions es van resoldre a favor de la candidatura del farmacèutic del Camp d'en Prats que va aconseguir amb la llista unitària d'esquerres 4.328 vots contra els 3.510 de la superllista convergent. Començava una nova

Campanar es convertia
temporalment en una revista
d'interès general

ELECCIONES LOCALES 1987 ELECCIONS LOCALS 1987

CONCEJALES/CONSELLERS

Municipio/Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot a la candidatura presentada per

PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA (PSC-PSOE)

LUIS MEDIR HUERTA (Independiente)
FRANCISCO ALMAGRO MARIN (Independiente)
JOAN LLENAS JUSCAFRESA (Independiente)
MARIA ASSUMPTA COLL LLORENS (Independiente)
JAIME GOMEZ SAURINA (Independiente)
FRANCESC RAMON SOLES (Independiente)
ANA VILA PLA (Independiente)
ENRIQUE CATEURA FERNANDEZ (Independiente)
MARIA TERESA FERRER SERRAS (Independiente)
MIGUEL JIMENEZ SANCHEZ (Independiente)
MARIA JOSEFA GAYAN MARRUEDO (Independiente)
MARCOS SMYTHE SIMON (Independiente)
MARIA CLEOFE VALERA ESCRIBANO (Independiente)
MIGUEL BLAZQUEZ GONZALEZ (Independiente)
MANUEL OLMOS PALENZUELA (Independiente)
FRANCISCO AGUILERA PEREZ (Independiente)
ANTONIO BERRIDO CARMONA (Independiente)

SUPLENTES/SUPLENTS

CRISTOBAL SEGURA AGUILAR (Independiente)
ALFONSO AGUILAR BERDUN (Independiente)
JUAN MIGUEL IGLESIAS REYES (Independiente)

ELECCIONES LOCALES 1987 ELECCIONS LOCALS 1987

CONCEJALES/CONSELLERS

Municipio/Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot a la candidatura presentada per

CONVERGENCIA I UNIO (CIU)

JOSE ESTEBA GELPI (CDC)
FEDERICO SUÑER CASADEVALL (CDC)
JOAQUIN TURRO ROSELLO (Independiente)
JUAN MATO BONANY (Independiente)
MANUEL PADROS SAIS (CDC)
JAIME ALSINA MERCADER (CDC)
NARCIS RUE MARTOS (CDC)
MARIA DEL CARME MOLINA GONZALEZ (Independiente)
MARIA LUISA GRASSOT BRUGUES (Independiente)
SALVADOR MATAS TEIXIDOR (Independiente)
ALFREDO ALMEDA COSTA (Independiente)
JOSE GOLORONS ROS (CDC)
ENRIQUE HERAS PAGANS (Independiente)
JOSE LLAONA ARENAS (UDC)
JORGE UNGE RIBAS (CDC)
JOSE RAMON LUIS SEPULVEDA (Independiente)
JOSE SABATE SUÑER (Independiente)

SUPLENTES/SUPLENTS

JOSE GABARRO GUIRAO (Independiente)
SALVADOR MALLORQUI COSTA (Independiente)
MIQUEL FERRER GIRBAL (CDC)

VOTA
JOSEP ESTEBA GELPÍ
Un equip amb nervi!

CONVERGENCIA I UNIO

ELECCIONES LOCALES 1987 ELECCIONS LOCALS 1987

CONCEJALES/CONSELLERS

Municipio/Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot a la candidatura presentada per

ALIANZA POPULAR (AP)

ERNESTO PLAJA COLOME
JOSE PEÑA CASTILLA
LUIS CARBONELL BECH
LAURA PADROS GENIS
ALFONSO GALIANA SAMARRA
ANTONIO MARCA MORENO
JULIO BOSCH MAURI
ROSER PLAJA GALI
JOSE MARIA BRUGUES RABERT
ERNESTO CAMON BELTRAN
EMILIO PALOMERO NICOLAU
ANTONIO PADILLA HERRERA
JOSE BRAVO GIL-TORRES
FRANCISCO MEDINA CASTILLO
JUAN ANTONIO QUESADA SANCHEZ
ENRIQUE ROSES SALELLAS
FLORENCIO ESPEJEL POLO

SUPLENTES/SUPLENTS

ERNESTO CAMON CLARA
JESUS FATAS LOPEZ
PASCUAL EMBID FABREGAT

ELECCIONES LOCALES 1987 ELECCIONS LOCALS 1987

CONCEJALES/CONSELLERS

Municipio/Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot a la candidatura presentada per

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (ERC)

MARTIN RIBOT VIDAL
JOSE LUIS BERRIDO PEREZ (Independiente)
EUGENIO CAMARERO GARCIA (Independiente)
JOSE NICOLAU BAQUER (Independiente)
FRANCISCO TORRES AGUSTI (Independiente)
JOAQUIN BATLLE HEREU (Independiente)
CARLOS GOU VILAHU (Independiente)
JOSE ILLA VILAHUR (Independiente)
MARGARITA RIBOT VIDAL (Independiente)
CARLOS COLOM MARTINEZ (Independiente)
GABRIEL BASERBA BATISTA (Independiente)
FELICIA FIGUERAS BURGAS (Independiente)
JOSE BAÑERAS PARRAMON (Independiente)
MANUEL CALVO LEON (Independiente)
ENRIQUE FIGUERAS BOSCH (Independiente)
JOSE CANTALOSELLA CASTANY (Independiente)
ANTONIO CALVO MARCOS (Independiente)

SUPLENTES/SUPLENTS

JOSE MARTINEZ FERNANDEZ (Independiente)
JAVIER COMAS AMPOSTA (Independiente)
MARTI FABRELLAS PLANA (Independiente)

ELECCIONES LOCALES 1987 ELECCIONS LOCALS 1987

CONCEJALES/CONSELLERS

Municipio/Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot a la candidatura presentada per

CENTRO DEMOCRATICO Y SOCIAL (CDS)

PERE DOGA PRIM
SALVADOR UYA SEGARRA (Independiente)
RAMON PLAJA GALI (Independiente)
EMILIO FERRER MARTORELL (Independiente)
JOSE MARIA PRATS MATAS (Independiente)
MIGUEL CANTALOSELLA CASTANY (Independiente)
JUAN PALAHÍ CASELLAS (Independiente)
JOSE BONET ADROHER (Independiente)
JUAN MANUEL FERNANDEZ GALLARDO (Independiente)
JUAN ANTONIO RUBIO FERNANDEZ (Independiente)
JOSE AGUSTI UNGE (Independiente)
JOSE MARIA BARRIGA GARCIA (Independiente)
JOSE MARIA PLAJA CRUZ (Independiente)
JOSE LUIS ANGULO (Independiente)
ANTONIO QUIÑONES GUERRERO (Independiente)
HORACIO ARASIL ORTIZ (Independiente)
SANCHEZ RODRIGUEZ MORENO (Independiente)

SUPLENTES/SUPLENTS

JESUS VELEZ DUSERM (Independiente)
PEDRO ANDRES CASANOVAS (Independiente)
JOSE RUIZ CALONGE (Independiente)

PALAFRUGELL
ELECCIONS MUNICIPALS 1987

SER D'ESQUERRA
REPUBLICANA DE CATALUNYA
ES UN ORGULL

SER PALAFRUGELLENC
ES UN TITOL

VOTA

**ESQUERRA REPUBLICANA
DE CATALUNYA**

DE RETRUC

«Unificats» pel PSC

Poderoses raons deu tenir Lluís Medir per aixopugar-se sota la sigla del PSC. Polític pragmàtic com és, no ha volgut mai anunciar oficialment que abandonava la militància del Partit Socialista Unificat de Catalunya, però la gent que el coneix bé diu que és una decisió llargament meditada. Josep Quintanas, un altre pragmàtic, que porta l'afegitó d'«animal polític», també ha sabut fugir per la tangent, quan les aigües no baixen prou clares. La veritat és que el PSUC està resultant la víctima propiciatòria dels primers deu anys de democràcia. La descomposició del partit més estructurat i arrelat durant els anys del franquisme és un fet que els mateixos dirigents acaben reconeixent, bé deixant el partit, o simplement només continuant per aquells principis i ideals que un dia els portaren a la militància, i que ara no saben com renunciar.

El «reciclatge» de Lluís Medir era previst per un corresponsal d'aquest diari a l'any 1984, quan el PSUC celebrà la festa del 48è aniversari a Palafrugell. Medir es desmarcà totalment de la commemoració tot i realitzar-se a casa seva. Fonts de tota confiança asseguruen que es va passar el dia pescant mentre els seus companys preparaven els actes, i que al sopar de la nit, només va intervenir amb un breu parlament, atenent el prec del seu bon amic i exsecretari general, Antoni Gutiérrez Díaz. L'explicació d'aquests fets comportà una rèplica fulminant de Josep Quintanas, aleshores secretari polític del PSUC a Girona. Quintanas qualificà de «professionals entre cometes» els periodistes que es dedicaven a crear rumors, afegint altres impropis a la crònica del corresponsal. Medir es desmarcà subtilment de la polèmica i no es tornà a parlar de la qüestió. Ara en Quintanas i en Medir ajuden, de ben

segur contra la seva voluntat, a fer estelles de l'arbre caigut. «Iniciativa per Catalunya» no agradà al primer dirigent del PSUC a Girona, en veure que es reconduïa el partit a una situació que havia provocat, cinc anys abans, el trencament de la unitat comunista. Quintanas no ha combregat mai amb els prosoviètics, i la seva decisió l'apartarà, almenys temporalment, del primer pla del món de la política. La incorporació de Lluís Medir com a independent a la llista del PSC és una conseqüència lògica de la seva voluntat de continuar al front de l'alcaldia de Palafrugell. Medir era un dels factòtums de les *upeemes*, però l'operació UPM no ha tingut prou arrelament al Baix Empordà, i el PSC ha jugat fort les seves cartes donant plena llibertat a l'alcalde independent.

Enric Matarrodona

Punt diari (26-04-1987)

fase durant la qual Medir hauria pogut actuar sense cap condicionant. Tenia les mans lliures per definir el model de ciutat —com li agradava dir— i l'estratègia política a seguir. Convergència, però, va engegar ben aviat una oposició duríssima, gairebé cruel, que va minar els fonaments que el PSC intentava construir. Eren les regles del joc que en els vuit anys anteriors, entre uns i altres, havien establert.

Una bona part de la dreta sociològica no acabava de pair que el govern municipal estigués en mans d'un comunista. Aquests orígens ideològics varen determinar que durant el temps que Lluís Medir i el seu equip ocuparen el govern, les tensions internes i la conflictivitat al carrer fossin força més elevades del que sol ser habitual en

un ajuntament. En tot moment es va aprofitar la més mínima relliscada per segar-los les herbes sota els peus. Com que la reputació de l'alcalde no permetia un atac frontal contra ell, es buscava sovint un cap d'esquila entre els seus regidors més vulnerables. En alguns afers cal reconèixer que van facilitar la feina a l'oposició.

A Medir li van fer molt difícil la gestió, tot i que des del primer dia intentà vertebrar un projecte per a Palafrugell amb criteris progressistes i amb mirada de futur, tot estintolant el creixement en la promoció derivada de la cultura, el lleure i l'esport. L'equip del PSC va reorganitzar a fons l'Administració municipal i va fixar les bases d'un nou Palafrugell.

Juanola i Ferrer deixen la política activa

A les acaballes de 1986, Josep Esteba era elegit pel Comitè Executiu local de Convergència candidat a l'alcaldia. La insistència dels militants del partit i dels membres de la intercomarcal va ser decisiva per convèncer Esteba de la necessitat que ell encapçalés la llista. L'anterior regidor d'Esports assegurava que havia acceptat perquè creia "que tenim possibilitats de guanyar" i ajornava realitzar una declaració programàtica "per compartir-la amb els meus companys de candidatura". Amb l'ascensió d'Esteba es confirmava la davallada política que venia patint Juanola des de la pèrdua de l'alcaldia. La llista es va vertebrar amb primeres espases. Darrere Esteba s'hi va situar Frederic Suñer, que feia poc que havia entrat a militar a Convergència, Joaquim Turró i Joan Mató que hi eren com a independents i, en els llocs subsegüents, Manel Padrós, Jaume Alsina, Narcís Rué i Carme Molina, que

foren els regidors electes. Albert Juanola va rebutjar l'oferiment d'anar sisè de la llista perquè ho considerava un menyspreu. Esteba li va argumentar aquesta decisió basant-la en el desig que els cinc primers candidats aportessin una imatge de renovació. Amb el

Josep Esteba, capdavanter convergent, tot fent l'enganxada del primer cartell electoral

Esteba i Medir, en ple debat electoral, en el programa "Compte enrere" de Ràdio Palafrugell

Paco Dalmau

*Medir tornava
a prometre
la Constitució*

seu refús Juanola deia adéu al seu càrrec a la Diputació. També Baldiri Hereu va desistir de seguir a l'Ajuntament i des d'aquell moment ocuparia la presidència de l'executiva local de CDC durant molts anys. Abans d'ell aquest càrrec l'ocuparen correlativament Lluís Aymerich, Narcís Rué, Miquel Ferrer, Ernest Bisbe i Lluís Puig.

En el PSC també es va produir el desplaçament del seu capdavanter. Tomàs

Ferrer va optar per abandonar la política activa en rebel·lar-se contra els acords presos a esquenes seves. Les converses que es van produir mesos abans de les eleccions entre Medir i el secretari d'organització del PSC a Girona, Manel Nadal, van desembocar en un pacte per tal que els antics militants del PSUC entressin a la llista socialista. El fracàs de crear una candidatura d'Unitat i Progrés Municipal —UPM— va accelerar la decisió de l'alcalde i dels seus col·laboradors, Anna Vila i Joan Llenas. Tàcticament el pacte preveia la sortida de Tomàs Ferrer de la candidatura, tot i que ell ja havia decidit no presentar-se més. Medir encapçalaria la llista com a independent, seguit de Francesc Almagro, que acabava d'afiliar-se al PSC. Joan Llenas ocupà la tercera posició. Amb els altres candidats, que foren Assumpció Coll, Jaume Gòmez, Francesc Ramon, Anna Vila, Enric Cateura i Maria-Teresa Ferrer, formarien els nou components de la majoria. Durant aquest mandat hi va haver dues dimissions que van correspondre a l'equip socialista. Maria-Teresa Ferrer va ser reemplaçada, al cap de poc d'haver estat elegida, per Miquel Jiménez, que altra vegada feia la funció de recanvi. La regidora de Cultura i Ensenyament, Assumpció Coll,

*El grup de CiU,
a l'oposició,
durant el ple
d'investidura*

Paco Dalmau

que va estar a punt d'abandonar el càrrec en diverses ocasions, plegava el 7 de març de 1990 i era substituïda per la mestra Maria José Gayan, que es quedava Ensenyament. Medir va assumir la cartera de Cultura.

La nova composició del consistori va provocar que dos veterans de la política deixessin la Diputació de Girona. Albert Juanola i Tomàs Ferrer varen ser rellevats per Frederic Suñer i Francesc Almagro, que s'estrenaven com a diputats provincials. Suñer va ser promogut a ponent de Sanitat de l'ens gironí. Amb les eleccions del 10 de juny també hi va haver consulta europea que a Palafrugell va ser favorable al PSC.

Ser o no ser... del Baix Empordà

La polèmica va sortir arran d'un ple extraordinari celebrat el mes d'agost de 1987. Els socialistes rebutjaren l'adscripció de Palafrugell a la comarca del Baix Empordà tot responent la pregunta formulada per la Generalitat als ajuntaments catalans en compliment de la Llei d'organització territorial (LOT) aprovada pel Parlament de Catalunya.

Medir qüestionava, en base a un seguit de consideracions, que el Baix Empordà hagués existit mai com a comarca i distingia per a aquesta zona, que qualificava de policèntrica, quatre àrees ben específiques, una de les quals correspondria als municipis de Palafrugell i Palamós, que haurien de formar una comunitat conjuntament amb els pobles del seu entorn. Frederic Suñer va contestar que negar l'existència de la comarca no se sostenia de cap manera i va defensar la LOT enfront de les crítiques que el PSC esgrimia.

Més endavant, Lluís Medir precisava: "La discussió no està en si pertanyem o no a

Col. Santi Masaguer

la comarca, sinó en la constitució d'uns consells sota uns criteris i amb unes condicions discutibles a nivell general, però especialment inadequades al Baix Empordà i potencialment molt perilloses per a Palafrugell." El batlle sustentava que la LOT beneficiava la representació dels pobles petits en detriment de les conurbacions.

Del saló de sessions, la discussió va saltar al carrer i les setmanes següents Conver-

*Suñer i Almagro
varen substituir
Juanola i Ferrer
com a diputats
provincials*

Recollida de firmes a favor de la unitat del Baix Empordà

Paco Dalmau

Esteba va entrar a l'Ajuntament un plec de 1.720 signatures obtingudes per CiU

gència va engegar una forta campanya que va consistir en la recollida de signatures per demanar a l'alcalde que rectificqués l'acord del ple, una carta explicativa als palafrugellencs i uns adhesius d'afirmació empordanesa. Els socialistes van contrarestar amb un altre adhesiu i amb un fullet on es donaven

les raons del no. Com que ho van editar amb càrrec al pressupost municipal, la protesta convergent va tornar a ser forta. El dia 30 de setembre Josep Esteba va lliurar a l'alcaldia les firmes arreplegades, que totalitzaven 1.720, de les quals 445 eren de residents temporals.

Des d'aquell moment l'enfrontament polític ja no va tenir aturador durant tot el mandat. El butlletí de CiU, que va sortir el novembre d'aquest 1997, feia greus acusacions a l'actuació socialista a l'Ajuntament que l'equip de govern es va prendre molt malament.

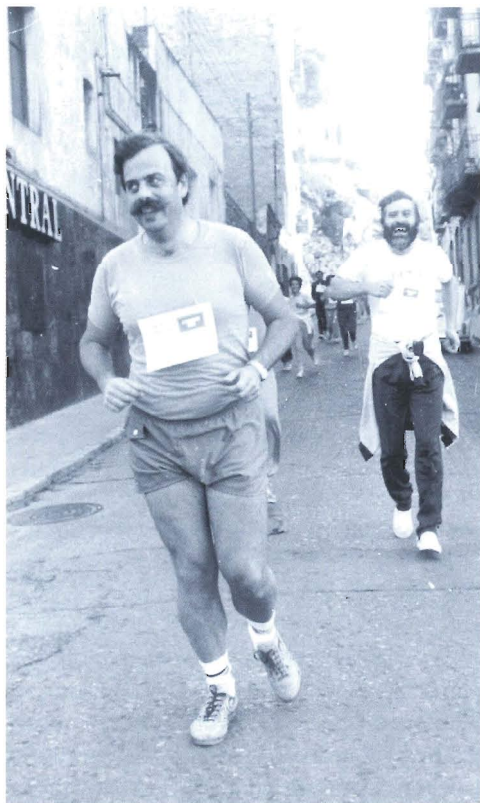
Sobre la comarca, encara se'n va discutir molt. El mes de febrer de 1988 els dos grups municipals demanaven implícitament la capitalitat del Baix Empordà, però ho feien per separat.

El Consell Comarcal es va constituir el 9 de març d'aquest any, amb seu a la Bisbal. El va presidir l'alcalde de la ciutat, Beto Vancells. Des d'aquest moment, Convergència va donar la campanya per tancada.

Joan Berta

Francesc Terradas

La llarga marxa cap al socialisme

El 29 de maig de 1988 hi va haver eleccions al Parlament de Catalunya, per la tercera legislatura. A principis d'any, alts dirigents del PSUC encara van festejar Medir perquè formés part de la coalició Iniciativa per Catalunya que acabaven de formalitzar diferents forces d'esquerra sota el mestratge del partit comunista català. Tenien l'esperança que, tot i haver encapçalat la llista municipal unitària, sota les sigles del PSC, el podrien convèncer. El 18 de març es feia públic el nomenament de Lluís Medir com a segon candidat en la llista de Girona del Partit Socialista, darrere de Joaquim

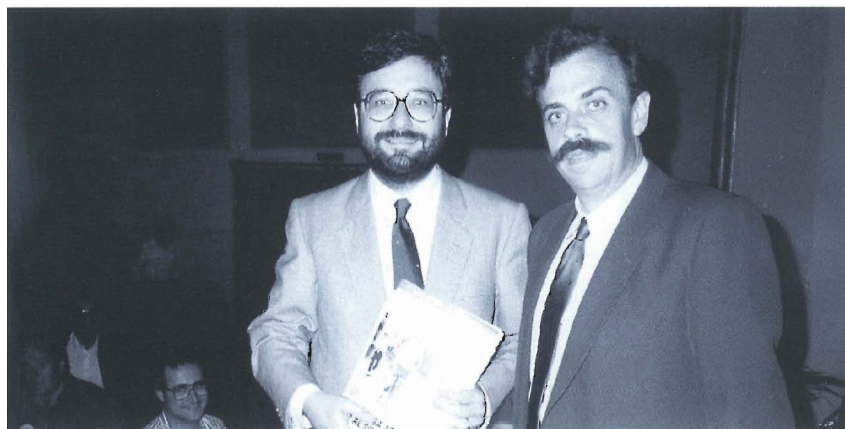
Nadal. Aquesta nominació avorta totes les esperances comunistes per seguir comptant amb Medir i genera crítiques de diferents sectors. Jaume Bosch, responsable de política municipal del PSUC, li requereix la dimissió com a membre del Consell Nacional de la Federació de Municipis de Catalunya mentre assegurava que Medir havia fet “un trist favor” —altra vegada aquest argot— a l'esquerra amb aquesta decisió. També Enric Cateura, secretari de l'agrupació local del PSC manifestava el seu desencís perquè “la llista s'ha fet de sota mà. Se'ns hauria d'haver consultat, tan sols com a simple formulisme”.

En el desembarcament de Medir en el PSC hi va jugar un paper decisiu Manel Nadal, però també, tant o més, el seu germà alcalde. En aquell moment Medir feia més d'un any que no pagava la quota de militant i no tenia cap contacte orgànic amb el PSUC i no se n'estava de declarar que es considerava independent, tot afegint que “l'esquerra s'ha de vertebrar a l'entorn del PSC”.

Medir es negà a respondre les crítiques rebudes, admetia que ell era un més dels que canviava i afirmava que “no només hem corregut nosaltres individualment, també ho ha fet el PSUC”.

Medir era un bon afeccionat a la marxa atlètica

Narcís Serra va ser a Palafrugell durant la campanya electoral del Parlament de 1988

Col. Santi Masaguer

Maragall i de Puig
varen aterrar a la vila

La llarga travessia del desert de l'alcalde de Palafrugell cap a l'oasi socialista la va realitzar, en una gran part del recorregut, en solitari. De fet el distanciament de Medir dels seus correligionaris comunistes es va iniciar quan l'esquerra perd les eleccions de 1980 al Parlament. Aquesta derrota és el detonant de la crisi interna del PSUC. Es produeix un fort debat a conseqüència del qual un important sector de la militància es desmarca de les tesis oficialistes i aposta a fons la carta del socialisme democràtic. La sortida progressiva d'aquesta gent permet recuperar l'antic camí

El maig del 88

del dogmatisme, segons expressió del mateix Medir. En la festa d'aniversari del PSUC celebrada a la vila el 1984, malgrat tota la terra que s'hi va voler tirar a sobre, les fissures ja eren de domini públic. De forma encoberta, les eleccions municipals de 1987 confirmaven aquest apropament irreversible a les tesis socialistes.

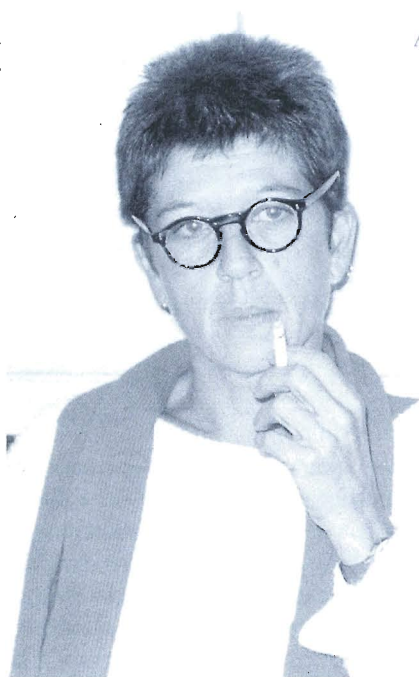
Lluís Medir va apostar per aterrar a l'òrbita del PSC com a conseqüència del possibilisme polític i no per una evolució ideològica. Havia dit: "El meu canvi va venir en veure que la societat espanyola prenia un determinat camí i que altres propostes anteriors es morien per anacronisme, per impossibles i per inviables. Aquesta evolució em situava més a prop del que representava el partit socialista perquè entenc que és des d'aquí on s'ha de fer l'esforç per fer avançar el país i per modernitzar-lo."

Durant el mes de maig d'aquell 88, en plena campanya electoral al Parlament, el PSC va situar a Palafrugell el seu segon quarter general a les comarques gironines. L'ús, en profit electoral, de la *conversió* de Medir va fer aterrar a la vila Pasqual Maragall, Narcís Serra, Lluís-Maria de Puig i Joaquim Nadal, entre altres. Un diumenge al matí, el seguici socialista va coincidir, cara a cara, amb Jordi Pujol que també era a Palafrugell. La curta trobada al carrer de Cavallers, tot i el fragor de la batalla, va estar presidida per les bones maneres.

Les eleccions del 29-M les va revalidar la coalició pujolista que, a la vila, tornava a guanyar folgadoament, tot i que la presència de Medir a les paparetes socialistes va fer pujar de 500 vots el PSC. El batlle sortia elegit diputat al Parlament.

Durant l'estiu següent, Medir reorganitzà les àrees municipals amb la finalitat de quedar més alliberat amb vista a les noves tasques

Pep Bofill

Anna
Vila

parlamentàries. Hi va haver un traspàs de responsabilitats cap al seu equip, en especial cap a Joan Llenas, Francesc Almagro, Assumpció Coll i sobretot cap a Anna Vila, que concentrava una de les activitats més denses del programa municipal socialista. Aquest eventual allunyament de Medir va suscitar en l'oposició i en determinats grups mediàtics recels i un cert desabonament. Va coincidir en el temps amb els insistents rumors sobre la seva separació matrimonial i l'establiment de relacions sentimentals amb la regidora delegada de Serveis, Anna Vila, que, tanmateix, es faria públic pocs mesos després. Els segments més conservadors de la societat palafrugellenca van ser extremadament crítics amb aquest afer del qual, tot i ser d'àmbit estrictament privat, en van voler fer qüestió política i una eina de desgast del govern progressista de Can Bech.

Fèiem mil anys

Vuit dies abans que Palafrugell complís mil anys d'existència ens deixava l'escriptor i poeta de la vila, Josep Martí Clarà, Bepes. El dia 3 de novembre de 1988, a les dotze del migdia, totes les campanes de les esglésies i els corns de les fàbriques van sonar a l'uníson, de forma ininterrompuda durant 10 minuts, per commemorar el primer mil·lenni de Palafrugell. Per aquesta raó es van celebrar un seguit d'actes que van durar diversos mesos, organitzats per la comissió del mil·lenari, formada per representants de diferents sectors, sota el patrocini i el control de l'Àrea de Cultura que comandava Assumpció Coll. Durant algunes setmanes hi va haver conferències, debats i exposicions, però la celebració va acabar com el rosari de l'aurora, és a dir, sense complir la programació establerta.

El 18 de desembre d'aquell mateix any, es va fer l'obertura oficial de les festes del mil·lenari amb l'assistència de Jordi Pujol i altres autoritats als actes programats. Convergència va bescantar l'equip de govern per la poca publicitat que al seu parer es va realitzar de l'estada del president de la Generalitat a la vila.

Jordi Pujol
va presidir
els actes centrals
del mil·lenari

Paco Dalmau

El col·lectiu marroquí
reunit en assemblea

Josep Piquer

La vinguda dels marroquins

La presència a Palafrugell i rodals d'emigrats marroquins, que des de feia uns pocs anys havien arribat buscant el treball i el benestar que no trobaven al seu país, va provocar alguns problemes de veïnatge i d'arrelament. A mitjans de 1988, l'Ajuntament registrava 279 estrangers censats, dels quals 131 eren marroquins. La xifra real era força més

elevada tot i que, per manca de legalització de la gran majoria, desconeguda. La Policia municipal feia una estimació pròxima als cinc-cents magribins i els vilatants parlaven d'un miler llarg. La gent d'aquí els anomenava genèricament moros. No tots tenien feina i, en general, els que treballaven, en gran part a la construcció, eren explotats pels seus patrons. Alguns, amb més sort i amb la documentació en regla, havien començat a portar les seves famílies. El recel cap als nous vinguts era força evident, però es guardaven les formes. La integració es feia amb molta dificultat i només l'aconseguia una minoria. Lògicament això provocava que s'agrupessin entre ells, com en un *gueto*, bé en els bars que els admetien obertament, bé al mercat o a plaça.

El febrer de 1989, l'Associació de veïns del barri del Mas Mascort va demanar a l'Ajuntament que controlés els marroquins arran de la denúncia d'un intent aïllat d'abusar sexualment d'una noia d'aquest barri.

Televisió espanyola a Catalunya va emetre una emissió el 20 de febrer de 1991 que va sorprendre molta gent, en demostrar que en molts locals públics —bars principalment— els privaven l'entrada. Unes càmeres ocultes, amagades per provar l'acusació, ho

CiU considerà
que les imatges de TVE
eren provocades i exagerades

Paco Dalmau

van fer possible. El governador civil, Pere Navarro, i l'alcalde, van condemnar aquestes actituds i el grup de CiU va considerar que les imatges eren provocades i exagerades, tot apel·lant al bon clima existent entre els palafrugellencs i la comunitat marroquina. Medir dixit: "Aquí és tan palafrugellenc el fill i nét de palafrugellencs com el darrer moro que ha arribat i s'ha posat a treballar."

Més endavant van sortir altres conflictes per activitats delictives —robatoris i tràfic d'estupefaents— atribuïbles a un reduït col·lectiu magribí que va desaparèixer en poc temps. També es van produir tensions per l'entrada de mainada marroquina als col·legis públics, la qual es demanava que fos repartida equitativament entre totes les escoles.

Les monges abandonaven l'Hospital

Les últimes monges que prestaven els seus serveis a l'Hospital geriàtric van abandonar el centre el dia 15 de setembre de 1989. Amb la marxa de les religioses finalit-

Col. Santi Massaguer

zava una forta polèmica que s'havia iniciat a començaments d'any, quan les religioses van comunicar a l'Ajuntament el seu desig d'abandonar el servei. Tot i que oficialment la decisió obeïa a la manca de noves vocacions per atendre tots els centres que tenien al seu càrrec, el detonant que havia avançat la partida de les monges, era una dura carta d'Anna Vila, responsable de

Les religioses rebien regals de l'Ajuntament. Eren altres temps

Paco Viladonga

Missa de comiat a les monges de l'Hospital

Anna Vila i Pla

NEBODA DE L'ESCRITOR JOSEP PLA, va néixer a Girona el 16 de maig de 1943. Va estudiar per ATS a Barcelona, professió que va exercir durant anys. Posteriorment, va treballar en el sector de l'hostaleria. Resident a Palafrugell des de l'any 1979, actualment viu a Llofríu. Està divorciada i té dos fills.

En els anys de la transició, Anna Vila es va situar en l'òrbita del PSUC, però sense arribar-hi a militar. En venir a viure a Palafrugell, a partir del '79, continua col·laborant amb els comunistes i, a les municipals del 83, va al tercer lloc de la candidatura d'aquest partit en qualitat d'independent. Fou elegida regidora i passà a ocupar-se de l'Àrea de Comerç.

Va repetir quatre anys més tard, aquest cop com a independent a la llista del PSC. En aquest segon mandat, el seu paper va ser bastant més polèmic i controvertit que en l'anterior. Com a regidora de Serveis, una de les seves prioritats va ser la transformació del vell Hospital per convertir-lo en un geriàtric modern i eficaç. Els seus plans van xocar amb els hàbits de les monges que gestionaven el

centre. Les religioses acabarien marxant l'any 89, fet que va aixecar una gran polseguera política i social. Vila va arribar a ser agredida verbalment i, fins i tot, físicament. L'oposició, per la seva part, no va perdre oportunitat de blasmar-la per desgastar l'equip de govern socialista.

Un altre assumpte que va moure polèmica, va ser la seva relació sentimental amb Medir. Finalment, l'alcalde va sortir del pas anunciant la seva separació matrimonial.

Un tercer cavall de batalla polític —i alhora personal— que va afrontar Vila en aquest mandat, va ser el dels manuscrits de Pla, el seu oncle, que estaven en mans de l'editor Josep Vergés, i que ella volia que lliurés a la Fundació que porta el nom de l'escriptor.

És raonable pensar que Anna Vila va jugar un paper important, si no determinant, en la decisió de Lluís Medir de no optar a un tercer mandat. Ella ja tenia clar feia temps que no tornaria a ser regidora: "No tornaré a presentar-me. Ho deixo perquè crec que vuit anys és temps més que suficient."

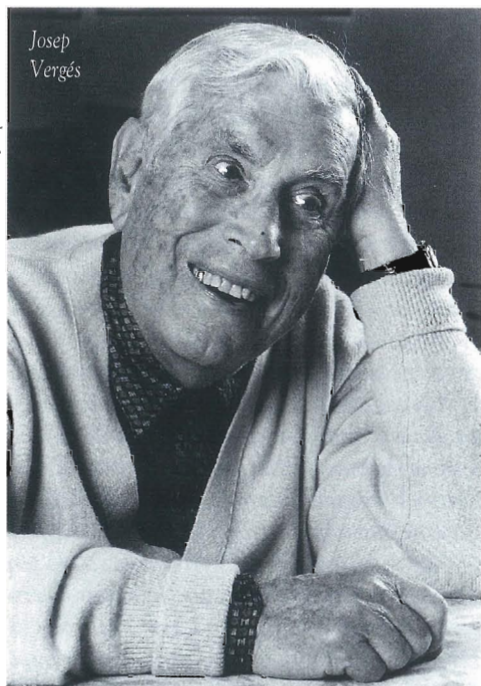

l'Hospital, a través de la qual acusava les germanes de negligència i de no tractar bé els malalts. La regidora havia emès un detallat dossier sobre la problemàtica i les possibles solucions per al centre. Aquest informe va coincidir amb l'obertura d'un expedient a la metgessa de l'hospital que havia autoritzat el trasllat d'un il·lustre malalt sense permís de la regidora delegada. A l'ensem s'havien recollit més de cinc mil firmes a favor que les monges es quedessin. Convergència va sol·licitar un ple per demanar la dimissió de la neboda de Pla. Aquesta sessió matinal estigué revestida d'una forta tensió ambiental. La majoria de govern va rebutjar la demanda convergent. El públic present a la sala de plens va escridassar els edils socialistes i va agredir físicament, a la sortida, Anna Vila. També aquells dies va haver de patir agressivitat al carrer fins al punt que en una ocasió va haver d'arrecerar-se a la farmàcia de Joaquim Suñer i ésser escortada per funcionaris municipals. Vila manifestà que intentava "convertir l'Hospital en una casa. Si hem acollit unes persones les hem de tractar com a tals i no continuar amb l'estil de les monges que consistia a donar-los sopar a les sis i a les set tothom a dormir".

Els manuscrits de Pla i la Fundació

Pocs dies abans de complir-se deu anys de la mort de l'escriptor, el Departament de Justícia legalitzava el Patronat Biblioteca Josep Pla d'acord amb l'esperit de la Carta Fundacional de 1973, adaptada a les noves disposicions legals sobre fundacions. Fins aquelles dates aquesta entitat havia tutelat parsimoniosament la donació bibliogràfica de Pla. Els patrons varen continuar en el seu càrrec tàcticament fins que es va produir la renovació estatutària, reforçada amb

Josep M. Oliveras

Josep Vergés

representació institucional gironina i municipal. Mesos abans, tant la casa de la vila com la Diputació, havien aprovat els nous estatuts d'acord amb els membres de l'antic Patronat, en un clima de dimissions contingudes.

Aquesta actualització de la Fundació Pla tenia els seus orígens en el conflicte judicial que es va desfermar entre Josep Vergés i l'alcalde Medir, el març de 1989, arran de les manifestacions públiques de l'editor de portar els manuscrits de Pla, sota la seva custòdia, al monestir de Poblet. L'Ajuntament, que tenia el suport de les nebodes de Pla —Rosa i Anna Vila Pla—, demanava, d'acord amb el document notarial que va aparèixer a l'edifici consistorial, el lliurament a la Fundació de tots els originals de l'escriptor en mans de Vergés i de l'altre nebot, Frank Keerl Pla, hereu del Mas Pla. En diferents ocasions van

insistir a complir la voluntat de Josep Pla i lliurar els manuscrits a Poblet, ja que a Palafrugell no hi havia condicions, segons Vergés. Una de les raons que l'editor no volgués portar aquests valuosos documents a la seva vila natal, era la presència, al front de la primera institució municipal, d'un alcalde d'arrel comunista, l'altra va ser l'interdicte que havia posat l'Ajuntament conjuntament amb els citats familiars.

La visita a Fidel Castro

Anna Vila i Lluís Medir van acompanyar, el novembre de 1989, el grup Port Bo que va anar a Cuba convidat per participar en la trobada *Habaneras en La Habana*.

L'alcalde de Palafrugell va tenir ocasió de saludar Fidel Castro durant aquesta estada a terres cubanes. A la tornada, l'avió va haver de fer una escala d'emergència a Miami, i Medir

Lluís Medir conversant amb Fidel Castro

Col. Lluís Medir

*Maria Crehuet
es va fer càrrec
del Gabinet de l'alcaldia
durant dos anys.*

Lluís Cruset

va creure que s'hauria de menjar la fotografia que li havien fet amb el dictador davant una possible inspecció a bord de les autoritats nord-americanes. Res d'això no succeí.

El juny d'aquell any s'havien celebrat eleccions al Parlament Europeu. La partici-

pació, a Palafrugell, va ser baixa. No va arribar al 50 per cent. Convergència i el Partit Socialista varen fer gairebé taules amb prop de dos mil vots cada un. Els altres partits varen rebre uns vots testimonials.

Maria Crehuet, una antiga correligionària de Lluís Medir, es va fer càrrec del Gabinet de l'Alcaldia a finals de juliol d'aquell 1989. Era el primer càrrec de confiança que contractava l'alcalde. Crehuet tenia experiència en el sector dels mitjans de comunicació i arribava per refer la imatge de l'equip socialista. Entre les seves tasques, va tenir cura de tornar a publicar el periòdic municipal *Can Bech* que s'havia deixat d'editar amb la marxa d'Enric Serra el desembre darrer. Va estar-s'hi fins a finals del mandat.

La puja de la contribució urbana va ser un cop més motiu d'una agra polèmica. Quan es toca la butxaca dels vilatans l'oposició sempre ho aprofita. CiU no va ser menys aquesta vegada i el ple d'aquell juliol del 89 va servir per aixecar un gran rebombori.

El 29 d'octubre de 1989, el PSOE ratllà la majoria absoluta en les Eleccions Generals, però en va tenir suficient per seguir governant. A Palafrugell el panorama era ben particular, perquè, per primera vegada, CiU

*Els convergents varen
convocar una trobada
arran de la puja
de les contribucions*

Paco Dalmau

aconseguia guanyar unes eleccions generals amb més de 500 vots de distància del PSC.

Eren aquests dies quan Esquerra Republicana canviava el seu comitè polític local i Josep M. Reguant encapçalava l'opció nacionalista abocada a una important renovació. Jaume Salvadó era nomenat secretari, Gabriel Baserba, tresorer i Eugeni Camarero, sotssecretari. En l'àmbit del Principat, ERC venia del congrés de Lleida on Àngel Colom havia aconseguit la secretaria general del partit i Reguant havia assolit la presidència del Consell Nacional.

Durant les Diades de Tardor de 1989, L'Eixam i els seus col·laboradors varen embolicar amb diaris, un dissabte a la nit, l'edifici inacabat del peix, amb torreta inclosa. El resultat de l'acció va provocar nerviosisme a l'equip de govern i va donar peu a CiU a usar-ho políticament en el seu butlletí *A més a més*. Aquesta obra va ser similar a la de la Seu i es va fer i desfer diverses vegades.

Palavisíó va ser traspassada el 1980. El primer d'abril Antonio Olivares de Luca es feia càrrec del mitjà i Josep Bofill, l'home que fins aquell moment havia regit la trajectòria de Palavisíó, se'n desentenia. Va començar una nova etapa de la televisió local que des d'aquell moment seguiria criteris informatius desmarcats de la política municipal i amb un alt esperit comercial. Temps després es produiria una devallada dels seus continguts.

A l'estiu de 1990, CiU volia presentar una moció de censura contra Medir per la manera de governar i pels aldarulls derivats de la Nit del Rock, que segons l'oposició havia autoritzat sense valorar-ne les conseqüències. No podia prosperar tècnicament, a menys que Llenas o Jiménez, propers a Iniciativa, trenquessin —cosa improbable— la disciplina de vot. No hi va

Paco Dalmáu

haver oportunitat d'aclarir-ho perquè les altes instàncies del PSC i de CiU havien pactat, en secret, que el darrer any de mandat no es presentarien mocions de reprovació entre aquestes dues forces. Josep Caminal i Miquel Roca van haver de convèncer Esteba de desistir de la seva idea. Un mes després CDC de Girona anunciava oficiosament que Suñer encapçalaria la llista convergent.

ERC es va reorganitzar amb Josep M. Reguant com a líder

Les letàrgiques obres de l'edifici del peix varen patir un entornament nocturn a càrrec de la gent de les Diades

Paco Dalmáu

Francesc Almagro i Marín

És PALAFRUGELLENC DES DELS DOS ANYS, l'edat que tenia quan els seus pares van venir a viure a la vila. Havia nascut a Jaén el 4 de desembre de 1955. Després de cursar els seus estudis bàsics a l'escola Torres Jonama, va començar el batxillerat a l'institut Frederic Martí, on va fer el primer curs, i va continuar fins a quart al seminari de Girona. A partir d'aquí va plantar els estudis per entrar a treballar en un banc. En el sector bancari és on ha desenvolupat la seva trajectòria professional. Està casat i és pare de dues filles. Abans d'entrar en política, Almagro ja feia temps que es movia dins el món sindical, en el qual s'havia introduït per tradició familiar. El seu pas a la política es produí l'any 83.

Aquell any entrava a la llista del PSC en el número cinc.

Malgrat que no va sortir escollit de bon principi, va poder entrar a l'Ajuntament al cap d'un any, en substitució del dimissionari Juli Ferrer. Medir li va confiar Hisenda amb la comesa de posar ordre a les finances municipals. El 87 Medir el situa al segon lloc de la llista. Després dels comicis, serà nomenat primer tinent d'alcalde i responsable de les àrees d'Hisenda, Go-

vernació i Esports. Com a regidor d'Esports va impulsar la remodelació de l'estadi municipal i la creació del Patronat d'Esports. Aquell mateix mandat va entrar a la Diputació, on va estar per espai de dues legislatures, adscrit a les comissions d'Hisenda i d'Esports.

El 91, quan Medir decideix, quasi a la vigília de les eleccions, retirar-se de la política i abandonar el PSC a la seva sort, a Almagro no li queda altre remei que agafar el timó de la nau socialista a la deriva a fi d'evitar-ne el naufragi: "En aquell moment —explica— el problema no era si perdríem les eleccions, sinó si podríem presentar llista." El panorama era poc encoratjador en tots sentits ja que

aquell any CiU presentava Suñer, el

candidat de més pes i prestigi de

tots els que havien il·lustrat

el cartell convergent. Almagro va fer el que va

poder i va encaixar la derrota amb dig-

nitat i resignació.

Durant els quatre

anys següents, va

exercir el paper

de cap de l'oposi-

ció, si bé, ja

d'entrada, va

deixar clar als

companys de par-

tit que no es torna-

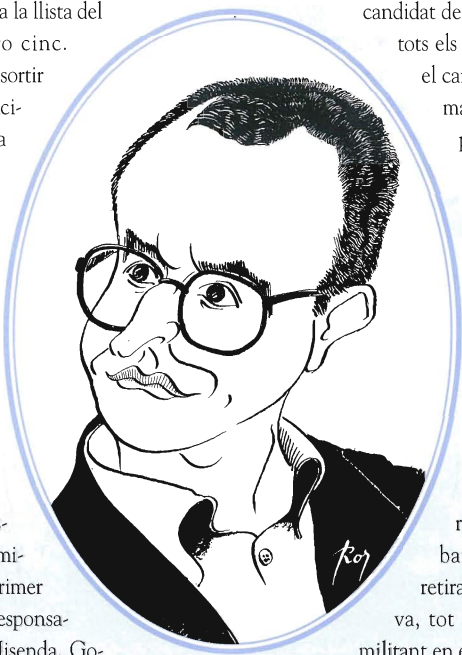
ria a presentar. Aca-

bat el mandat, es va

retirar de la política acti-

va, tot i que va continuar

militant en el PSC.

Medir decideix llençar la tovallola

Un dels fets més inesperats que van conformar la vida política en el decurs d'aquests vint anys de democràcia va ser la renúncia de Lluís Medir a tornar-se a presentar al front de la llista socialista. El mes de febrer de 1991 saltava a la premsa de forma curiosa. Aquest cronista va rebre una trucada anònima en la qual se li filtrava la decisió presa per Medir d'abandonar la política activa. Un cop traspassada la notícia a la redacció d'*El Punt* ho varen voler verificar. Medir ho confirmava però va demanar 24 hores per poder-ho comunicar a les persones més pròximes a ell. L'endemà ho feia públic en una roda de premsa.

Els arguments manifestats pel farmacèutic van quedar immersos en un interrogant. Totes les justificacions que emparaven la seva decisió de no ser al capdavant de la candidatura del PSC el mes de maig, existien quan a finals de novembre de l'any anterior havia fet públic aquest compromís.

En aquelles mateixes dates, també Convergència presentà oficialment Frederic Suñer com a nou cap electoral de la coalició, en un acte multitudinari a l'Hotel Alga, destinat a la premsa i als simpatitzants del partit. L'analista clínic va ser promogut a cap de llista per la direcció gironina de Convergència. Aquesta nominació va desbancar Josep Esteba del lideratge local.

La renúncia de Medir, a tres mesos de les eleccions municipals, va catapultar Francesc Almagro, que ocupava la segona posició, al primer lloc de la candidatura i va obrir les incerteses als gestors de Can Bech de cara al resultat de maig. El primer tinent d'alcalde acceptà la responsabilitat amb gran coratge, però reconeixia que l'absència de Medir

ocasionaria danys irreparables a la candidatura. Joan Llenas s'havia desmarcat del PSC i intentava formar llista per Iniciativa. Llenas fins aquell moment no s'havia desvinculat del tot del PSUC.

Lluís Medir va dimitir com a parlamentari socialista ben pocs dies després, malgrat que va continuar fins al final del mandat com a alcalde. En els fòrums polítics ningú no trobava una resposta convincent. Els raonaments de l'alcalde s'estintolaven en l'ordre personal, en un cert cansament pel desgast dels darrers temps i en el desig de no convertir-se en un professional de la política. Medir també era molt crític amb les actuacions del govern del PSOE. Més enllà de totes aquestes circumstàncies, s'especu-

Col. Santi Massaguer

lava que l'acta de la inspecció d'hisenda, que havia detectat irregularitats fiscals en el seu negoci, podia haver estat la causa real del seu abandonament, tot i que fons del partit, que coneixien la denúncia administrativa, varen negar-ho. Medir també va assegurar que no va influir en la seva decisió una enquesta de CDC, feta des de Barcelona, que li era desfavorable.

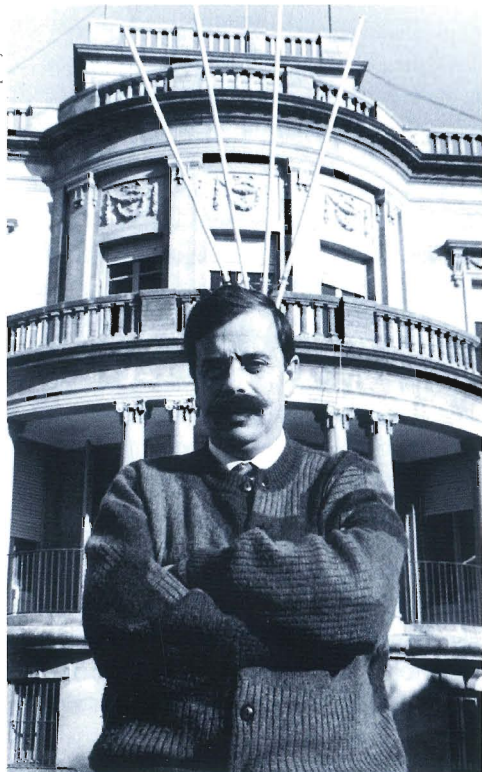
Les circumstàncies que van envoltar la renúncia de l'alcalde comunista van ser, durant molts de temps, un camp abonat a l'especulació. No es possible respondre a la pregunta, per què va plegar Medir? argumentant una sola causa. El cert és que sempre va refusar tots els oferiments rebuts per tornar a la política activa, tot i estar obert a la col·laboració.

Amb Medir es va tancar un cicle. Aquesta etapa que va permetre a les esquerres governar a Palafrugell, no va poder subsistir sense el carisma del seu líder. Molts projectes no varen culminar dins el procés que Medir

*El PSC presentava,
dos mesos abans
de la seva renúncia,
la candidatura de Medir*

*Lluís Medir abandonava
la política activa*

Pep Bojll

LA CRÒNICA DEL BAIX EMPORDÀ
Carta oberta a Lluís Medir
 en l'hora dels adéus

Amic Lluís: Em costa d'imaginar-te a la farmàcia del Camp d'en Prats venent pastilles i supositoris. Estic convençut que et costarà adaptar-te a la vida civil.

Te'n vas. Deixes l'alcaldia de Palafrugell de manera inesperada i sense cap carnet als dits. Ara ets del tot independent.

Després d'haver presentat la teva candidatura el mes de novembre amb tot l'estat major socialista, encara em costa més de creure el cúmul d'arguments que has donat per justificar el teu abandonament.

La majoria de causes que ara esgrimeixes ja existien quan et van pressionar per intentar la reelecció, i tu vas acceptar —permet-me que t'ho digui— sense gaire convenciment.

No has fet gaire favor al Partit dels Socialistes de Catalunya retirant la teva candidatura. El pobre Almagro s'ha trobat al damunt una greu responsabilitat que estic segur que intentarà defensar amb la millor voluntat, malgrat que tothom és conscient de les

dificultats que trobarà.

Si no fos perquè surt de tota lògica, sembla que aquest cop has jugat a favor de Convergència, que fa esforços sobrehumans per no esclatar en una immensa rialla de satisfacció, veient-se ja l'alcaldia a la butxaca. No està tot dit. Està clar. L'esquerra dividida —si Déu no hi fa més que tu— pot recollir a tres bandes els vots necessaris per desbancar Convergència, encara que malament rai si no fan l'entesa per anar plegats a les eleccions. Reguant, Almagro i Llenas haurien d'arribar a un acord que té totes les premisses de fer-se impossible.

Ja sé que has sentit moltes lamentacions al teu voltant, perquè abandones el barco i amb ell tota la gent que durant anys t'ha fet costat. Hi tens tot el dret, encara que tothom et trobarà a faltar: els amics de debò, els correligionaris de circumstàncies, els seguidors socialistes, els funcionaris que vas promoure, els constructors que han rebut

tantes facilitats seran els primers d'enyorar els teus bigotis.

Els que han criticat la teva gestió, que han bescantat tanta innovació urbanística, que no han tingut pietat amb el teu comportament públic i privat quedaran orfes de cap d'esquila. Ja se'n buscaran un altre. Estigues tranquil. També trobarà a falta el teu somriure l'equip de l'oposició, al qual després de vuit anys de portar-te-la votada no has volgut concedir el privilegi de guanyar-te el pols a les urnes. La teva absència es farà igualment estranya als mitjans de comunicació. Ens havies acostumat a notícies explosives en el decurs de dotze anys de ser present en la vida pública d'aquest país: a la casa de la vila, al Consell Comarcal, al Parlament. No tindrem a qui picar la cresta.

Jo crec que un dia no gaire llunyà, tornaràs.

Santi Massaguer
 (El Punt 15.02.1991)

definia com de trencar la muralla, en el sentit ampli d'obrir Palafrugell, de no mirar-se el melic. En el terreny de les coses més tangibles, en aquest mandat es va crear l'Àrea de Serveis amb revisió de la majoria de contractes signats amb empreses externes, es van arranjar places i carrers i hi hagué un pas important en la millora de l'enllumenat públic, es va crear la zona industrial i es van ampliar el Museu i l'Arxiu. Molts dels

equipaments iniciats en l'anterior consistori varen veure el final.

Pocs dies abans de la jornada electoral Medir va cridar el candidat convergent a l'alcaldia i li manifestà que creia amb tota seguretat que guanyaria les eleccions i, com que no volia anar al local de CiU per expressar-li la seva congratulació, van acordar que fos Suñer qui es presentés a l'Ajuntament i ell el felicitaria en públic.

Convergència recupera l'alcaldia

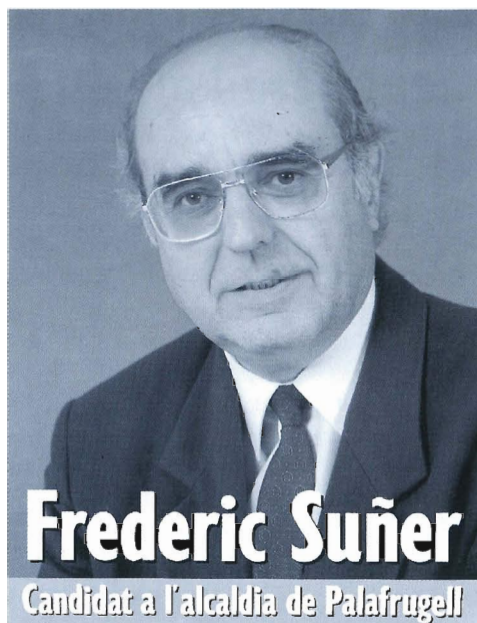
La substitució del grup socialista per l'alternativa convergent, a l'oposició des de 1983, estava cantada. La renúncia de Lluís Medir a tres mesos de les eleccions va fer un esboranc massa important en la línia de flotació del PSC perquè pogués mantenir-se en el govern. L'analista clínic i doctor en Farmàcia, Frederic Suñer, assolí la majoria absoluta en les eleccions celebrades el 26 de maig de 1991, en les quals Convergència i Unió va aconseguir el millor resultat obtingut mai a Palafrugell.

Tot el mes de maig va estar presidit per la campanya electoral. Tres partits foren finalment els que van lligar candidatura. Els dos grups consistorials i Esquerra Republicana, que es presentava amb noves cares al capdavant, després dels seus anteriors fracassos electorals. El PSC va posar especial interès a inaugurar un seguit d'obres públiques per reforçar la seva erosionada imatge. Així el 28 d'abril, més de dues mil persones varen assistir a la inauguració d'un renovat Estadi municipal, tot i que les obres no estaven definitivament acabades. Aquesta remodelació havia portat molta polèmica fins que va ser aprovada per l'Ajuntament. El grup de CiU s'oposà a la inversió prevista de cent milions i apostava per una simple reforma de les instal·lacions existents. Els usuaris del camp de futbol tampoc no ho veien amb bons ulls, ja que

l'ampliació de les pistes d'atletisme, de sis a vuit carrers, comportava allunyar el terreny de joc dels espectadors. La decisió definitiva va ser la de construir l'estadi dins les normes oficials de l'Associació Internacional d'Atletisme, cosa que permetria donar cabuda a les competicions atlètiques d'alt nivell.

També aquells dies varen ser oberts al públic els jardins del Camp d'en Prats, que havien estat sotmesos a una renovació important que la gent va valorar positivament. Finalment, es va inaugurar, el dia 5 de maig, el nou local social de la Sauleda, aixecat sobre l'antic que datava de quan es van construir els pisos del barri i que estava notablement deteriorat. L'acte va ser presidit, encara, per Lluís Medir.

L'aposta electoral dels socialistes va ser per la continuïtat i per ressaltar la tasca i l'obra de govern del període Medir. Comptat

1991 : L'ESQUERRA PUJA

ELECCIONES LOCALES 1991 ELECCIONS LOCALS 1991

CONCEJALES / CONSELLERS

Municipio / Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot per la candidatura
presentada per

CONVERGÈNCIA I UNIÓ
(CiU)

FREDERIC SUÑER i **CASADEVALL** (CDC)
JOSEP ESTEBA i **GELPÍ** (CDC)
MIQUEL FERRER i **GIRBAL** (CDC)
TERESA JANÓ i **SALOM** (UDC)
ANNA CASTELLÓ i **MIRÓ** (Ind.)
M.ª TERESA VILALTA i **ALTÉS** (CDC)
CARLES SERRA i **MAYORAL** (Ind.)
JORDI DALMASES i **CAPELLA** (Ind.)
ENRIC GASET i **BORRÀS** (CDC)
JOAQUIM TURRÓ i **ROSELLÓ** (Ind.)
JOSEP LLAONA i **ARENAS** (UDC)
JOAN MATÓ i **BONANY** (Ind.)
JOSEP CANTALOSSELLA i **VENTURA** (CDC)
JOAN ROSÉS i **SALELLAS** (CDC)
CARME RAMON i **BARBER** (CDC)
JOSEP RAMON LUIS i **SEPÚLVEDA** (Ind.)
BAUDILI HEREU i **GANDIA** (CDC)

SUPLENTES / SUPLENTS:

JORDI ROSELL i **MARTÍNEZ** (CDC)
SALVADOR MATAS i **TEIXIDOR** (Ind.)
JAUME ALSINA i **MERCADER** (CDC)

PSC
PSOE

ELECCIONES LOCALES 1991 ELECCIONS LOCALS 1991

CONCEJALES / CONSELLERS

Municipio / Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot per la candidatura
presentada per

PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA

(PSC - PSOE)

FRANCESC ALMAGRO MARÍN
JOAN LLENAS JUSCAFRESA (Indep.)
JAIME ANTONIO PAUL GASCÓN (Indep.)
ENRIC CATEURA FERNÁNDEZ
ANTONIO ILLESCAS CAJAS (Indep.)
FRANCESC RAMON SOLÉS (Indep.)
JULIO FERNÁNDEZ IRUELA (Indep.)
MANUEL ARAUJO JUSTO
MARÍA JOSÉ SEGURA RUIZ (Indep.)
JOSEP GRANÉS PRESAS
M. CARMEN IBORRA DOMECH (Indep.)
FRANCISCO RUIZ NAVARRO (Indep.)
M. JOSEFA GAYÁN MARRUEDO (Indep.)
ANTONIO RAMA MONTALBÁN
JAIME GÓMEZ SAURINA
MIQUEL BLÁZQUEZ GONZÁLEZ
JOSEP COFAN NICOLAU (Indep.)

SUPLENTE / SUPLENTS:

FRANCISCO AGUILERA PÉREZ
CRISTÓBAL SEGURA AGUILAR
MIQUEL FERNÁNDEZ SANTOS (Indep.)

i debatut eren els seus lloctinents els que prenien el relleu per prolongar la gestió de les esquerres a la vila. El seu eslògan "Bona feina" volia sintetitzar aquesta idea.

Els convergents, "la dreta regionalista", segons Josep M. Reguant, havien de fer esforços per no esclatar en una riallada en intuir el triomf tan proper. La seva campanya va ser intensa i el procediment de visitar els electors a domicili va tornar a marcar l'esforç dels candidats convergents per connectar com més gent millor. De totes maneres, la marxa de

ELECCIONES LOCALES 1991 ELECCIONS LOCALS 1991

CONCEJALES / CONSELLERS

Municipio / Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot per la candidatura
presentada per

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA

(ERC)

JOSEP M.ª REGUANT i GILI
JAUME GUASCH i PALAU
ENRIC CORREDOR i BOFILL
ANTONI PÉREZ i ÀLVAREZ
CARLES ROIG i LLOVERAS
CARLES GOU i VILAHÚ
EUGENI CAMARERO i GARCÍA
GABRIEL BASERBA i BATISTA
ALBERT PLAJA i MARGARIT
LLUÍS PLAJA i MARGARIT
FELÍCIA FIGUERAS i BURGAS
JOAN DEULOFEU i REGENCÓS
PERE FUNALLERAS i ROSIQUE
FRANCESC TORRES i AGUSTÍ
JOAN FRANCESC PELLICER i CORBÍ
MARTÍ RIBOT i VIDAL
JAUME SALVADÓ i RECTORET

SUPLENTE / SUPLENTS

JOSEP ILLA i VILAHUR
GENÍS JOFRA i MONTAL
BALDOMER BORRÀS i BARCELÓ

Lluís Medir representava per a CiU una victòria anticipada.

Des del local electoral de l'antic Forn de Sant Jaume, els militants d'Esquerra Republicana portaren a terme la seva croada particular amb l'objectiu d'entrar a la casa de la vila. Era el tercer intent i creien fermament que havia arribat la seva hora amb la presència de Reguant i Guasch al capdavant de la llista. Es tractava de sumar els vots necessaris per aconseguir ser claus en el futur govern municipal.

*L'estadi municipal
remodelat*

*Els caps de llista
sobre el pòdium
de Plaça*

Lluís Romero

Arriba el dia clau, el 26 de maig: és l'hora decisiva. Vaig anar a votar al migdia i vàrem fer diversos recorreguts pels col·legis electorals. Malgrat el nerviosisme propi de l'esdeveniment, sentia interiorment una certa tranquil·litat. Estava convençut que el resultat ens seria favorable. A la tarda vaig anar a veure el Palafrugell, mitja part; i després, al local de CDC a esperar els resultats.

Aquests varen començar a arribar. Llofriu, com sempre, el primer, amb un resultat molt favorable i així varen continuar tots els altres. Quan ja el resultat es va veure clar, després de celebrar-ho amb els simpatitzants al local, tal com havia quedat amb Medir, vaig a l'Ajuntament on hi havia cares llargues. Estàvem junts Almagro, Llenas, Reguant i jo. El secretari va dir-me: "penso que l'hem de felicitar". Al revés de com havíem quedat. Medir no em va felicitar allà i ho va fer després, a Can Genís. En veure l'ambient tan aspre vaig anar a Can Genís, on hi havia els micròfons de Ràdio Palafrugell. Vaig agrair als palafrugellencs el seu suport i vaig dir que seria l'alcalde de tothom.

Després vàrem tornar al local i vàrem destapar cava a plaça Nova, on hi havia molta gent que va venir a felicitar-nos. No m'ho esperava, tanta gent.

Després vàrem anar a sopar.

Frederic Suñer

(Fragment del llibre *Quadern de notes d'un alcalde*)

Majoria absoluta

La propaganda electoral convergent va ser abassegadora. L'operatiu muntat per fer arribar la imatge del candidat a tots els vilatans va assolir un gran ressò. El PSC va disposar de la propaganda més tard, i tot i la meticulositat de la campanya, no va superar l'aparatós desplegament de CiU. L'excel·lent situació del local electoral socialista a l'antiga botiga de La Palma, en plena plaça Nova, tampoc no va neutralitzar l'activitat de la seu convergent al costat del Teatre Municipal i de les taules mòbils que varen instal·lar.

On va quedar en evidència la candidatura de Suñer va ser en els debats públics. El cap de llista no es va presentar als estudis de Palavisó al Casal i el debat va ser suspès. L'endemà, en un altre cara a cara a Ràdio Palafrugell, Almagro i Reguant van tenir la sorpresa que el representant de CiU, que pretenia confrontar-se amb ells electoralment, era el segon de la llista, Josep Esteba, al qual no varen acceptar. Al darrer moment Suñer trepitjava el local de la ràdio municipal i es va celebrar el debat anunciat. El cap de llista convergent no era un home que sobresortís en el cos a cos.

Esquerra Republicana va concórrer a aquestes eleccions amb una eufòria desmesurada. Si bé era previsible un augment notable de la seva requesta a les urnes, el paper d'àrbitre de la situació que pretenien va quedar lluny. Josep M. Reguant feia set anys que s'havia establert a Palafrugell on exercia la seva professió. Havia reingressat a Esquerra Republicana, com s'ha dit, arran del Congrés de Lleida i es mostrava altament il·lusionat com a alcaldable de la candidatura nacionalista. Molt a darrera hora, Jaume Guasch, que havia consentit que ERC el situés simbòlicament per tancar la llista electoral, acceptava la proposta de Reguant d'anar en segon lloc,

Paco Dalmau

com anys enrere havia aparegut, també com a independent, en aquesta posició, en les candidatures del PSUC i del PSC. Darrere seu, Enric Corredor, Antoni Pérez i Carles Roig completaven un elenc electoral que es disposava a trencar el bipartidisme regnant a l'Ajuntament. Els metges i les infermeres de

*A Llofriu es varen presentar
tots els alcaldables
de CiU de la comarca*

La llista del PSC

Paco Dalmau

Reguant va encapçalat
la candidatura d'ERC

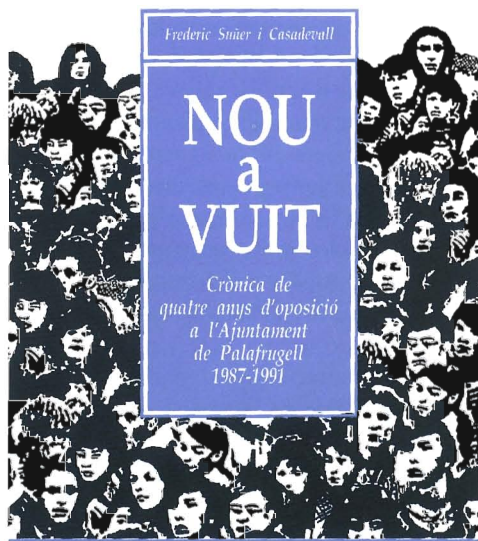
l'ambulatori i de l'hospital varen signar, en plena campanya, un manifest a favor de Reguant on asseguraven que "és l'home que la nostra vila necessita i estem segurs que no ens decebrà", cosa que provocà el rebuig de les altres candidatures que van considerar impropcedent aquest manifest.

Joan Llenas es va comprometre finalment amb els socialistes, que li varen oferir la segona plaça. La seva temptativa d'organitzar una llista d'Iniciativa va fracassar en no trobar un suport prou convincent. Va ser l'únic candidat d'aquesta formació dins la papereta electoral del PSC. Numèricament va ascendir un lloc en relació a les eleccions de 1987. Potser l'error dels socialistes va consistir a apostar per la continuïtat, sense comptar amb la indiscutible preponderància que els aportava Lluís Medir. Almagro va basar el seu discurs electoral en la defensa de la gestió de govern dels últims vuit anys, els fruits de la qual s'havien començat a recollir sobretot en el camp de la gestió municipalista, dels equipaments i de la consolidació

dels serveis públics de competència local. Darrere Almagro i Llenas seguien Paül, Cateura, Illescas, Ramon, Fernández, fins a disset candidats, i tres suplents legalment permesos. La imatge publicitària era el resultat del treball del jove dissenyador palafrugellenc Pere Álvaro, que reflectia, també, l'aire de continuïtat que es buscava respecte a la campanya anterior.

Per la seva banda, CiU estintolava el seu cartell electoral a l'entorn de l'analista clínic. Supeditades a la força del seu prestigi personal van pivotar les altres prerrogatives: la llista electoral, la tasca d'oposició, el desgast socialista, el programa nascut d'una enquesta ciutadana, etc. I, tot això, tenia la propina de l'abandonament de l'alcalde en funcions. La campanya va ser molt intensa i crítica envers els socialistes, però amb un to moderat. Una imprevista malaltia de Josep Esteba el va tenir

S'agulla

allunyat de l'escenari de confrontació i aquesta circumstància va minvar ostensiblement el potencial ofensiu dels convergents. Suñer presentava, la vigília de Sant Jordi, un llibre de memòries titulat *Nou a vuit*, on recollia les impressions de quatre anys d'oposició consistorial. El mateix dia i a la mateixa hora, Reguant també presentava la reedició d'un llibre biogràfic sobre el guerriller del Berguedà, Marcel·lí Massana.

La lluita electoral ens va tenir tot el maig entretinguts. Les eleccions van ser el dia 26, el diumenge següent al Carroussel. Els deu regidors obtinguts per Convergència i Unió van ser un resultat tan contundent que va sorprendre els mateixos triomfadors. Francesc Almagro la nit electoral va encaixar amb llàgrimes als ulls la derrota. Va declarar que era molt difícil sortir-ne airós amb tants factors en contra i reconeixia "que la immensa majoria de Palafrugell no et coneix després d'haver estat set anys a l'Ajunta-

Tot esperant
Frédéric Suñer

ment". Esquerra va manifestar la seva satisfacció per haver aconseguit entrar a la casa de la vila després de tant de temps, tot i que esperaven millor resolució.

La celebració dels seguidors convergents va tenir lloc al bell mig de plaça Nova, sobre l'escenari de travertí que havien construït els

L'eufòria
de la nit electoral

Frederic Suñer i Casadevall

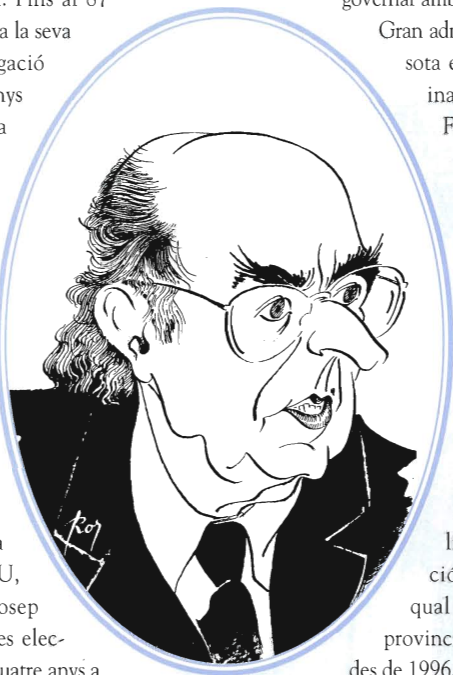
NEIX A LA VILA EL 5 DE SETEMBRE DE 1932. Cursa els estudis elementals i el batxillerat a cal senyor Àngel, i als 17 anys es desplaça a Barcelona per estudiar Farmàcia. El 1959 comença a treballar a la farmàcia familiar, on obre el primer laboratori d'anàlisis clíniques de Palafrugell. Frederic Suñer és doctor en Farmàcia i analista clínic. És membre de la Reial Acadèmia de Farmàcia de Barcelona i de nombroses associacions científiques nacionals i internacionals. Ha escrit diversos llibres i ha publicat més de 200 articles sobre el tema d'anàlisis clíniques. Està casat, té quatre fills i dos nés.

La seva entrada en política activa es produeix tardanament. Fins al 87

Suñer viu consagrat a la seva feina i a la investigació científica. En els anys de la transició havia militat en el PSC (Reagrupament) de Pallach. La mort d'aquest va suposar la dispersió dels seus seguidors. El sentiment nacionalista de Suñer l'acosta a CDC, i a les municipals del 87 va de número dos a la candidatura de CiU, que encapçalava Josep Esteba. CiU perd les eleccions i Suñer passa quatre anys a

l'oposició, durant els quals es familiaritza amb els engranatges de la política municipal. El 91 és l'any en què Suñer accedeix a l'Alcaldia després de guanyar les eleccions del maig. La candidatura, en la qual Esteba anava segon, va obtenir una folgada majoria absoluta. Aquesta majoria li va permetre governar sense problemes i superar la crisi que, a l'equador del mandat, va provocar la sortida d'Esteba del govern. El 95 CiU tornava a guanyar, però perdia la majoria absoluta. Convençut de la necessitat d'un govern fort i estable, Suñer va arribar a un acord de governabilitat amb el regidor del PP, Abadal. L'acord va durar tres anys. A partir de llavors Suñer va governar amb el suport d'ERC.

Gran admirador de Josep Pla, sota el seu mandat es va inaugurar la seu de la Fundació Pla, de la qual n'és president, es va aconseguir la cessió dels manuscrits de l'escriptor i es va tirar endavant l'Any Pla. Paral·lelament a la seva tasca a l'Ajuntament, Suñer ha realitzat una significativa trajectòria política dins la Diputació de Girona, de la qual n'ha estat diputat provincial, vicepresident i, des de 1996, president.

socialistes en la polèmica reforma de l'antiga era comunal. Els nous gestors municipals no trigarien gaire a fer-lo volar, i molt menys encara, a fer desaparèixer les jardineres de pedra mastegada distribuïdes per tot el carrer de Cavallers.

Suñer jura el càrrec

L'acte oficial de presa de possessió del nou Ajuntament va tenir lloc el 15 de juny de 1991, voltat d'una gran expectació. Les dependències municipals van quedar petites per encabir-hi tot el públic que va voler seguir en directe el desenvolupament de la sessió plenària. Suñer va sortir elegit amb els seus vots. El PSC va votar en blanc i Reguant a ell mateix. Precisament aquest regidor va ser escridassat per una part dels assistents quan en el seu parlament va al·ludir a Esquerra Republicana com una *moda* que va néixer fa seixanta anys i que "algú ja voldria haver enterrat com ho va intentar fer el general Franco, fa quaranta anys, a base de camps de concentració i afusellaments".

Els observadors de la política municipal pensaven que el relleu dels gestors de Can Bech significaria un gir substancial en les directrius dimanades de l'ajuntament sortint. Els regidors convergents es disposaven a fer taula rasa dels criteris implantats pels socialistes. L'àmplia majoria els feia sentir forts i es prometien un mandat unidireccional sense fissures per aplicar el seu programa. Les dissensions internes no trigarien a fer-se presents.

Uns dies després es va conèixer el nou cartipàs municipal. Per resolució de l'alcaldia, Esteba comandaria l'Urbanisme local; Miquel Ferrer el Règim Interior, la Hisenda i els Serveis; Teresa Janó cuidaria les Relacions Ciutadanes, el Comerç i la Indústria; Anna Castelló, Cultura i Ensenyament; Carles

Paco Dalmau

"Seré l'alcalde de tothom", digué Suñer

Serra, Joventut i Esports; Teresa Vilalta, Sanitat i Serveis Socials; Jordi Dalmases, Medi Ambient i Serveis; Enric Gaset, Seguretat Ciutadana i Joaquim Turró portaria Turisme. Ferrer i Janó van obtenir la dedicació exclusiva a la seva tasca municipal. L'oposició no va rebre ni les engrunes.

D'altra banda, poc després, Suñer i Almagro tornaven a ser elegits, pels seus respectius partits, membres de la Diputació de Girona.

En el ple d'octubre d'aquest mateix any 91, l'equip de govern convergent aprovava rebaixar l'Impost sobre Béns Immobles, l'antiga Contribució "amb coherència amb el

programa electoral" i amb la forta oposició que feia ben poc havien orquestrat per una pujada d'aquest impost. A pesar que la suma global deduïda no arribaria a mil pessetes per habitant, els socialistes i els republicans no es podien creure aquesta decisió.

El novembre tant el PSC com Esquerra van fer sortir els seus butlletins informatius. *Palafrugell dia a dia* substituïa *Per què?* com a òrgan d'expressió del partit socialista, i ERC, amb la sortida d'una nova versió d'*Ara*, ressuscitava l'antic periòdic editat durant la Segona República per aquest partit, tot i que durant la campanya electoral de 1987 n'havia aparegut un número escadusser. Les periodicitats anunciades van ser respectades amb molta irregularitat.

Durant l'any 1992 es gesta, a instàncies de la regidora de Cultura, Anna Castelló, una nova *Revista de Palafrugell*, oberta a la participació de tots els lletraferits de la vila. El juny d'aquell any surt el primer exemplar amb Jordi Pujol Cofan com a director i amb una nombrosa redacció que s'anirà diluint a

*La sala de plens
va quedar petita*

Paco Dalmau

DISCURS D'INVESTIDURA DE L'ALCALDE SUÑER

15 de juny de 1991

Al fer-me càrrec de l'Alcaldia de Palafrugell vull que les meves primeres paraules siguin d'agraïment als palafrugellencs per la confiança que han donat en les passades eleccions municipals a la candidatura que jo he tingut l'honor d'encapçalar; també unes paraules de salutació i benvinguda a tots els companys regidors electes i agrair-los les seves propostes de cooperació, amb qui durant quatre anys compartirem, uns des de l'equip de govern i altres des de l'oposició, la tasca de conducció del municipi.

Finalment, a tots els que esteu presents en aquest acte, el meu agraïment i reconeixement per la vostra presència i per l'encoratjament que aquesta presència significa.

Dins la vida democràtica, la continuïtat o renovació d'un càrrec com és el d'alcalde i l'entrada d'un nou equip de govern, és un dels actes més importants de la vida local. És una oportunitat immillorable i també quasi obligada per assenyalar un camí i unes actuacions de govern. No puc de cap manera deixar passar aquesta oportunitat per a manifestar el que creiem que ha de ser la nostra actuació els propers quatre anys a l'Ajuntament de Palafrugell. Aquesta actuació vindrà marcada naturalment pel programa electoral que tots vosaltres heu refrendat i per dos fets fonamentals: per un costat, el concepte del que és i ha de ser cada vegada més l'Ajuntament com a òrgan integrador dels vilatans, i l'altre és que cada vegada hem de procurar, des de l'Ajuntament, cobrir més necessitats dels ciutadans, d'això deriva el fet que el municipi és una eina al servei dels ciutadans i no al contrari. Està ben clar això, i jo crec que és un punt molt important que calia fer esment, i jo crec que moltes vegades s'ha parlat de l'Estat del benestar i moltes vegades acaba buscant-se només el benestar de l'Estat. Aquí que quedi molt clar que l'Ajuntament està al servei de tots els vilatans.

Hem repetit sovint durant la passada campanya electoral que Catalunya comença al teu ajuntament. També hem repetit moltes vegades que l'ajuntament és l'òrgan més proper al ciutadà, i amb un doble caràcter que potser cap més institució té; aquest doble caràcter consisteix, en una part, que té una base política ben evident, és un lloc on la contesa política és habitual i aquest és un caràcter important, la seva clara naturalesa política. Per altra part, hi ha també un caràcter de gestió administrativa certament important, però que cal no sobrevalorar, ja que és una visió massa curta i que alguna vegada reduiria el paper dels ajuntaments al paper primer que hem parlat, és a dir, reduiria el paper dels ajuntaments a ens purament administratiu. I encara no hem acabat; fruit del que he exposat hi ha un altre aspecte, i que en aquests darrers anys es veu més clar degut a la consolidació dels ajuntaments. Els ajuntaments tenen també un caràcter representatiu dels interessos dels ciutadans i del poble, amb autonomia de gestió i amb unes relacions

amb les altres institucions d'igualtat constitucional. Els únics límits són la Llei i el vot popular. Això és molt important ja que altres institucions depenen molt més directament del Govern o del Parlament.

Però cal traduir a la pràctica el que he exposat, i si la realitat política dels ajuntaments és el que els dona la seva força, això significa que el ciutadà ha de sentir l'ajuntament com una cosa pròpia i el primer pas per aconseguir-ho és un diàleg franc i una gestió eficaç. És necessari, cada vegada més, introduir en els ajuntaments una línia de fórmules que permetin una gestió àgil adequada a la complexitat creixent de les tasques que ha de fer el municipi, avui dia per exemple, arribarem al que ha passat a molts països d'Europa, a la finestreta única on un permís de caça, o un permís de conduir, tot és l'ajuntament qui ho dona, potser és avançar-nos una mica però a la llarga hem d'anar per aquí. Els termes d'eficàcia i eficiència són avui termes imprescindibles en qualsevol organització i han d'estar presents en la vida municipal juntament amb la incorporació d'elements de formació a tots els nivells. I tot això amb una fita ben clara, i que per a nosaltres té un valor decisiu: la bona atenció al ciutadà.

Això és fonamental tant en el camp de la informació, l'acolliment, l'orientació en les reclamacions, els suggeriments. Aquesta tasca s'ha de basar en l'atenció personalitzada, amb la col·laboració de tots, que apropi, com dèiem, el ciutadà a l'Administració. I que quedi ben clar també que, en aquesta tasca, s'hi deuen tant el personal de Ajuntament com els polítics. Jo diria més, els polítics hem de començar donant l'exemple.

L'Ajuntament no és una excepció i els recursos humans són la base fonamental de qualsevol administració. Vaig dir fa poc que el més important de l'Ajuntament és el personal, i repeteixo que tothom queda confirmat en el seu lloc; estic segur de la seva col·laboració com han fet fins ara i els ho agraeixo per endavant; procuraré, d'acord amb les possibilitats del moment, correspondre a la seva dedicació.

Ara m'agradaria tocar un altre aspecte de la vida local. Fins ara hem parlat de l'Ajuntament des de dins. Ara fem una valoració externa i això vol dir parlar de la col·laboració dels ciutadans. És una altra fita molt important que jo també voldria deixar ben palesa en aquest acte. Confio molt en la societat palafrugellenca. Palafrugell té una societat viva amb una gran creativitat de la seva gent; repeteixo: compto amb tota la societat civil, i volem assumir-ho, no per una qüestió de filosofia política, sinó perquè forma part de la manera de ser del nostre poble; a més la societat civil és un dels factors d'arrelament i facilita la integració —Palafrugell n'és un bon exemple— de persones d'origen no català. I també demano la col·laboració dels palafrugellencs a nivell més personalitzat en dues altres qüestions: Una és que ens feu arribar les vostres crítiques,

queixes i suggeriments, és molt important. A això hem destinat una àrea nova que és l'Àrea de Relacions Ciutadanes. I una segona qüestió, que també és molt important, que és demanar-vos la col·laboració en aspectes de conservació de la vila. Us posaré un exemple: mireu els països més nets, no són els que hi ha menys escombraries, sinó els que la gent és més neta i fa servir les papereres; un país amb menys accidents de trànsit no és el que té més policies sinó el que els ciutadans compleixen més bé les lleis de trànsit, i tants altres exemples com trobaríem.

Per la convivència ciutadana, i això és important, aquestes actituds de col·laboració són molt sovint més importants que les idees. Comptem tots plegats amb la vostra col·laboració en aquest sentit.

Fixeu-vos que en aquestes paraules meves que poden ser valorades com intencions de govern us parlo en el fons quasi només de convivència i diàleg. Jo compliré el que ja vaig dir-vos —ja fa dies— en la meua carta de presentació: sóc militant de Convergència Democràtica de Catalunya, sóc regidor electe per Convergència i Unió a l'Ajuntament de Palafrugell, però, com a alcalde, repeteixo, com a alcalde, jo sóc l'alcalde de tots, dels que m'han votat, dels que no m'han votat i dels que no han votat. Que quedi ben clar.

I ja per acabar, voldria tenir un breu record per a les persones que abans que jo han ocupat l'Alcaldia de Palafrugell i que estan entre nosaltres: Joan Cama, Joan Rutllant, Albert Juanola i Lluís Medir. Agrair també a Lluís Medir la seva col·laboració en el traspàs de poders i assenyalar que l'experiència de tots ells és massa valuosa per no tenir-la en compte. Els seus consells seran molt apreciats i compto per endavant amb la seva cooperació.

Finalment, vull agrair de nou la vostra assistència massiva a aquest ple d'investidura, que m'enorgulleix i que considero un bon presagi per a la nostra tasca futura. Una vegada més, Palafrugell, gràcies.

mesura que s'acumulin edicions. La Revista queda de seguida desvinculada de l'Ajuntament i és editada per una associació cultural. A Pujol el van succeir, al capdavant de la segona època de la RdP, Montserrat Llovera, Pere Carreras i Antoni Lledó.

Txiqui Ramon, regidor independent del PSC, va renunciar a la seva acta de regidor en el ple d'abril de 1992, segons va dir per no poder compatibilitzar la seva feina amb les obligacions municipals. El següent de la llista, el gestor administratiu Juli Fernández, el substituiria fins acabar el mandat.

El 13 de juny d'aquell any moria Teresa Ferrer, que havia estat regidora independent, entre 1987 i 1988, del grup socialista. Els últims anys s'havia consagrat, en cos i ànima, a l'Associació Tramuntana, dedicada a la reinserció de toxicòmans, de la qual en fou activa presidenta. Més endavant es va constituir, paral·lelament, la Fundació Teresa Ferrer, un centre de tractament terapèutic de toxicomanies que fou batejat amb el seu nom en homenatge a la seva tasca humanitària. En el moment de morir tenia 41 anys.

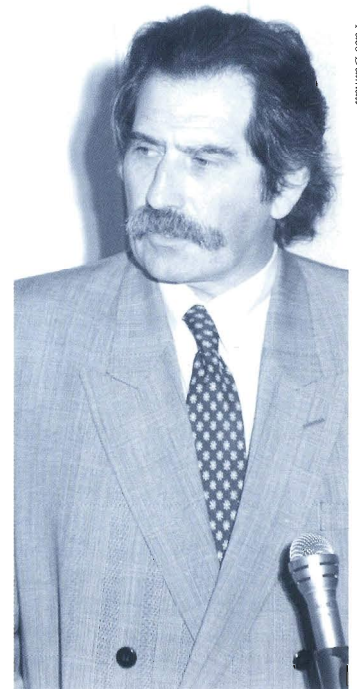
Reguant se'n va al Parlament

L'únic regidor d'Esquerra Republicana de l'Ajuntament de Palafrugell va sortir elegit diputat al Parlament en les eleccions del 15 de març de 1992, que a la vila va guanyar àmpliament la coalició CiU.

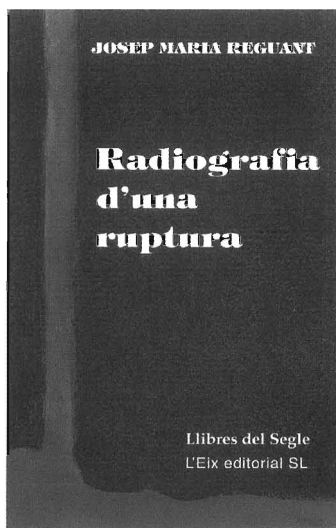
Reguant va anunciar, en petit comitè, que deixaria l'Ajuntament per dedicar-se plenament a les tasques parlamentàries. Semblava que Jaume Guasch ocuparia el seu lloc a Can Bech. Al final es féu enrere i decideix compaginar ambdós càrrecs, com el seu predecessor palafrugellenc, Lluís Medir.

Josep M. Reguant va ser designat, mesos abans, cap de llista de Girona per ERC.

Josep M. Reguant,
encara amb mostatxo

Paco Dalmau

Tota la veritat

Aquesta nominació va engegar una lluita interna entre la direcció i un sector de les bases del partit. Segons algunes filtracions als diaris gironins d'aquest grup de militants, el psiquiatre era considerat un personatge individualista i amb afany de protagonisme i per tant desaconsellaven la seva candidatura. També a través de la premsa i de pamflets van tornar a sortir a la llum acusacions que ell mateix recollia en el llibre que mesos després editaria: “excol·laborador franquista pel fet d'haver estat cap de la inspecció mèdica de la *Seguridad Social* de Girona i responsable d'un frau a la mateixa SS. Se'm va assenyalar com a agent de la CIA, del KGB i del CESID en el passat i en el present. Així es va construir una imatge de persona non grata i per tant no apta per ocupar-se de les coses del seu poble”. Reguant assegurava que trenta anys treballant pel país era un bagatge polític prou

important i que un partit d'esquerres ha de mirar més l'eficàcia que l'estètica.

El psiquiatre va presentar diverses querelles. Les sentències judicials condemnaren els nous detractors.

La campanya electoral va portar a la vila els secretaris generals de CDC i d'Esquerra, Miquel Roca i Àngel Colom, per reforçar la tasca electoral dels seus prosèlits.

Suñer, president de la Fundació Josep Pla

L'11 d'abril de 1992, Frederic Suñer era nomenat president de la Fundació Josep Pla, a títol personal, en el decurs d'una reunió en la qual es van renovar una part dels patrons. Suñer substituïa Frank Keerl, que també continuava sense cap càrrec. Culminava amb aquest nomenament tot un procés d'acosta-

PEIX FREGIT L'alcalde

Frederic Suñer i Casadevall, va néixer a tres pams del Campanar. Ha crescut —apart d'interval·ls per estudis— sentint tocar arran l'orella, els quarts i les hores de Palafrugell. Treballa —apart d'algunes sortides professionals o com alcalde— sota l'atenta mirada d'un campanar inacabat símbol primordial de la nostra vila del Peix Fregit.

Frederic Suñer, sempre enfeinat, no havia trepitjat gaire Palafrugell. Volem dir, tret dels carrers habituals que configuren un trajecte determinat i quotidià.

Suñer, s'havia interessat per la vila. Havia format part de reunions d'intel·lectuals. Era una manera de viure Palafrugell. Però l'alta política va estar a punt d'impedir, pel seu prestigi com a científic i per la seva elevada humanitat, que el pogués viure de veritat.

Frederic Suñer i Casadevall porta dos anys d'alcalde. Alhora que està treballant de valent, comprova la diferència abismal entre aquelles xerrades teoritzadores i la realitat de cada dia a la vila de Palafrugell. Està descobrint sensibilitats, aspectes, persones i un munt de coses palpables que desconeixia. Dic està descobrint, perquè els qui estem acostumats des de fa temps a assistir i participar en actes de diferent tipus: culturals, artístics, esportius o musicals, el veiem com una persona que fa el paper d'alcalde i que s'adona, al mateix temps, que ser palafrugellenc no era només aquella manera d'asseure's i parlar per arreglar el país.

Recordo, era al final dels setanta, principi dels vuitanta, que amb en Santi Massaguer cobríem la corresponsalia d'*El Punt* a Palafrugell. Treballàvem plegats, sobretot en reportatges i entrevistes. En una que vàrem fer a un polític que ha esdevingut

una peça important i de pes a Catalunya, en Santi va fer sortir una pregunta que més tard aquest polític de pes va convertir en una afirmació seva i fou titular a cinc columnes: “Tarradellas s'ha preocupat de ser. Pujol es preocupa de fer”.

En Frederic Suñer i Casadevall m'ha fet entrar en el túnel del temps, perquè ha estat i és un home que ha procurat ser. M'ha fet entrar en el túnel del temps, perquè a més d'un home que ha procurat ser, és un home que es preocupa de fer.

Han passat dos anys. Cada regidor, amb cartera, ha tingut la seva oportunitat davant el Campanar. Juny: exàmens. Aprovats... i també carabasses sense opció a tornar el mes de setembre. Pregunta: *Qui avalua i reparteix les notes?*

Josep Bofill i Blanc
(*Revista de Palafrugell* maig-juny 1993)

Paco Dalmau

ment entre les parts implicades, propiciat per l'ascensió de Suñer a la presidència del consistori de Palafrugell. Vergés havia arribat a un acord amb Rosa Pla que va desistir del contenciós obert. Els deu primers manuscrits arribaven a la Fundació el dia 10 de juliol i Anna Aguiló ocupà, de la mà de Suñer, la plaça de gerent. El mes d'agost l'Ajuntament comprava la casa veïna d'on va néixer l'escriptor al carrer Nou, i el novembre s'iniciava aquesta nova etapa amb una exposició, a la galeria Palafrugell Art, de llibres dedicats per Josep Pla i un seminari sobre l'autor d'*El meu país*.

Tensions polítiques al consistori

Els enfrontaments a la casa de la vila es van centrar durant la primera meitat d'aquest període consistorial entre l'equip de govern i el grup encapçalat per Francesc Almagro. Les disputes entre el capdavanter

Paco Dalmau

socialista i el portaveu convergent foren sonades. Aquesta tensió va portar el PSC a abandonar el ple del 29 de setembre de 1992 en negar-se Josep Esteba a respondre les preguntes que li feia l'oposició.

A primers d'aquest any, Miquel Ferrer feia públic un estudi de la seva àrea on es denunciava que els impostos deixats de cobrar per l'anterior Administració socialista pujaven a 519 milions. La picabaralla es va centrar en el fet que CDC volia realitzar estudis sectorials i el PSC insistia des del primer dia que es realitzés una auditoria general sobre la seva gestió, la qual posaria en clar les manipulacions convergents. El tema seguia viu el febrer de 1993. Suñer afirmava que els socialistes havien fomentat l'hàbit de no pagar, tot convertint Palafrugell en un paradís fiscal. Almagro contraatacà assegurant que el 50 per cent del deute s'havia acumulat en els mesos de gestió de CiU.

*Arribaven els primers originals
a la Fundació Pla.
A la foto de l'esquerra,
Anna Aguiló*

*L'escenari
de la discòrdia*

Paco Dalmau

*Pujol visità Palafrugell
per inaugurar
la plaça de Josep Pallach*

Paco Dalmau

Les enganxades seguiren per temes diversos: un crèdit que segons el PSC no era prou fonamentat, el conveni amb un nou

servei de recaptació, contractacions protestades, etc.

L'oposició socialista va marcar de ben a prop la gestió de l'equip de govern especialment la primera meitat del mandat. Després aquesta tasca els seria servida en safata de plata per Josep Esteba que abandonaria el grup de CiU i pel seu compte esdevindria el corcò dels seus antics companys.

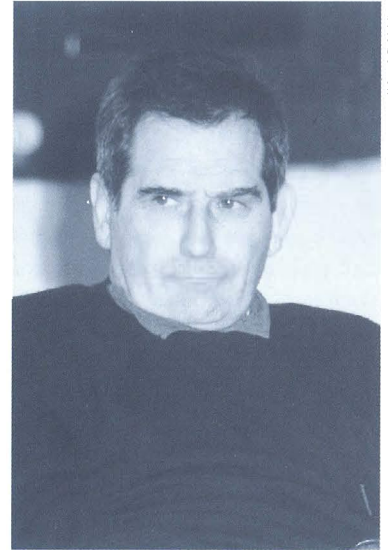
Esteba i Reguant apostaten dels seus partits

Josep Esteba va deixar el juny de 1993, davant la sorpresa general, la primera tinència d'alcaldia i el grup municipal convergent per quedar-se al consistori com a regidor no adscrit. Reguant seria expulsat d'ERC tres mesos després, exactament el 13 de setembre, i seguiria el mateix camí que el seu oponent.

L'abstenció del calellenc en la votació per aprovar el pressupost municipal en el ple d'abril va ser el primer símptoma extern de la crisi que es forjava dins de CiU. Davant la proximitat de les eleccions generals del 6 de juny es va decidir ajornar, de comú acord, fer públiques les greus desavinences que sacsejaven l'equip de govern. Hi va haver converses internes entre els màxims responsables per intentar reconduir-les. Suñer va haver de triar entre Ferrer i Esteba, ja que el seu segon posava com a condició per continuar que Miquel Ferrer deixés l'àrea econòmica i que es revisessin molts aspectes organitzatius i polítics segons el seu parer mancats de rigor. La resposta de l'alcalde, després de meditar-ho, va ser signar els decrets de destitució de Josep Esteba, que va sol·licitar esdevenir regidor no

El cas Reguant: una qüestió de rivalitats

Josep M. Reguant va ser "pescat" dels bastidors del partit l'any 1989 per Rodri i Colom amb la finalitat d'assaltar el poder. Però, per fer-se amb les regnes d'ERC l'exlíder de la Crida, també va haver d'aconseguir el suport d'altres sectors i, posteriorment, quan va haver d'estructurar l'aparell del partit, es va veure obligat a repartir el poder de forma que es respectessin els pactes que l'havien encimbellat. Al cap de ben poc, els sectors amb voluntat de substituir el PSC en el socialisme català —entre els quals hi ha Reguant— topen amb els que conformen una plataforma en connexió a sectors descontents amb la tebior de Convergència, els caps visibles de la qual són Josep-Lluís Carod Rovira per ERC i Max Cahner per CDC. A continuació, el doctor de Palafrugell té una disputa de poder a la intercomarcal de Girona amb Antoni Strubell, qui no dubta a buscar reforços entre els adversaris ideològics i personals de Reguant i plegats ressuciten vells rumors difamatoris: la seva expulsió de l'INP, la seva militància sindical a la CNT, una estranya i suposada vinculació amb els serveis d'intel·ligència... Colom intervé, talla el cap a Strubell i referma Reguant. Però el psiquiatre ha hagut de posar al descobert massa cartes per defensar-se i l'aliança d'Strubell havia posat en mans dels detractors del doctor un punxó enverinat que continuava burxant. Paral·lelament, l'activitat pública de Josep M. Reguant posa al descobert que la seva capacitat és més fruit d'un do natural que d'una formació ortodoxa i això li fa perdre recolzaments; també, Colom es veu en la necessitat de donar una estructura homogènia a l'aparell del partit i opta per

Paco Dalmau

anar situant els homes de confiança que va portar de la Crida, més coincidents amb l'estratègia política de Carod Rovira que amb la de Rodri o Reguant. A poc a poc, es despenja Reguant de pertot: del Consell Nacional, de la Comissió de Valoració de Traspassos Estat-Generalitat, del Comitè Intercomarcal de Girona... fins que una última operació de descrèdit fa que Reguant doni un pas en fals: demana la suspensió provisional de militància i posa totes les cartes damunt la taula perquè l'opinió pública el jutgi. Això enerva Colom i el deixa fora de joc. En resum: l'únic pecat de Reguant és haver cregut que el seu suport a Àngel Colom i el seu entusiasme personal eren suficients per sostenir-se, sense parar esment que els seus enemics polítics tenien més recursos, més poder i menys escrúpols que ell.

Enric Serra Amat
(Crònica d'un any, 1993)

Paco Dalmau

Josep
Esteba

Josep Esteba i Gelpí

CALELLENC DE SOCA-REL, va néixer, tanmateix, a Palafrugell el 6 de juny de 1940. Quan tenia sis anys, els seus pares van anar a viure a Calella, on portaven un hotel. Inicia els seus estudis al col·legi Sant Jordi. Allà fa també el batxillerat. Va continuar, posteriorment, la seva formació a Suïssa, on va anar a estudiar Hostaleria. Ja mentre estudiava, va començar a treballar a l'hotel familiar, feina que va desenvolupar durant anys. Més endavant va obtenir el títol d'administrador de finques i obrí una agència a Calella. És, des de 1989, president de l'Associació d'Amics i Veïns de Calella. Està casat i té dos fills.

Va formar part de la llista d'independents que, a les municipals del 79, es van presentar sota les sigles de UCD. Quan

Juanola decideix trencar amb els comunistes crida els centristes, que eren a l'oposició, i ofereix a Esteba la regidoria d'Esports, responsabilitat que mantindrà quan Medir accedeixi a l'alcaldia el 83. Com a regidor d'Esports, la seva gran fita va ser la construcció del pavelló cobert de patinatge, en temps del primer ajuntament Medir.

En aquelles eleccions Esteba anava cinquè a la llista de CiU. Entra novament al consistori i és designat portaveu pels seus companys de grup. El 87 va de cap de llista i perd en front de Medir. Esteba deixa llavors de participar definitivament en el govern i es consagra a la tasca d'oposició. En aquell mandat els enfrontaments dialèctics entre govern i oposició, amb Esteba i Medir com a protagonistes, esdevingueren antològics.

A les eleccions del 91, Esteba va segon a la llista que encapçalava Suñer. En el nou consistori convergent, Esteba va ser primer tinent d'alcalde, regidor d'Urbanisme i portaveu del grup municipal. Passats

els primers mesos, començaren les divergències entre Esteba i Suñer, que s'anaren aguditzant, fins que finalment

Esteba s'escindí del grup i es plantà com a regidor no adscrit. A partir d'aquí es dedicà a fiscalitzar l'actuació dels seus antics companys de govern. Posteriorment, va participar en el procés d'elaboració del Pla de Futur i, en l'actualitat, forma part de l'associació Palafrugell i Futur.

adscrit, en lloc de marxar cap a casa. Suñer manifestà que Esteba governava amb mentalitat d'oposició i no va poder admetre la dinàmica de govern.

Durant el que quedava de curs polític, l'antagonisme del regidor escindit amb els seus antics correligionaris es va traduir en una oposició molt més dura que la que efectuaven Reguant o Almagro. Va ser un banyarricart per a CiU. Convergència va acabar obrint-li un expedient disciplinari i en darrer terme va considerar-lo autoexclòs per evitar el procés d'expulsió. Esteba va intentar de cara al següent mandat consistorial presentar-se al capdavant d'un grup d'independents, però la iniciativa no va quallar i desistí d'aquesta idea. Per a uns, Esteba va ser un regidor extremadament honrat que va preferir la destitució a incomplir el compromís electoral que les martingales de la política quotidiana obligaven; per a altres, la causa fou la gelosia que li va provocar la victòria irrefutable de Suñer, a pesar que Esteba havia estat el primer a declinar de tornar a ser el cap de llista.

Les eleccions pel Congrés i el Senat ens van portar l'ambient electoralista durant bona part del mes de maig. En aquests comicis Felipe González va perdre la majoria absoluta, però encara va aconseguir governar amb acords puntuals amb els nacionalistes. A la vila CiU tornava a ser la força més votada.

Àngel Colom va venir a Palafrugell per participar en el míting organitzat per Esquerra Republicana. Josep M. Reguant encara va seure al seu costat durant l'acte electoral. Aquestes bones relacions eren a punt de trencar-se. El dissabte 4 de setembre, el seu diputat de Palafrugell demanava que el suspenguessin de militància mentre s'aclarien les acusacions de corrupció que contra ell dirigia un sector del partit, tot ressuscitant la vella història de la seva destitució com a cap

CRÒNICA DE PALAFRUGELL

Una decisió indecent

La renúncia de Josep Esteba als seus càrrecs dins del grup municipal convergent i la decisió de quedar-se com a no adscrit en el consistori ha sacsejat els fonaments de la casa de la vila. No s'entén com en Suñer i els seus delfins han permès que el regidor més bregat hagi acabat com aquell que diu a l'oposició.

Vist de fora estant fa la impressió que regna un cert desgavell. Convergència va aconseguir una còmoda majoria que havia de permetre-li governar plàcidament durant un reguitzell d'anys. No havien sobrepassat la meitat del primer mandat i les trifulgues internes i les que munta l'oposició ja han aconseguit infligir sengles esquerdes a allò que inicialment semblava un bloc compacte.

L'exregidor d'Urbanisme ha insistit aquests darrers dies, en declaracions a la premsa, que ha hagut de tirar la tovallola perquè es vulnerava massa sovint el programa electoral i perquè algunes àrees claus no donaven la talla. La dinàmica propiciada des de l'alcaldia d'atorgar competències exclusives a cada regidor sense que molts acords presos respon-

guessin al consens de l'equip de govern van desencantar Esteba, que exigia, una i altra vegada, més rigor en el funcionament global del consistori, i especialment en els plantejaments de l'àrea econòmica.

Els intents negociats amb l'alcalde de ventar un cop de timó van anar-se'n en orris. Un nou disseny del cartipàs municipal pactat in extremis, entre Esteba i Suñer, tampoc va fructificar. Ni la intervenció apaivagadora de Baldri Hereu, president de l'executiva local, va servir per llimar les posicions contrapuntades. El trencament va ser inevitable. Esteba passava a l'altra banda de la barrera i la resta del grup va tancar files al voltant del batlle, tot criticant la polèmica decisió del regidor de Calella.

Va ser particularment dura la darrera trobada de Josep Esteba amb l'executiva convergent, on es van posar les cartes panxa enlaire i es va formalitzar el trencament. El regidor dimissionari advertí que contestaria corregida i augmentada cada una de les crítiques que es fessin a la seva persona. L'endemà, un decret de l'alcaldia destituïa Esteba de totes les seves funcions.

L'equip de govern de CiU li retreu alguns comportaments tingués a la regidoria

d'Urbanisme i que es mirés la dinàmica del consistori amb mentalitat opositora. Després de dotze anys d'haver exercit el contrapoder, diuen que li va reprendre viure la política del dia a dia des de dins. Ha estat tan exigent amb els seus companys de grup com ho va ser amb els socialistes durant aquests darrers anys com a cap de l'oposició.

Ara, el que més se li critica a Esteba és que s'hagi quedat a l'Ajuntament com a regidor sense filiació atès que la seva acta de *conseller* municipal la va obtenir mitjançant la llista de Convergència i Unió. Des de les instàncies superiors del partit li han demanat que abandoni l'Ajuntament, a la qual cosa s'ha negat. Les veritables causes d'aquesta crisi de conseqüències imprevisibles —encara que des de Convergència es digui que ara l'equip torna a ser una pinya— cal buscar-les en l'actitud de Josep Esteba, que, o bé ha actuat per alguna mena de ressentiment inconfessable, o bé per una honradesa personal incorruptible. Els quixots, malauradament, no sobreviuen gairebé mai.

Santi Massaguer

El Punt (juliol de 1993)

del serveis sanitaris de la *Seguridad Social* de Girona, l'any 1975. Les lluites intestines a dins d'ERC van accelerar el desenllaç. Reguant era expulsat del partit definitivament i passava a ser diputat únic del grup mixt al Parlament i a fer companyia a Josep Esteba com a regidor no adscrit a l'Ajuntament de Palafrugell. Les acusacions des dels òrgans del partit encara van fer córrer molta tinta. Pels volts de Sant Jordi de 1994, Reguant publicava el llibre *Radiografia d'una ruptura* que, tot i aquest títol, no tractava cap qüestió de traumatologia mèdica, sinó política. En ell l'exdirigent republicà explicava la seva versió dels fets en defensa de la seva dignitat.

Tancat per defunció

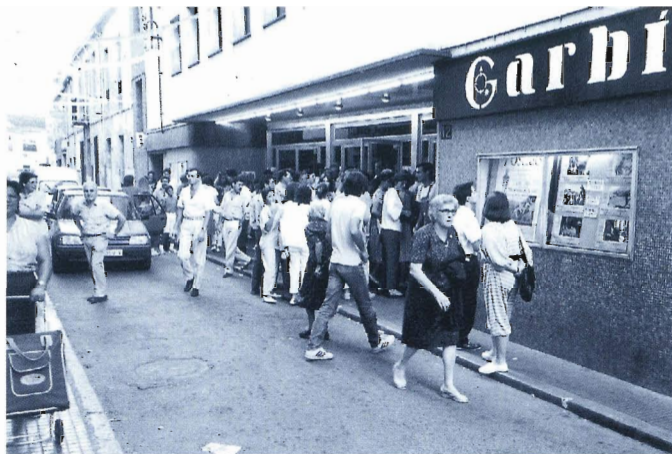
L'esgotament dels organitzadors i la gasiveria de les institucions van determinar que el novembre de 1992 deixessin de fer-se les Diades de Tardor. El grup rector ho feia públic i els partits de l'oposició criticaven el retard inexplicable de l'Ajuntament a pagar les subvencions atorgades.

El 18 de març de 1993 l'Ajuntament tallava les emissions de Palavisí assegurant que un informe els avisava de la seva il·legalitat per la transmissió de programes d'altres cadenes i també perquè no tractaven temes d'interès local. Per fer-ho efectiu la

Col. Santi Massaguer

El Casal va estar ocupat per Palavisió durant molt de temps. A la dreta, el cinema Garbí a l'època d'or

Col. Santi Massaguer

Comissió de Govern va ordenar la desconexió de l'equip emissor que es trobava en una caseta municipal a dalt a Sant Sebastià. La mesura va provocar la protesta d'Antonio Olivares, propietari i director de la televisió local, que va qualificar l'acció de *cacicada*. Olivares va emprendre, en els mesos següents, accions legals contra Frederic Suñer i altres persones. El teatre del Casal va continuar ocupat pels equips de Palavisió durant molt de temps. Les sentències van ser favorables als criteris de l'Ajuntament.

La Junta i una vintena de socis, dels 1.200 en actiu, varen acordar, el 20 de maig d'aquell mateix any, tancar la Cooperativa L'Econòmica com a resultat de la contínua baixada de les vendes. Es va decidir, però, mantenir l'existència de l'entitat perquè segons va assegurar el seu president, Tomàs Ferrer, "sap greu que se'n perdi el nom".

L'últim dia de gener de 1994 es projectà la darrera sessió al cinema Garbí abans de tancar definitivament. Les raons de la clausura no foren altres que la baixa assistència d'espectadors que feien inviable l'empresa. Palafrugell va quedar des d'aquell moment sense cap cinematògraf en funcionament.

Joan Llenas substitueix Almagro

El maig de 1994, Francesc Almagro va confirmar a la direcció gironina del PSC el seu desig de no tornar-se a presentar. Faltava un any per a la propera contesa electoral. Joan Llenas seria qui encapçalaria la candidatura socialista, també com a independent, tal com havia ocupat feia tres anys la segona plaça, i la tercera set anys enrere. Llenas seguia vinculat a Iniciativa per Catalunya. Almagro s'oferí per anar a la llista però en un lloc per a no sortir. Des d'aquell moment l'antic lloctinent de Medir va rebre l'encàrrec de confeccionar la llista electoral del PSC. El 2 de juliol es presentava el nou alcaldable en un sopar a Calella amb la presència de Lluís M. de Puig, Jordi Solé Tura i Albert Boadella. Amb el nomenament de Llenas com a alcaldable, les bases del PSC pensaven que podien atreure els votants més catalanistes atesos els orígens polítics i el posicionament personal en favor de mocions d'índole nacionalista que presentava el que havia estat regidor comunista.

A les eleccions per al Parlament Europeu celebrades el 12 de juny, CiU guanyava en l'àmbit local el seu immediat

Paco Dalmáu

rival, el PSC. Els 2.794 vots contra els 2.339 confirmaven aquest distanciament. A les europees de feia cinc anys, aquests dos partits tenien els resultats molt anivellats.

L'associació de veïns de Llofriu va entrar una instància a la casa de la vila, el dia 20 de març de 1995, avalada per més de la meitat dels habitants d'aquest nucli urbà, demanant que l'Ajuntament de Palafrugell iniciés els tràmits legals per segregat l'administració del territori de les Gavarres en un ens anomenat Entitat Municipal Descentralitzada. En aquell moment cap dels grups municipals s'hi mostrà en contra. L'expedient secessionista havia de patir nombrosos retards i vicissituds abans de conèixer la resolució.

Can Mario per a Palafrugell

Un col·lectiu heterogeni, encapçalat per l'associació de botiguers de Palafrugell —ACOPA—, va promoure una campanya per reivindicar l'ús públic de l'antiga fàbrica Armstrong, que havia estat comprada per una societat amb seu a Saragossa. Can Mario va quedar lliure quan l'empresa va traslladar la producció a una nova factoria construïda al

municipi de Begur. Sota el crit de salvem Can Mario per a Palafrugell es demanava la conservació de les antigues naus industrials "perquè és l'únic gran espai al centre de la vila des d'on marcar les pautes de futur". Els comerciants, que d'entrada volien aconseguir més un aparcament que altra cosa, es varen anar comproment amb aquesta reclamació popular. L'Ajuntament havia tramitat l'expedient urbanístic i llevat dels espais protegits, concretats en la torre de l'aigua, la portalada amb l'edifici annex i cal Ganxó, la finca restant estava destinada a l'edificació de botigues i pisos. La plataforma sorgida d'aquest moviment va portar les seves demandes a la casa de la vila. Es pretenia ubicar en el conjunt fabril el Museu del Suro, però, també, es pensava en un hotel d'entitats, en un centre d'artesanía, en sales de cinema i esbarjo i en un aparcament suficient per a les necessitats de la zona centre. Aquesta reivindicació es produïa a finals de 1994, amb unes eleccions municipals en portes. Com calia esperar la receptivitat dels partits va ser important i gairebé tots, amb fórmules distintes, feien les seves propostes electorals i fins i tot CiU es fotografiava a l'ombra de la torre de Can Mario.

Paco Dalmáu

Una taula electoral durant les eleccions europees del 12 de juny de 1994. A la foto de l'esquerra, Llenas presentava la seva candidatura a la premsa

La torre de Can Mario i el seu entorn fabril eren reivindicats com a patrimoni públic

Còd. Santa Miquel

Un partit palafrugellenc

Josep M. Reguant i els seus seguidors més fidels varen crear un nou partit d'arrel absolutament palafrugellenca. Al registre d'associacions i partits polítics figura perfectament legalitzat Acció Municipal de Catalunya.

Alguns observadors varen afirmar que aquest partit s'havia fet a mida del seu inspirador. El metge sempre ho va negar, assegurant que AMC era el resultat del consens d'un grup de palafrugellencs units per una visió compartida de la política.

La sortida a escena del nou partit, creat la diada de Reis de 1995, va comportar una dedicació afegida dels seus afiliats per donar-lo a conèixer ja que faltaven ben pocs mesos per a les eleccions municipals.

La majoria de grups que participaren en la contesa van haver de multiplicar esforços per fornir les llistes electorals amb els candidats preceptius. Trobar voluntaris per ocupar els llocs estratègics cada vegada es convertia en una tasca més complicada.

*Els capdavanters
d'Acció Municipal de Catalunya*

Paco Dalmau

Teresa
Janó

Estere Salbert, Jr.

Què va passar amb Teresa Janó?

El govern Suñer va patir un greu daltabaix a l'hora de confeigir la llista electoral. Unió va plantar cara per primer cop. El soci democratacristià va vetar la presència en la llista conjunta de CiU de la regidora de Relacions Ciutadanes Teresa Janó, que havia estat una eficaç col·laboradora de l'alcalde. Unió al·legava que Janó s'havia apartat de les tasques de partit, però era de domini públic que Suñer també rebia fortes pressions de sectors reaccionaris bel·ligerants amb aspectes de la seva vida privada i, per tant, volien veure-la fora de l'Ajuntament. Fonts convergents havien manifestat que Lòpez de Lerma donà instruccions directíssimes sobre aquesta qüestió. També es va produir una lluita interna entre Miquel Ferrer, que cobrava el segon lloc, i altres regidors que eren contraris als seus plantejaments. Les negociacions van ser agres i es va estar a punt del trencament. A darrera hora es va recapitular. Suñer encapçalaria la llista, seguit de Miquel Ferrer. Els més crítics van abandonar i els militants de base serien el farciment. Això volia dir que un nou compte enrere havia començat.

El PP entra a l'equip de govern

La pèrdua de la majoria absoluta va obligar Frederic Suñer a buscar un aliat que li proporcionés estabilitat per governar. De les diferents opcions en joc va triar la presa més fàcil, que no era altra que un inexpert representant del PP, el qual va inflingir a CiU un elevat cost polític. L'Ajuntament sorgit de la voluntat de les urnes, el 28 de maig de 1995, va ser el més atomitzat d'aquests vint anys d'ajuntaments democràtics.

Les cinquenes eleccions municipals van deixar CiU sense la majoria absoluta de què havia gaudit els quatre anys anteriors i el PSC amb el mateix nombre de regidors. Els vots que haurien permès a Frederic Suñer seguir comptant amb la majoria de govern van anar a parar als partits més modestos. ERC va recuperar el seu regidor, aquesta vegada en la persona d'un fidel militant de base: Jaume Salvadó. El Partit Popular tornava a l'Ajuntament vuit anys després, amb un candidat inicialment independent, i Josep M. Reguant va conservar el seu lloc, aquesta vegada amb els vots obtinguts amb Acció Municipal de Catalunya. El cap de llista d'Iniciativa-Els Verds, Josep Granés, no va aconseguir situar-se entre els disset regidors electes.

Un sondeig de la *Revista de Palafrugell*, publicat dies abans de les eleccions situava

CiU com la força guanyadora tot i la pèrdua d'un regidor. L'enquesta, que recollia que el 56% de l'electorat encara no havia decidit el seu vot, vaticinava que els socialistes perdrien un escó, Esquerra n'obtindria un de més, i Iniciativa arribaria a la casa de la vila amb un regidor. AMC, que feia poques setmanes que estava constituïda, no aconseguia entrar al consistori, segons el sondeig. Els resultats van diferir del pronòstic.

Amb la pèrdua de dos regidors CiU digué adéu a la majoria absoluta. Suñer atribuï la devallada de vots a aquestes causes: "Hi ha el lògic desgast de quatre anys de govern. Un altre factor important d'erosió ha estat la dificultat en la confecció de la llista, derivada de problemes interns de la coalició. Hem pagat el preu del pacte amb el PSOE a nivell d'Estat. Un fet que ha fet molt de mal són els resultats de l'enquesta feta per la RdP. En

ELECCIONES LOCALES 1995 ELECCIONS LOCALS 1995

CONCEJALES / CONSELLERS

Municipio / Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot per la candidatura
presentada per

CONVERGÈNCIA I UNIÓ (CIU)

FREDERIC SUÑER CASADEVALL (CDC)
MIQUEL FERRER GIRBAL (CDC)
CATALINA PIERA FINA (CDC)
DAVID GÓMEZ TRIAS (UDC)
MIQUEL SERRANO PRAT (CDC)
JAUME ISERN DEULOFEU (CDC)
FRANCESC VAQUE TABOAS (CDC)
VÍCTOR GIRBAL BOSSACOMA (UDC)
JUAN SOLÉS SOLANA (CDC)
JOSEP LLAONA ARENAS (UDC)
ALBERT PAGES CARBO (CDC)
JOAQUIM TURRO ROSSELLO (Ind.)
FRANCESC BUENO MANZANO (CDC)
MARIA TERESA VILALTA ALTES (CDC)
JOSEP CANTALOSELLA VENTURA (CDC)
JOAN ROSES SALELLAS (CDC)
BALDIRI HEREU GANDIA (CDC)

SUPLENTES / SUPLENTS:

FERRAN GUARDIOLA LLOVERAS (CDC)
ENRIC GASET BORRAS (CDC)
SALVADOR MATAS TEIXIDOR (INDEP.)

ELECCIONES LOCALES 1995 ELECCIONS LOCALS 1995

CONCEJALES - REGIDORS

Municipio de: **PALAFRUGELL**
Municipi de:

Doy mi voto a la candidatura presentada por:
Dono el meu vot a la candidatura presentada per:

PARTIDO POPULAR

Sigla: P.P.

- 1 ALEJANDRO ABADAL LIENAS (INDEPENDENT)
- 2 ESTEBAN DOMÍNGUEZ BOSSACOMA (INDEPENDENT)
- 3 FRANCISCO MORA POQUET (INDEPENDENT)
- 4 SUSANA GIMÉNEZ SÁNCHEZ (INDEPENDENT)
- 5 SALVADOR UYA SEGARRA (INDEPENDENT)
- 6 MARIA BISBE FINA (INDEPENDENT)
- 7 MAGDALENA SOLER SOLER (INDEPENDENT)
- 8 MIQUEL FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ (INDEPENDENT)
- 9 TOMAS LAGO VALLE (INDEPENDENT)
- 10 LAURA PADROS GENIS
- 11 FRANCISCO MEDINA CASTILLO (INDEPENDENT)
- 12 CARLOS LOPEZ FRANCO (INDEPENDENT)
- 13 JUAN ANTONIO CUBERO REYES (INDEPENDENT)
- 14 JORDI DE GEA LLORET (INDEPENDENT)
- 15 JOSE C. GIMÉNEZ SÁNCHEZ (INDEPENDENT)
- 16 PIEDAD SÁNCHEZ MATEOS (INDEPENDENT)
- 17 JOSE MARIA GIMÉNEZ ROVIRA (INDEPENDENT)

SUPLENTES / SUPLENTS

- 18 JUAN CARLOS LOPEZ SANCHEZ
- 19 MARIA SANCHEZ MONTORO
- 20 ANTONIO MARTINEZ GONZALEZ

ELECCIONES LOCALES 1995 ELECCIONS LOCALS 1995

CONCEJALES / CONSELLERS

Municipio / Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot per la candidatura
presentada per

ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA (ERC)

JAUME SALVADO i RECTORET
CARLES RUIZ i FERNANDEZ
FRANCESC XAVIER RIERA i VIDAL
JOSEP OLIVET i ROURA
JOSEP MOLINA i RIBOT
EULALIA BADIA i PUIGDEVALL
SERGI SABRIA i BENITO
VICTORIA ESQUENA i FREIXAS
JAUME FONT i LOPEZ
MARTI RISTOL i PERXES
JOSEP MARIA GARCIA i BALDA
JOSEP ROCA i AGELL
JOSEP FONTANILLAS i PICAMAL
MARTI COMPANY i SABATER
DOLORS GARCIA i SERRANO
GASPAR MARTINEZ i GRANERO
JAUME GUASH i PALAU

SUPLENTES / SUPLENTS:

GABRIEL BASERBA i BATISTA
FRANCESC ORTIZ PEREZ DE TUDELA
ROSER CAROL i ROMAN

ELECCIONES LOCALES 1995 ELECCIONS LOCALS 1995

CONCEJALES / CONSELLERS

Municipio / Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot per la candidatura
presentada per

PARTIT DELS SOCIALISTES DE CATALUNYA (PSC - PSOE)

JOAN LLENAS (Independent)
CÈSAR GIL (Independent)
ANTONI ILLESCAS
IRENE SAGNIER (Independent)
JAUME-ANTONI PAÚL
ENRIC CATEURA
JULI FERNÁNDEZ (Independent)
M. JOSÉ SEGURA (Independent)
FRANCESC ALMAGRO
JOAN ALIU (Independent)
FRANCESC SALELLAS (Independent)
ANTONIO RAMA
MARC SERRA
MIQUEL FERNÁNDEZ
MARIA GARCIA (Independent)
FRANCESC AGUILERA
XAVIER VILOSA

SUPLENTE/SUPLENTS

ENCARNACIÓN TORRES (Independent)
CARMEN TRIGO
DIEGO ESCRIBANO

ELECCIONES LOCALES 1995 ELECCIONS LOCALS 1995

CONCEJALES / CONSELLERS

Municipio / Municipi de
PALAFRUGELL

Doy mi voto a la candidatura presentada por
Dono el meu vot per la candidatura
presentada per

ACCIÓ MUNICIPAL DE CATALUNYA (AMC)

JOSE MARIA REGUANT GILI (AMC)
RICARDO MENOR PEIRO (AMC)
MARGARITA MAURI JUNQUE (AMC)
JOSEP COLOMER PALAHI (AMC)
JUAN JOSE CARBO DEL BUEY (AMC)
PAQUITA CORNEJO RUIZ (AMC)
LAURA CAMA DALMAU (AMC)
ENRIC CORREDOR BOFILL (AMC)
MARTA FERRER SAIS (AMC)
RAFAEL CERON PEREZ (AMC)
CARLOS GOU VILAHUR (AMC)
GERARDO PERUJO LUIS (AMC)
ENRIQUE FUYA MATEU (AMC)
FELICIA FIGUERAS BURGAS (AMC)
CARLOS ROIG LLOVERAS (AMC)
FRANCISCO MORIÑA RODRIGUEZ (AMC)
ANTONIO CALVO MARCOS (AMC)

SUPLENTE/SUPLENTS:

FRANCISCO HEREDIA GOMEZ (AMC)
LLUIS PLAJA MARGARIT (AMC)
ALBERT PLAJA MARGARIT (AMC)

ELECCIONES LOCALES 1995 ELECCIONS LOCALS 1995

CONCEJALES / REGIDORS

Municipio de: **PALAFRUGELL**
Municipi de:

Doy mi voto a la candidatura presentada por:
El meu vot és per a la candidatura presentada per:

INICIATIVA PER CATALUNYA - ELS VERDS Sigla: (IC - EV)

JOSEP GRANÉS PRESAS - Ind.
GEMMA NIELL TORRÀ - Ind.
ANTONIO SÁNCHEZ RUEDA - Ind.
JOSÉ PARERAS PEÑA - Ind.
FRANCESC XAVIER CASTRO ESTEBAN - Ind.
ENRIC CARRERAS VIGORÓS - Ind.
MARÍA DEL CARMEN LLENAS MARTÍ - Ind.
NURIA JUANMIQUEL ROVIRA - Ind.
JORDI RIBAS CALONGE - Ind.
ANA DELLONDER MORENO - Ind.
MATEO PADILLA RAMÓN - Ind.
MONTSERRAT PRESAS GIRBAL - Ind.
NARCISO LLOVERAS SÁNCHEZ - Ind.
MARIA ESTEBAN PÉREZ - Ind.
FRANCISCO NÚÑEZ GARCÍA - Ind.
ROSA MARÍA CASTRO ESTEBAN - Ind.
FRANCISCO PADILLA ARMERO - Ind.

Suplentes / Suplents

ROSA ESCOBAR ESCRIBANO - Ind.
FRANCISCA GUILLÉN PAZ - Ind.
CONCEPCIÓN HERRERA CHORNICHARO - Ind.

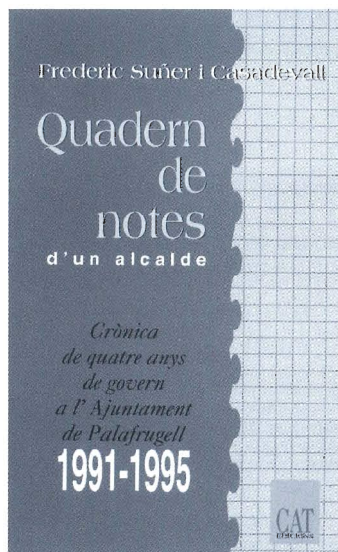
Els alcaldables cara a cara

Divendres
19 de maig de 1995
CENTRE FRATERNAL
2/4 de 10 de la nit

Debat públic amb els caps de llista
de les sis forces polítiques que es presenten
a les Eleccions Municipals

El llibre de l'alcalde

donar-nos una majoria important va provocar possiblement l'abstenció o el canvi de vot d'una part del nostre electorat. També va influir molt la presència de sis llistes. Tres d'elles han pres els vots del sector electoral de CiU (ERC, AMC i PP) i per últim els rumors infundats sobre la creació d'un gran centre comercial, també ens varen afectar."

Sis candidatures electorals

Un total de cent vint candidats van ser presentats a l'opinió pública entre la darrera setmana d'abril de 1995 i la primera de maig. Era la relació més nombrosa de persones que optaven a regidor des de la recuperació de la democràcia el 1979.

Convergència posava la seva còmoda majoria en joc, altra vegada amb Frederic Suñer al capdavant, que va aprofitar la campanya per presentar una segona recopilació del seu *Quadern de notes*, aquesta vegada sobre l'experiència política durant el primer

mandat com a batlle. Suñer es confirmà oficialment com a alcaldable de CiU després d'uns mesos d'indeterminació. Jaume Roma, encara conseller d'Obres Públiques, va presentar la seva candidatura en un acte públic que es va fer el 17 de març a la Sala Gran de Llofriu. Al segon lloc s'hi va col·locar Miquel Ferrer seguit d'una llista amb aires de renovació. Darrere Ferrer hi figuraven Cati Piera, David Gòmez, Miquel Serrano, Jaume Isern, Francesc Vaqué i Víctor Girbal, que va ser el vuitè regidor escollit. Ell i Gòmez eren els representants d'Unió Democràtica dins la llista convergent. Quedaven despenjats, contra la seva voluntat, per motius polítics i extrapolítics, Teresa Janó, regidora de Relacions Ciudadanes i Comerç i Jordi Dalmases, de Medi Ambient i de Serveis. Aquests dos regidors durant el mandat anterior s'havien constituït com a parella i aquesta circumstància va aixecar molta polseguera en determinats sectors socials.

Presentació
de la llista
de Suñer

Paco Dalmáu

Fidel Paredes

La cursa electoral

El PSC presentà Joan Llenas com a cap de llista. Almagro que, com ha quedat dit, renuncià a aquesta designació, ocupava la novena posició. La principal novetat era el mestre Cèsar Gil com a número dos. Els socialistes, que tenien grans esperances de poder desbancar Suñer, van combinar els independents pròxims a l'òrbita del PSC amb els seus militants més destacats. Dins de l'agrupació local va haver-hi fortes tensions amb les bases que es queixaven de la composició que Joan Llenas havia donat a la candidatura. L'alcaldeable volia rellevar Enric Cateura de la llista. La direcció del PSC, però, mitjançant Josep M. Sala, el va imposar. Finalment seguiren a Llenas i a Gil, Antonio Illescas, Irene Sagnier, Jaume Paul i Enric Cateura. Varen ser els sis candidats elegits.

Reguant va encapçalar la llista d'AMC, seguit dels seus segons, Ricard Menor i Margarida Mauri i la resta de militants. A la dissetena posició, tancant la llista, apareixia un excomunista històric: Antonio Calvo. Acció Municipal va ser la tercera força en nombre de vots.

El Partit Popular va participar en aquestes eleccions amb una figura fins aquell moment desconeguda al capdavant. Un jove gestor, ben plantat i elegant, s'oferia sense cap modèstia per resoldre els problemes de la vila. Alejandro Abadal, que feia dos anys que era a Palafrugell provinent de Barcelona, va ser acceptat per la depauperada militància local del PP que juntament amb uns quants joves no adscrits, de pensament centralista i dretà, li varen fer costat.

Paco Dalmau

Acte polític
d'una renovada
Esquerra

Per la seva banda, la reconstruïda secció local d'ERC va presentar Jaume Salvadó de cap de llista, al qual acompanyaven Carles Ruiz i Xavier Riera. El procés de recuperació va ser laboriós, ja que la sortida de Josep M. Reguant i els seus incondicionals del partit va significar un important desballestament de la seva estructura més bàsica.

Sang nova
a l'Ajuntament

Paco Dalmau

Iniciativa per Catalunya-Els Verds van participar per primer cop, amb aquesta denominació, a les eleccions municipals. El resultat fou zero regidors. Va ser la formació que va obtenir menys vots. Hi anava a davant Josep Granés, anteriorment militant socialista, membre de la plataforma de defensa del litoral Demall-Unesco.

Pocs dies abans d'iniciar-se la campanya electoral una explosió de gas en uns apartaments de Calella ocasionava un mort i vuit ferits en esfondrar-se l'edifici.

El 6 de maig s'inaugurava triomfalment la seu de la Fundació Josep Pla. El prosista havia deixat escrit, poc abans de morir, que "la inauguració s'hauria de fer sense cap mena de soroll periodístic, ni cap acte oficial. Una cosa important: no hi ha d'haver cap discurs".

El desig de Pla no es va complir. El president de la Fundació i alcalde en funcions no es va saber estar de fer el parlament inaugural contravenint els seus desitjos. En canvi els nombrosos assistents a l'acte van poder brindar amb xampany francès tal com havia recomanat Pla. Quan Vergés va veure la seu, dies abans d'aquest acte, ja no va tenir cap dubte d'on havien d'anar a parar els restants manuscrits de l'escriptor. De totes maneres després va tocar-li de convèncer els ermitants de Poblet del seu canvi d'opinió.

L'acte més notable de la campanya va ser el debat, al Fraternal, entre els sis caps de llista, organitzat per la RdP i Ràdio Palafrugell.

Tots els grups van fer mítings individuals. Les promeses més escoltades aquells dies van ser la voluntat comuna d'acabar el Teatre Municipal i de recuperar, tant com es pogués, l'espai d'Armstrong per al domini públic.

Suñer reelegit amb els seus vots

Només va tenir vuit sufragis. Els altres nou regidors van votar en blanc. N'hi va haver prou perquè Suñer sortís elegit alcalde per segona vegada. Socialistes i republicans van justificar la seva posició com un vot de confiança a la coalició guanyadora. El més destacat del ple de constitució del nou Ajuntament va ser l'enfrontament entre Esquerra i Reguant. Salvadó va dir que recuperaven

l'escó que havia obtingut el psiquiatre en les eleccions anteriors i el va acusar d'haver-los-ell arrabassat de “forma tant legal com poc ètica” quan abandonà les files d'ERC. Al seu torn d'intervenció Reguant va assegurar que havia estat “expulsat del partit sota calúmnia” i va qualificar la direcció d'Esquerra d'utòpica i falsificadora de la realitat.

El flamant equip de govern, que es disposava a gestionar els afers municipals en minoria, va quedar configurat sota la

Presa de possessió de l'alcaldia

Pacte CiU - PP

presidència de Frederic Suñer, amb Miquel Ferrer com a primer tinent d'alcalde i delegat d'Hisenda, Règim Interior i Relacions Ciutadanes; Cati Piera, com a segona tinent d'alcalde i regidora de Cultura, Ensenyament i

Joventut; Miquel Serrano, tercera tinència d'alcaldia i delegat d'Urbanisme, Sanitat i Serveis Socials; Jaume Isern, delegat de Seguretat Ciutadana, Serveis i Vies públiques; Francesc Vaqué, regidor de Turisme i Medi Ambient; Víctor Girbal, delegat d'Esports i David Gòmez, que va ser nomenat responsable de Comerç, Indústria i Promoció Econòmica.

Abadal aporta estabilitat

CiU va proposar inicialment un pacte de govern amb Jaume Salvadó. L'assemblea local d'ERC es va pronunciar en contra d'entrar al gabinet consistorial, però no es va negar a arribar a acords puntuals.

El mes d'agost el PSC proposava al ple la creació d'un consell editorial per controlar el contingut del butlletí *Can Bech*, per tal de garantir la pluralitat d'aquest mitjà municipal. El suport d'Abadal al grup convergent va frenar la proposta socialista.

El personatge del mes Alejandro Abadal

La sorpresa del nou mandat consistorial no va ser que es presentessin sis llistes, de les quals cinc van obtenir representació, ni que Suñer perdés 1.200 vots i amb ells la majoria absoluta, tampoc va ser cap imprevist que Reguant i el Partit Popular aconseguissin un escó cadascun, el més gros, inesperat i imprevisible va ser que els nacionalistes —o així ho pensàvem— arribessin a un pacte amb el representant d'Aznar a Palafrugell. Aquest pacte de govern entre CiU i el PP obeeix a interessos diferents. Per als pujolistes es tractava d'assegurar-se la majoria al preu més baix per al seu programa. Per a Abadal es tractava de fer efectiva la promesa electoral que estaria obert a col·laborar amb el govern municipal i a influir en la gestió de l'empresa

més important del municipi. Amb la dedicació exclusiva i el nomenament de regidor de Relacions Internes, Institucionals i d'Atenció al Ciutadà, atorgada a Abadal pel batlle Suñer, s'acomplien les pretensions de les parts i començava la fustigació de l'oposició a un pacte qualificat d'antinatural.

Des de mitjan mes de setembre Alejandro Abadal formava part de l'equip de govern amb totes les de la llei i els regidors de CiU acabaven el patiment en sentir-se resguardats per la tranquil·litat d'esperit i la seguretat de decisió que dóna la majoria absoluta, això sí, sense sospesar altres conseqüències.

"Pacte legítim, però inesperat en el camp nacionalista", "No hi ha dubte que aquest pacte permetrà que Convergència pugui desenvolupar millor el seu programa", "La introducció de la dreta espanyolista al govern municipal del meu

poble és lamentable i de difícil justificació", "El pacte era absolutament necessari perquè els grups de l'oposició volien fer alcalde Reguant", "Si CiU es confessa nacionalista és difícil d'entendre el pacte amb un partit que no ho és". Comentaris com aquests es van recollir aquests dies. Tohom volia opinar sobre el pacte per governar l'Ajuntament.

Probablement aquesta serà una de les notícies més rellevants de l'any 1995 i, segons com vagin els esdeveniments, anirà apareixent, en totes les seves variants, durant els propers quatre anys. L'actor principal d'aquesta escenificació és Alejandro Abadal i Llenas, un jove d'una trentena d'anys, assessor d'empreses, que va aterrar a la vila en fa dos, amb unes immenses ganes de situar-se políticament.

Crònica d'un any, 1995

Va ser un primer pas d'un pacte que no trigaria a arribar.

Els dies següents, Convergència es va sentir incòmoda per diverses iniciatives dels altres grups municipals, així que va tirar pel dret. Durant el mes de setembre es va formalitzar l'acord amb Alejandro Abadal. El regidor independent del PP entrava a formar part de l'executiu i es feia càrrec de la cartera de Relacions Internes, Institucionals i d'Atenció al Ciutadà, creada per vestir aquest aterratge.

Li van concedir la segona dedicació exclusiva, amb un notable sou, que completava la que ja tenia assignada el primer tinent d'alcalde, Miquel Ferrer.

El pacte va ser fortament reprovat per les restants forces polítiques que el van considerar una pura transacció mercantil. També Abadal va patir durant els mesos següents fortes crítiques provinents dels funcionaris municipals, d'un col·lectiu de

Paco Dalmau

veïns i dels grups de l'oposició que bescantaven manifestacions i actuacions públiques del consultor empresarial.

Els sectors nacionalistes de la societat palafrugellenca, fins i tot votants convergents, varen manifestar la seva disconformitat amb

Abadal va mantenir una relació d'amor-odi amb el partit que l'havia aixoplugat

Paco Dalmau

Disbauxa propagandística durant la campanya del Parlament 95

Alejandro Abadal i Llenas

V A ATERRAR A PALAFRUGELL EL 1994, després de dur una vida bastant nòmada per raons professionals. Havia nascut a Barcelona el 12 d'octubre de 1964. Allà va realitzar els seus estudis primaris. Començà a continuació el batxillerat nocturn, però el va haver de deixar al cap de poc. El 1980 s'incorpora al món laboral com a venedor a domicili. Del 83 al 93 passa pels departaments comercials de diverses empreses, bàsicament del sector de la informàtica. Mentrestant, va anar ampliant la seva formació i, a 22 anys, va obtenir el títol de Campeón de charla de ventas de Dale Carnegie. El 94 obre un consultori propi a Palafrugell especialitzat en assessoria legal a empreses.

Decidit a participar de la vida política de la vila, aconsegueix presentar-se a les municipals del 95 com a independent sota les sigles del PP. Les eleccions li foren doblement propícies: per un costat, va obtenir l'acta de regidor i, per l'altre, es va veure afavorit per la circumstància que CiU no va treure la majoria absoluta. Abadal va bescanviar el seu suport als convergents per un lloc a l'equip de govern amb dedicació exclusiva.

A partir d'aquí, les seves freqüents sortides de to feren les delícies dels mitjans de comunicació i de l'oposició, alhora que treien de polleguera els seus companys tant de govern com de partit. Una de les rellicades que tingué més ressò va ser un escrit que va publicar on deia que amb el que guanyava de regidor li costava arribar a final de mes.

A mesura que avançava el mandat, les desavinences entre Abadal i el PP, partit al qual s'havia afiliat el gener del 96, es van anar agreujant fins que, finalment, el novembre d'aquell any abandonà la militància. Va continuar com a regidor no adscrit, fent cas omís als requeriments del seu antic partit per tal que tornés l'acta. Aquell mateix any sorprenia tothom

creant el seu propi partit: Gestió Independent de Centre Català.

Paral·lelament, però, la seva relació amb CiU s'anava deteriorant.

La gota que va fer vessar el vas va venir arran de la moció presentada pel regidor Josep M. Reguant, en el ple de juny del 98, contra el primer tinent d'alcalde, Miquel Ferrer, per l'afer de les escombraries. En la votació Abadal va donar suport a la moció.

Això va precipitar el seu cessament i el seu pas a l'oposició.

el pacte. Aquest segment hagués preferit un acord amb Esquerra Republicana, que va trigar molt a arribar. L'aliança pactada verbalment entre Abadal i Suñer va permetre la governabilitat del consistori i atemptarà les intrigues d'una oposició que se sentia valenta davant un equip de govern minoritari.

Quan mesos després es va produir l'entesa entra Esquerra i CiU, el mateix Suñer la qualificà de pacte natural i va reconèixer públicament que s'havia equivocat.

Però aquells dies Suñer declarava que l'acord amb Abadal era el més barat de tots els possibles. El seu lloctinent, Ferrer, també es referia a la "solució Abadal" com la que "ens ha presentat menys problemes per acceptar el nostre programa, i atenent que el regidor del PP no milita en cap partit, és amb qui la coincidència de criteris ha estat més af". Alejandro Abadal, però, no trigaria gaire a afiliar-se al Partit Popular. Dins de l'estructura provincial va presentar batalla "per canviar la dinàmica organitzativa, però vaig xocar amb el capdavanter gironí Enric Herranz". Després de mil tribulacions, en tots els àmbits del partit, va decidir abandonar-lo el novembre d'aquest mateix any de forma rocambolesca, ja que la seva baixa definitiva quedà ajornada per al dia 11 de setembre de l'any següent. Es comentava que el PP va celebrar vivament aquella diada. Va passar a ser regidor no adscrit de l'Ajuntament tot mantenint el suport a CiU. Abadal a partir d'aquest moment va dedicar el seus esforços a crear el seu propi partit que havia batejat com a Gestió Independent de Centre Català.

En les Eleccions Generals del 3 de març del 96, el PSC recuperava posicions. Va tornar a ser el partit més votat a la vila amb 4.515 vots, mentre que CiU en va aconseguir 3.928. Segurament va influir en el resultat socialista el fet que Joan Llenas es presentava

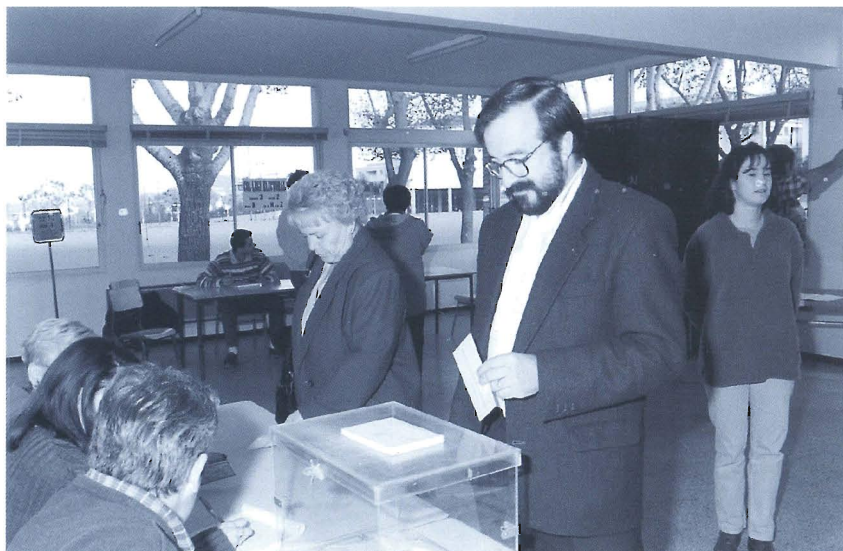

com a senador per la demarcació de Girona. El PP, que va guanyar per primer cop a tot l'Estat unes generals, es va situar com la tercera força política a Palafrugell amb 1.127 paperetes favorables.

Un any abans, en les eleccions al Parlament de Catalunya del 19 de novembre de 1995, tots els partits, en l'àmbit municipal, varen augmentar el seu suport electoral, llevat de CiU que va retrocedir. Va ser el Partit Socialista qui va registrar una puja més espectacular atribuïble a l'efecte Nadal, que era el candidat a la presidència de la Generalitat.

Campanya per Bòsnia

L'estiu de 1995, a iniciativa del regidor d'AMC, Josep M. Reguant, es va endegar una campanya a tot el Baix Empordà encaminada a fer arribar ajuda humanitària al poble de

Esene Sadber, jr.

Bòsnia-Herzegovina afectat per una cruel guerra interètnica. Reguant va ser nomenat coordinador general de la campanya i es va crear una comissió mixta Ajuntament-entitats ciutadanes on s'hi trobaven representats tots els partits. Amb el lema Palafrugell per Sarajevo una bona part de la població es va abocar en la recollida de diners i aliments. La solidaritat demostrada pels palafrugellencs, i altres ciutadans de la comarca, van fer possible enviar quaranta tones d'aliments a aquest país balcànic que sortien de l'avinguda Josep Pla el dia 14 d'octubre. Tots els partits i nombroses entitats cíviques i comercials van col·laborar-hi decididament i altruista.

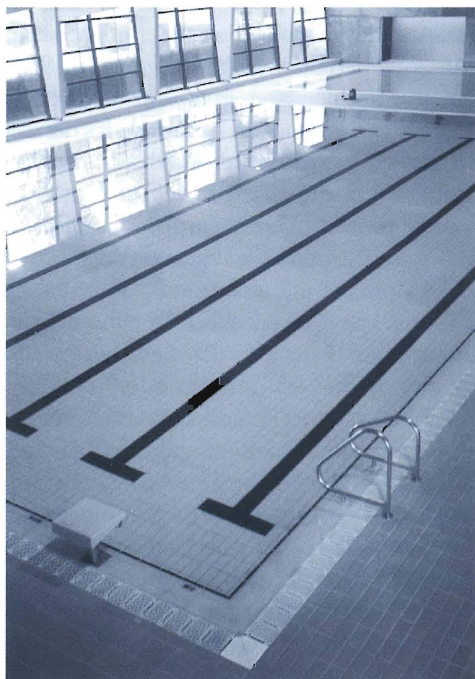
*Eleccions Generals.
Joan Llenas fou candidat
a senador pel PSC*

Ja tenim piscina!

La piscina coberta es va inaugurar oficialment la diada de Sant Martí de 1995 en un acte presidit per les autoritats municipals i el director general de l'Esport, Fidel Sust. L'acte tenia lloc en plena campanya electoral pel Parlament i va ser bescantat per l'oposició ja

*La piscina:
un equipament
emblemàtic de CiU*

Paco Dalmáu

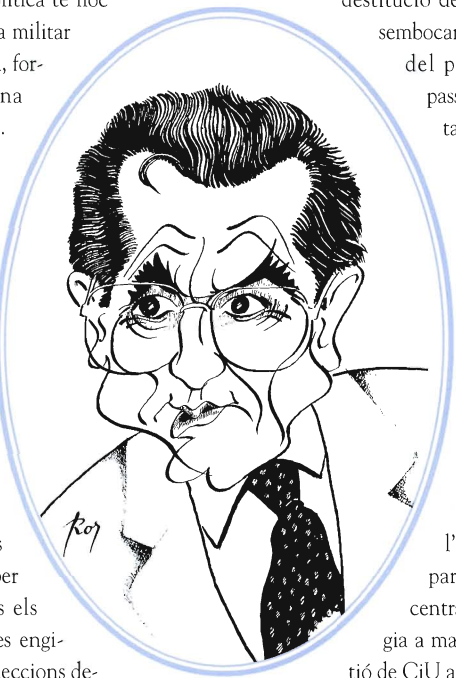
Josep Maria Reguant i Gili

NASCUT A TORRELLES DE LLOBREGAT el 3 de febrer de 1941, va passar els seus anys d'infantesa a Sallent, on va començar a anar a escola. Va continuar els seus estudis a Manresa, on féu el batxillerat. A Barcelona es llicencià en Medicina General i s'especialitzà en Psiquiatria i Psicologia Clínica i Social. Resideix a Palafrugell des de 1984 on exerceix de metge de capçalera i de psiquiatre. És autor de diversos llibres entre els quals cal destacar l'assaig *Marcelino Masana: Resistència o terrorisme*, pel qual va ser finalista del premi Mundo. Està casat, té quatre fills i tres nés.

La seva primera incursió, clandestina, en el camp de la política té lloc el 1964 quan entra a militar a Unió Democràtica, formació que abandona al cap de tres anys. El 1976 ingressa al sindicat de professions liberals de la CNT, del qual n'arribarà a ser secretari general. Un any abans havia estat destituït com a cap dels serveis sanitaris de la Seguretat Social a Girona per motius polítics, segons ell; per mala gestió, segons els seus adversaris. A les engines de les primeres eleccions de-

mocràtiques, s'afilia a ERC, si bé al cap d'uns mesos abandona també aquesta formació per discrepàncies amb Heribert Barrera. Hi torna el 89 de la mà d'Àngel Colom i aquell mateix any és designat president de l'agrupació de Palafrugell i candidat a les municipals del 91. En aquests comicis va sortir elegit regidor. L'any següent va de cap de llista per la demarcació de Girona i obté escó al Parlament. De mica en mica, però, els seus rivals el van apartant dels òrgans de direcció del partit, al mateix temps que la relació amb Àngel Colom es refreda. L'aparició a la premsa d'unes acusacions contra ell, relacionades amb l'afer de la seva destitució de l'any 75, van desembocar en la seva expulsió

del partit. Reguant va passar a ser l'únic diputat del Grup Mixt al Parlament i regidor no adscrit a l'Ajuntament de Palafrugell. El 95 fundà Acció Municipal de Catalunya. Sota aquestes sigles va concórrer a les municipals d'aquell any en les quals revalidà l'acta de regidor. A partir d'aquí, va concentrar tota la seva energia a marcar de prop la gestió de CiU al consistori.

L'acte inaugural de la piscina

que les instal·lacions no havien d'entrar en funcionament fins al 2 de gener de 1996. Faltaven les dotacions complementàries i les inscripcions dels usuaris a partir de les normes i tarifes que s'havien d'establir. La piscina municipal es va posar en marxa amb un gran èxit de nedadors que varen poder gaudir d'un equipament esportiu de primer ordre.

La piscina era una promesa electoral de CiU en el programa de 1991. La primera pedra es va posar el maig de 1994. Va costar 340 milions de pessetes, uns cent milions més del preu pressupostat. Aquest desviament va ser considerat injustificable pels grups de l'oposició. Reguant s'hi va mostrar especialment crític.

Un altre servei públic semblava que s'escapava de la vila amb la substitució dels Mossos d'Esquadra per la Guàrdia Civil. La Conselleria de Governació feia públic que les casernes al Baix Empordà del nou cos policial anirien a Sant Feliu de Guíxols i a la Bisbal,

que eren les poblacions que disposaven de jutjats de primera instància. El ple del 25 de gener de 1996 va acordar, per unanimitat, reiterar la sol·licitud que els Mossos tinguessin seu permanent a Palafrugell i manifestà el rebuig per aquesta decisió de la Conselleria que deixava un nucli tan important de població desprotegit. Els primers Mossos arribaven al Baix Empordà el dia de Tots Sants de 1996 i s'anunciava que a Palafrugell s'hi ubicaria una oficina de denúncies, tot i que finalment s'elevaria al rang de subcomissaria. El dia 31 de maig de 1997 era inaugurada la moderna seu de la policia de la Generalitat al barri del Ninot. El desembre d'aquest mateix any la Guàrdia Civil tancava la seva caserna.

Alcalde i president de la Diputació

La reestructuració del govern de la Generalitat que féu el president Pujol va deixar vacant la presidència de la Diputació de Girona en incorporar-se Pere Macias a l'executiu català. Frederic Suñer va ser nomenat el mes de juny de 1996 president de la Diputació gironina. Suñer havia estat intervingut quirúrgicament feia dos mesos d'un problema cardiovascular que arrossegava de feia temps.

L'alcalde de Palafrugell ocupava des de feia un any la vicepresidència de la Diputació i en l'anterior mandat havia exercit de ponent de sanitat d'aquesta entitat supramunicipal. Suñer declarava que volia continuar l'obra del seu antecessor "perquè hi havia hagut en aquest temps una gran col·laboració entre Macias i jo".

A la sessió plenària de juny els grups municipals van expressar els seus bons desitjos per una gestió eficaç al front de la Diputació a Frederic Suñer.

*El president Pujol
va nomenar Frederic Suñer
president de la Diputació*

Aquell estiu es posava en marxa de forma experimental la zona de vianants, a tota la Muralla, complint un acord del ple, que va aprovar una proposta d'AMC. Es creà una comissió de seguiment mixta amb la participació de representants consistorials, comerciants, veïns i transportistes. Aquest tancament viari va provocar protestes d'un sector del comerç del centre que s'hi manifestà en contra.

El mes d'octubre Acció Municipal de Catalunya publicava la tasca realitzada pel seu grup a l'Ajuntament. Josep Maria Reguant, el seu únic regidor, havia presentat més del cinquanta per cent de les mocions debatudes en aquest mandat. Fins aquell moment havien entrat 85 propostes d'acord, la meitat de les quals foren aprovades pel plenari municipal.

Es va inaugurar
l'oficina de Turisme
de Can Rosés

Paco Dalmau

Reguant s'havia convertit en el cap visible dels grups a l'oposició i era l'home que portava constantment el debat i la controvèrsia a la vida pública de Palafrugell.

El dia 8 d'aquest mateix mes, el secretari general d'ERC Àngel Colom i la diputada Pilar Rahola anunciaven la seva marxa del partit per crear-ne un de nou. A Palafrugell la militància es va mantenir fidel als dirigents que s'hi quedaven, tot i les pressions rebudes per la direcció del PI per secundar l'escinció.

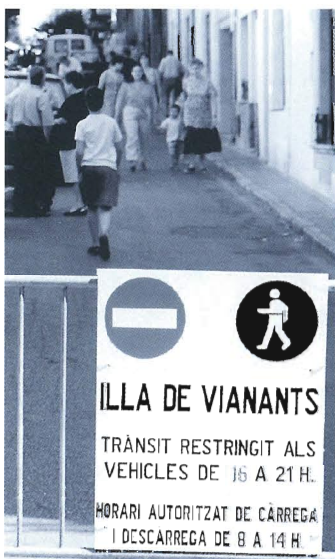
El consistori liderat durant vuit anys pel farmacèutic Frederic Suñer va ser un ajuntament presidencialista que encara va accentuar més aquesta peculiaritat en el decurs del segon mandat. Els components de la candidatura de Suñer eren escolans d'amén sota les ordres d'un vicari general que no va poder evitar la rebel·lió d'algun d'ells. Aquests joves regidors varen aprendre l'ofici i efectuaren les seves pròpies aportacions a la gestió municipal, uns amb més empena que altres. De totes maneres l'eix de la política consistorial el va marcar la personalitat de l'alcalde amb els seus encerts i les seves errades. Molts dels èxits obtinguts van ser

fruit de la seva intervenció directa, que l'oposició sovint li recriminava per no compartir amb ells, ni seguir moltes vegades els cànons comunament establerts.

Reguant va ser un porfidiós en el seu paper de contrincant. Va fiscalitzar incansablement aquests últims anys l'activitat de l'equip de govern. Aquest marcatge implacable va desembocar, molt sovint, en intercanvis de retrets, impropis i acusacions entre Reguant i Suñer. El grup majoritari de l'oposició —el PSC— va preferir trametre una imatge d'oposició responsable, amb una crítica més moderada i no per això menys eficaç, per bé que va permetre un augment del protagonisme del psiquiatre.

Els ajuntaments Suñer varen fer un bon pas endavant en la modernització de les estructures bàsiques tant a Palafrugell com a altres nuclis de població: carrers, passejos, infraestructura sanitària... Varen revolucionar la promoció turística, i entre les obres més emblemàtiques destaca la piscina pública i el teatre municipal, el qual es trobava en la darrera fase en el moment d'escriure aquesta crònica.

L'estiu del 96 s'obria,
a títol experimental,
"L'illa de vianants"

Paco Dalmau

El primer tinent d'alcalde obligat a dimitir

L'home fort de Convergència es va veure forçat a renunciar a tots els seus càrrecs perquè Suñer, i altres companys de grup, li van perdre la confiança. A la vegada, Abadal va permetre la reprovació de Miquel Ferrer per l'afer del canvi d'abocador, sumant el seu vot al de l'oposició, que va saber orquestrar Reguant. El regidor d'AMC va ser, en aquesta darrera etapa, l'ariet contra el govern Suñer, però Esquerra li féu de salvavides. El PSC va voler donar una imatge de moderació i de contrapoder responsable.

La notícia de més repercusió política del darrer tram del mandat 1995-1999 la va proporcionar el cessament, revestit de dimissió, de Miquel Ferrer.

L'oposició municipal —ERC, AMC i PSC— va aconseguir portar endavant un acord en el ple del 25 de juny de 1998, amb el vot infidel d'Alejandro Abadal, per mitjà del qual es demanava la destitució de Miquel Ferrer de tots els seus càrrecs. L'acord es va prendre per nou vots a favor i vuit en contra. Tot i que la votació va ser secreta els regidors de CiU es van ensenyar les paperetes per tenir la seguretat que tothom guardava la disciplina de partit. Aquesta mesura de control derivava de les fortes discrepàncies que va tenir Convergència i Unió a l'hora de donar suport a Miquel Ferrer. Alguns companys de grup es van mostrar especial-

ment bel·ligerants amb les gestions sobre aquest afer realitzades pel primer tinent d'alcalde i va faltar ben poc perquè sumessin el seu vot a la reprovació.

El tema ja havia arribat al ple de finals d'abril a través d'una moció de Josep M. Reguant recolzada pels informes de l'interventor de Fons, on es demostrava que el canvi d'abocament de residus urbans de Solius a Vulpellac, acordat per l'Ajuntament, havia costat, en sis mesos de durada, més de vuit milions de pessetes de més. Aquesta decisió, que en el seu dia va rebre el vistiplau de la comissió corresponent i del ple, s'havia pres atenent les afirmacions del seu responsable que el cost seria lleugerament inferior. A la vista de les avaluacions dels tècnics, la Comissió de Govern va decidir per unanimitat, fins i tot amb el vot favorable de Ferrer, de tornar a portar les escombraries a Solius.

Miquel Ferrer

Paco Dalmáu

Va ser també Reguant qui va presentar la moció de reprovació perquè fos votada pel plenari de maig. Esquerra Republicana, emparant-se en la transcendència del fet, va demanar que quedés sobre la taula fins la

sessió següent perquè els grups poguessin reflexionar. Reguant acceptà la petició. Aquest ajornament va ser la clau perquè Ferrer hagués de dimitir. Trenta dies de coll van propiciar que l'entorn polític de Ferrer se li tornés en contra. Va ser en el ple del 25 de juny quan va ressorgir la moció. Hores abans, Miquel Ferrer ja havia presentat la dimissió irrevocable de tots els càrrecs municipals a Frederic Suñer, a excepció del de regidor. El representant d'AMC estava disposat a retirar la proposta si les explicacions haguessin estat convinctes i Ferrer hagués deixat l'Àrea d'Hisenda. Tanmateix, Reguant va anar encara més lluny en les acusacions i va apuntar el temor que la diferència de diners hagués anat a parar al finançament de CDC o al Consell Comarcal, ja que aquesta entitat gestionava l'abocador de Forallac. Amb l'acord es va aprovar traspasar l'expedient del canvi d'abocador a la fiscalia per si les actuacions de Ferrer podien constituir algun tipus de delictes.

L'endemà del ple, Ferrer va confirmar als mitjans de comunicació la renúncia a la

Reguant liderava, en els plens, una oposició dura i pura

Paco Dalmáu

totalitat de les seves funcions i va atribuir una part de la responsabilitat al regidor de Serveis, Jaume Isern. Va bescantar que alguns companys de grup li havien deixat de fer costat i la pèrdua de confiança en ell de l'alcalde. Al mateix temps va presentar un detallat dossier amb els números quadrats, que al seu criteri justificaven positivament l'anada a Vulpellac.

L'Executiva local de CDC es va veure obligada a fer pública una nota en què donava suport a la gestió de Ferrer, després d'un agre debat intern. La crisi a CDC per aquest assumpte va arribar força amunt i, a la vista de les crítiques que rebia Ferrer, va exigir un posicionament favorable del partit per mantenir-se fidel al grup.

L'alcalde va voler justificar la gestió de Ferrer en diferents ocasions, però era de domini públic que el trencament entre ell i el seu segon era irreversible. També va acusar Abadal de deslleialtat i de passar informació a l'oposició. Suñer es va fer responsable del pacte que s'havia fet al començament del mandat, el qual va qualificar de nefast: "No varem tenir prou paciència —afirmava— per

Suñer va deixar caure el primer tinent d'alcalde

negociar amb Esquerra i lamento no haver agafat personalment les negociacions."

Miquel Ferrer va intentar en el decurs dels mesos següents explicar públicament i privadament que ell tenia raó i que buidar a Solius era més car que fer-ho a l'abocador del Consell Comarcal. La complexitat de la comptabilitat municipal no li va fer fàcil la comesa. De totes maneres a finals d'agost la fiscalia arxivava la denúncia que s'havia tramitat arran de l'acord de ple tot afirmant que no existia causa punible. Ferrer va rebre amb gran satisfacció aquesta decisió judicial. Reguant, tot i manifestar el seu acatament al dictamen de la fiscalia, va acusar l'equip de govern de no haver lliurat tota la documentació necessària per aclarir la situació, com els obligava la moció aprovada.

Unes setmanes més tard, la Comissió de Govern acordava, davant la insistència de Miquel Ferrer, contractar la realització d'una auditoria externa sobre els darrers deu anys de gestió municipal en allò referent a l'eliminació d'escombraries.

Ferrer féu pública la renúncia a la totalitat dels seus càrrecs municipals, a excepció del de regidor

Miquel Ferrer i Girbal

V A NÉIXER A PALAFRUGELL el 12 de novembre de 1949. De petit, va anar a escola a l'Acadèmia Massoni, mentre que el batxillerat el va fer al col·legi Sant Jordi. Va estudiar Peritatge Mercantil per lliure i als 15 anys entrà a treballar a les oficines de Can Bertran. Després del tancament de la fàbrica de Palafrugell, l'abril del 89, Ferrer continua treballant en empreses del grup Bertran fins al 91, en què entra a l'Ajuntament com a regidor amb dedicació exclusiva. A banda d'això, del 85 al 91 va presidir la cooperativa de consum L'Econòmica Palafrugellenca. Des de l'any 72 viu a Llafranc. Està casat i té dos fills. Quan es crea la Secció de Cultura del Fraternal, Ferrer n'és un dels membres. Entra llavors a militar en el PSC-Rea-grupament de Pallach. A la mort d'aquest, se situa en l'òrbita de Convergència Democràtica, acabada de constituir a la vila; ja com a simpatitzant, primer, i uns anys més tard, com a militant. Home de partit per vocació, participa activament en totes les campanyes electorals i, des de 1984, n'assumeix la coordinació. Tot i això, es mostra, d'entrada, reticent a anar a llistes. Ho fa l'any

91 com a número tres darrere de Suñer i d'Esteba. Quan Esteba abandona la nau convergent, Ferrer esdevé l'home de confiança de Suñer, el qual a les eleccions següents el situa directament al segon lloc de la candidatura. En el nou Ajuntament, sorgit de les eleccions del maig del 95, Ferrer obté per delegació de l'alcalde amplis poders per a gestionar el dia a dia del consistori: és regidor de Règim Interior, d'Hisenda i de Serveis i coordinador d'àrees, a banda d'ostentar la primera tinència d'alcaldia. És també des d'aquell any vicepresident del Consell Comarcal del Baix Empordà.

La seva, aparentment, sòlida posició dins l'Ajuntament es va ensorrar el dia en què el doctor Reguant va presentar al ple una moció de reprovació contra ell per un suposat sobrecost en el canvi d'abocador de Solius a Forallac que Ferrer havia gestionat. Era l'estiu del 98 i, contra tot pronòstic, CiU va perdre aquella votació. El mateix dia del ple, Ferrer dimitia de tots els seus càrrecs municipals —llevat del de regidor— ja que considerava que havia estat desautoritzat per algun company de grup.

l'alcalde informa

CARTA DE L'ALCALDE DE PALAFRUGELL · EXEMPLAR GRATUÏT · NÚMERO 2 · NOVEMBRE DE 1998

Frederic Soler,
alcalde de Palafrugell

Un agraïment i una explicació

D'entrada, he d'agrair als vilatans que m'han fet arribar els seus comentaris en relació amb el primer número de L'Alcalde Informa. Valoren positivament la iniciativa. Continuem.

Problemes al grup municipal de CH: Aquesta qüestió ha provocat un cert rebombori. S'ha parlat de crisi a l'equip de govern amb una gran repercussió mediàtica provocada pel canvi d'abocador de destralles. Faeu un resum dels fets.

El rebombori va motivar la decisió de canviar l'abocador de destralles. En delba Solius per anar a una cursa de transmenús a l'omalla. Els primers nous ocasions un sobrecost.

L'oposició demana explicacions. I un altre Miquel Ferrer, sembla que saltin i es deslisa l'assumpte pendent.

Torna a treure l'assumpte i es demana la dimissió de Ferrer. Fins aquí res de nou, la nova dimissió l'han demanada molts doctors de vegades.

Precisament un fet imprevisible. Abadal, que formava part de l'equip de govern, demana un recés i veu secret. Fa uns propòsits, no s'accepten i veu a favor de la dimissió de Ferrer. Treuen el seu compromís amb l'equip de govern. Agraïm la situació momentània que el seu suport a l'equip de govern queda "congelat". Posen a "congelar", es cunja del tot.

Es fa un acord amb qui ja s'havia d'haver fet, amb l'ERC. Algun dia s'haurà d'acordar per què no es va fer d'entrada.

El punt clar de l'assumpte és: per què Abadal trenca amb l'equip de govern. Molt clar: el vot per canviar destralles, des de l'any 1991 i amb els seus despeses. Per treure el vot treuen del tot, amb la pressió per assegurar el seu futur polític dins de CiU o a en fos.

Així de senzill, si no s'hagués produït el canvi de van d'Abadal, la qüestió hauria passat com tota una altra. Ara som ja en període pre-electoral i qualsevol tema dona per fer foc d'encenalls.

Miquel Ferrer presenta la seva dimissió de tot el càrrec, només vol continuar com a regidor. Abadal li dimiteix que ho hauria presentat abans del ple, però aquesta moció que ho hauria fet per l'acord aprovat. Un el cas d'Abadal, el casament es per l'acció i l'acció com a regidor, aprofitat de l'equip de govern. La fa un nou cert.

Que quedi clar que ningú ha hagut cap desautorització de Ferrer per part de l'alcalde ni de l'equip de govern. El mateix Ferrer, quan es va decidir renovar el contracte i tornar a Solius, va votar-ho a favor, tan en el Ple com en la Comissió de Govern.

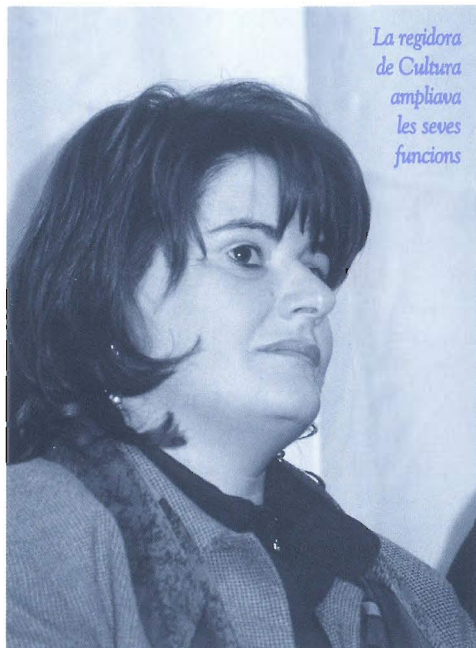
Carta del batlle

Cati Piera ascendeix orgànicament

Els observadors més càustics de les anades i vingudes municipals asseguraven que Suñer va matar dos ocells d'un tret amb la crisi oberta per la dimissió de Miquel Ferrer. A la seva mà estava cridar a l'ordre Abadal en els cinc minuts de recés que es van produir abans de la votació secreta per reprovar Ferrer. El regidor no adscrit necessitava, en aquells minuts dramàtics, un gest de Suñer que no obtingué i en conseqüència va actuar fredament. Ferrer penjava d'un fil i Abadal el va tallar.

En vista del resultat, l'alcalde acceptaria, finalment, la dimissió del que fins aquell moment havia estat el seu home de confiança i també destituïria Alejandro Abadal, a l'empara d'un acord llampec amb Esquerra Republicana.

Paco Dalmau

*La regidora
de Cultura
ampliava
les seves
funcions*

Cati Piera era nomenada, simultàniament, primera tinent d'alcalde i afegia l'Àrea de Règim Interior a les seves competències al front de Cultura i Ensenyament. Joventut va ser transferida al regidor d'Esports, Víctor Girbal. David Gòmez passà a ocupar la segona tinència d'alcaldia i Suñer va assumir personalment les àrees d'Hisenda i Relacions Institucionals. Aquest retoc del cartipàs municipal va significar la revocació de la dedicació exclusiva a Ferrer i Abadal i el reconeixement d'aquesta funció a la nova tinent d'alcalde. La remodelació de l'executiu es va fer efectiva a partir del ple del 10 de juliol.

Pacte nacionalista

Quatre dies abans, el dia 6 de juliol, les executives locals de Convergència, Unió i Esquerra Republicana havien fet públic el principi d'acord entre les tres formacions en

Lluís Martí

virtut del qual els republicans es comprometien a donar suport puntual a CiU fins a final de mandat i a vetar qualsevol intent de moció de censura a canvi que les decisions rellevants fossin estudiades i resoltes de comú acord i que Jaume Salvadó fos acceptat a les comissions de govern i als patronats i consells de la casa de la vila.

Durant l'any 1997 i a principi del 1998 ja s'havien produït converses informals entre CiU i ERC, sense gaire èxit. Esquerra proposava en un document els punts mínims d'exigència per entrar a l'equip de govern i que aquest acord anés acompanyat de la destitució d'Alejandro Abadal. Convergència no es va acabar de definir i Esquerra va considerar que era millor deixar-ho estar perquè se sentien utilitzats: "CiU ens va venir a buscar en un moment en què les seves relacions amb Abadal no eren bones. Ara que Abadal no surt als

*Jaume Salvadó
i Frederic Suñer
segellaven, amb una
encaixada de mans,
el pacte de governabilitat*

Jaume Salvadó i Rectorer

VA DESCOBRIR PALAFRUGELL i les seves cases quan tenia set anys, venint a estiuajar amb la seva família a Llafranc. D'ençà d'aquell estiu del 56 sempre més va repetir, fins que el 1980 va establir-se definitivament a la vila. Havia nascut el 6 de maig de 1949 a Argentona, si bé els seus pares vivien a Barcelona. A la Ciutat Comtal, va seguir els seus estudis que el van portar a estudiar Geologia a la Central. Va fer els tres primers cursos de la carrera, però ho va haver de deixar quan, per raons polítiques, no li renovaren la pròrroga d'estudis i hagué d'anar a fer la mili. En tornar, va començar Econòmiques, però un greu accident de carretera li va truncar novament els estudis. Posteriorment, ja no els va reprendre perquè va entrar a treballar en una entitat de crèdit. Quan l'any 80 aquesta entitat va obrir sucursal a Palafrugell, Salvadó va demanar el trasllat. Està casat i té dos fills.

El seu primer contacte amb el món de la política va ser en el marc del moviment universitari antifrancista. En més d'una ocasió li va tocar de córrer davant els grisos. Amb tot, la seva entrada en política activa no es produeix fins al 1988, quan

s'afilia a ERC. El 89 viu amb il·lusió el procés de renovació del partit impulsat per Colom, Rodri i Reguant, el qual es converteix en el seu cap de files a Palafrugell.

De les municipals del 91 a les del 95, Salvadó passa de tancar la llista d'ERC a encapçalarla. Entremig, l'any 93, s'havia produït la sortida del doctor Reguant del partit i, amb ell, la d'una part de la militància palafrugellenca. Salvadó és dels que es queden i ell serà qui, fent honor al seu cognom, accepti el difícil repte de reanimar el projecte republicà a la vila. Així, va concórrer a les eleccions del 95 i va aconseguir mantenir la representativitat aconseguida el 91. Els tres primers anys els va passar maldant infructuosament a l'oposició, fins al juny del 98, quan es produí la ruptura entre CiU i

Abadal. Aleshores, convergents i republicans van arribar a un acord de governabilitat, en virtut del qual Salvadó donaria suport puntual, des de fora, a l'equip de govern. Els convergents, per la seva part, es comprometien a tenir en compte el criteri del regidor d'ERC i a desenvolupar, en el temps que quedava de mandat, alguns dels punts del programa republicà.

diaris per coses especialment negatives, sembla que no els interessi pactar", deien aleshores.

Després dels acords de juliol de 1998 les coses van canviar i els tres partits nacionalistes van mantenir una relació excel·lent. L'alcalde es desfeia en elogis per la responsabilitat demostrada per ERC. L'11 de setembre varen celebrar la Diada de forma conjunta i el 12 d'octubre, festa de la Hispanitat, van compartir botifarrada popular.

L'estratègia del Pla de futur

La *Revista de Palafrugell* va proposar el mes d'abril de 1995 la realització d'un pla estratègic per al municipi que havia de ser el resultat del consens entre totes les forces polítiques i socials de la vila.

El dijous 1 de febrer de 1996 es va presentar la plataforma Palafrugell XXI al Centre Fraternal per tal de proposar públicament l'elaboració d'un Pla de Futur per a Palafrugell. El grup, desvinculat de les formacions polítiques municipals, estava encapçalat per Joan Aliu, Marià Júdez i Xavier Rangel. Els ponents de les diferents àrees en què es va dividir l'exposició, foren inicialment Salvi Sendra, en Sanitat i Assistència social; Carles Alsius, en Comerç; Joan Vigas, en Indústria; Martí Sabrià, en Turisme; Josep M. Aguiló, en Urbanisme i Montserrat Llovera en Cultura. Es van demanar adhesions per participar en el debat sostingut que s'obria des d'aquell moment. En els dies següents una setantena de persones, a títol individual o en representació d'entitats, s'hi van inscriure. Durant diversos mesos van treballar, adscrits per àrees, fins arribar a elaborar unes conclusions.

Després de llargs períodes de negociació amb els principals grups polítics, l'Ajunta-

La RdP va proposar un pla estratègic per a Palafrugell

ment va acceptar per unanimitat portar endavant un Congrés Cívic per definir uns escenaris d'actuació en el futur. Malgrat això no tothom veia amb bons ulls aquest pla estratègic que havia de costar molts diners. En concret AMC va ser molt crítica amb Palafrugell XXI, als quals va acusar de voler influir en la política local sense passar per les urnes.

De fet la clau que va permetre tirar endavant el pla de futur la varen proporcionar els socialistes. A canvi del seu suport en el ple, per l'aprovació de la sol·licitud d'un crèdit amb la Caixa de Girona —dos regidors de la majoria van haver-se d'abstenir perquè eren empleats d'aquesta entitat—, el PSC va obtenir el compromís de Suñer per realitzar-lo des de l'Ajuntament.

Finalment l'empresa Estratègia Local, sa, va ser l'adjudicatària de la redacció del Pla de Futur en el ple del 25 d'abril de 1997. Va tenir al seu càrrec la tasca de coordinar els òrgans del Congrés i dirigir el seu funcionament: la Comissió Permanent, el Consell, el Congrés i la Secretaria Tècnica. El procés va estar controlat per la Comissió Permanent que actuava com a ponència i realitzava la feina executiva. Hi havia representació dels grups municipals i de la plataforma impulsora del pla estratègic. El Consell era un òrgan decissori format principalment pels membres de la Permanent i representants d'institucions locals, i es reunia com a pas previ al Congrés que era sobirà i obert a la participació ciutadana.

La primera fase va definir la realitat econòmica i social del Palafrugell d'aquell moment i es van crear els escenaris

SAPS QUANTS DIES FALTEN PER AL SEGLE XXI?

A PALAFRUGELL EL SEGLE XXI COMENÇA L'1 DE FEBRER

Trencaclosques. Retallar i enganxar

El segle XXI començava massa aviat

Convocatòria a la participació

Presentació de la plataforma
del Pla de futur

Paco Dalmau

Les sessions
del Congrés Cívic
es varen celebrar
en el pavelló de patinatge

d'actuació, és a dir, aquells aspectes de la vida municipal sobre els quals es volien concentrar els esforços públics i privats seguint unes directrius establertes. El Congrés Cívic va tenir lloc els dies 13 i 14 de desembre de

1997, al pavelló de patinatge, amb l'assistència de més de dos-cents ponents que van aprovar sis dels set escenaris proposats. D'altra banda, una autoanomenada Plataforma Alternativa va proposar durant el Congrés quatre escenaris nous de caire social i ecologista que foren, també, aprovats, a papereta alçada. Aquesta alternativa juvenil la formaven l'Agrupació Excursionista, l'Associació Scuts Indika, Arítjol i la Xarxa.

En la segona fase s'havia de redactar, a partir dels escenaris aprovats, el document base del Pla de Futur. Calia tornar a repetir el procés: Comissió Permanent, Consell i Congrés. A la vista del redactat definitiu la plataforma Palafrugell XXI va considerar-lo confusori i poc compromès en calendari i seguiment. Van manifestar a través dels seus delegats a la Permanent el desig de presentar una esmena a la totalitat en el Consell i, si no prosperava, en el Congrés. Els grups municipals ho van considerar inacceptable. El dia 10 de març varen emetre un dur comunicat tot

Paco Dalmau

considerant trencat el procés participatiu, donant el Pla de futur per acabat i anunciant l'aprovació en el ple de finals de març d'aquell document base.

Com a resposta gairebé fulminant la Plataforma va decidir dissoldre's i així ho feia públic en una roda de premsa efectuada el dia 20 d'aquest mateix mes. Els seus capdavaners van qualificar de "decebedora i desconcertant l'actitud dels polítics locals".

Així, sense passar els tràmits del Consell i del Congrés Cívic, el dia 26 de març l'Ajuntament aprovava el Pla estratègic amb el vot contrari de Josep M. Reguant, que com els altres grups consistorials va retreure la manca de representativitat de Palafrugell XXI i la pretensió d'imposar els seus criteris.

De tota aquesta llarga singladura va quedar com a fet tangible el naixement del Consell de la Gent Gran a partir de la

Paco Dalmau

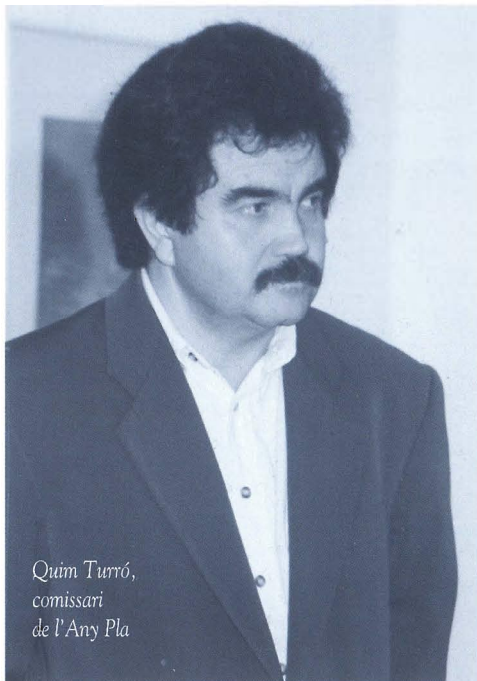
Acte central
del centenari
de Josep Pla
al Centre Fraternal

ponència de Sanitat i Serveis Socials que comandava Salvi Sendra, i l'avinentesa, sempre positiva, de portar-nos a la reflexió col·lectiva sobre el nostre futur.

L'Any Pla

Els actes commemoratius del centenari del naixement de Josep Pla es van iniciar el primer de gener de 1997 a dalt a Sant Sebastià amb la benvinguda al primer sol de l'any, i no van acabar fins ben entrat el 1998. Va ser un any complet, extraordinàriament dens, que va encomanar a molts particulars i entitats la dèria per la figura i l'obra de Pla. Tothom va aprofitar el moment per vincular les seves activitats a aquesta efemèride. En aquest sentit l'escriptor de Palafrugell va aconseguir la màxima popularitat impulsada des de la Fundació que porta el seu nom, i amb ell, la vila va obtenir una promoció d'altíssim nivell.

El mes de març de 1996 s'havia creat un Comitè Executiu que havia de coordinar els actes del Centenari i Joaquim Turró era nomenat comissari de l'Any Pla. Pocs mesos

Joaquim Turró,
comissari
de l'Any Pla

Paco Dalmau

*Ofrena floral
a la tomba de Pla*

després la Fundació passava a ser dipositària de la totalitat dels manuscrits de l'*Obra Completa*, per obra i gràcia de les gestions personals de l'alcalde.

Els actes centrals del Centenari es van celebrar entre el 7 i el 8 de març. El dia 7, divendres, al Palau de la Generalitat hi hagué una recepció institucional, presidida per Jordi Pujol, on s'hi trobava una nodrida presència palafrugellenca. L'endemà, data exacta dels cent anys del naixement de Pla, al Centre Fraternal, es va celebrar l'aniversari amb un original homenatge davant de tres-cents privilegiats veïns de la vila i amb la presència de nombroses personalitats relacionades amb l'univers planià. L'acte es va dividir en una primera part institucional amb parlaments de Turró, comissari a Palafrugell de l'Any Pla; Cati Piera, regidora de Cultura; Frederic Suñer, president de la Fundació, alcalde i

president de la Diputació; i el conseller de Cultura de la Generalitat, Joan-Maria Pujals, que van qualificar l'escriptor de geni i de renovador de la llengua catalana. A la segona meitat, els actors Lluís Molinas i Albert Boadella van cuinar un arròs a la cassola dalt de l'escenari, seguint els consells literaris de Josep Pla, tot intercalant l'actuació davant dels fogons amb la lectura de fragments seleccionats de l'autor d'*El quadern gris*.

Vuit dies després el president del govern central, José Maria Aznar, i la seva esposa, que es trobaven hostatjats a Torrent, van visitar la Fundació Pla on van ser complimentats per Frederic Suñer i Anna Aguiló, els quals posteriorment els van acompanyar a dinar a Calella.

Tant a Palafrugell com en diferents punts de la geografia nacional es van celebrar actes durant més d'un any i mig. Tota aquesta

*El president del govern central,
José M. Aznar, va visitar
la Fundació Pla*

Paco Dalmau

activitat a l'entorn de l'escriptor de Llofriu va ser recollida en segles memòries editades per la Diputació de Girona i la Conselleria de Cultura.

La Caixa va adquirir, en aquelles dates, la casa natal de Pla, veïna de la seu de la Fundació, i la hi va cedir perquè hi fos instal·lat el Museu Josep Pla.

Unes Festes dramàtiques

Durant la celebració de la Turraiada, un coet llançat des de la balconada del Fraternal es va projectar sobre els espectadors situats al bell mig de plaça Nova. L'artefacte va impactar al coll d'una espectadora, Josefa Vega, i li va provocar la mort instantània. Aquest accident va obligar el Grup de Festes i l'Ajuntament a suspendre, en senyal de dol,

el Carroussel que havia de desfil·lar el dia següent, 31 de maig de 1988. Tot i que la rua va tenir lloc vuit dies després va estar marcada per aquest tràgic succés. Josefa Vega era una activa militant del PSC.

Aquesta edició de les Festes havia començat amb una forta polèmica que va provocar l'editorial signat per Paco Dalmau a la revista *Campanar*, en el qual es llançava una canonada contra el govern municipal, que CiU es va prendre molt malament atesa la col·laboració existent. Dalmau afirmava que la gestió de l'equip convergent estava mancada d'idees, de coordinació i de sensibilitat i retreia la seva actuació en temes com la nau dels carrossaires i els canvis de parer en la construcció del Teatre Municipal.

Les polèmiques de mai acabar

Els dos últims anys d'aquest mandat, l'activitat política va generar no poques polèmiques que portaren la vila al primer pla de l'actualitat.

Unes flors al bell mig de plaça Nova senyalaven el lloc de la tragèdia

Un grup de ciutadans va visitar el teatre municipal, en obres, durant la campanya electoral

Paco Dalmau

Paco Dalmau

Joan Raventós, president del Parlament, va fer estada a Palafrugell per inaugurar el local del PSC. També visità el Centre Fraternal

El desembre de 1996 el Tribunal econòmic administratiu va anul·lar l'adjudicació de la Bòbila Vella a un particular, en acceptar el recurs presentat per l'Ajuntament de Palafrugell. La casa de la vila havia perdut la licitació realitzada per la Tresoreria de la Seguretat Social per una diferència mínima

d'onze mil pessetes. La demanda es va cursar ja que l'equip Suñer va considerar que es podia haver produït una filtració interessada.

Sobre aquesta mateixa qüestió Joan Llenas va dur el primer tinent d'alcalde davant els tribunals per les insinuacions que Ferrer feia en un comunicat de resposta a les crítiques que li varen ser fetes des del butlletí del PSC. Ferrer suposava, subreptíciament, que Llenas podia estar implicat en aquesta filtració atenent el càrrec que el capdavanter socialista ocupa a la delegació gironina de la Seguretat Social.

A principi de 1998, la regidora de Cultura, Cati Piera, va decidir enderrocar una bona part de les obres efectuades al Teatre Municipal i aixecar-lo de cap i de nou. La mesura responia al desig que l'aforament de l'amfiteatre, juntament amb la platea, permetés situar-hi unes 550 butaques. Sense aquesta reforma no s'hagués arribat a 400 places. Tant l'oposició com altres entitats van criticar aquesta política de fer i desfer. L'antic cinema Victòria havia estat adquirit el gener de 1986 per l'Ajuntament Medir i d'aleshores ençà havia passat per nombroses vicissituds.

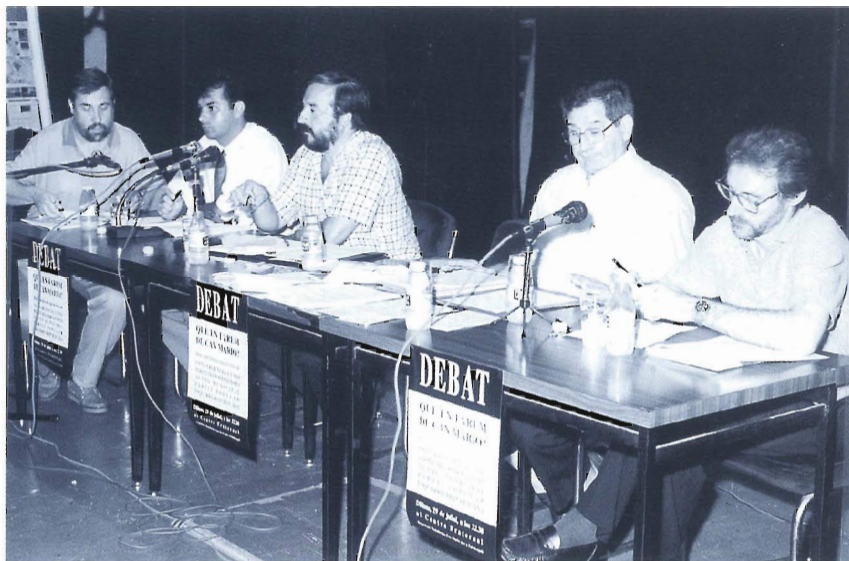
Paco Dalmau

Acte de presentació de Palafrugell i futur

Els grups del PSC i d'AMC varen denunciar a mitjans de febrer que l'equip de govern havia acordat, amb el suport d'ERC i del regidor no adscrit Abadal, un augment de retribució dels treballadors municipals del 3,1 per cent, un punt per damunt del que la llei permetia, tot al·legant que els pressupostos de l'Estat no eren encara aprovats. Aquests partits van enviar sengles escrits de denúncia a la delegació de la Generalitat a Girona i al subdelegat del govern central. Llenas i Reguant varen manifestar que no volien ser partícips d'una il·legalitat. La subdelegació del govern de Catalunya va donar-los la raó. L'acord restà suspès en espera de resolució judicial.

Les obres a l'hostatgeria de Sant Sebastià, per tal de convertir-la en un parador de prestigi, varen avançar durant aquest any 98. La societat Far de Sant Sebastià era l'arrendatària del recinte i els treballs d'habilitació anaven a càrrec seu, segons el contracte subscrit. Es parlava de més de dos-cents milions d'inversió. Durant l'aplec del dilluns de Pasqua Florida, la tanca aixecada al voltant de l'edifici va representar una barrera per als assistents, però molts temien, encara més, els inconvenients posteriors. De bon matí va aparèixer una pintada contra l'equip de govern a la paret que envoltava les obres, però l'Ajuntament la va fer esborrar immediatament.

Exmembres de la plataforma cívica Palafrugell XXI van presentar el 17 de setembre de 1998 la nova associació, Palafrugell i futur, que es constituïa amb la finalitat de promoure el debat polític en el si de la societat palafrugellenca. Durant l'acte, celebrat a Can Genís, asseguraven que volien convertir-se en un fòrum obert i plural que servís per canalitzar les inquietuds de la societat civil. El metge Salvi Sendra, president de l'associació, va afirmar que la

Paco Dobson

formació d'una candidatura electoral no era el seu objectiu prioritari. També va assenyalar que volien convertir-se en una corretja de transmissió de les preocupacions de la població cap als dirigents polítics.

La torre de Can Mario declarada Bé Cultural d'Interès Nacional

Mentre per una banda l'Ajuntament donava permís per enderrocar les naus no protegides de Can Mario, per l'altra en prohibia l'execució perquè els propietaris encara no havien cedit els edificis protegits i les zones verdes. El dia 6 d'octubre de 1998 feia aturar els primers treballs de demolició al·legant que Desenvolupos Urbanos del Ampurdán, sl, no havia completat la cessió amb els requisits que la llei obliga. L'equip de govern volia guanyar temps perquè a mitjans de novembre la Comissió Assessora del Patrimoni de la Conselleria de Cultura havia de pronunciar-se sobre la petició cursada per la plataforma Can Mario per a Palafrugell on

*Debat públic
sobre el destí
de Can Mario*

Paco Dalmau

La Torre de Can Mario
declarada Bé Cultural
d'Interès Nacional

es demanava que el conjunt fabril fos declarat Bé Cultural d'Interès Nacional. Aquest organisme va limitar la protecció a la torre de l'aigua, si bé qualsevol actuació immobiliària al seu entorn hauria de ser dictaminada forçosament per la Comissió del Patrimoni de la demarcació de Girona.

A principi de mandat els grups municipals havien negociat, sense èxit, amb el representat dels propietaris, Luis Carlos del Val, l'adquisició o permuta de la totalitat de la fàbrica Armstrong. A la vista de l'impasse, AMC va proposar com a mesura de desbloqueig atorgar la llicència d'obres que preveia el pla especial de reforma interior i obtenir, a canvi, les importants cessions que estaven previstes. CiU va afegir-se a les tesis de

Miquel
Serrano

Reguant i aprovà la seva moció. El PSC i ERC van mantenir la postura inicial i votaren en contra. Com a mesura de pressió, del Val va sol·licitar el mes de febrer de 1996 permís al consistori per desmantellar la torre asseverant que "amb la fàbrica inactiva, no té cap utilitat ni realitza cap funció". La Comissió de govern en va denegar l'autorització.

El debat sobre l'ús de la finca es va reobrir quan un grup de joves la va ocupar il·legalment el 22 de febrer de 1998 per fer-hi un casal. Can Mario va ser un estendard del moviment esquàter durant el mes de març, però un estrany incendi en una sala del complex va posar en perill la seguretat dels ocupants. Pocs dies després, el 9 d'abril, s'hi va trobar un magribí mort a conseqüència d'una baralla amb altres immigrants africans. L'assassinat va posar punt i final a l'ocupació. De fet, dies després de l'entrada dels joves reivindicadors, van esquitllar-se també en el recinte altres individus relacionats amb la petita delinqüència i amb el tràfic d'estupefants, sense cap relació amb els okupes. Després d'aquesta mort, l'Ajuntament va fer tapiar

Paco Dalmau

portes i finestres i s'hi va posar vigilància permanent per evitar noves ocupacions.

Per altra banda, les antigues dependències de l'ambulatori, que van quedar lliures en inaugurar-se, el 15 de maig de 1997, el Centre d'Assistència Primària Josep Alsina Bofill, es van convertir en Centre de Dia per a la Gent Gran, que obria portes el juliol de 1998. Aquest equipament impulsat per Miquel Serrano des de la regidoria de Serveis Socials, estava destinat a acollir persones grans del matí al vespre, quan els usuaris retornen a casa. Durant l'estada al centre, els usuaris rebien atenció personalitzada d'acord amb les seves necessitats.

El Pressupost de 1999

La sessió plenària de finals d'octubre de 1998 va aprovar amb només l'abstenció del PSC el pressupost ordinari de 1999 presentat per Convergència i Unió. Aquest any la xifra total que pretenia gastar l'Ajuntament s'establí en 3.007 milions. L'any anterior era de 2.680. El 1982 el pressupost no va superar

els 257 milions i quan es va encetar la democràcia, el 1979, amb prou feines arribava als 200 milions.

L'evolució dels pressupostos durant aquest temps ha estat, tanmateix, espectacular. Els canvis que s'han produït a la vila, fruit de la dinàmica municipal i de la iniciativa privada, han modificat substancialment els hàbits dels palafrugellencs. Hem avançat en molts camps i hem quedat estancats en d'altres. És tanta la feina feta com la que queda per fer.

Els pressupostos són l'eina que determina la inversió municipal. Malauradament, tot i els elevats volums que hem vist, una part important de més de dos terços es destina a cobrir la despesa corrent: sous de funcionaris i despeses generals. La inversió real és sempre la part menys beneficiada.

El 1998 el pressupost va ser un dels més consensuats d'aquests vint anys, en acceptar els grups municipals l'esmena proposada per AMC de destinar més recursos als centres d'ensenyament de secundària de la vila, més atenció a l'Àrea de Serveis Socials i, final-

*L'activitat política
té la màxima expressió
en el ple municipal*

*L'edifici de Can Bech
testimoni d'aquests vint anys
de democràcia*

Paco Dalmau

ment, de complir amb les indicacions de les Nacions Unides i destinar el 0,7% del pressupost a les ajudes per al desenvolupament dels països del Tercer Món.

Epíleg

En el moment d'aparèixer aquest llibre ha fet vint anys que tenim ajuntaments lliurement elegits pels ciutadans. És el període històric més llarg que ha viscut aquest país amb democràcia formal a les seves institucions. Amb totes les dificultats que vulgueu hem superat uns anys complicats que ens han portat a les portes del segle XXI.

Aquestes planes han intentat reflectir l'activitat política d'aquests anys per bé que ho fan de manera sintetitzada a causa del limitat espai disponible per recopilar cinc mandats més l'etapa prèvia. Quedaria pendent un altre estudi que inventariés la transformació social i física que les actuacions públiques han significat per a la vila, en el camp de l'economia, els equipaments, les

comunicacions, l'associacionisme, la cultura, l'esport i el lleure.

A Palafrugell, l'evolució política ha fet possible que l'Ajuntament canviés en tres ocasions de batlle i que l'alternança en el govern es valori com un fet plenament normal. Alguns dels protagonistes d'aquests vint anys d'ajuntaments democràtics han desaparegut de l'escena pública, d'altres, en canvi, encara continuen en actiu. Aquests polítics que tenim més a la vora, tenen el mèrit afegit, tant si són al govern com a l'oposició, d'haver de decidir sobre les coses dels seus veïns, moltes vegades fent compatible aquesta dedicació amb la tasca laboral. Als que ho vivim de prop ens consta fefaentment que no és feina fàcil i que no tothom té el coratge necessari per afrontar-ho.

La grandesa de la democràcia rau en el fet que accepta, lliurement, totes les opcions. La participació en la vida pública és oberta tant als grans partits com a les petites formacions. Periòdicament, però, ningú no s'escapa al judici inapel·lable de les urnes.

Annexos

Relació de consultes electorals

Referèndums

- 15-12-1976 Referèndum
de la Reforma Política
- 06-12-1978 Referèndum
de la Constitució espanyola
- 25-10-1979 Referèndum
per l'Estatut d'Autonomia
- 12-03-1986 Referèndum
de l'OTAN

Eleccions generals

- 15-06-1977
- 01-03-1979
- 28-10-1982
- 22-06-1986
- 29-10-1989
- 06-06-1993
- 03-03-1996

Eleccions municipals

- 03-04-1979
- 08-05-1983
- 10-06-1987
- 26-05-1991
- 28-05-1995

Eleccions al Parlament de Catalunya

- 20-03-1980
- 29-04-1984
- 29-05-1988
- 15-03-1992
- 19-11-1995

Eleccions al Parlament Europeu

- 10-06-1987
- 15-06-1989
- 12-06-1994

Eleccions i referèndums celebrats a Palafrugell des de 1976

Data	ELECCIONS	Cens	Vots emesos	Vots nuls i blancs	%. participació	AMC	PSUC IC-V	ERC	CC-UC CDS	AP PP	PSC PSOE	PDC CiU	Altres
15-6-77	Generals	9.721*	7.921	93	81,48		1.024	73	1.571	165	2.235	1.956	804
1-3-79	Generals	10.755	8.040	133	74,76		1.206	112	2.102	117	2.492	1.649	229
3-4-79	Municipals	10.755	7.529	43	70,00		2.213		1.818		1.210	2.245	
20-3-80	Parlament	10.615	7.311	64	68,87		1.478	668	1.142	129	1.218	2.402	210
28-10-82	Generals	10.634	9.024	107	84,86		282	322	337	1.298	3.640	2.778	260
8-5-83	Municipals	11.247	8.012	143	71,24		1.976	155		1.567	1.836	2.335	
29-4-84	Parlament	11.435	7.894	78	69,03		337	350		724	1.914	4.184	307
22-6-86	Generals	11.830	8.531	119	72,11		184	166	213	871	3.363	3.300	315
10-6-87	Municipals	11.867	8.487	122	71,52			112	127	288	4.328	3.510	
10-6-87	Europees	11.860	8.364	155	70,52			254	245	677	3.492	2.919	622
29-5-88	Parlament	11.946	7.689	80	64,36		241	170	177	254	2.403	4.132	232
15-6-89	Europees	12.114	5.765	77	47,59		107	143	126	368	2.200	2.162	582
29-10-89	Generals	12.335	8.458	104	68,57		251	114	231	584	3.103	3.685	386
26-5-91	Municipals	12.703	8.407	140	66,18			610			2.948	4.709	
15-3-92	Parlament	12.877	8.060	159	62,59		208	652	33	223	2.042	4.473	270
6-6-93	Generals	12.965	9.852	91	75,99		262	597	38	1.133	3.538	3.998	195
12-6-94	Europees	13.120	6.716	145	51,19		263	271	40	744	2.239	2.794	220
28-5-95	Municipals	13.356	8.598	193	64,38	585	312	490		518	2.988	3.512	
19-11-95	Parlament	13.382	8.804	117	65,79		300	770		633	2.677	4.238	69
3-3-96	Generals	13.393	10.344	88	77,23		248	408		1.127	4.515	3.928	30

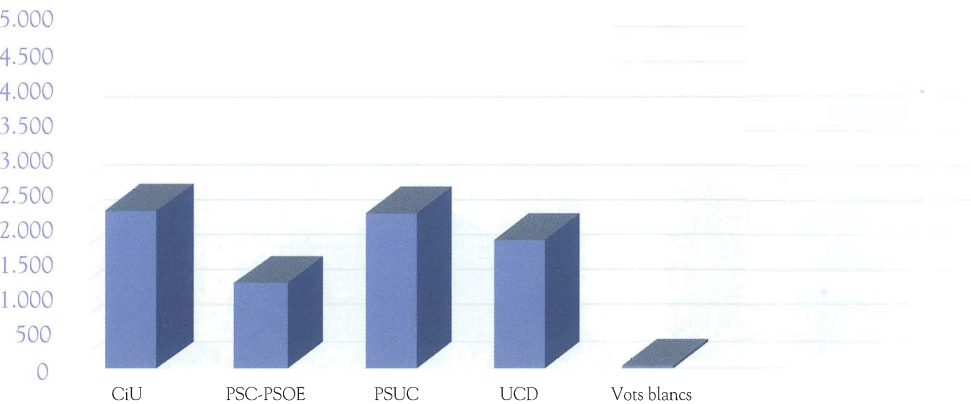
Data	REFERÈNDUM	Cens	Vots emesos	Vots nuls i blancs	% participació	Sí	No
15-12-76	Reforma política	9.048*	7.688		84,97	7.296	82
6-12-78	Constitució	10.697	8.121		75,92	7.642	170
25-10-79	Estatut	10.628	6.602		62,12	6.074	287
12-3-86	OTAN	11.746	7.195		61,25	3.372	3.344

<i>Candidatures</i>	<i>Nr. vots</i>	<i>Percentatge</i>
CONVERGÈNCIA I UNIÓ.....	2.245	29,93
PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA-PSOE.....	1.210	16,13
PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT CATALUNYA...	2.213	29,51
UNIÓ CENTRE DEMOCRÀTIC	1.818	24,24
VOTS BLANCS.....	14	0,19
VOTS VÀLIDS	7.500	100,00
VOTS A CANDIDATURES	7.486	69,60
VOTS BLANCS.....	14	0,13
VOTS VÀLIDS	7.500	69,74
VOTS NULS	29	0,27
PARTICIPACIÓ	7.529	70,00
ABSTENCIÓ	3.226	30,00
CENS ELECTORAL	10.755	100,00

Regidors

CiU	PSC - PSOE	PSUC	UCD
5	3	5	4

Vots a candidatures

Eleccions municipals

3 d'abril de 1979

Composició de l'Ajuntament 1979-1983

- Albert Juanola (alcalde)
- Jordi Tané
- Lluís Aymerich / Baldiri Hereu
- Albert Pagès
- Narcís Benito / Narcís Rué / Josep Golorons
- Lluís Medir
- Jaume Guasch
- Miquel-Àngel Boira
- Carme Parra
- Emili Tauste
- Francesc-Xavier Gòmez
- Miquel Simon
- Josep Esteba
- Josep Vidal / Josep Llaona
- Tomàs Ferrer
- Joan Janó
- Maria-Lourdes Serrallonga

Eleccions municipals

8 de maig de 1983

Composició de l'Ajuntament 1983-1987

Lluís Medir (alcalde)
Joan Llenas
Anna Vila
Aurora Martí
Joan Velasco / Miquel Jiménez
Tomàs Ferrer
Jaume Guasch
Joan Janó / Jaume Gòmez
Juli Ferrer / Francesc Almagro
Albert Juanola
Baldiri Hereu
Jaume Alsina
Josep Llaona
Josep Esteba
Joan Piera
Lluís Pou / Enric Solés
Ernest Plaja

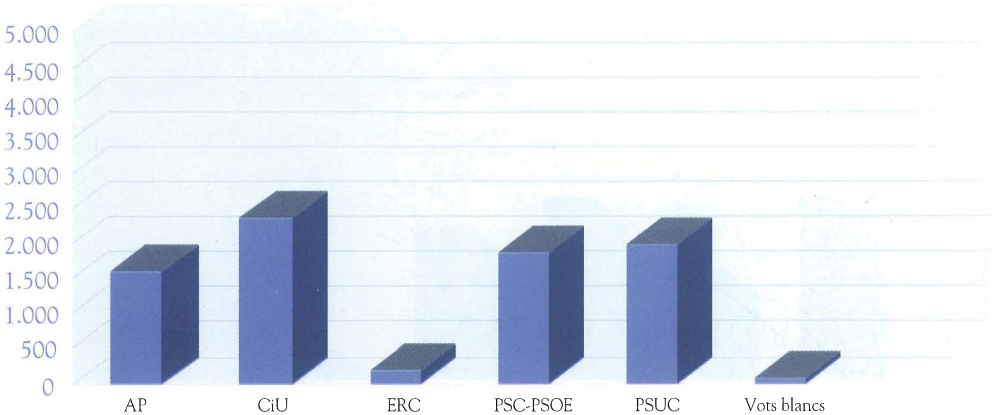
Candidatures

	Nre.vots	Percentatge
ALIANZA POPULAR.....	1.567	19,80
CONVERGÈNCIA I UNIÓ.....	2.335	29,51
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	155	1,96
PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA-PSOE.....	1.836	23,20
PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT CATALUNYA	1.976	24,97
VOTS BLANCS.....	44	0,56
VOTS VÀLIDS.....	7.913	100,00
VOTS A CANDIDATURES.....	7.869	69,97
VOTS BLANCS.....	44	0,39
VOTS VÀLIDS.....	7.913	70,36
VOTS NULS.....	99	0,88
PARTICIPACIÓ	8.012	71,24
ABSTENCIÓ.....	3.235	28,76
CENS ELECTORAL.....	11.247	100,00

Regidors

AP	CiU	ERC	PSC - PSOE	PSUC
3	5	—	4	5

Vots a candidatures

Candidatures

	<i>Nre. vots</i>	<i>Percentatge</i>
ALIANZA POPULAR.....	288	3,41
CONVERGÈNCIA I UNIÓ.....	3.510	41,57
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	112	1,33
PARTIT SOCIALISTA CATALUNYA-PSOE.....	4.328	51,26
CENTRE DEMOCRÀTIC I SOCIAL.....	127	1,50
VOTS BLANCS.....	79	0,94
VOTS VÀLIDS.....	8.444	100,00
 VOTS A CANDIDATURES	 8.365	 70,49
VOTS BLANCS.....	79	0,67
VOTS VÀLIDS.....	8.444	71,16
VOTS NULS.....	43	0,36
PARTICIPACIÓ	8.487	71,52
ABSTENCIÓ.....	3.380	28,48
CENS ELECTORAL.....	11.867	100,00

Regidors

AP

CDS

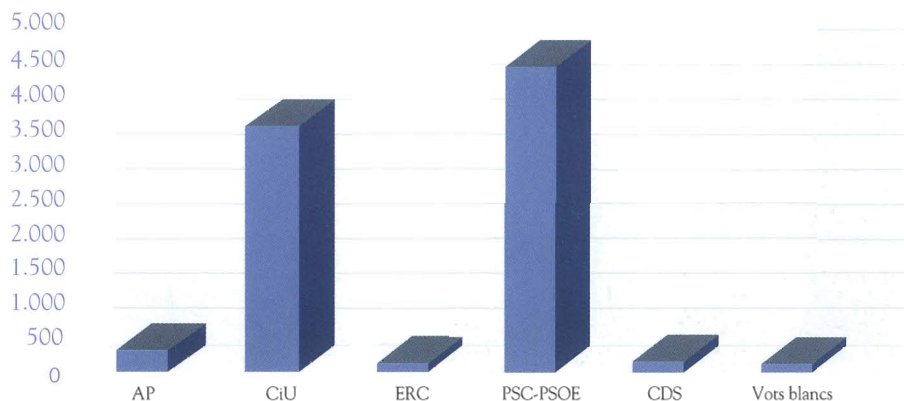
CiU

ERC

PSC - PSOE

8

9

Vots a candidatures

Eleccions municipals

10 de juny de 1987

Composició de l'Ajuntament 1987-1991

Lluís Medir (alcalde)
 Francesc Almagro
 Joan Llenas
 Maria-Assumpció Coll /
 Maria José Gayan
 Jaume Gòmez
 Francesc Ramon
 Anna Vila
 Enric Cateura
 Maria-Teresa Ferrer /
 Miquel Jiménez
 Josep Esteba
 Frederic Suñer
 Joaquim Turró
 Joan Mató
 Manel Padrós
 Jaume Alsina
 Narcís Rué
 Maria-Carme Molina

Eleccions municipals

26 de maig de 1991

Composició
de l'Ajuntament
1991-1995

Frederic Suñer (alcalde)

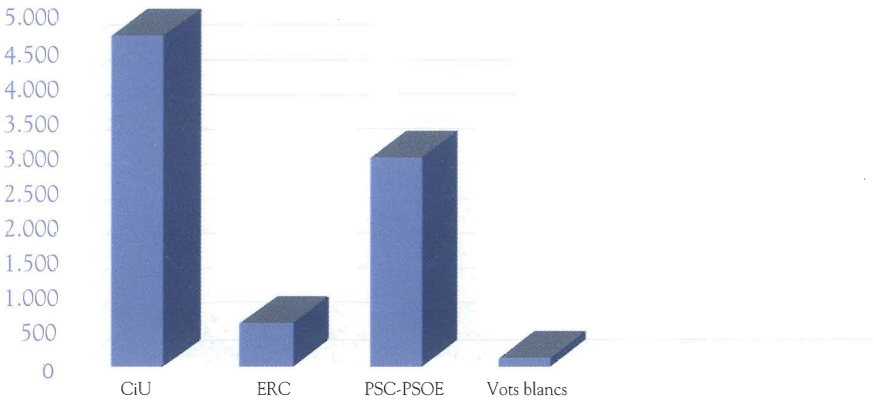
Josep Esteba
Miquel Ferrer
Teresa Janó
Anna Castelló
Maria-Teresa Vilalta
Carles Serra
Jordi Dalmases
Enric Gaset
Joaquim Turró
Francesc Almagro
Joan Llenas
Jaume-Antoni Pauil
Enric Cateura
Antoni Illescas
Francesc Ramon /
Juli Fernàndez
Josep M. Reguant

Candidatures	Nre.vots	Percentatge
CONVERGÈNCIA I UNIÓ.....	4.709	56,37
ESQUERRA REPUBLICANA DE CATALUNYA	610	7,30
PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA-PSOE.....	2.948	35,29
VOTS BLANCS.....	86	1,03
VOTS VÀLIDS.....	8.353	100,00
VOTS A CANDIDATURES	8.267	65,08
VOTS BLANCS.....	86	0,68
VOTS VÀLIDS.....	8.353	65,76
VOTS NULS.....	54	0,43
PARTICIPACIÓ	8.407	66,18
ABSTENCIÓ.....	4.296	33,82
CENS ELECTORAL.....	12.703	100,00

Regidors

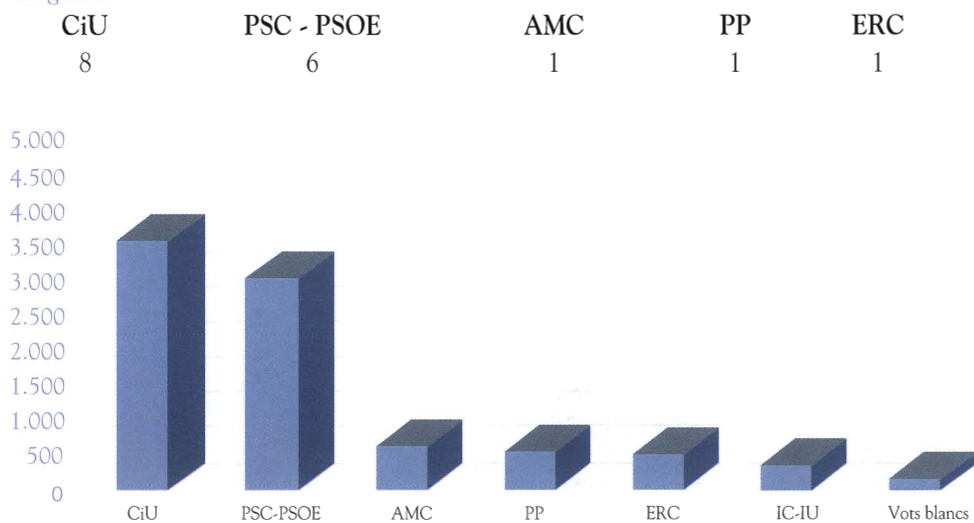
CiU	ERC	PSC - PSOE
10	1	6

Vots a candidatures

Candidatures

	<i>Nre.vots</i>	<i>Percentatge</i>
CONVERGÈNCIA I UNIÓ.....	3.512	41,06
PARTIT SOCIALISTA DE CATALUNYA-PSOE.....	2.988	34,93
ACCIÓ MUNICIPAL DE CATALUNYA	585	6,84
PARTIT POPULAR.....	518	6,06
ESQUERRA REPUBLICANA	490	5,73
INICIATIVA PER CATALUNYA-IU/ELS VERDS	312	3,65
VOTS BLANCS.....	149	1,74
VOTS VÀLIDS.....	8.554	100,00
 VOTS A CANDIDATURES	 8.405	 64,05
VOTS BLANCS.....	149	1,12
VOTS VÀLIDS	8.554	65,16
VOTS NULS.....	44	0,33
PARTICIPACIÓ	8.598	64,38
ABSTENCIÓ	4.758	35,62
CENS ELECTORAL	13.356	100,00

Regidors

Eleccions municipals

28 de maig de 1995

Composició de l'Ajuntament 1995-1999

Frederic Suñer (alcalde)

Miquel Ferrer
Catalina Piera
David Gòmez
Miquel Serrano
Jaume Isern
Francesc Vaqué
Víctor Girbal
Joan Llenas
Cèsar Gil
Antoni Illescas
Irene Sagnier
Jaume-Antoni Paül
Enric Cateura
Josep M. Reguant
Alejandro Abadal
Jaume Salvadó

Temps de permanència en el càrrec dels regidors (1979-1999)

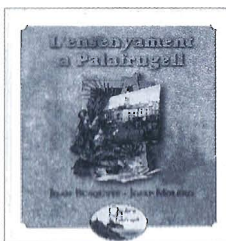
nom i cognoms	mesos	anys	nom i cognoms	mesos	anys
JOSEP ESTEBA GELPÍ	192	16	JOAN PIERA ARBAT	48	4
JOAN LLENAS JUSCAFRESA	192	16	JOAN MATÓ BONANY	48	4
LLUÍS MEDIR HUERTA	144	12	JAUME SALVADÓ RECTORET	48	4
FREDERIC SUÑER CASADEVALL	144	12	JAUME ISERN DEULOFEU	48	4
ENRIC CATEURA FERNÀNDEZ	144	12	IRENE SAGNIER TORRAS	48	4
FRANCESC ALMAGRO MARÍN	127	10 a. + 7 m.	FRANCISCO J. GÒMEZ MONER	48	4
TOMÀS FERRER FERNÀNDEZ	96	8	FRANCESC VAQUÉ TABOAS	48	4
MIQUEL FERRER GIRBAL	96	8	ERNEST PLAJA COLOMER	48	4
JOSEP MARIA REGUANT GILI	96	8	ENRIC GASET BORRÀS	48	4
JOAQUIM TURRÓ ROSELLÓ	96	8	EMILIO TAUSTE LÒPEZ	48	4
JAUME PAÛL GASCON	96	8	DAVID GÒMEZ TRIAS	48	4
JAUME GUASCH PALAU	96	8	CÉSAR GIL GRÀCIA	48	4
JAUME ALSINA MERCADER	96	8	CATERINA PIERA FINA	48	4
ANTONI ILLESCAS CAJAS	96	8	CARME PARRA MORALES	48	4
ANNA VILA PLA	96	8	CARME MOLINA GONZÀLEZ	48	4
ALBERT JUANOLA BOERA	96	8	CARLES SERRA MAYORAL	48	4
BALDIRI HEREU GANDIA	93	7 a. + 9 m.	AURORA MARTÍ MARTÍNEZ	48	4
JOSEP LLAONA ARENAS	83	6 a. + 11 m.	ANNA CASTELLÓ MIRÓ	48	4
MIQUEL JIMÉNEZ SÀNCHEZ	82	6 a. + 10 m.	ALEJANDRO ABADAL LIÉNAS	48	4
JOAN JANÓ SASTRE (*)	79	6 a. + 7 m.	ALBERT PAGÈS CARBÓ	48	4
JAUME GÒMEZ SAURINA	73	6 a. + 1 m.	JULI FERNÀNDEZ IRUELA	36	3
FRANCESC RAMON SOLÉS	60	5	ENRIC SOLÉS GARRIGA (**)	34	2 a. + 10 m.
NARCÍS RUÉ MARTOS	58	4 a. + 10 m.	ASSUMPCIÓ COLL LLORENS	34	2 a. + 10 m.
VÍCTOR GIRBAL BOSSACOMA	48	4	JOSEP GOLORONS ROS	30	2 a. + 6 m.
TERESA JANÓ SALOM	48	4	LLUÍS POU REIXACH	14	2 a. + 2 m.
MIQUEL SIMON QUINTANA	48	4	M. JOSÉ GAYAN MARRUEDO	14	2 a. + 2 m.
MIQUEL SERRANO PRAT	48	4	JOSEP VIDAL MORENO	14	2 a. + 2 m.
MIGUEL A. BOIRA CUELLO	48	4	TERESA FERRER SERRAS	8	8 m.
MANEL PADRÓS SAIS	48	4	NARCÍS BENITO ALMÀ	8	8 m.
M. TERESA VILALTA ALTÉS	48	4	JULI FERRER VENTURA	7	7 m.
LOURDES SERRALLONGA CASAS	48	4	JOAN VELASCO MORIEL	6	6 m.
JORDI TANÉ CASADEVALL	48	4	LLUÍS AYMERICH BASSA	3	3 m.
JORDI DALMASES CAPELLA	48	4			

Fons: Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Palafrugell

(*) Al regidor Joan Janó Sastre cal sumar-li 48 mesos (4 anys) d'antics mandats (període entre el 1975 i el 1979)

(**) Al regidor Enric Solés Garriga cal sumar-li 96 mesos (8 anys) d'antics mandats (període entre el 1971 i el 1979)

COL·LECCIÓ QUADERNS DE PALAFRUGELL

BUSQUETS, JOAN; MOLERO, JOSEP

L'ensenyament a Palafrugell. 1993.

Història de les diferents institucions pedagògiques de la vila i dels seus principals protagonistes, des del segle XVII fins als nostres dies, amb especial atenció al marc econòmic i social de la vila i la seva incidència a l'ensenyament durant aquests anys.

FEBRÉS, XAVIER

Grans hores de la Costa Brava.

Les finques d'Aiguablava, Cap Roig i Mas Juny. 1994.

Presentació d'exemples destacats del primer turisme cosmopolita en aquest sector de la Costa Brava: Bonaventura Sabater i Joan Ventosa, a Aiguablava; el matrimoni Woevodsky, a Cap Roig, i Josep M. Sert i els Puig Palau, al mas Juny.

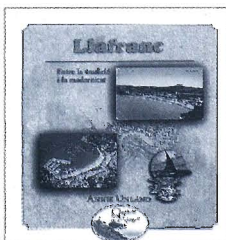

BAGUÉ, ENRIC

El Palafrugell popular.

Tavernes, cafès, fondes, hostals, casinos, colles i cinemes. 1995.

Estudi del Palafrugell popular al final del segle XIX i a començaments del XX. És el record d'una manera de viure amb mancances materials, però plàcida i tranquil·la, i en la qual l'esbarjo col·lectiu era fonamental per a la vida del poble.

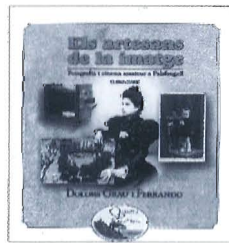

UNLAND, ANNIE

Llafranc. Entre la tradició i la modernitat. 1996.

Visió històrica de Llafranc, des de l'era Neolítica fins als nostres dies. Inclou l'estudi demogràfic i urbanístic de la població actual, i l'anàlisi de la seva capacitat per conservar l'originalitat durant els grans moviments turístics del nostre segle.

COL·LECCIÓ QUADERNS DE PALAFRUGELL

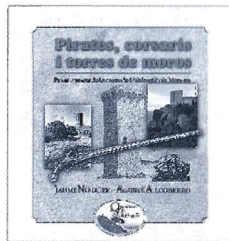

GRAU, DOLORS

Els artesans de la imatge.

Fotografia i cinema amateur a Palafrugell (1860-1985). 1997.

Treball de recerca que reconstrueix la història dels pioners de la fotografia a Palafrugell, des dels inicis de la nova professió de retratista fins als anys seixanta. A més, l'autora dedica un capítol a la recuperació de la història gràfica de la vila, i analitza les XI edicions del Concurs de Cinema Amateur de Palafrugell.

NOGUER, JAUME; ALCOBERRO, AGUSTÍ

Pirates, corsaris i torres de moros.

Passat i present de les torres de Palafrugell i de Mont-ras. 1998.

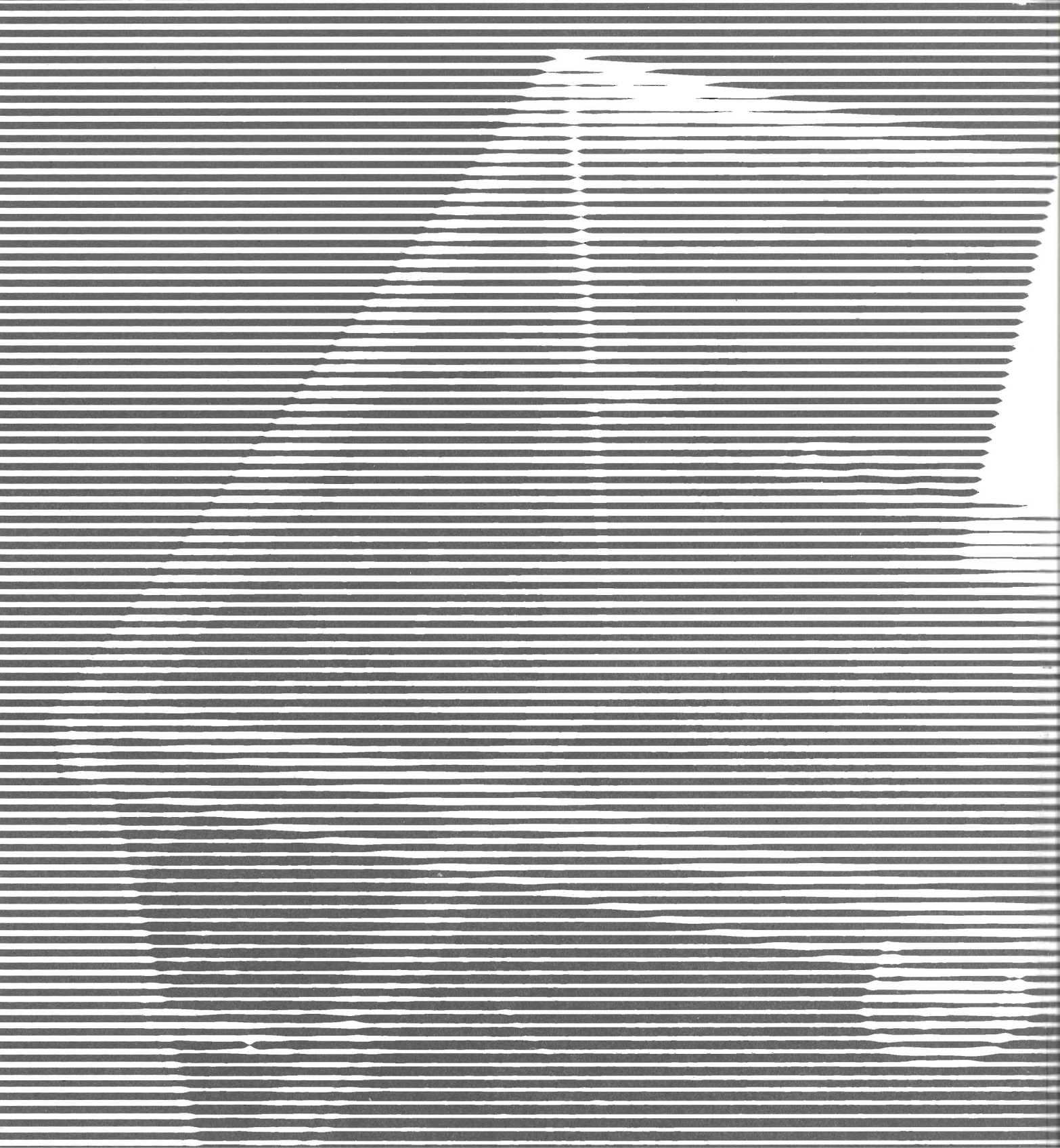
Inventari exhaustiu de les torres de moros i reconstrucció de la història de l'amenaça corsària al nostre litoral, particularment intensa en el decurs dels segles XIV al XVIII, i dels esforços de la gent d'aleshores per construir un sistema de defensa.

XARGAY, XAVIER

Escriptors a Palafrugell o ruta planera per les seves vides, obres i miracles, de 1880 a 1936. 1999.

Guia de viatge per la riquesa cultural de Palafrugell durant uns cinquanta anys: textos populars, casinos, ateneus, publicacions periòdiques, festes literàries, lectors i lletraferits. La guia és complementada amb una antologia de textos.

20 anys de democràcia a can Bech és el relat, en clau periodística, dels fets polítics esdevinguts a Palafrugell d'ençà la mort del general Franco fins aquest final de segle. Comprèn la transició, que l'autor circumscriu des de la manifestació contra Oriol Regàs pels carrers de Palafrugell fins que un alcalde comunista pren possessió de la cadira del mestre Sagrera, i a l'ensem, la crònica d'aquests vint anys de consistoris sortits de la voluntat popular explicant, amb pèls i senyals, les seves grandeses i les seves misèries.

Santi Massaguer Malleu, fill de Palafrugell, ha cobert informativament els esdeveniments municipals que ara relata com a corresponsal de premsa de diferents rotatius de Girona i Barcelona: *Los Sitios*, *Punt Diari*, *El Correo Catalán*, *Tele-Exprés*, *l'Avui* i *El Periódico*. Actualment és columnista d'*El Punt* i coautor de l'anuari palafrugellenc *Crònica d'un any*. També és membre d'*Edicions Baix Empordà*. Ha publicat treballs periodístics a la *Revista de Girona*, *Presència* i *Revista de Palafrugell*.

AJUNTAMENT DE PALAFRUGELL

Diputació de Girona